

Besluit 56/15

Voorgestelde behandeling

PS-vergadering : 18 september 2015

Onderwerp

Notulen vergadering Provinciale Staten d.d. 10 juli 2015

Datum

18 september 2015

Documentnummer

3861746

Provinciale Staten van Noord-Brabant,

gelezen het voorstel van de griffier, d.d. 2 september 2015 - nr 3855198;

gelet op artikel 40, vijfde lid, van het Reglement van orde Provinciale Staten Noord-Brabant 2012;

besluiten:

de notulen van het verhandelde door Provinciale Staten in hun vergadering d.d. 10 juli 2015 vast te stellen.

's-Hertogenbosch, 18 september 2015
Provinciale Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de loco-griffier,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. mr. K.A.E. ten Cate

VASTGESTELD

PS 56/15 Notulen van de vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant op 10 juli 2015

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Index gesproken personen	5
Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant	7
PS 52/15 Initiatiefvoorstel PvdD: Elektronisch monitoren van luchtwassers.	13
PS 40/15: Notulen PS d.d. 22 mei 2015.	13
PS 45/15: Notulen PS d.d.26 mei 2015.	13
PS 42/15: Ingekomen stukken	13
PS 41/15: Vaststellen fractiebudgetten 2014	13
PS 43/15: Werkwijze Provinciale Staten	13
PS 49/15: Begrotingswijziging gereserveerde gelden Deltaprogramma voor zoetwatermaatregel Zuidwestelijke Delta	14
Toelating en beëdiging burgerleden Provinciale Staten	14
PS 39/15: Jaarrekening 2014, begrotingswijziging 2015 en ontwerpbegroting 2016 Parkschap Nationaal Park De Biesbosch	15
PS 26/15: Zienswijze op de ontwerpbegroting 2016 en ontwerpmeerjarenraming 2017- 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ZOB)	16
PS 30/15 Zienswijze op de ontwerpbegroting 2016 en ontwerpmeerjarenraming 2017- 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)	16
PS 39/15: Jaarrekening 2014, begrotingswijziging 2015 en ontwerpbegroting 2016 Parkschap Nationaal Park De Biesbosch	31

PS 28/15: Verbetering uitvoering vergunningverlening Nb-wet naar aanleiding van het rapport "Een precaire balans" van Berenschot.	33
PS 50/15: Begrotingswijziging Provinciefondsuitkering eerder beschikbaar stellen aan GOB BV	67
PS 33/15: Verordening ruimte 2014	72
PS 35/15: Oprichting Stichting BrabantAdvies - Uitnodiging tot het kenbaar maken van wensen en bedenkingen en Wijzigingsverordening Provinciale Omgevingscommissie	89
PS 51/15: Begrotingswijziging middelen Bestuursakkoord beschikbaar stellen voor de cofinanciering van Europese Programma's	100
PS 36/15: Conceptbegroting 2016 Havenschap Moerdijk	105
Vragenuurtje	112
Interpellatie	119
Sluiting van de vergadering	138

Index gesproken personen

Altundal, N, 132
Bakker W.J., 15, 32, 114, 115
Berg, H.F. van den, 13, 14, 81, 109, 112, 113
Bollen G.W., 74, 87
Burger Dirven, K.A.J.M., 109, 110, 111
Claessens-Vloedgraven mw. W., 105
Dingemans mw. F.M., 32, 65, 66, 71
Dirken mw. A.M.W., 29, 30, 31, 33, 55, 65, 66, 72, 73, 88, 89
Everling M.J., 75, 88, 89
Griffier, 12, 15
Gruijthuijsen, M.P.J.M. van, 14
Hageman, J.J.C., 14, 92, 95, 99, 105
Hattem, A.W.J.A. van, 37, 44, 45, 46, 47, 48, 51, 52, 54, 58, 59, 60, 61, 63, 65, 66, 67, 71, 79, 117, 118
Heijman J.H.W.F., 14, 21, 29, 30, 31, 32, 33, 43, 60, 65, 66, 67, 71, 72, 88, 89, 94, 99, 105, 111, 112, 128, 134, 137
Heijmans, N.G.L., 14, 33, 42, 45, 51, 53, 106, 111, 125, 127, 131, 135, 136, 137
jonge R.A. de, 29, 30, 31, 32, 36, 58, 65, 66, 71
Kammen, mw. P. van der, 12, 90, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 108, 110, 111, 127, 134, 136, 137
Kardol, mw. J.C., 75, 76, 82, 83, 84, 88, 89
Klitsie, mw. C.G.M., 33, 38, 58, 59, 76, 88, 89
Knoet-Michels, mw. A.J.H., 38, 46, 51, 65, 66, 77, 81, 86, 88, 89
Koevoets, H.J.P.E., 100, 103, 105, 125, 126, 133, 136, 137
Kunst - van Suijlekom, mw. G.P., 15
Kuijken, R.C.P., 16, 21, 29, 30, 31, 32, 35, 38, 40, 44, 45, 46, 48, 50, 55, 56, 62, 64, 65, 66, 73, 74, 79, 80, 82, 83, 86, 87, 88, 89
Loon, A. van, 15
Maas B.L.M., 92, 96, 99
Ofters-Bruijnen mw. S.M., 32, 71
Overveld W.A.A.M., 14, 29, 30, 31, 32, 33, 71, 72, 78, 88, 89, 99, 105, 111, 112, 127, 134, 136, 137
Pauli L.W.L., 102, 103, 104, 107, 108, 110, 122, 129, 130, 135, 136
Portheine P., 89, 96, 98, 99
Roijackers H.I., 19, 24, 25, 27, 29, 30, 31, 39, 40, 49, 54, 56, 61, 65, 66, 68, 69, 70, 71
Roks L.A.G., 17, 18, 22, 25, 27, 28, 29, 30, 31
Sloot mw. M.A.B. van der, 14, 71, 90, 98, 99, 101, 105, 111
Smeets M.E.J., 18, 25, 29, 30, 31, 71, 111, 112, 127, 136, 137
Spierings, mw. M.J.G., 79, 80, 81, 82, 86, 87, 116, 117
Staak, W.R.van der, 98, 99
Steenbakkers S.P.M.F., 119, 125, 126, 129, 130, 131, 132, 133, 136, 137
Surminski mw. M.J.G.P., 23, 24, 41, 60, 68
Uijlenhoet A., 106, 109, 110, 111, 112, 116, 117
Voorzitter, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 25, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 39, 41, 42, 43, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75, 76, 78, 79, 81, 82, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 95, 97, 98, 99, 100, 104, 105, 106, 108, 109, 110, 111, 112, 114, 115, 116, 117, 119, 122, 124, 125, 126, 127, 129, 130, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 138

Wel, M.C. van der, 13, 14, 29, 30, 31, 32, 33, 65, 66, 71, 72, 73, 78, 84, 85, 86, 88, 89, 93, 95, 99, 105, 111, 112, 128, 134, 136, 137

Lijst van de leden van Provinciale Staten van Noord-Brabant

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS
mw. drs. C.J.M. Dortmans, griffier

Altundal MIB, N.	SP	Oss
Arts, mw. W.M.A.	SP	Eindhoven
Bakker, W.J.	PVV	Waalwijk
Berg, H.F. van den	PVV	Tilburg
Bollen G.W.	VVD	Sint Anthonis
Boon, M.C.H.	PVV	Bergen op Zoom
Brakel, mw. C.E.P. van	CDA	Veldhoven
Braspenning, A.L.J.	CDA	Strijbeek
Brunklous mw. Drs. P.M.	GroenLinks	Raamsdonk
Burger Dirven, Drs. K.A.J.M.	VVD	's-Hertogenbosch
Claessens-Vloedgraven, mw. W.	SP	Roosendaal
Deryckere, M.N.C.R.	CDA	Tilburg
Dingemans, mw. F.M.	D66	Kaatsheuvel
Dirken, mw. A.M.W.	VVD	Hoeven
Everling, M.J.	SP	Dongen
Gruijthuijsen, drs. M.P.J.M. van	VVD	Tilburg
Haaften - Harkema, mw. Drs. S.C. van	CDA	Goirle
Hageman, ir. J.J.C.	D66	Veldhoven
Hattem, A.W.J.A. van	PVV	Steensel
Heijman, J.H.W.F.	LokaalBrabant	Tilburg
Heijmans, N.G.L.	SP	's-Hertogenbosch
Hoon, mw. A.J.M. de	CDA	Etten-Leur
Jonge, R.A. de	SP	Halsteren
Kammen, mw.drs. P. van der	PVV	Tilburg
Kardol, mw. J.C.	PVV	Uden
Klitsie, mw.drs. C.G.M.	D66	Tilburg
Knoet-Michels, mw. A.J.H.	PvdA	Vlierden
Koevoets, H.J.P.E.	VVD	Bergen op Zoom
Kort, M.V. de	PvdA	Vught
Kouthoofd, T.P.D.	VVD	Eindhoven
Kuijken MSc, R.C.P.	CDA	Bergeijk
Kunst - van Suijlekom, mw. G.P.	LokaalBrabant	's-Gravenmoer
Kutlu, S.	D66	Eindhoven
Loon, A. van	CU-SGP	Veen
Maas, B.L.M.	PvdA	Netersel
Meeuwis - van Langen H.E.M.	D66	Best
Meijer, A.A.	D66	Breda
Otters - Bruijnen, mw. Mr. S.M.	VVD	Vught
Overveld, W.A.A.M. van	50PLUS	Oudenbosch
Panhuizen A.V.	VVD	Tilburg
Portheine, P.	VVD	Riethoven

Roijackers, mw. H.I.
Roks, L.A.G.
Schüller, mw. Drs. I.J.W.
Sloot, mw. M.A.B. van der
Smeets, drs. M.E.J.
Smeulders, S.J.A.H.
Spapens, M.
Staak, W.R.van der
Steenbakkens, S.P.M.F.
Surminski, mw. M.J.G.P.
Uijlenhoet, A.
Vreugdenhil, ing. H.J.
Vugt, drs. R.J. van
Wel, ir. M.C. van der

GroenLinks
PVV
VVD
CDA
D66
PvdA
SP
SP
CDA
PvdD
GroenLinks
CU-SGP
CDA
PvdD

's-Hertogenbosch
Etten-Leur
Woudrichem
's-Hertogenbosch
Oosterhout
Helmond
's-Hertogenbosch
Boskant
's-Hertogenbosch
Hoogerheide
Rosmalen
Nieuwendijk
Woudrichem
Rijsbergen

Agenda

De vergadering begint om 09.30 uur.

- I. Open Opening van de vergadering / vaststellen agenda**
- II. Toelating en beëdiging burgerleden Provinciale Staten, mevrouw Kunst (LB) en de heer Van Loon (CU/SGP)**
- III. Initiatiefvoorstel**

52/15 Initiatiefvoorstel elektronisch monitoren van luchtwassers

IV. Notulen vergaderingen PS d.d. 22 mei 2015 (PS 40/15) en 26 mei 2015 (PS 45/15)

V. Ingekomen stukken (PS 42/15)

VI. Voorstellen

A-stukken:

36/15 Conceptbegroting 2016 Havenschap Moerdijk

**39/15 Jaarrekening 2014, begrotingswijziging 2015 en ontwerpbegroting 2016
Parklandschap Nationaal Park de Biesbosch**

41/15 Vaststellen fractiebudgetten 2014

43/15 Wijziging werkwijze Provinciale Staten

**49/15 Begrotingswijziging gereserveerde gelden Deltaprogramma voor
zoutwatermaatregelen Zuidwestelijke Delta**

B-stukken: - -

C-stukken:

**Zienswijzen op grond van Gemeenschappelijke Regelingen met betrekking tot de
Omgevingsdiensten:**

**26/15 Zienswijze op de ontwerpbegroting 2016 en ontwerpmeerjarenraming 2017-
2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost- Brabant
(ODZOB)**

**30/15 Zienswijze op de ontwerpbegroting 2016 en ontwerpmeerjarenraming 2017-
2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en
West-Brabant (OMWB)**

**28/15 Verbetering uitvoering vergunningverlening NBwet naar aanleiding van
rapport 'Een precaire balans' van Berenschot**

50/15 Begrotingswijziging Provinciefondsuitkering eerder beschikbaar stellen aan GOB BV.

33/15 Verordening Ruimte 2014

35/15 Oprichting Stichting BrabantAdvies - Uitnodiging tot het kenbaar maken van wensen en bedenkingen en Wijzigingsverordening Provinciale Omgevingscommissie

51/15 Begrotingswijziging middelen Bestuursakkoord beschikbaar stellen voor de cofinanciering van Europese Programma's

VII. Vragenuurtje

VIII. Interpellatiedebat

IX. Moties over een niet geagendeerd onderwerp

VIII. Sluiting

Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Brabant

Vrijdag 10 juli 2015

Voorzitter: Prof. dr. W.B.H.J. van de Donk, commissaris van de Koning/voorzitter PS

Loco-griffier: mw. Mr. K.A.E. ten Cate

Volgens de presentielijst zijn 52 leden aanwezig, te weten:

Altundal, mw. Arts, Bakker, Van den berg, Bollen, Boon, mw. Van Brakel, mw. Brunklaus, Burger Dirven, ,
mw. Claessens - Vloedgraven, Deryckere, mw. Dingemans, mw. Dirken, Everling, Van Gruijthuijsen, mw.
Haafden - Harkema, Hageman, Van Hattem, Heijman, Heijmans, de Hoon, de Jonge, mw. Van der
Kammen, mw. Kardol, mw. Klitsie, mw. Knoet - Michels, Koevoets, de Kort, Kouthoofd, Kuijken, Kutlu,
Maas, Van Meel, mw. Meeuwis - van Langen, Meijer, mw. Otters - Bruijnen, Overveld, Panhuizen,
Porthene, mw. Roijackers, Roks, mw. Schüller, mw. Van der Sloot, Smeets, Smeulders, Spapens, Van der
Stak, Steenbakkers, mw, Surminski, Uijlenhoet, Vreugdenhil, Van der Wel.

Afwezig zijn 3 leden te weten: Claassen, Van Vugt en Braspenning.

De voorzitter opent om 09.30 uur de vergadering

De **voorzitter**: Dames en heren. Ik heet u allen van harte welkom in deze laatste vergadering voor het zomerreces.

Bij ons is binnengekomen het droeve bericht van het overlijden van een oud-lid van uw Staten, de heer Albert (AB) Kloezen. Hij was fractievoorzitter van de fractie van D66 van 1970 tot 1974 en van 1978 tot 1980. Hij heeft de leeftijd van 80 jaar mogen bereiken.

De heer Kloezen maakte deel uit van de fractie van D66 die in 1970 voor het eerst in de Staten kwam en meteen de derde grootste partij van uw Staten was. Hij was meteen zeer actief. Hij was fractievoorzitter en nogal actief op het dossier van de nationale luchthaven. Hij stelde toen de historische vraag hoe de positie zou zijn van de luchthaven Welschap, die wij tegenwoordig kennen als Eindhoven Airport, ten opzichte van een eventueel tweede nationale luchthaven waarbij Dinteloord toen als mogelijke locatie genoemd werd.

Bovendien was de heer Kloezen een begenadigd tennisspeler. In de jaren vijftig behoorde hij tot de nationale top. Hij was een aangename collega, een teamspeler. Zijn aanvallende speltype was niet alleen bij het tennis een sterk punt.

Wij herdenken hem met groot respect. Wij wensen zijn familie veel sterkte. Ik vraag u in gedachten bij hem te zijn in de minuut stilte die wij bij het begin van de vergadering betrachten.

Ik verzoek u allen te gaan staan.

(De vergadering neemt een minuut stilte in acht)

De **voorzitter**: Ik wil de griffier vragen ons mededeling te doen van de binnengekomen berichten van verhindering.

De **griffier**: Er is bericht van verhindering ontvangen van de leden Van Vugt en Braspenning. De heer Van Hattem komt iets later.

De **voorzitter**: Uiteraard verzoek ik u allen de aanwezigheidslijst te tekenen voordat u aan de vergadering gaat deelnemen, zodat wij geldige besluiten kunnen nemen.

Ik heet de gasten op onze publieke tribune zeer van harte welkom. Naast onze vaste bezoekers ontvangen wij vandaag de KBO-groep uit Bakel en de Tilburgse Vrouwenraad. Zij zijn als gasten van onze Staten ontvangen door de heer Wouter Bollen van de fractie van de VVD en mevrouw Tineke Klitsie van de fractie van D66.

Ik wens u allen een fijne dag toe in ons provinciehuis. Fijn dat u belangstelling toont voor het werk van onze Brabantse Staten. Van harte welkom!

Dan stel ik nu de agenda aan de orde. Ik stel vast dat er een interpellatieverzoek is ingediend door het CDA inzake Attero. Kunt u ermee instemmen dit interpellatiedebat toe te laten tot de agenda? Ik zie dat dit het geval is. Het zal plaatsvinden aan het einde van de vergadering.

Er is met de fractievoorzitters gecommuniceerd over een mogelijke wijziging van de A-, B- of C-status van sommige vandaag op de agenda staande stukken. Ik heb van de griffier begrepen dat er op een aantal punten al conclusies te trekken zijn. Misschien kan ik haar beter die laatste informatie laten geven.

De **griffier**: Stuk PS 36/15: Conceptbegroting Havenschap Moerdijk zal als een C-stuk worden toegevoegd. Stuk PS 39/15: Jaarrekening 2014, begrotingswijziging 2015 en ontwerpbegroting 2016 Nationaal Park De Biesbosch wordt als B-stuk behandeld.

Het aan de agenda toegevoegde C-stuk PS 50/15: Begrotingswijziging Provinciefondsuitkering eerder beschikbaar stellen aan GOB BV wordt als een B-stuk behandeld.

De **voorzitter**: Geven deze wijzigingen nog aanleiding tot opmerkingen?

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. Wij hebben spreektijd aangevraagd bij stuk PS 51/15 inzake de begrotingswijziging middelen Bestuursakkoord. Wij willen dit graag als een C-stuk behandelen.

De **voorzitter**: Als dat zo is, wordt het een C-stuk. Voor de volledigheid noem ik het stuknummer: PS 51/15. Maar dat was al een C-stuk. Ik snap eigenlijk de wijziging die u voorstelt niet, mevrouw Van der Kammen. Vandaar de verwarring. Voor de helderheid: PS 51/15 is, was en blijft een C-stuk.

Als er geen verdere opmerkingen zijn, stellen wij de agenda zo vast.

Ik laat u verder weten dat er vijf vragen zijn ingediend voor het vragenuurtje. Er zijn vragen van de heer Bakker over toezeggingen vanuit het Brabant C fonds aan het Boulevardfestival. De heer Van den Berg heeft vragen over de situatie N269, de heer Smeulders over de situatie A270 Eindhoven, de heer Uijlenhoet over het klimaatbeleid, zijnde een ander onderwerp dan waarover schriftelijke vragen zijn gesteld en dus toegelaten, en de heer Van Hattem heeft een vraag aangekondigd over de Perspectiefnota. Ik vraag de heer Van Hattem zich nog even met de voorzitter en de griffier te verstaan over het precieze onderwerp omdat wij daar vanwege zijn afwezigheid in het presidium niet goed grip op konden krijgen. In beginsel worden zijn vragen toegelaten, maar er moet nog wel even een korte discussie plaatsvinden. Dat kan straks in de pauze.

Het volgende agendapunt is de toelating en beëdiging van burgerleden. Het leek ons echter correcter om dit punt te behandelen nadat u hebt besloten over de nieuwe werkwijze, waaronder de rol van burgerleden. Dat komt dus later terug.

PS 52/15 Initiatiefvoorstel PvdD: Elektronisch monitoren van luchtwassers.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat de fractie van de Partij voor de Dieren dit initiatiefvoorstel correct heeft ingediend. Het is vandaag procedureel op de agenda van de Staten geplaatst.

Ik stel voor om dit in handen te geven van de procedurevergadering die maandag plaatsvindt. Die geeft een behandeladvies.

PS 40/15: Notulen PS d.d. 22 mei 2015.

PS 45/15: Notulen PS d.d.26 mei 2015.

De **voorzitter**: Ik zie dat niemand opmerkingen wil maken over deze notulen. Dan stellen wij die vast.

PS 42/15: Ingekomen stukken

De **voorzitter**: Wie wil naar aanleiding van die lijst en de voorgestelde wijze van afdoening een opmerking maken?

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Er is een brief binnengekomen van de Dierenbescherming Brabant Zuidoost gericht aan PS met het verzoek om een overleg over afschot van zwervkatten. Wij zoeken naar een manier om de Dierenbescherming uit te nodigen om hier dat gesprek te kunnen aangaan. Mijn voorstel is om dit in te passen bij de beeldvorming.

De **voorzitter**: Wij zullen daartoe een voorstel voorbereiden voor de procedurevergadering van aanstaande maandag.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Oké, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik zie verder geen woordmeldingen en stel vast dat met uitzondering van het door de heer Van der Wel genoemde stuk de ingekomen stukken kunnen worden behandeld conform het voorstel van de griffier.

Wij komen nu bij de behandeling van de voorstellen en beginnen met de A-stukken. De conceptbegroting Havenschap Moerdijk is net gepromoveerd naar een C-stuk. Statenvoorstel PS39/15: Jaarrekening 2014, begrotingswijziging 2015 en ontwerpbegroting 2016 Parkschap Nationaal Park De Biesbosch wordt een B-stuk.

PS 41/15: Vaststellen fractiebudgetten 2014

Dit voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

PS 43/15: Werkwijze Provinciale Staten

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter. Wij willen geen stemming over de commissievoorzitters maar wel over de werkwijze.

De **voorzitter**: U wilt dus stemming over besluit 1? Besluit 2 kan zonder stemming worden aangenomen.

In stemming komt Statenvoorstel 43/15, B I

De heer Van Gruijthuijsen (VVD): Voor.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

De heer **Van den Berg** (PVV): Tegen.

Voorzitter. Wij zien heel veel positieve zaken in dit voorstel maar het blokstemmen aan het begin van een volgende vergadering staat ons erg tegen. Wij zijn erg bang voor een lege zaal hier in de toekomst.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **Smeulders** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit besluit hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.
Statenvoorstel 43/15, B II wordt zonder stemming aangenomen.

PS 49/15: Begrotingswijziging gereserveerde gelden Deltaprogramma voor zoetwatermaatregel Zuidwestelijke Delta

Dit voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Toelating en beëdiging burgerleden Provinciale Staten

De **voorzitter**: Het betreft mevrouw Kunst en de heer Van Loon. Indachtig het Statenbesluit over de werkwijze is door de griffier getoetst of de kandidaat-burgerleden op grond van de volgende randvoorwaarden toelating kunnen krijgen tot dit mooie ambt.

Ik lees die voor alle duidelijkheid even voor omdat wij in het Reglement van orde dat wij na de zomer zullen vaststellen, dit allemaal precies gaan uitwerken en opschrijven. Voor de openbare besluitvorming vind ik het wezenlijk dat die randvoorwaarden in deze vergadering klip en klaar zijn. Ik lees die even voor.

"Een door de fractie aangewezen lid, niet zijnde Statenlid, mag het woord voeren namens de fractie tijdens beeldvormende en oordeelvormende activiteiten."

"Een burgerlid dient tijdens de laatste verkiezingen van PS geplaatst te zijn op de kandidatenlijst van een krachtens die verkiezingen in PS vertegenwoordigde politieke partij."

"De artikelen 10 t/m 15 van de Provinciewet zijn van toepassing." Ik geef daarvan een korte samenvatting:

- Vereiste van Nederlanderschap en ingezetene van onze provincie, leeftijd van 18 jaar en niet uitgesloten van het kiesrecht.
- Nevenfuncties en het lidmaatschap van PS worden openbaar gemaakt.
- Uitzonderingen van functies die tegelijk met het lidmaatschap van PS kunnen worden uitgeoefend, bijvoorbeeld minister, CdK of gedeputeerde.
- Afleggen eed of verklaring en belofte.
- Verboden handelingen leden PS, bijvoorbeeld het aannemen van werk ten behoeve van de provincie.

"De voorzitter van PS kan een burgerlid ontslaan op voorstel van de fractie die de voordracht tot de benoeming heeft gedaan."

Dames en heren, geachte leden. De griffier heeft mij verklaard dat de kandidaat-burgerleden, mevrouw Kunst en de heer Van Loon, aan de voornoemde voorwaarden voldoen. Ik neem aan dat uw Staten derhalve tot toelating kunnen besluiten. Ik constateer dat niemand hierover het woord wenst te voeren. Dan hebben wij dit besluit genomen.

Ik vraag de griffier te bevorderen dat mevrouw Denise Kunst en de heer Arie van Loon hier naar voren komen voor het afleggen van de eed en de belofte.

Ik verzoek u allen te gaan staan. Mevrouw de griffier, aan u het woord.

De **griffier**: "Ik zweer/verklaar dat ik, om tot burgerlid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer/verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer/beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als burgerlid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen."

Mevrouw **Kunst**: Dat verklaar en beloof ik.

De heer **Van Loon**: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De **voorzitter**: Dan feliciteer ik u beiden van harte.

*(De voorzitter overhandigt mevrouw Kunst en de heer Van Loon een bos bloemen.
Applaus)*

In een van de pauzes geef ik de Statenleden graag de gelegenheid de burgerleden te feliciteren. De bode zal hun een mooi plekje in de zaal geven.

Dan komen wij bij de B-stukken.

PS 39/15: Jaarrekening 2014, begrotingswijzing 2015 en ontwerpbegroting 2016 Parkschap Nationaal Park De Biesbosch

De heer **Bakker** (PVV): Voorzitter. Ik wil graag een amendement indienen. Het betreft een continuering van wat wij vorig jaar gedaan hebben. Wij willen dat het Parkschap De Biesbosch zich bezighoudt met zijn kerntaken en niet met allerlei vage hobby's.

De **voorzitter**: Door het lid Bakker wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 10 juli 2015, ter bespreking van Statenvoorstel 39/15: Jaarrekening 2014, begrotingswijziging 2015 en ontwerpbegroting 2016 van het Parkschap Nationaal Park de Biesbosch,

overwegende dat:

- *er veel plannen en projecten worden uitgevoerd die geen eigenlijke taak zijn van een Parkschap;*
- *veel van deze projecten geen kostendekkende exploitatie kennen,*

besluiten:

1. bij ontwerpbesluit 39/15B Punt 1.4 te wijzigen in:

- a) Dient te stoppen met het Green Key-duurzaamheidsprogramma;*
- b) Dient te stoppen met EU-projecten in het kader van "duurzaam toerisme";*
- c) Dient te stoppen met oplaadpalen, de ecolodge en de zonnepont, omdat deze een niet kostendekkende exploitatie kennen."*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nr. A1.

Gezien het feit dat dit amendement nog moet worden rondgedeeld, stel ik voor te wachten op het oordeel van de gedeputeerde over dit amendement en te stemmen op het moment dat wij met het volgende onderwerp klaar zijn. Ik zie dat de Staten zich hierin kunnen vinden.

Ik zeg via de heer Bakker even aan alle leden dat het handiger is als dit soort amendementen hier vooraf beschikbaar is. Dat bevordert de snelheid van deze vergadering enorm. Wij lossen het nu zo op dat ik de beraadslaging op dit punt even schors. Dat komt straks terug

Dan gaan wij nu naar de C-stukken.

PS 26/15: Zienswijze op de ontwerpbegroting 2016 en ontwerpmeerjarenraming 2017-2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost Brabant (ZOB)

PS 30/15 Zienswijze op de ontwerpbegroting 2016 en ontwerpmeerjarenraming 2017-2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

De **voorzitter**: Ik heb begrepen dat een aantal leden hierover het woord wil voeren.

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter. De afgelopen drie jaar heeft het CDA bij elke begroting of elk jaarverslag van de Omgevingsdiensten dat diende, gehamerd op de kostenneutraliteit, op het halen van de inverdieneffecten en op het verbeteren van de concurrentiepositie van de Omgevingsdiensten ten opzichte van de markt. Het CDA is daar zo consequent en vaak op teruggekomen dat zelfs Cato zou zeggen: Kom op jongens, jullie vallen in herhaling.

We stemmen dan ook graag in met de zienswijzen zoals aangegeven door het college. Deze zijn volledig in lijn met de zorgen van het CDA.

Het CDA heeft ook nog een aanbeveling. Wij hebben eerder aangegeven dat de inkomstenkant in de gaten moet worden gehouden. Enerzijds omdat sommige gemeentes hun afspraken niet nakomen en taken onderbrengen bij de markt en anderzijds omdat onvoldoende inkomsten uit derden worden gegenereerd.

Het staatje in bijlage 1 is erg nuttig om de inkomsten te controleren en we kijken reikhalzend uit naar het jaarverslag.

We hebben zoals gezegd de afgelopen jaren nogal gehamerd op de kosten, maar we zouden nu ook wat meer inzicht willen hebben in de kwaliteit van de Omgevingsdiensten. Het college heeft bij monde van de heer Van der Maat aangegeven dit ook te willen doen.

Voor de cijfers en feiten zouden we bijvoorbeeld kunnen kijken naar de evaluatie van de handhavingsscoers, maar deze geeft niet het volledige verhaal. Er zijn ook beleidsonderwerpen die de Omgevingsdiensten aangaan die hier niet onder vallen. Bovendien willen we ook de kwaliteit van producten van de Omgevingsdienst zelf bekijken en niet alleen het provinciale beleid. Daarom lijkt het ons goed als er een soortgelijke staat als die in bijlage 1 wordt gemaakt over de kwaliteit. Dan kunnen wij zien hoe het er over een jaar voorstaat met de kwaliteit van deze Omgevingsdiensten. De Statenmededeling van 12 mei geeft al wat feiten en cijfers. Dat is goed, maar het is beter om dit uit te breiden en in het vervolg bij de stukken te voegen.

De **voorzitter**: Vervolgens is het woord aan de heer Roks van de fractie van de PVV die vandaag zijn maidenspeech houdt. Hij kan dus niet worden geïnterrupteerd tenzij hij zelf nadrukkelijk aangeeft daar hoge prijs op te stellen.

De heer **Roks** (PVV): Voorzitter. Ik loop nergens voor weg. Als iemand zich geroepen voelt te interrumperen, is dat wat mij betreft toegestaan.

Het Statenvoorstel omtrent indienen zienswijze Omgevingsdiensten doet de PVV verschillende malen de wenkbrauwen fronsen. Het college geeft terecht aan dat niet alles conform afspraak loopt, maar nadat GS hierover hebben geblaft verzuimen zij vervolgens te bijten. Dit is niet wat de PVV Noord Brabant voor ogen heeft bij krachtig besturen.

Het college laat zich voor de gek houden. Zoals in het stuk wordt aangegeven, heeft de gedeputeerde als lid van het dagelijks bestuur wél zijn ongenoegen uitgesproken, maar daar blijft het dan vervolgens bij.

De PVV wil dat de provincie als grote geldschieter de regie behoudt en wil zich niet laten vertegenwoordigen door een gedeputeerde die zich gedraagt als schoothondje.

De dienst geeft aan dat het inrichten van de organisatie meer tijd vergt en dat 2016 ook nog tot een opbouwjaar wordt gerekend. Wij gaan ervan uit dat in 2015 belangrijke stappen worden gezet in de verbetering van de organisatie. Dat is wel het minste wat we mogen verwachten.

Allereerst over de gevolgde procedure bij deze voorstellen. Er is sprake van misplaatste arrogantie als je voorafgaande aan behandeling in de Staten je zienswijze al aan de Omgevingsdienst afgeeft. Verkiezingen kunnen inderdaad invloed hebben maar daar kan iedere partner begrip voor opbrengen. Je neemt het belangrijkste bestuursorgaan in de provincie niet serieus als je hier zo lichtvoetig mee omgaat. Wat denken GS te kunnen veranderen aan de door hen gekozen werkwijze om alvast een zienswijze kenbaar te maken voordat de Staten er iets van hebben kunnen vinden? Ook in 2014 was dit het geval en toen waren er geen verkiezingen.

Het roept voor de PVV een flink aantal vragen op. Sluit deze regeling nog aan bij de visie van het nieuwe Bestuursakkoord gezien de nieuwe omgevingsvisie die in het sprookjesboek van het college staat aangekondigd, of moeten wij die abstracte tekst anders lezen? Druist deze omgevingsvisie ook niet in tegen de oproep aan gemeenten om verzoektaken toe te bedelen aan Omgevingsdiensten?

Hoe betrouwbaar zijn wij als provincie als wij nu niet kunnen voorzien in de in het meerjarenperspectief gevraagde middelen? Is dit wenselijk? Hoe denkt het college dit te veranderen?

We maken ons ernstige zorgen over de schuldenpositie van de Omgevingsdienst West-Brabant (OMWB). Het gaat om langlopende leningen van circa 4 miljoen euro, een behoorlijke post debiteuren en nog te factureren diensten; samen bijna 7 miljoen euro. Met name de balanspost van nog te factureren diensten

roept de volgende vraag op. Is er wel een kwaliteitstoets voorzien voor medewerkers? Met andere woorden: is het voor de gedeputeerde helder of hier geen parkeerplaats voor overtalig personeel van gemeenten is gecreëerd?

Dan kom ik bij de subsidies. In de beantwoording van onze technische vragen wordt gesteld dat de subsidies voor 2016 betrekkelijk zeker zijn en dat het nog te vroeg is voor een verdere doorkijk. Baart dat zorgen voor de continuïteit?

Een deugdelijke toelichting en onderbouwing ontbreken bijvoorbeeld bij het budget van 1,5 miljoen euro voor de ontwikkelagenda. De PVV heeft daarover reeds technische vragen gesteld. Een nadere onderbouwing van de dekking moet mogelijk zijn. Het is echter inmiddels duidelijk geworden dat het algemeen bestuur op basis van deze door de PVV genoemde tekortkoming de ontwerpbegroting nog niet heeft vastgesteld. Het actieplan "Huis op Orde" kan wellicht veranderd worden in "Eerst de Basis op Orde".

De gedeputeerde heeft een nederlaag geleden binnen het dagelijks bestuur.

De **voorzitter**: Mijnheer Roks mag ik u verzoeken tot een afronding te komen?

De heer **Roks** (PVV): Ik kom tot een afronding, voorzitter.

Ik zei dat de gedeputeerde binnen het dagelijks bestuur een nederlaag heeft geleden omdat met zijn inbreng op gebied van de inverdieneffecten en weerstandsratio niets is gedaan. Wat gaat hij daaraan doen? Blijft hij dweilen of sluit hij op enig moment de kraan?

Kortom, het is voor de belastingbetaler te hopen dat de gedeputeerde vandaag het vertrouwen kan waarmaken door zich te transformeren van schoothondje tot provincietijger.

De **voorzitter**: Ik vraag de heer Roks even naar de tafel van de voorzitter te komen om een bij een maidenspeech behorend boeket bloemen in ontvangst te nemen.

*(De voorzitter overhandigt de heer Roks een bos bloemen.
Applaus)*

De heer **Smeets** (D66): Voorzitter. De Omgevingsdiensten hebben het afgelopen jaar veel op de agenda gestaan. De titel van mijn bijdrage is: "Van navelstaren naar nu vooruit met de Omgevingsdiensten in de provincie Noord-Brabant." Wij hebben in deze Staten in januari een rondetafelgesprek gehad met directeurs en bestuurders van de Omgevingsdiensten. Dat was een openhartig, informeel en vruchtbaar gesprek waarbij een aantal fundamenteën van de Omgevingsdiensten zijn aangestipt. Een van de opmerkingen was dat de besturing van de diensten geoptimaliseerd moeten worden. Kiezen wij voor kwaliteit en efficiency en hoe kunnen wij de onderliggende processen verbeteren?

Op 6 maart heeft onze fractie nogmaals gevraagd om een doordachte aanpak van de Omgevingsdiensten voor deze bestuursperiode. De Omgevingsdiensten vervullen immers een belangrijke rol bij de kwaliteit van handhaving, toezicht en vergunningverlening in de provincie Noord-Brabant.

Op 6 maart heeft onze fractie nogmaals gevraagd om doordachte aanpak van de Omgevingsdiensten voor deze bestuursperiode. De Omgevingsdiensten vervullen immers een belangrijke rol op het gebied van kwaliteit, handhaving, toezicht en vergunningverlening in de provincie Noord-Brabant. D66 vroeg in maart van dit jaar ook aan het college van GS om langetermijnplanning voor de begroting van de Omgevingsdiensten met inachtneming van verschillende scenario's om toekomstige weeffouten en financiële tegenvallers te voorkomen. Wij hebben in het afgelopen jaar heel wat incidentele tegenvallers van Omgevingsdiensten meegemaakt.

Nu is het 10 juli 2015 en als we kijken naar de ontwerpbegrotingen en meerjarenramingen voor de Omgevingsdiensten dan zien we dat weer niet wordt voldaan aan aspecten als inverdieneffecten, budgettaire neutraliteit en ook weerstandsvermogen.

Wat is nu het toekomstperspectief van deze diensten en wat betekent dat voor onze begroting en onze positie als provincie? De auto met vierkante wielen heeft echt andere wielen nodig. Om die reden zullen wij om meer grip op de Omgevingsdiensten te krijgen een motie indienen samen met GroenLinks om te komen tot een fundamentele aanpak van de Omgevingsdiensten conform het Bestuursakkoord.

De **voorzitter**: Ik zie de motie die hij wil indienen graag snel tegemoet.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voorzitter. Zonder basis – de heer Roks zei het al – kun je niets bouwen. Tijdens de beeldvormende activiteiten rond de Omgevingsdiensten, mede op initiatief van GroenLinks, werden de diensten al vergeleken met een huis zonder fundering of, zoals de heer Smeets zei, een auto met vierkante wielen. Hoe dat huis of die auto er ook uit mag komen te zien, we zijn inmiddels een half jaar later en de respectievelijke fundering of chassis moet nu onderhand op orde zijn. Milieu en natuur kunnen in ieder geval niet langer wachten. Lees de kranten er maar op na. Milieudelicten alleen al zijn aan de orde van de dag en alleen al daarom is het jammer dat we vandaag hier maar twee diensten behandelen. Ook de Omgevingsdienst Brabant Noord heeft maatschappelijk gezien belangrijke taken onder haar hoede en verdient het alleen daarom al dat wij de begroting tijdig en aandachtig behandelen. De voorgestelde provinciale zienswijze op de begrotingen van de Omgevingsdiensten Zuidoost-Brabant en Midden- en West-Brabant leggen de nadruk op het op orde krijgen van de financiële basis van de diensten. De begrotingen van de twee Omgevingsdiensten voldoen in meerdere opzichten niet aan de financiële eisen ten aanzien van budgetneutraliteit, inverdieneffecten en weerstandsvermogen. Goed dat GS daar zo scherp op zijn. Maar hoe zit het in de basis met kwaliteit? Zo stelde Patricia Brunklus een jaar geleden bij deze begrotingen al vragen over de ondergrens van dienstverlening bij de Omgevingsdiensten. Is die er wel en hoe stellen we die vast?

GS refereren enigszins aan kwaliteit door in hun zienswijze het handhavingskader “samen sterk in het buitengebied” te noemen. Wat GroenLinks als groene partij betreft zou dit nog krachtiger tot uitdrukking kunnen komen en wij hebben daar ook andere partijen mee die op andere elementen van de kwaliteit van dienstverlening letten. Wij constateren dat anders dan bijvoorbeeld de gemeente 's-Hertogenbosch heeft gedaan, GS zich nu vrijwel eenzijdig richten op het financieel solide maken van de diensten. GroenLinks leest in de stukken van beide diensten juist met instemming dat beide diensten van plan zijn te investeren in kwaliteit. De Omgevingsdienst Zuidoost Brabant wil investeren in kwaliteitsborging, kwaliteitsonderzoek en kwaliteitsstelsel op basis van een kwaliteitsprogramma. Midden- en West-Brabant heeft het over het huis op orde hebben. Dat is in deze zaal ook meermalen genoemd als een uitdrukkelijke wens. Dat huis op orde heeft alle elementen van optimale dienstverlening aan de opdrachtgevers, zo lijkt het, maar komen ze daar wel aan toe als hun grote opdrachtgever, de provincie, zo sterk stuurt op strikt begroten? Graag horen we dat van de gedeputeerde.

In de afgelopen weken hebben we contact geweest gezocht met onze bestuurders en raadsfracties bij de Brabantse gemeenten, maar ook hebben we ons licht opgestoken bij andere raadsleden en personen die vanuit hun werk of woonplek te maken hebben met het werk van de Omgevingsdiensten. Hun reacties waren te onderscheiden naar vijf thema's. Ten eerste, gebrek aan grip en democratische controle. Ten tweede, grote zorgen over de financiële risico's, de stelselmatige of lage inschattingen en slechte financiële resultaten. Ten derde, ondanks het harde werk van de medewerkers – en dat doen ze – zorgen over de kwaliteit en de kwantiteit van het personeel. Is er voldoende expertise en zit het personeel op de juiste plekken, met name in de buitendiensten? Ten vierde, de basistaken, vergunningverlening, toezicht en handhaving, die ondanks aandringen en ingrijpen nog niet op orde zijn. Ten vijfde, complexiteit binnen de

gemeenschappelijke regeling, doordat provincie en gemeenten niet eenduidig zijn in hun opdrachten en prioriteiten.

Al deze onderwerpen zijn niet nieuw in deze zaal. Veel is het afgelopen jaar al voorbij gekomen. Veel vragen zijn door ons als Statenleden al aan de gedeputeerde gesteld, maar zit er schot in de zaak. Is er verbetering te zien en heeft de gedeputeerde er wel vertrouwen in dat de basis in orde te maken valt?

Voorzitter. We hebben tot slot nog drie vragen voor de gedeputeerde. Vraag een: in het nieuwe Bestuursakkoord staat de wens er bij de minister op aan te dringen vooruitlopend op een mogelijke evaluatie door het Rijk Brabant te zien als een pilot voor vernieuwing. Wat wordt met deze pilot bedoeld en beoogd? Vraag twee: het Bestuursakkoord gaat uit van het aantrekken van de Brabantse economie. Daarmee nemen natuurlijk ook de werkzaamheden van de Omgevingsdiensten toe in het kader van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Hoe verhoudt zich dat tot het opdrachtvolume, de capaciteit en ook natuurlijk de voorliggende begrotingen? Vraag drie: voor het antwoord op deze vraag kijk ik ook met een schuin oog naar gedeputeerde Van Merrienboer. De Omgevingswet is in voorbereiding. Die wet zal een aanzienlijke verandering betekenen voor het takenpakket van de Omgevingsdiensten. Kunnen GS aangeven hoe deze nieuwe wet en de plaats daarin van de Omgevingsdiensten wordt voorbereid?

Zoals zojuist aangekondigd door de heer Smeets van D66 dienden wij inmiddels ook samen met het CDA en de Partij voor de Dieren een motie in. In het verlengde van de in maart aangehouden motie van D66 over grip op de Omgevingsdiensten om de kwaliteit van de publieke taak beter te borgen in de gemeenschappelijke regeling van de Omgevingsdiensten.

Om Brabant gezond, ondernemend en veilig te houden en te krijgen moeten de Omgevingsdiensten niet alleen efficiënt en effectief opereren met een goede financiële basis maar zeker ook meer kwaliteit en kwantiteit kunnen leveren dan nu nog het geval is.

De **voorzitter**: Door de leden mw. Roijackers, Smeets, Kuijken, mw. Surminski en Heijman wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 10 juli, behandelend de zienswijze op de ontwerp-begrotingen 2016 en meerjarenramingen 2017-2019 van de gemeenschappelijke regelingen Omgevingsdiensten Midden-en West-Brabant en Zuidoost Brabant,

constaterende dat:

- *het Bestuursakkoord 2019 stelt: 'Het functioneren van de Omgevingsdiensten is een voortdurend punt van zorg';*
- *een meerderheid van Provinciale Staten zich zorgen maakt over de kwaliteit en bedrijfsvoering van de diensten, wier werk belangrijk is voor meerdere provinciale doelen op het gebied van handhaving en kwaliteit van de vergunningverlening,*

overwegende dat:

- *Provinciale Staten de taak hebben om te controleren of het provinciale beleid, dus ook de opdracht aan de Omgevingsdiensten, doelmatig en effectief wordt uitgevoerd;*
- *de Omgevingsdiensten in de afgelopen jaren veel wisselingen kenden in de directie;*
- *het dossier van de Omgevingsdiensten in hoge mate incident-gedreven is en een structurele oplossing nodig is,*

verzoeken het college van GS:

- *met voorstellen te komen voor eind oktober 2015 die ervoor zorgen dat de kwaliteit wordt gedefinieerd en de besturing verbeterd;*
- *de eventuele dilemma's aan te geven bij Provinciale Staten,*

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nummer M1.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voorzitter. Het voorliggende stuk bestaat eigenlijk uit twee onderdelen, eerst een inhoudelijk onderdeel dat zich richt op de kwaliteit, waarover zo-even al door de fractie van GroenLinks volop is gesproken, en het tweede onderdeel, het financieel op orde brengen. Voorgesteld wordt daarop een zienswijze uit te brengen. In de afgelopen periode is heel vaak besproken hoe dat financieel op orde te krijgen. Dat vraagt budgetneutraliteit, netjes de inverdieneffecten borgen en het weerstandsvermogen. Hoe kunnen we daar beter grip op krijgen dan onze eigen gedeputeerde in het DB te laten plaatsnemen en daar zijn directe invloed te laten uitoefenen? In dat opzicht verbaast het ons wel dat het college toch a of an de Staten voorstelt een zienswijze in te dienen om nog eens heel scherp richting het dagelijks bestuur een aantal punten aan te geven. Daar hebben we toch een aantal vragen over. Waarom zou deze zienswijze die we nu als Staten gaan vaststellen, wel die doorzettingsmacht hebben en waarom zou het dagelijks bestuur dan wel omgaan ondanks dat de gedeputeerde er in de afgelopen periode al stevig op in is gegaan? Onze tweede vraag is, als het dagelijks bestuur toch niet aan de hand van deze zienswijze die wij vandaag als Staten vaststellen en waarin we een aantal heel belangrijke richtlijnen meegeven, daaraan niet voldoen? Wat wordt dan de actie van GS om dat alsnog af te dwingen? Wij willen graag een antwoord op deze twee vragen voordat wij deze zienswijze steunen.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voorzitter. We zullen zoals gebruikelijk kort zijn. Wij vinden als Lokaal Brabant dat nut en noodzaak van de Omgevingsdiensten wel bewezen zijn maar dat je in elke discussie erover ziet dat het een bureaucratisch geheel aan het worden is. Daar hebben we zorgen over. We zien het ook terug bij alle fracties. We zullen daar de komende jaren veel aan moeten doen. Lokaal Brabant zal meer aandacht aan de Omgevingsdiensten geven en we zullen vooral ook kijken naar externe inhuur die bij veel van dit soort diensten extreem hoog is. Wij vinden dat we daar met z'n allen echt iets aan moeten doen.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. Er zijn er veel opmerkingen gemaakt in de categorieën kwaliteit en begrotingen. Het gaat nu strikt genomen vooral om de zienswijze op de begrotingen. Het CDA vraagt om een onderzoek naar de kwaliteit van de dienstverlening van de Omgevingsdiensten. Dat gebeurt met enige regelmaat. Ik zal kijken wat we daarover inmiddels aan documenten hebben en die aan de Staten doen toekomen. Dan kunnen we het in de commissie erover hebben of u daarin nog zaken in de dienstverlening mist waar GS specifiek wat kwaliteit betreft onderzoek zouden moeten doen.

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter. De gedeputeerde biedt zelfs meer aan dan ik vroeg. Het ging ons er vooral om dat we elk jaar heel goed geconcentreerd de cijfers bij elkaar krijgen waar het gaat om de kwaliteit. Het gaat er dan om hoe de inkomsten zijn geregeld en of de gemeentes zich aan de afspraken houden en aan andere kant hoe de kwaliteit is geregeld. Dat zou super zijn. De gedeputeerde zal die cijfers wel op de plank hebben liggen en alstublieft, deel ze met ons, we kijken ernaar uit.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. De PVV had het over wel blaffen maar niet bijten, over een schoothondje en over een nederlaag die geleden zou zijn. Geen idee waar dat in 's hemelsnaam vandaan komt. De zienswijze is misschien het blaffen dat hij bedoelt. Dat zullen we als eerste inderdaad moeten doen.

De heer **Roks** (PVV): Voorzitter. Jammer dat ik er dan voor de gedeputeerde verkeerd heb uitgelegd, of het is een kwestie van niet willen begrijpen. In het DB heeft hij zijn inbreng al geleverd en het is niet gehoord. Dat vind ik blaffen en niet doorbijten.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. Ik heb niet de gewoonte mijn medebestuurders te gaan bijten als ik mijn zin niet krijg. Bovendien zit ik in het dagelijks bestuur niet zozeer in de rol van eigenaar maar een bestuurder van de dienst. Mijn rol als eigenaar van de dienst wordt gespeeld in het algemeen bestuur, zoals u natuurlijk weet. Ook daar is de zienswijze ingediend. Beide diensten hebben wat ons betreft onvoldoende gereageerd op die zienswijze. Er is te weinig in de begroting veranderd. Daardoor bleef er voor ons niets anders over dan in het algemeen bestuur tegen de begroting te stemmen. Veel meer bijten kunt u van mij niet verwachten.

Bij de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant heeft dat geleid tot het afwijzen van de ontwerpbegroting waarmee de Omgevingsdienst inmiddels onder curatele, onder verscherpt toezicht staat. Ik weet dus niet waar u vandaan haalt dat wij onvoldoende zouden reageren, wel een schoothondje zouden zijn maar niet zouden blaffen. Integendeel.

Ik begrijp overigens uw irritatie en dat geldt voor iedereen dat deze zienswijzen en nu in PS worden behandeld terwijl ze al ingediend zijn, sterker nog, terwijl al gestemd is over de begroting. Van die volgorde klopt weinig. Dat was in 2014, zoals u memoreerde, ook het geval en toen hebben we besloten de procedure te verlengen en GS maar ook de raden langer de tijd te geven dan voorheen om een zienswijze in te brengen. Dit jaar liepen daar voor ons verkiezingen doorheen waardoor er gewoonweg geen moment was tussen het uitkomen van de conceptbegroting en deze PS-vergadering om een zienswijze vast te stellen. Vandaar dat we dit concept-zienswijze zoals die nu voorligt, op voorhand toch al naar de dienst hebben gestuurd want anders zou het hier helemaal een zinloos debat zijn. Dan zouden we hier nu vaststellen dat we commentaar hebben op de begroting dat uiteindelijk zou kunnen leiden tot tegenstemmen terwijl het besluit al genomen is. Dan zouden we dus echt met eieren na Pasen komen. Ik begrijp dus uw irritatie over het behandelen van een zienswijze die al is ingediend. Vandaar mijn kritiek daarop in het bestuur van die twee diensten.

GroenLinks en meer partijen vroegen wat precies die ondergrens is van de kwaliteit van dienstverlening. Dat staat niet in de gemeenschappelijke regeling en ook niet in beleidsstukken. Dat is bij opdracht die wij aan de dienst geven geregeld in de dienstverleningsovereenkomsten die we daarover afsluiten. Bij elk product dat we van de dienst vragen wordt een DVO (Dienstverleningsovereenkomst) afgesloten waarin precies staat wat wij voor ons geld verwachten van de dienst en dus ook de minimale kwaliteit die we daarbij eisen. U kunt de DVO's inzien als u wilt.

Dan een wat ingewikkelder vraag van GroenLinks. De Omgevingsdiensten nemen initiatieven om te investeren in kwaliteit en nu is de vrees dat zij dat niet kunnen doen als wij streng zijn voor de begroting. Dat is aan de Staten. Die gaan erover hoeveel wij bijdragen aan de begroting van de Omgevingsdiensten. Als u meer kwaliteit in de Omgevingsdiensten wenst en daar ook meer geld voor nodig is, dan zult u hier meer geld beschikbaar moeten stellen dan wij voorstellen. Ik neem aan dat u tegen die tijd met een amendement op de begroting zult komen want dat is het moment om dat te doen.

Of het juiste personeel op de juiste plek zit is een vraag die ons al vier jaar bezig houdt bij de Omgevingsdiensten. Het is ja en nee. De mensen die nu bij de Omgevingsdiensten werken zijn in het algemeen mensen die hetzelfde werk voorheen al deden voor de provincie of voor de gemeenten. In die zin kun je zeggen dat er geen achteruitgang is geweest in kwaliteit van personeel. Hooguit kun je nu stellen dat zichtbaar wordt wat de kwaliteit is en daar zijn we niet tevreden over. Vandaar ook initiatieven in alle drie de diensten om de kwaliteit van de medewerkers te verhogen. Veel meer kunnen we daaraan niet doen. We hebben een sociaal beleidskader afgesproken met de OR en de vakbonden wat garantie geeft voor de mensen die er nu werken. We kunnen dus niet zomaar mensen buitenzetten en andere

mensen binnenhalen. Dat bemoeilijkt dus het shuffelen met personeel om de juiste mensen op de juiste plek te krijgen. Daar worstelen we mee. In 2018 loopt het sociaal beleidskader af en vanaf dat moment heeft de dienst meer vrijheid om daarin te bewegen.

Hoe bereiden de diensten zich voor op de invoering van de omgevingswet. Die wet wordt in 2018 ingevoerd. Daar wat er nu van bekend is, is het als het ware een lege wet. Die zal dan nog gevuld moeten worden met algemene maatregelen van bestuur. Die kennen we nog niet en de voorbereidingen zijn dus beperkt. We zijn wel al bezig met wat al bekend is over wat de wet gaat wijzigen. In de werkwijze wordt erop geanticipeerd. Bij het debat in september bij de uitwerking van het Bestuursakkoord kunnen we u meer vertellen over wat we voor de voorbereiding in dit huis van de omgevingsvisie en de omgevingswet ter hand hebben genomen.

De ChristenUnie vroeg wat nog de zin is van het indienen van een zienswijze als de gedeputeerde al in het dagelijks bestuur zit en daar zijn inbreng kan hebben. Dat zit in de verschillende rollen die ik in de Omgevingsdiensten speel. In het dagelijks bestuur zit ik niet als een vertegenwoordiger van de provincie als eigenaar om de eigenaarszaken te behartigen. Dat doen we in het algemeen bestuur en daar wordt ook die zienswijze ingediend. In het dagelijks bestuur hebben we het niet over de begroting, althans niet in die zin dat ik de begroting bekijk als mede-eigenaar van de dienst maar als bestuurder van de dienst zelf. Het kan zelfs voorkomen dat ik in het dagelijks bestuur enthousiast ben over een begroting en die in het algemeen bestuur alsnog afkeur.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voorzitter. Nog even een antwoord, ook richting de fractie van de PVV. Begrijp ik het nu goed dat de stemming over de begroting al heeft plaatsgevonden en de gedeputeerde tegen heeft gestemd en dat we nu een zienswijze behandelen maar hem beter een ondersteuning zouden kunnen geven voor zijn tegenstem bij het opstellen van de begroting en dat dit veel meer recht doet aan dit moment?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Die stemming is al geweest. U kunt mij daarin steunen en daar zou ik sowieso blij mee zijn maar het is, en dat is irritant, mosterd na de maaltijd.

De heer Vreugdenhil vroeg ook wat te doen als ze niet luisteren naar mijn kritiek op de begroting. Het gevolg is dat we tegenstemmen. In Midden-en West-Brabant heeft dat geleid tot het verwerpen van de begroting en in Zuid-Oost op het nippertje net niet.

GroenLinks wees erop dat in het Bestuursakkoord een mysterieuze passage is opgenomen over Brabant dat pilot is en vernieuwend wil zijn als het gaat om Omgevingsdiensten. Dat hebben we opzettelijk niet heel erg concreet ingevuld. Het staat er toch in omdat we denken dat we om de kwaliteit van de diensten in Brabant te verbeteren, we echt experimentele projecten nodig hebben waarvoor we mogelijk toestemming nodig hebben van het ministerie. Ik kan nog geen concrete, kant-en-klare producten laten zien die we experimenteel willen aanpakken maar u zou kunnen denken in de lijn van "samen sterk in het buitengebied", aan hoe we proberen het waarborgfonds drugsdumpingen samen te stellen en hoe we daarvoor proberen een subsidieregeling te maken. Dat zijn experimenten, pilots, waarvan niet altijd helemaal duidelijk is wat de rechtelijke grondslag is. We hebben steun van het ministerie nodig bij dit soort projecten en die hebben we bij voorbaat gevraagd en in ons Bestuursakkoord gezet.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Voorzitter. De gedeputeerde zei dat als wij meer kwaliteit willen er meer geld beschikbaar moet komen. Zou u dat dan het liefst willen inzetten voor meer scholing van medewerkers en dat als verhoging van de kwaliteit zien of voor uitbreiding van de deelovereenkomsten met bijvoorbeeld een kwaliteitsparagraaf?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. Als wij als GS van mening zijn dat er meer geld vanuit de provincie naar de Omgevingsdiensten zou moeten om personeel te scholen dan zal dat deel zijn van het voorstel dat wij u bij de begroting doen. Als u dat te weinig vindt, moet u zelf met een amendement komen. Overigens, bij de normale betalingen van de provincie aan de Omgevingsdiensten vragen we aan hen of ze al een belangrijk deel hebben ingeruimd voor extra scholing van personeel. De kwaliteitsborging van personeel is wat ons betreft een normaal onderdeel van bedrijfsvoering. Daar betalen we dus ook al voor. Van die betalingen worden al cursussen en bijscholingen gegeven.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Dan heb ik nog een vervolgvraag. Als de provincie flink haar best doet om veel opdrachten weg te zetten bij de Omgevingsdiensten dan hebben we dus een hoge omzet bij de Omgevingsdiensten. Dat wil zeggen dat we ook voor een groter gedeelte aansprakelijk worden gesteld voor eventuele tekorten. Die worden naar rato van de diverse gerealiseerde omzetten verdeeld. Kan de gedeputeerde daar nog wat aan doen zodat we niet extra moeten bijbetalen terwijl we zo vreselijk ons best doen?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ja, dat kunnen we zeker. Er zijn twee redenen waarom Omgevingsdiensten een eventueel tekort op de begroting kunnen hebben. De eerste zit in de aanloop problemen van elke nieuwe organisatie en verder de beperkingen die het sociaal beleidskader ons oplegt. Het zijn zaken waar we niet erg goed op kunnen sturen. Daarvoor zijn alle deelnemers aansprakelijk, dus ook de provincie. Als we een groter aandeel hebben in de producten van de Omgevingsdienst hebben we ook een groter aandeel in dat tekort. Belangrijke delen van het tekort worden echter veroorzaakt door andere deelnemers dan de provincie. Er zijn ooit over garantiesalarissen afspraken gemaakt met het SRE in Eindhoven, er zijn zaken afgesproken met personeel dat van de RMB afkomstig is. Daarvoor staan wat ons betreft de deelnemende gemeenten aan de lat. Het kan niet zo zijn dat deelnemende gemeenten en hun samenwerkingsorganen hun financiële problemen afwentelen op de dienst en ze daardoor voor de helft door de provincie laten betalen. Dat standpunt herhaal ik tot vervelens toe in elke vergadering van het dagelijks bestuur.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): De gedeputeerde had het over de ondercuratelestelling van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. Kan hij voor de duidelijkheid zeggen wat dat precies inhoudt en wat de stand van zaken nu is?

Mede namens een aantal lokale bestuurders heb ik een vraag. De Brabantse economie trekt aan. Er komen allerlei bedrijven sommige ook met een hoog risicoprofiel zich hier vestigen of willen zich hier vestigen. De dienst is nog niet op orde en mogelijk is dat pas het geval tegen 2018. Kan de gedeputeerde daar iets over zeggen?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Hoe het precies zit met de ondertoezichtstelling zal ik schriftelijk beantwoorden want dat zit nu niet in mijn hoofd.

Ik ben het niet met u eens dat de dienst niet op orde is. Er komen meer bedrijven naar Brabant nu de economie aantrekt en dat leidt tot meer vergunning aanvragen. Het is niet alleen sowieso goed voor de economie in Brabant maar ook voor de dienst als er meer werk te verzetten is, althans als het vergunningaanvragen zijn waarvoor wij leges kunnen heffen. Dat is lang niet altijd het geval. Bij een toename van vergunningaanvragen zullen ook meer kosten moeten worden gemaakt waar inkomsten tegenover staan. Dat is niet verkeerd. Dat is een investering in onze economie. Als ondernemers hier willen investeren moeten we dat vooral toejuichen. Op die toename is de dienst voorbereid. De dienst is redelijk op orde. Natuurlijk kloppen een aantal zaken nog niet bij de begroting. Vandaar deze zienswijze. Maar

95% van het werk dat de diensten in stilte als het ware uitvoeren, gaat prima, althans niet slechter dan toen wij het voorheen als provincie zelf deden. Ze zijn er dus klaar voor.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): En de ondercuratelestelling?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ik heb al gezegd dat ik daarop schriftelijk zal antwoorden.

De **voorzitter**: Vanwege het technische karakter. Wilt u nu afronden?

De heer **Smeets** (D66): In mijn bijdrage heb ik nog twee vragen gesteld. De eerste is hoe de gedeputeerde het toekomstperspectief van deze twee diensten ziet. Ik heb begrepen dat de andere dienst later met de ontwerpbegroting en de meerjarenraming zal komen. Mijn tweede vraag was wat dit op lange termijn betekent voor onze begroting. Moeten we een risicoreserve gaan aanleggen? Wat houdt het in?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Wat het toekomstperspectief betreft ben ik zeer optimistisch. Er zijn verschillende, ook verklaarbare, tekorten op de begrotingen van de Omgevingsdiensten maar het is duidelijk dat vergeleken met drie jaar terug er niet alleen een stijgende lijn zit in de financiële situatie van de diensten zelf maar dat er ook een opwaartse lijn is in hoe ze de begrotingen samenstellen en wat daar wel en niet in terecht komt. Ik ben ervan overtuigd dat in 2018 de diensten zo op orde zijn dat ze met meerjarige sluitende begrotingen zullen komen. Daarvoor een reserve in het leven roepen lijkt mij een verkeerd signaal richting Omgevingsdiensten. Dat zou gemakkelijk kunnen leiden tot achterover leunen en denken dat als het fout gaat er toch nog een potje is.

De heer **Smeets** (D66): Dank voor uw toelichting. Ik ben een aardsoptimist maar ook een realist. Gezien de incidenten die ik de afgelopen jaren heb ervaren met Omgevingsdiensten zou een beetje scepsis toch ook op zijn plaats zijn.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat kan ik mij voorstellen. Het zijn de incidenten die in het nieuws komen maar ik zie ook wat er goed gaat en er gaat steeds meer goed. Vandaar mijn optimisme over de toekomst van de diensten.

In de ingediende motie wordt gevraagd met voorstellen te komen die ervoor zorgen dat de kwaliteit wordt gedefinieerd en de besturing wordt verbeterd en eventuele dilemma's aan GS voor te leggen. Ik ontraad deze motie; zij is overbodig. De kwaliteit is gedefinieerd, namelijk in de dienstverleningsovereenkomsten, tot in het kleinste detail zoals het aantal minuten dat iemand aan een vergunning moet of mag werken. Veel meer valt er niet te definiëren. De besturing loopt via het opdrachtgeversplatform waar continu wordt gesproken tussen de provincie als eigenaar, de opdrachtgever en de drie diensten over de dienstverlening. Als zij afwijken van de kwaliteit die in de DVO is gegarandeerd, dan hebben wij daar management gesprekken over. Het leidt uiteindelijk ook tot commentaar in het DB en het AB. Ik zou niet weten waar verdere verbetering van de besturing in zou moeten zitten. Het is een overbodige motie en daarom ontraad ik haar.

De **voorzitter**: Ik inventariseer even of er behoefte is aan een tweede termijn. Dat blijkt het geval te zijn. Graag kort en krachtig.

De heer **Roks** (PVV): Voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor zijn antwoorden. Ik moet eerlijk zeggen dat die antwoorden mij niet echt geruststellen. Er wordt quasi nonchalant gereageerd op de signalen vanuit

onze Staten dat de kwaliteit gewoon niet op orde is. Dan kan de gedeputeerde wel zeggen dat de motie van GroenLinks overbodig is, maar volgens mij is het een krachtig signaal van de Staten dat gedaan moet worden wat in de basisafspraken staat maar wat tot op heden niet gelukt is bij de Omgevingsdienst. Het college is daarvoor politiek verantwoordelijk.

De PVV verwijt de gedeputeerde dat hij onvoldoende bijt. Dat komt ook terug in de stukken. Hij heeft met name bakzeil gehaald op de inverdieneffecten en de weerstandsratio. Ook dat moet structureel veranderen.

Ik kom even terug op de bijdrage van de heer Vreugdenhil over de procedures waarover wij hebben gesproken. Hij lacht daar enorm om, maar wij hebben het hier over een zeer serieuze zaak. De procedures die wij met elkaar hebben afgesproken worden compleet omzeild. De heer Vreugdenhil kan daar wel om lachen maar dan doet hij hetzelfde als wat deze week in de media stond: "Zonder overleg mag ik alles indien nodig." Dat staat de PVV niet voor.

Om een impuls tot kwaliteitsverbetering te geven hebben wij een amendement ingediend. Dat is inmiddels rondgedeeld. Wij beogen hiermee dat de debiteurenadministratie effectief wordt ingericht, dat er een deugdelijke toelichting en onderbouwing komt voor het budget van de ontwikkelagenda en een verzoek in te dienen bij het dagelijks bestuur van de OMWB om de ontwerpbegroting 2016 conform de provinciale zienswijzen aan te passen.

De **voorzitter**: Door het lid Roks wordt het volgende amendement ingediend.

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 10 juli 2015, ter bespreking van Statenvoorstel 30/15: Zienswijze op de ontwerpbegroting 2016 en ontwerpmeerjarenraming 2017-2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB), overwegende dat:

- *een omgevingsdienst efficiënt dient te opereren en rapporteren;*
- *de schuldenpositie van de OMWB zorgen baart (langlopende leningen zijn circa 4 miljoen euro) en dan vooral in combinatie met de uit de voorlopige jaarrekening 2014, blijkende balansposten debiteuren en nog te factureren omzet, die samen bijna 7 miljoen euro vertegenwoordigen;*
- *vooral de balanspost van nog te factureren diensten van € 5.620.589 om bijstelling van beleid roep, besluiten:*

bij ontwerpbesluit 30/15B het onderdeel

"1.5. Het verzoek in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de OMWB om de ontwerpbegroting 2016 conform de provinciale zienswijzen aan te passen."

te vervangen door:

"1.5. De debiteurenadministratie is niet effectief ingericht.

1.6. Er is geen deugdelijke toelichting en onderbouwing voor het budget van € 1,5 miljoen voor de ontwikkelagenda verstrekt.

1.7. Het verzoek in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de OMWB om de ontwerpbegroting 2016 conform de provinciale zienswijzen aan te passen."

Toelichting:

Vooraf de balanspost van nog te factureren diensten van € 5.620.589 roept om bijstelling van beleid.

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging. Het krijgt nr. A2.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor zijn interessante antwoorden. Zij geven altijd echt inzicht in deze complexe materie.

De gedeputeerde ontraadt onze motie en merkt daarbij op dat de opdrachten heel uitgebreid zijn en ook criteria bevatten. PS krijgen de prestaties te zien voorzien van percentages. Wij kunnen overwegen de gedeputeerde te vragen dat te doen door middel van een stoplichtmodel, waarbij ik vermoed dat met name een aantal waterprestaties de kleuren rood en oranje zal laten zien.

Wij hebben hier veel gesprekken gehad die ook inzicht gaven, maar het is een feit dat de gewenste kwaliteit niet bereikt wordt. Ook al begrijpen wij wellicht de beperkingen van de constructie van de gemeenschappelijke regeling, wij moeten wel het signaal afgeven dat op heel korte termijn die kwaliteit behoorlijk omhoog moet en daarvoor is deze motie bedoeld.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voorzitter. In eerste termijn heb ik over twee punten gesproken: kwaliteit en financiële soliditeit.

De gedeputeerde heeft duidelijk gezegd dat het er eigenlijk niet meer toe doet als wij nu nog een zienswijze vaststellen. Mijn fractie wil hier het krachtige signaal afgeven dat wij ten volle de tegenstem van het college ondersteunen. Die tegenstem betekent wel dat wij in de toekomst nog scherper moeten wezen, zodat het niet hoeft aan te komen op een tegenstem maar dat er daadwerkelijk een wijziging van de begroting komt die in lijn is met onze kaders. Ik wil hierover het komend jaar graag met de gedeputeerde spreken om te kijken hoe wij het in de toekomst zodanig kunnen organiseren dat het wel op een goede manier erin komt.

Het tweede punt betreft de kwaliteit. Ik denk dat de door GroenLinks en enkele andere fracties ingediende motie een heel goede aanzet is om daar grip op te krijgen. Het signaal van de Staten is duidelijk. Wij zullen die motie dan ook steunen. Wij willen daarbij ook graag de financiële aspecten alsmede de dilemma's die eraan komen, om daarmee komend jaar zowel de kwaliteit als de financiële soliditeit te kunnen bewaken.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. Ik ben altijd blij met steun van deze Staten, ook voor beslissingen die wij al genomen hebben zoals het tegen de begroting van de twee diensten stemmen.

Ik ben het met de Staten eens dat het nog steeds van belang is om nu wel de zienswijze goed te keuren; niet omdat het formeel moet maar ook als signaal. Dan is het ook bij de dienst duidelijk dat het niet alleen een voorstel van GS is maar dat het ook gesteund wordt door de Staten.

Ik heb al een oordeel gegeven over de motie. De Staten stemmen straks zoals zij willen stemmen. Wij hebben de motie ontraden omdat wij van mening zijn dat die motie niet gaat leiden tot iets anders dan wat wij al doen en derhalve overbodig is.

De heer Roks van de fractie van de PVV betoogt dat de kwaliteit niet op orde is, maar verzuimt aan te geven wat hij daarmee bedoelt. Kwaliteit is geen onderdeel van de begroting. Ik neem althans aan dat hij niet de kwaliteit van het papier bedoelt. Hij zegt ook dat wij niet zouden bijten en dat wij bakzeil zouden halen als wij in een democratisch gremium tegenstemmen terwijl de meerderheid vóór is. Dat moet hij mij nog eens uitleggen. Ik heb net al gezegd dat ik mijn medebestuurders niet ga bijten, ik kan alleen maar stemmen en vervolgens kennismaken van de uitkomst van die democratische stemming.

De heer **Roks** (PVV): Voorzitter. Blijkbaar behoort het denken in metaforen niet tot de gereedschapskit van de gedeputeerde. Dat vind ik jammer, want zo was mijn opmerking bedoeld. Hij pakt niet door op het moment dat hij een afwijzing krijgt, hij laat het gewoon gebeuren, terwijl er sprake is van te weinig onderbouwing. Dat bedoel ik.

Voor het verbeteren van de kwaliteit hebben wij zojuist een impuls gehad met de motie van GroenLinks die ook wij zullen ondersteunen. Die motie krijgt u dus aan de broek, om het zo maar even te zeggen.

De **voorzitter**: Mijnheer Roks, wilt u kort en krachtig interrumpen en geen hele betogen houden?

De heer **Roks** (PVV): Wat gaat de gedeputeerde doen als hij bakzeil haalt? Zegt hij dan: jammer, wij gaan over tot de orde van de dag, of probeert hij het nog een tweede keer? Wij zijn er immers niet bij.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dan wil ik toch aan de heer Roks vragen wat hij in 's hemelsnaam bedoelt met "doorpakken" en "nog een tweede keer" als er een stemming is geweest in een democratisch gremium zoals hier in deze zaal.

De heer **Roks** (PVV): Op het moment dat de gedeputeerde iets inbrengt in een zienswijze of in een overleg en dat wordt niet gehonoreerd zoals met enkele onderdelen van zijn inbreng is gebeurd, kan hij twee dingen doen: of zich erbij neerleggen of doorpakken. Die doorpakmomenten kunnen wij niet ontdekken in de stukken.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ik begrijp nog steeds niet wat de heer Roks bedoelt met "doorpakmomenten" als er een democratische stemming is geweest in een gremium van 22 eigenaren waarin wij één stem hebben.

De heer **Roks** (PVV): Als de gedeputeerde niet snapt wat doorpakken is, is hij volgens mij niet competent voor dit werk.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat hier de discussie niet verder wordt gebracht. De gedeputeerde rondt af.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): De heer Roks spreekt nogmaals over het omzeilen van de procedures bij het indienen van zienswijzen. Ik heb uitgelegd dat er geen sprake is van omzeilen maar van een vervelende timing. Daarmee ben ik het helemaal eens. PS hadden echter geen andere vergaderdatum dan deze. Het is niet anders.

Ik ben het met de heer Vreugdenhil van de fractie van de CU/SGP eens dat het goed is om tegen te stemmen maar dat het beter is als de zienswijze van de provincie overgenomen wordt in de begroting. Dat is ook waarom wij die hebben ingediend. Ik heb daar ook voor gepleit. Zoals reeds gezegd, wij zijn één van de 23 en soms 26 eigenaren. Wij hebben beperkt stemrecht, maar als het over begrotingen gaat iets meer. Om die goed te keuren is zowel een meerderheid van stemmen nodig als een meerderheid in omzet. Als het gaat over omzet, zijn wij natuurlijk een machtige stem. Vandaar dat wij met een ruime minderheid aan stemmen maar met een ruime meerderheid aan omzet in de Omgevingsdienst Midden- en West Brabant de begroting hebben weten tegen te houden. Die verhoudingen waren er echter niet zo in Zuidoost Brabant.

Het amendement onder stuk nr. A2 van de fractie van de PPV ontraden wij. Ik heb geen aanleiding om te veronderstellen dat de debiteurenadministratie niet effectief zou zijn ingericht. Dat er geen deugdelijke toelichting en onderbouwing is voor het budget van 1,5 miljoen euro voor de ontwikkelagenda, is de mening van de PVV. Ik ben ervan overtuigd dat de onderbouwing en de toelichting meer dan voldoende zijn.

Onderdeel 1.7 gaat over het indienen van een verzoek bij het dagelijks bestuur. Dat is niet de plek waar je dit soort verzoeken indient, bovendien ontraad ik het amendement dus komt het ook niet zover.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde. Ik heb bij Statenvoorstel 30/15 de volgende toezeggingen genoteerd:

- Er komt een schriftelijk antwoord op de vraag van mevrouw Roijackers over preventief toezicht van de OMWB
- De Omgevingsdiensten hebben programma's om de kwaliteit van medewerkers te verbeteren door middel van scholing, opleiding en individuele trajecten. De gedeputeerde zegt toe deze programma's aan de Staten te doen toekomen.

Dames en heren. Toen er gesproken werd over tijgers en honden was dat misschien voor sommigen aanleiding om allerlei dieregeluiden te laten horen in deze zaal. Ik wijs erop dat dit niet de bedoeling is. Dat is onwenselijk, hoe sommigen ook daarover denken. Dat is de afspraak in dit huis. Geen afkeurende geluiden vanuit de bankjes anders dan via de voorzitter en de microfoon.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voorzitter. Jan Heijman van de fractie Lokaal Brabant is ook mede-indiener. Komt er nu een motie 1a?

De **voorzitter**: De griffier meldt mij dat die motie ook door de fractie Lokaal Brabant is ingediend. Dat is hier genoteerd voor de annalen. Gelet op het tempo van de besluitvorming wordt er geen nieuwe kopie rondgedeeld.

Wij gaan nu stemmen. Allereerst ligt het besluit 26/15 voor, daarna amendement A2 dat ziet op stuk 30/15. Dan stemmen wij over 30/15 en daarna over motie M1.

In stemming komt Statenvoorstel 26/15

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voor.

De heer **Kuijken** (CDA): Voor.

De heer **De Jonge** (SP): Voor.

De heer **Roks** (PVV): Voor.

De heer **Smeets** (D66): Voor.

De heer **De Kort** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit voorstel met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt amendement A2

Mevrouw **Dirken** (VVD): Tegen.

De heer **Kuijken** (CDA): Tegen.

Voorzitter. Gehoord de uitleg van de gedeputeerde en ook omdat wij ons onvoldoende hebben kunnen voorbereiden omdat het amendement niet tijdig genoeg is ingediend, stemmen wij tegen. Wij houden dit echter wel in de gaten.

De heer **De Jonge** (SP): Tegen.

De heer **Roks** (PVV): Voor.

De heer **Smeets** (D66): Tegen.

De heer **De Kort** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt Statenvoorstel 30/15

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voor.

De heer **Kuijken** (CDA): Voor.

De heer **De Jonge** (SP): Voor.

De heer **Roks** (PVV): Voor.

Voorzitter. Er moet nu echt een keer gedacht worden aan kwaliteit!

De heer **Smeets** (D66): Voor.

De heer **De Kort** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat dit voorstel met algemene stemmen is aangenomen.

In stemming komt motie M1

De **voorzitter**: Voor alle duidelijkheid en voor de notulen herhaal ik dat ook de fractie van Lokaal Brabant deze motie mee heeft ingediend.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Tegen.

De heer **Kuijken** (CDA): Voor.

De heer **De Jonge** (SP): Tegen.

De heer **Roks** (PVV): Voor.

De heer **Smeets** (D66): Voor.

De heer **De Kort** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de SP en de PvdA tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen. Wij gaan nu even terug naar het B-stuk PS 39/15. De heer Bakker heeft hierop een amendement ingediend. Ik vraag de gedeputeerde om in eerste termijn zijn reflectie op het amendement te geven. Het is een B-stuk, dus wij hebben het alleen over het amendement

PS 39/15: Jaarrekening 2014, begrotingswijziging 2015 en ontwerpbegroting 2016 Parkschap Nationaal Park De Biesbosch

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. Ik wil dit amendement ontraden. De in dit amendement genoemde programma's zijn van belang voor de verdere ontwikkeling van het Nationaal Park De Biesbosch. Het parkschap is verantwoordelijk voor voorlichting, educatie, toerisme en openstelling van het gebied. Daarbij hoort een programma "duurzaam toerisme". Naarmate meer mensen met elektrische auto's komen, hoort daar een elektrische laadpaal zoals ook het geval is op het parkeerterrein van Albert Heijn. Wat mij betreft gaan die programma's gewoon door. Nogmaals, ik ontraad dit amendement.

De **voorzitter**: Wij gaan stemmen, eerst over het amendement en dat over het voorstel.

In stemming komt amendement A1

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Tegen.

De heer **Kuijken** (CDA): Tegen.

De heer **De Jonge** (SP): Tegen.

De heer **Bakker** (PVV): Voor.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Tegen.

De heer **De Kort** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Brunklus** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt Statenvoorstel 39/15

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Voor.

De heer **Kuijken** (CDA): Voor.

De heer **De Jonge** (SP): Voor.

De heer **Bakker** (PVV): Tegen.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Voor.

De heer **De Kort** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

PS 28/15: Verbetering uitvoering vergunningverlening Nb-wet naar aanleiding van het rapport "Een precare balans" van Berenschot.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voorzitter. Wij willen graag een korte schorsing.

De **voorzitter**: Wij zijn nog niet eens begonnen. Wat is daarvoor het argument?

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik had gedacht dat er een koffiepauze zou zijn waarin wij even wat konden overleggen, maar u bent sneller dan mijn planning.

De **voorzitter**: Ik vrees dat ik uw planning toch echt ga onderbreken. Ik wil uw verzoek best even in stemming brengen, maar al geruime tijd wordt de koffie in de zaal geserveerd. U hebt dat allemaal toegejuicht als een bijzondere innovatie. Ik wil eigenlijk gewoon de agenda volgen.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Ik steun het voorstel van mevrouw Klitsie.

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

De vergadering wordt vijf minuten geschorst.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan mevrouw Dirken die vandaag haar maidenspeech over dit onderwerp houdt. Ik wens u succes.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voorzitter. Voor ons ligt het voorstel voor verbetering van de uitvoering van de Nb-wet-vergunningverlening. Een voorstel dat beoogt vergunningaanvragen zo snel mogelijk af te kunnen handelen. Een liberaal klinkt dat natuurlijk als muziek in de oren. Snel vergunningen. Snelle en gedegen afhandeling van procedures, zodat ondernemers binnen de kortst mogelijke tijd verder kunnen met wat ze het liefste doen: ondernemen. Als VVD kunnen we dat principe natuurlijk alleen maar toejuichen. Een logische vraag bij verzoeken om geld om achterstanden in te lopen blijft natuurlijk wel hoe die achterstanden toch ontstaan zijn. In het geval van de Nb-wet is dat eigenlijk een overbodige vraag. De regelgeving is zo vaak aan verandering onderhevig geweest, dat voor ambtenaren en juristen nauwelijks

nog te volgen is welk regime er op welk moment geldt. Aanvragers lijken af en toe hun aanvraag in een soort wetgevings- en jurisprudentietombola te gooien en moeten maar afwachten of ze uiteindelijk in de prijzen vallen en toestemming krijgen voor uitvoering van hun plannen. De PAS, die op 1 juli in werking is getreden, zou hier eindelijk verandering in gaan brengen, alhoewel de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat ook de juridische houdbaarheid van dit instrument voor ons nog niet vaststaat.

Het werd 30 juni, en het aftellen tot middernacht begon. Vanaf 1 juli zou immers het nieuwe PAS-tijdperk aanbreken en konden onze ondernemers in Brabant eindelijk weer verder. Om klokslag 12 uur begon echter niet alleen de tweede helft van het jaar, maar bleek ook de PAS pas de helft van de regelgeving te zijn. Gedeputeerde Staten bleken gelijktijdig met de PAS een beleidsregel in werking te laten treden, waarmee zij aangeven hoe zij met de beschikbaar gekomen ruimte om willen gaan.

Als VVD hebben wij er begrip voor dat deze regel zonder ruggenspraak met achterban, belangengroepen of wie dan ook tot stand is gekomen. Te vaak worden immers bij vermoedens van, en ook bij aangekondigde wetswijzigingen, enorme hoeveelheden aanvragen ingediend "om rechten veilig te stellen". Daar zouden we in het kader van het voorliggende voorstel voor het wegwerken van achterstanden niet bij gebaat zijn geweest. Een goede en evenwichtige communicatie achteraf is echter wel het minste wat de VVD had verwacht, in plaats van afstotende oneliners in de pers.

Hoewel wij dus begrip hebben voor de wijze waarop de regeling is ingevoerd, hebben wij daar nog wel de nodige vragen bij. Dat wij daar niet alleen in staan blijkt wel uit de brieven die we de afgelopen dagen van onder meer de BZW en de ZLTO over ditzelfde onderwerp ontvingen.

Als VVD zijn wij normaal gesproken geen voorstander van lokale koppen op landelijke wetgeving. Er moet een hele goede reden voor zijn om het wel te doen.

Wij menen in de beleidsregel te lezen dat er in het Brabantse voor deze extra regel wordt gekozen om economische redenen. De weinige beschikbare ontwikkelruimte die er Brabantbreed is, wordt gedurende langere tijd beschikbaar gesteld om ook ondernemers die pas volgend jaar of het jaar erna plannen hebben, ontwikkelruimte te bieden. Dat kunnen wij waarderen, niet de snelste maar de beste plannen krijgen zo immers een kans. De hele economische sector, zowel landbouw als mkb, heeft daarmee gelijke kansen.

Wij menen bovendien te lezen dat ondernemers die met innovatieve plannen komen, onder een uitzonderingsclausule kunnen vallen, waardoor zij niet binnen de beschikbare 16% ruimte per jaar vallen. Graag horen wij van de gedeputeerde economie of onze veronderstelling juist is en of dit ook betekent dat versneld de middelen voor het Innovatieprogramma Agrofood ter beschikking worden gesteld.

Ten aanzien van de impact van de regeling vragen wij ons af hoe ver deze in de ogen van G.S. nu eigenlijk precies strekt. Moeten ondernemers die op bijvoorbeeld het bedrijventerrein in Helmond enkele extra parkeerplaatsen willen aanleggen, zich zorgen gaan maken of kunnen zij gewoon vooruit? Staat de economische ontwikkeling van de benoemde gebieden in Oost-Brabant door deze beleidsregel nu echt op slot, zoals in de pers wordt gesuggereerd of leggen wij de regel niet goed uit? En wanneer is er sprake van een zeer geringe uitbreiding zodat alleen een melding nodig is?

Graag horen wij de visie van de gedeputeerde hierop. Ook horen wij graag of er overleg is met buurprovincie Limburg. De wereld houdt immers niet op bij de provinciegrens, ook niet in een natuurgebied in Brabant.

Daarnaast vragen wij ons af hoe wij deze beleidsregel moeten zien in het kader van ons Bestuursakkoord, op grond waarvan we met z'n allen een transitie naar duurzame landbouw nastreven. Heeft de gedeputeerde landbouw inmiddels al een plan van aanpak in voorbereiding hoe zij tot deze transitie wil komen? Zoja, hoe past deze beleidsregel daar dan in? Op welke wijze worden innovatieve en duurzame initiatieven binnen de sector via deze beleidsregel gestimuleerd in plaats van ontmoedigd? Ook hierover horen we graag de visie van de gedeputeerde landbouw.

Wij gaan er van uit dat de beleidsregel in het voorjaar van 2016 geëvalueerd zal worden en zonodig bijgesteld, als die tot onnodige belemmeringen voor de economische sector leidt. Daar horen we graag een positieve bevestiging van de verantwoordelijke gedeputeerde van.

Tot slot, maar niet onbelangrijk in het kader van het voorliggende voorstel: kan de gedeputeerde natuur aangeven of de hoeveelheid aanvragen die verwacht werd in het voorstel, strookt met de realiteit van vandaag? Is er sprake van meer, minder of ongeveer evenveel aanvragen als verwacht werd, nu de beleidsregel door veel ondernemers als extra belemmerende maatregel is ontvangen?

Tot slot een hartenkreet. Als we als Brabantse VVD ergens bezwaar tegen zouden willen maken is dat het feit dat er in Nederland zoveel Natura 2000-gebieden zijn die er voor zorgen dat deze nu genomen maatregelen genomen moeten worden. Het zou mooi zijn als we als slimste regio nu eens kijken of we daarvoor nog iets slims kunnen bedenken.

De **voorzitter**: Ik dank u voor uw bijdrage. Het is uw maidenspeech en ik wil dus graag als blijk van waardering u daarvoor een bloemetje overhandigen.

(De voorzitter overhandigt mevrouw Dirken een bos bloemen)
(applaus)

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter! Dank u wel mevrouw Dirken, ik kom zo snel mogelijk op uw bijdrage terug zodra dat mag.

We zijn het in deze zaal met zijn allen over één ding eens en dat is dat de veehouderij moet verduurzamen. Ook zijn we het erover eens dat de bestaande overlastsituaties opgelost moeten worden. Op 1 juli verraste het college heel Brabant door met extra regels rondom de PAS te komen zonder enig overleg met wie dan ook. Met deze extra regels en de gehanteerde werkwijze is het CDA het absoluut niet eens. De extra regels dragen niet bij aan een duurzamere veehouderij en veroorzaken slechts meer bureaucratie en kosten. Het CDA wil dit punt toch even maken ondanks dat dit punt niet de kern van het voorliggende stuk is.

De afweging waar we het nu over hebben is: zijn we bereid 2,3 miljoen uit te geven om 1257 vergunningaanvragen, de achterstand, weg te werken? Het CDA heeft hierbij de volgende bedenkingen: Het college erkent in de notities van 14 oktober en 1 juli dat de problemen zelf veroorzaakt worden door extra Brabantse regels.

Het CDA heeft de problematiek sinds 2011 meermalen onder de aandacht gebracht middels schriftelijke vragen (3x), een vragenuurtje en in minstens 5 commissie- en Statenbijdragen. Ook hebben we oplossingen aangeboden via een initiatiefvoorstel.

Sommige aanbevelingen van Berenschot worden goed opgevolgd. De werkvoorraad wordt zoals het CDA al eerder suggereerde, gescreend en in bepaalde gevallen worden de kortere reguliere procedure gebruikt. Andere aanbevelingen zoals het buiten behandeling laten van incomplete aanvragen en het gebruik van een sharepoint-systeem laten nog op zich wachten. Dat is deels terecht omdat we wachten op de digitale dienstverlening van de nationale overheid. Het CDA doet zelf de aanbeveling om eens kritisch te kijken naar de overheadkosten (>30%). Van de 28,8 fte die met de vergunningverlening bezig zijn, is slechts 19,8 uitvoerend tegen 0,5 voor projectleiding, 2,3 voor juristen en 6,2 voor administratieve ondersteuning. Ter referentie, de provincie Gelderland doet het met in totaal acht mensen voor net zoveel aanvragen.

2,3 miljoen euro is heel veel geld, dat je ook aan heel nuttige zaken kan besteden zoals leefbaarheid, de energietransitie of zelfs stikstofreducerende maatregelen. Gelderland heeft de afgelopen jaren meer vergunningaanvragen gekend (3750 vs 2927 in Brabant). Als je dat dan af zet tegen Gelderland zie je dat Gelderland:

een 4x kleinere werkvoorraad heeft (1348 vs 355);
per fte 3x meer vergunningen behandelt (106 per fte vs 35,7 per fte);
meer bedrijfsmatige veehouderijen heeft (12000 vs 10300);
percentueel deze veehouderijen vaker in een straal van tien kilometer van een Natura 2000-gebied liggen (99% vs 73%);
veel minder verzoeken heeft gedaan om aanvullende informatie (100 vs 1250);
dit doet zonder leges te heffen;
men in 2014 gemiddeld 14 uur over een vergunning deed, in Overijssel 18 uur en in Brabant 37 uur.
Inmiddels is het rekensommetje dat GS aandragen gebaseerd op 29 uur, maar dat is nog steeds twee keer zo veel als in Gelderland.

Maar we moeten ook zeggen, dat er inmiddels al erg veel gebeurt en we moeten het dan ook de kans geven om veranderingen te implementeren. Dat moeten we ook erkennen.

Het CDA heeft tenslotte nog een paar vragen.

1. Men erkent in het voorliggend stuk dat er een mogelijke hausse aan vergunningaanvragen komt om ontwikkelruimte veilig te stellen. De beschikbare depositieruimte is al niet veel en per jaar wordt er slechts 16% van het totaal uitgegeven. De ontwikkelruimte zal niet genoeg zijn. De aanvragen worden op volgorde van binnenkomst beoordeeld. Wie misgrijpt moet volgend jaar opnieuw zijn aanvraag indienen. Hebben we dat allemaal goed door? Gaat de VVD daar ook mee akkoord? Welke logische reden is er om ondernemers die misgrijpen ieder jaar hun vergunning opnieuw in te laten dienen? Zijn GS bereid deze extra eis te laten vallen?

2. Hoe zit het met de leges van €3500 die we heffen per vergunning? Is er uitzicht op kostendekkendheid?

3. Als het werkelijk om het milieu te doen is, hoe heeft men dan onderbouwd dat de extra maatregelen effect hebben?

4. Als het werkelijk om het milieu te doen is, kunnen GS dan uitleggen welk overleg er in het afgelopen half jaar is geweest met Limburg en België over de bescherming van deze natuurgebieden? Deze natuurgebieden gaan de gedeputeerde natuurlijk aan het hart.

5. Hoe gaat de provincie monitoren wat de effecten zijn van deze nieuwe stikstofregels? We hebben wel allemaal kennisgenomen van de maatregelen maar niet hoe gecontroleerd gaat worden of ze effect sorteren.

6. Bij welke uitkomst is het college tevreden met deze regels (daling uitstoot, stikstof, of gelijk blijvend, of...)?

7. Kunnen we hierover zo snel mogelijk in commissieverband doorspreken? Dan kunnen we misschien ook iets meer in de techniek duiken want het blijft tenslotte een erg technisch dossier.

De **voorzitter**: Het woord is aan de fractie van de SP, in het bijzonder aan de heer De Jonge.

De heer **De Jonge** (SP): Voorzitter. Ik zie af van mijn spreektijd.

De **voorzitter**: Dat is jammer want het zou uw maidenspeech zijn.

De heer **De Jonge** (SP): Die bewaar ik graag voor later.

De **voorzitter**: Dan bewaren wij de bloemen.

(Hilariteit)

De heer **De Jonge** (SP): Die wil ik alvast wel hebben hoor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Het is bizar en tegenstrijdig om een Statenvoorstel voor verbetering van de uitvoering van de vergunningverlening van de Natuurbeschermingswet te bespreken terwijl GS ondertussen het hele systeem en alle afspraken aan gruzelementen meppen. Wat zijn de aanbevelingen van Berenschot immers nog waard als GS toch hun eigen gang gaan door met een nachtelijke coup naar communistische snit rigoreuze stikstofregels door te drammen en het bedrijfsleven in Brabant hiermee ernstig in problemen te brengen. Verbetering van de kwaliteit van de vergunningverlening moet een verankering hebben in duidelijke en uitvoerbare wet- en regelgeving. Het Statenvoorstel geeft nota bene aan dat de essentie van het probleem is dat de wetgeving technisch en juridisch complex is en steeds wijzigt. Met de nieuwe extra stikstofregels van GS is er opnieuw een wijziging die alleen maar voor meer complexiteit zorgt. In plaats van een oplossing door middel van de PAS scheppen GS voor veel bedrijven in Brabant een nieuw probleem. In plaats van deregulering laten de VVD en haar linkse broeders Brabantse ondernemers stikken in stikstofregeltjes. In plaats van de eenzijdige focus op stikstof, zoals letterlijk in het stuk staat, los te laten doen GS het tegenovergestelde.

Gedeputeerde Van den Hout liet weten het een historisch moment te vinden omdat GS desnoods zonder overleg beslissingen nemen. Dat deze SP-gedeputeerde een fan is van communistische regimes met een totaal autoritair gezag wisten we al, maar dat het college Brabant laat verlagen tot een bananenrepubliek, is een historisch dieptepunt. Van een betrouwbare overheid is zo immers geen sprake meer. De algemene beginselen van behoorlijk bestuur worden met voeten getreden. Het is dan ook een gotspe dat GS in het Statenvoorstel nog durven te stellen dat de provincie een betrouwbare overheid is. Hoe betrouwbaar is het om dit besluit al in de formatiebesprekingen in mei voor te koken maar dit in het zogenaamde transparante formatieverslag achterwege te laten? Komen er straks nog meer van zulke fratsen uit de hoge hoed bij gebrek aan een inhoudelijk beleidskader in het Bestuursakkoord?

Gisteren ontvingen we een brief van de ZLTO. Deze organisatie is terecht kwaad over de eenzijdig genomen maatregelen terwijl het Bestuursakkoord juist bol staat van kreten over het betrekken van maatschappelijke partners. Alle netwerkfeestjes en inspiratiebijeenkomsten met Felix Rottenberg en andere schnabbelaars zijn overbodig geweest. Een pure verspilling van belastinggeld. De ZLTO stelt dat GS in april nog aangaven dat het ammoniakbeleid op koers lag en dat en dat de PAS de oplossing zou zijn voor de stapel vergunning aanvragen. Dit roept de vraag op of de in het Statenvoorstel gevraagde personele inzet wel echt zo hard nodig is. Of is dit team wellicht vooral nodig vanwege de uitwerking van de nieuwe beleidsregels?

Het Statenvoorstel stelt verder dat de huidige structurele capaciteit onvoldoende is. De vraag is in hoeverre dit nog erger zal worden door de te verwachten juridische procedures vanwege de stikstofmaatregelen. De ZLTO stelt dat de beleidsregel mogelijk effect heeft op bedrijven in een straal van 15-20 km rond betreffende natuurgebieden. Voor Campina zou dat betekenen dat de Brabantse stedendriehoek Tilburg Eindhoven Den Bosch in die straal zou vallen, wat een mokerslag voor de economie zou zijn. Klopt deze stelling en hoeveel bedrijven zullen van deze maatregel te lijden hebben? Daarbij komt nog dat in de beleidsregels een uitzonderingsmogelijkheid is opgenomen om af te mogen wijken voor individuele gevallen indien de gevolgen onevenredig zijn in verhouding tot de te dienen doelen. Wat verstaan GS onder onevenredig? Verwachten zij niet dat er veelvuldig beroep op deze regel zal worden gedaan waardoor veel personele capaciteit nodig zal zijn?

De PVV-fractie is er een groot voorstander van om de stapel vergunningaanvragen zo snel mogelijk weg te werken maar niet om de uitwerking van idiote dwangmaatregelen te faciliteren die er slechts toe dienen totaal ongevaarlijke stikstofwaarden in de natuurgebieden te verminderen. Als GS niet kunnen uitsluiten dat dit voorstel ertoe dient de uitwerking van rigide stikstofbeleidsregels te ondersteunen, is dit voorstel onacceptabel.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voorzitter. Toen ik van de week de spreektijden van de andere fracties zag dacht ik: zal ik 8 minuten vragen of doe ik het anders. Ik heb besloten maar 1 minuut te vragen en houd het dus heel kort. Het gaat om het verbeteren van een vergunningsprocedures en om het beschikbaar stellen van extra geld voor de versnelde uitvoering om achterstanden weg te werken. Kortom, het betreft de verbetering van uitvoering en niet onze kaderstellende of controlerende taak. In de bijgeleverde stukken is de notitie helder beschreven, dat de aanbevelingen van het rapport Berenschot worden opgevolgd en dat ook de financiële onderbouwing er goed uitziet. Het is natuurlijk verleidelijk de PAS-beleidsregel erbij te pakken en die interesseert mij bovenmatig en ik heb alles gelezen wat ik erover kon lezen de afgelopen dagen en ik begrijp gewoon dat de datum 1 juli gewoon een heel goede is geweest. Maar ongetwijfeld is er nog wat fine-tuning nodig in de toekomst en daarover wordt ik graag door het college geïnformeerd. Mijn fractie is voor het wegwerken van het stuwmeer van vergunningaanvragen uit het verleden en wij hopen dat met het vaststellen van de beleidsregels op 1 juli niet een nieuw stuwmeer gaat ontstaan door de 16% verdeling over de jaren. Wij gaan akkoord met het voorstel.

De heer **Kuijken** (CDA): Kan deze D66 ook even aangeven of ze het inhoudelijk eens zijn met alle voorstellen die op 1 juli zijn ingegaan, inclusief bijvoorbeeld dat je elk jaar je vergunning moet aanvragen als je misgrijpt?

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik denk dat een bedrijf dat in 2014 of 2015 een vergunning aanvraagt en daarin niet wordt gehonoreerd, na twee jaar in zijn denken verder is ontwikkeld en daarom zeker elementen aan de vergunning moeten worden toegevoegd, want een bedrijf staat niet stil. Ik denk dus dat het heel redelijk is dat je een vergunningaanvraag actualiseert.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter. De lopende aanvragen die zijn ingediend voor 1 juli 2015 vallen onder het oud recht, en dienen dus behandeld te worden volgens de oude Nb-wet-regels. Dat betekent dat wij de komende tijd nog steeds vergunningen afgeven op basis van het oude regime. Aanvragen die onder de oude Nb-wetregels afgehandeld worden, krijgen (indien de vergunning verleend kan worden) ontwikkelruimte, maar deze gaat niet van de PAS-ontwikkelruimte af. Daarom kon het misschien gunstig zijn als de aanvraag voor 1 juli werd ingediend. Veel aanvragers hebben dit gedaan. De laatste dagen voor 1 juli zijn er meer dan 200 aanvragen ingediend.

Gisteren kregen we een boze brief van ZLTO over de genomen PAS-maatregelen per 1 juli. Wij steunen hun oproep niet. In het licht van de vele NB-vergunningen, zelfs nog vlak voor 1 juli, kijken we heel anders naar de ingrepen van GS. De sector laat naast goede bedoelingen ook bij voortduring zien dat ze de mazen van de wet opzoekt. Dat is op zichzelf hun recht maar vaak is het tegen de geest van de dialoog in Brabant in. En dan nu eenzijdig een boze brief aan ons. Wij herkennen ons er niet in. Is de ZLTO ook boos op haar leden geweest en hebben ze aan hen een brief gestuurd om vertrouwen te hebben in het proces bij het Brabant-beraad en niet zoveel zand in de motor te strooien?

We blijven kritisch op het effect. Immers, de PAS is slechts een deel van de mogelijke oplossing om de overlast door de intensieve veehouderij te beperken. De maatregel van GS is gehoor geven aan de oproep van de vorige Staten om de PAS beleidsrijk in te voeren. We zullen kritisch blijven volgen of de PAS slechts een halt toebrengt of zelfs tot verbetering natuur gaat leiden. En mochten er elementen in de brief van de ZLTO zijn die terecht wijzen op onbedoelde effecten dan zijn wij er zeker van dat GS bereid zullen zijn aanpassingen voor te stellen waar nodig en fine te tunen.

Het aantal aanvragen ingediend voor 1 juli bedraagt circa 1300 stuks. En we hadden al een achterstand. Wij zijn als overheid verplicht aanvragen in behandeling te nemen. Dat is een wettelijke taak. In die zin ontkomen we niet aan het voorstel. Dat kost veel geld. Mijn collega Martijn de Kort zal kort ingaan op de

kosten die gepaard gaan met de uitvoering en de keuze die GS daarbij maken, want we zijn immers ook werkgever. De Partij van de Arbeid heeft hier vragen over.

De **voorzitter**: Het woord is aan de De Kort wiens maidenspeech dit is. Ik wens u succes.

De heer **De Kort** (PvdA): Voorzitter. Een van mijn persoonlijke drijfveren is het zorgen voor goed werk en daarmee bestaanszekerheid. Dat doe ik iedere dag als ondernemer voor mijn medewerkers en dat wil ik in de politiek doen door ervoor te zorgen dat wij als overheid goed werk bieden en goed werk stimuleren. Ik ben dan ook zeer tevreden dat wij als Partij van de Arbeid deel uitmaken van deze coalitie die vol inzet op goed werk voor alle Brabanders en dat niet enkel zegt maar er ook daadwerkelijk de benodigde euro's voor beschikbaar stelt.

In dit kader heb ik een aantal vragen naar aanleiding van het voorstel rond de verbetering van de vergunningverlening Natuurbeschermingswet. In de notitie wordt de verwachting uitgesproken dat het reëel is ervan uit te gaan dat de werkvoorraad boven de reguliere basisvoorraad ook in 2016 nog inspanning zal vragen. Er wordt aangegeven dat de effecten van de PAS op de werkwijze van de vergunningverlening nog niet helder zijn en dat het om die reden nog niet duidelijk is, hoeveel structurele capaciteit er in de toekomst nodig zal zijn om de vergunningverlening soepel te laten verlopen. De PvdA heeft er dan ook begrip voor dat er gekozen is voor een stuk structurele en een stuk flexibele inzet. Echter, gezien de huidige voorraad en de verwachting voor 2016 vragen wij ons toch af of er geen mogelijkheden zijn voor meer vaste banen. Immers, de verhouding is nu wel erg scheef. Ruim 12 fte vast tegenover ruim 15 fte aan flexibele inhuur. Een vast contract boven een inhuurconstructie geeft meer zekerheid aan de betrokken medewerkers en flexibele inhuur is normaal gesproken een stuk duurder dan een vaste kracht. Nu begrijp ik dat de Omgevingsdienst Brabant Noord voor de uitvoering van een provinciale opdracht altijd € 83,50 rekent, of het nu om vaste dan wel flexibele krachten gaat. Dat maakt dus nu voor de provincie geen direct verschil maar voor de Omgevingsdienst zelf zou het beduidend goedkoper moeten zijn een vaste kracht in dienst te hebben dan een flexibele inhuur. Daar de provincie deelneemt in en opdrachten verstrekt aan de dienst zou dat ons uiteindelijk ook geld moeten schelen. De PvdA vraagt – en overweegt daarover een motie in te dienen – de Omgevingsdienst te verzoeken een groter deel van de betrokken medewerkers in vaste dienst te nemen en hun op deze wijze meer baanzekerheid te geven en tegelijkertijd naar alle waarschijnlijkheid aanzienlijk op de kosten te besparen voor de Omgevingsdienst zelf en daarmee uiteindelijk ook voor de provincie.

De **voorzitter**: Ook voor u geldt dat de maidenspeech wordt beloond met bloemen die ik u graag zal aanreiken.

Het zal u niet zijn ontgaan dat zelfs zijn kleding voor zijn maidenspeech was gekozen in de kleuren van de Brabantse Staten, maar dit terzijde.

(De voorzitter overhandigt de heer De Kort een bos bloemen.

Applaus):

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voorzitter. Er zijn van die besluiten waarbij je als GroenLinkser op twee gedachten hinkt. De ene gedachte komt recht uit je groene hart: gaan we meewerken aan forse uitbreiding van de intensieve veehouderij in het Brabant, waardoor water, lucht, bodem en volksgezondheid al overduidelijk overbelast zijn, hoeveel maatregelen wij als slimste regio ook zullen nemen? Natura 2000 is er en verdient zeker in deze regio waar de stoplichten op rood staan onze volle bescherming. Gaan we mee met een besluit waarbij alleen al in de afgelopen 12 maanden, dus nog voor het stuwmeer, 1223 vergunningen zijn verleend aan bedrijven, zo'n 82% van het totaal aantal bedrijven

zo bleek uit onze technische vragen, grotendeels intensieve veehouderijen zo blijkt uit raadpleging van de openbare aanvragen zelf. Daarbij weet je dat na de invoering van de PAS de helft van deze bedrijven mag uitbreiden zonder ontheffing aan te vragen, omdat ze onder de grenswaarde blijven van 1 mol/hectare/jaar. Wat dat betreft heeft de ZLTO goed onderhandeld. Daarbij zie je dat de PAS alleen maar modelmatig is, en niet onderzoekt wat de werkelijke emissies en deposities zijn en waarbij cumulatieve effecten van stikstofuitstoot onvoldoende worden meegenomen.

Of - en daarbij herken ik mij in het betoog van mevrouw Knoet - gaan we mee met de andere gedachte? Die van het plichtsbesef als diener van het openbaar bestuur, van een overheid die zich verantwoordelijk voelt, die stabiel en betrouwbaar wil zijn voor burgers, bezoekers én bedrijven in Brabant.

De heer **Kuijken** (CDA): U zegt dat het een beetje raar is dat al die uitstoot modelmatig wordt berekend maar hoe ziet u dat dan, mevrouw Roijackers? Stel je voor: een ondernemer heeft een plan en moet hij dan eerst heel zijn stal gaan bouwen en dan m, eten hoeveel uitstoot wordt gegenereerd en als die dan te hoog blijft de stal weer afbreken? Hoe zou het anders geregeld kunnen worden dan modelmatig kijken wat de uitstoot van zijn plan zal zijn.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Mijnheer Kuijken, ik kijk niet vanuit ondernemers naar een individuele meting. Ik vind dat wij een verantwoordelijkheid hebben. Wij als overheid moeten alle mogelijke emissies en deposities die schadelijk zijn voor gezondheid en natuur goed in beeld hebben na. Kijk ik naar de huidige meetstations van onder meer het RIVM (Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) dan zie ik een clustering van meetstations in de Randstad en rond steden en juist in het buitengebied wordt veel te weinig gemeten en moeten we het dus met de modellen doen, terwijl we als we een keertje incidenteel meten, blijkt dat er een overschrijding is. Ik denk wat meer vanuit natuur en u denkt vanuit ondernemers. Dat begrijp ik.

De heer **Kuijken** (CDA): Volgens mij praten we langs elkaar heen. U zegt dat wij de depositie op grote schaal moeten meten. Dat is logisch en dat moeten we vooral doen maar hoe gaan we nu beoordelen of een ondernemer die een vergunning aanvraagt ontoelaatbaar gaat uitstoten? Hoe kunnen we dat anders doen dan met een modelberekening. Daar gaf u net kritiek op.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Ik vind dat we het moeten hebben over wat er echt gebeurt, ook in achtergronddeposities, ook in cumulaties. Dat moet worden gemeten en dat moeten we vervolgens worden afgezet in dat specifieke gebied, waar een ondernemer zich gaat vestigen of uitbreiden.

We hebben bij de invoering van de PAS op 1 juli gezien dat het nieuwe college bestuurlijke verantwoordelijkheid combineert met visie en lef waar het de bescherming van de kwetsbare natuurgebieden in de Peel en de Kempen betreft. De natuur heeft het hard nodig, het is een belangrijke eerste stap om de overbelasting te kunnen indammen en hopelijk terugdringen. Ik wil mij toch even scharen achter de zienswijze die wij als Provinciale Staten ook krijgen, alhoewel misschien niet rechtstreeks in onze mailbox, van andere Brabanders dan de ZLTO, namelijk dat de echte vervolgstap moet zijn minder dieren. De Nb-wet gaat over natuurbescherming, zowel die bescherming als de ontheffing van de Nb-wet is een provinciale wettelijke taak, die soms behoorlijk schuurt. Daarvan getuigt menig debat in deze zaal, zoals net. In de chronologie van de uitvoering van de Nb-wet lezen we in 2007 het motto: 'Als we er in de Peel uitkomen lukt het overal'. Inderdaad, het is inmiddels een bijna epische uitspraak geworden.

Maar laten we ons hier beperken tot het voorliggende stuk. Ik vraag aan GS: wat betekent de werkvoorraad versneld behandelen concreet voor uitbreidingen van veehouderijen in De Peel? En wat is de verwachting ten aanzien van het aantal aanvragen ná invoering van de PAS landelijk en de Brabantse Beleidsregel toedeling ontwikkelingsruimte PAS? Dat sluit aan op een andere vraag die net is gesteld.

We zijn nog lang niet uit de stikstofproblemen en alle andere milieu- en gezondheidsproblemen en ik wens het Brabant van harte toe dat we dat onder dit nieuwe bestuur wel gaan doen.

De **voorzitter**: Het woord is nu aan mevrouw Surminski van de Partij van de Dieren. Ik maak u erop attent dat het ook hier om een maidenspeech gaat.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Toch altijd leuk om op mijn leeftijd nog in de categorie maiden te vallen! Voorzitter. Op het eerste gezicht lijkt het probleem duidelijk. Er ligt een enorme bulk werk, dat moeten we aanpakken, er is een ingewerkt team beschikbaar en er is een urencalculatie; alleen nog even geld beschikbaar stellen en klaar is Kees. Het is echter wel belangrijk te kijken naar de achtergrond van het probleem.

We worden geconfronteerd met – om even een PVV-term te gebruiken – een "tsunami" aan aanvragen. Ja, er is een impasse maar dat komt niet alleen omdat de regels zo ingewikkeld zijn, maar omdat Brabant gewoon zo vreselijk overbelast is en omdat wij steeds weer proberen ruimte te vinden die er eigenlijk helemaal niet meer is. Ja, daar wordt de regelgeving wel ingewikkeld van!

Een mooi voorbeeld is de depositiebank. Het werkte niet, maar dat is niet de schuld van de Raad van State. We kunnen ons wel een hele tijd in bochten wringen, maar eens moeten er toch duidelijke keuzes worden gemaakt. Wat dat betreft heeft dit college in zijn nog jonge bestaan een aantal hoopgevende uitspraken gedaan. En ik ga ze niet noemen.

Het voorliggende stuk bevat niet alleen voorgestelde oplossingen, maar ook een aantal intrigerende opmerkingen waarop ik graag het commentaar van het college zou willen hebben. Er wordt bijvoorbeeld gesteld dat de Natuurbeschermingswet wordt gebruikt om ongewenste ontwikkelingen tegen te houden als dat middels de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) of een bestemmingsplan niet lukt. Voor mij klinkt dat alsof er oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van de Natuurbeschermingswet. Is dat zo? Wie vindt zo'n ontwikkeling dan ongewenst? Overheden, gemeenten, provincie? Zo ja, ligt het dan niet meer in de rede om zaken op voorhand te regelen, bijvoorbeeld door de Verordening Ruimte aan te passen? Dat scheelt werk en kosten voor de provincie en teleurstelling voor de aanvragers. Of zijn het juist andere belanghebbenden, zoals omwonenden en milieuorganisaties, die in dat geval een beroep doen op de Natuurbeschermingswet?

Vervolgens de aanpassing van het uitvoeringsbeleid. Als je ervoor kiest om aanvragen die claimen dat ze tot geen of zeer geringe toename in stikstofdepositie leiden, te behandelen via de reguliere, dus beperktere procedure, zijn dan de inspraakmogelijkheden voor belanghebbenden nog voldoende gewaarborgd? De Natuurbeschermingswet behelst immers meer dan alleen de PAS (Programmatiese Aanpak Stikstof). Er zijn meer mogelijkheden voor schadelijk effecten op Natura 2000 dan alleen stikstofdepositie. En heeft de provincie Noord-Brabant voldoende mogelijkheden om ervoor te zorgen dat de Omgevingsdienst binnen die 13 weken de aanvraag zorgvuldig genoeg beoordeelt? Is er voldoende capaciteit in uren en geld? En indien dit niet gebeurt, wat is dan het risico voor de provincie? Geldt na die 13 weken de *lex silencio positivo*? In de nieuwe Natuurbeschermingswet gaat die eruit, maar nu is die waarschijnlijk nog van toepassing.

Ook staat er in dit stuk dat de vergunningen die nu kunnen worden verleend onder de oude regelgeving, geen beroep doen op de ontwikkelruimte van de PAS. Inhoudelijk is dat eigenlijk een monstrum: depositie onder de ene regelgeving is echt niet anders dan onder de andere; juridisch misschien wel, maar in het veld even schadelijk. Maar goed de aanvragen die voor 1 juli zijn binnengekomen, vallen nog steeds onder het oude regime. Het is niet anders.

Mijn laatste vraag betreft de financiën. Er is een duidelijke rekensom gemaakt : het aantal aanvragen maal de benodigde uren, maal de euro's. Maar waar blijven in deze berekening de inkomsten van de leges waarvan wij ooit riepen dat die kostendekkend zouden moeten zijn? Dat het niet 100% kostendekkend is:

soit, maar nu ontbreken die opbrengsten helemaal in deze berekening. Mogelijkerwijs is dat omdat dit geld via een ander traject binnenkomt en niet onder deze post geboekt wordt. Als het alloceren van dit bedrag uit de algemene middelen echter betekent dat daarmee de vrij beschikbare beleidsruimte afneemt, vind ik toch dat wij die eigenlijk zouden moeten verrekenen.

Tot slot heb ik nog een oproep. De PAS zou de zaken eenvoudiger moeten maken. Daarbij kunnen kanttekeningen geplaatst worden, maar zeker is dat monitoring en bijsturen in de PAS nodig zal zijn. Ik roep het college dan ook op zich niet blind te staren op vergunningverlening, maar ook in te zetten op controle en handhaving.

Ik dank u.

De **voorzitter**: En ik dank u voor uw bijdrage en reik u graag de bloemen aan die bij uw nog inderdaad aanwezige status als maiden uitstekend passen.

(De voorzitter overhandigt mevrouw Surminski een boeket bloemen.

Applaus)

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voorzitter. Het voorliggende voorstel leidt tot een verbetering van het uitvoeringsbeleid van de Natuurbeschermingswetvergunningen. Er wordt prioriteit toegekend aan de Nb-vergunningen en daarvoor wordt 2 miljoen euro beschikbaar gesteld. Dat juicht onze fractie toe want wij zullen hierin echt een stap moeten maken. Het debat van vandaag gaat ook over de beleidsregel die moet worden uitgevoerd. Dat vinden wij eigenlijk jammer. Wij hebben in de commissievergadering aangegeven dat wij zowel inzake het GOB (het Groen Ontwikkelfonds Brabant) als dit agendapunt nog graag met het college in debat willen gaan over de invoering van de PAS. Wij hebben daarbij ook ideeën en plannen over de fasering van de ruimte om daarmee te kunnen spelen en ontwikkelingen mogelijk te maken, over het beleid voor de interimers en over wat wij kunnen doen met koppeling met het GOB.

Ik vind het jammer dat het beleid al op 1 juli is aangepast en dat wij daarover niet hebben kunnen spreken in de Staten. Dat roept ook bij onze fractie heel veel vragen op. De heer Kuijken heeft terecht namens de fractie van het CDA hier een aantal vragen op tafel gelegd die wij eerst met elkaar zouden moeten bespreken. De bijdrage van mevrouw Dirken bevat meer de lijn van laat ons nu maar aan de gang gaan en volgend jaar evalueren waar wij dan staan.

Mijn fractie zit daar anders in. Wij kunnen steun geven aan het voorliggende Statenvoorstel.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Beschouwt u deze inbreng van de heer Vreugdenhil als een maidenspeech? Hij is immers eerder Statenlid geweest. Als het geen maidenspeech is, zou ik hem willen interrumpen.

De **voorzitter**: Als ik niet zeg dat het een maidenspeech is, is het dat ook niet. U mag interrumpen.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): De vorige Statenvergadering heb ik ook gesproken, mijnheer Heijmans.

De **voorzitter**: Dat is u blijkbaar ontgaan, maar hier klopt de administratie!

De heer **Heijmans** (SP): Ik ben het natuurlijk helemaal met de heer Vreugdenhil eens dat het goed zou zijn om over de beleidsregel en dat soort zaken met de Staten te discussiëren. Had de heer Vreugdenhil zich dan voorgesteld om dat in een geheime Staten- of commissievergadering te doen? Hij weet immers

ook dat discussies over verandering van beleidsregels enorme gevolgen hebben voor wat er in het veld gebeurt?

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Ik ben het met de heer Heijmans eens en ik ken ook de geschiedenis van enkele dossiers die hier gespeeld hebben. Nu hebben wij bij dit onderwerp een discussie in de Staten, terwijl het goed zou zijn als wij dit onderwerp afzonderlijk zouden kunnen bespreken om recht te kunnen doen aan alle organisaties die ons nu benaderen zoals de BZW (de Brabants Zeeuwse Werkgeversvereniging), de ZLTO (Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie), gemeenten en burgers, om met hen in gesprek te gaan en daarmee ook recht te doen aan de lijn die we allemaal voorstaan, namelijk om iedereen te horen, dan te kijken of wij de goede maatregelen hebben genomen of dat die nog moeten worden aangepast.

Mijn fractie zou graag kort na de zomer recht willen doen aan alle geluiden die ons nu via de mail bereiken. Wij willen kijken of wij een hoorzitting of een rondetafelgesprek kunnen organiseren en daarmee aan te sluiten aan de hier gevolgde werkwijze. Vervolgens kan dan, zoals de heer Kuijken zei, de technische behandeling plaatsvinden in de commissie. Daarna kan het voorstel terugkomen in de Staten en kunnen wij daarover discussiëren. Deze werkwijze doet veel meer recht aan de beleidsregel zoals die is voorgesteld en waarover wij nog graag willen discussiëren. Wij willen echter niet dat dit de 2,2 miljoen euro frustreert die nu vrijgemaakt worden voor een snelle afhandeling van de lopende aanvragen. Wij willen dat hier tempo gemaakt wordt.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Vreugdenhil voor zijn bijdrage en verwijs zijn verzoek om een hoorzitting naar de procedurevergadering die aanstaande maandag plaatsvindt.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voorzitter. Toen ik de regeling las die midden in de nacht van 1 juli naar ons gestuurd werd, dacht ik: het is een mooie regeling, uit het hart geschreven, de intenties zijn goed, maar misschien was het beter geweest als er wat meer overleg had plaatsgevonden met alle belanghebbenden. Wij hebben aan de reacties ook gezien dat dit inderdaad zo is. De huidige regels zijn te bureaucratisch en gaan misschien wel te ver. Ik wil de gedeputeerde oproepen nog eens te kijken naar de gevolgen van een en ander. Volgens ons moet daar echt nog iets aan gedaan worden om ervoor te zorgen dat alle partijen daarmee kunnen werken.

Naar aanleiding van het bedrag van 2,2 miljoen euro dat nodig is voor het afhandelen van de vergunningen, vragen wij het college of dit eenmalig is. Als dat inderdaad het geval is, hebben wij daarmee niet zo veel problemen. Als het echter een doorlopend probleem is, horen wij graag van de gedeputeerde hoe dit kan worden voorkomen. Kunnen wij dan niet beter zoals de PvdA suggereert, meer mensen in dienst nemen en het op die manier oplossen.

De vergadering wordt een minuut geschorst.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. Formeel staat op de agenda de manier waarop het college denkt om te gaan met de aanbevelingen van Bureau Berenschot inzake het efficiënt uitvoeren van de vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet. Daaraan zijn weinig woorden gewijd door de verschillende woordvoerders. Ik neem aan dat de Staten evenals het college de conclusies en de aanbevelingen van Berenschot onderschrijven en dat de Staten ermee akkoord gaan dat het college die aanbevelingen overneemt.

Op 1 juli is de PAS ingegaan alsmede de beleidsregel. Dat lijkt nu het belangrijkste onderwerp van dit debat te zijn.

De heer **Van Hattem** (PVV): De gedeputeerde stelt dat wij de aanbevelingen van Berenschot onderschrijven, maar we hebben wel heel duidelijk gevraagd wat die aanbevelingen nog waard zijn nu deze extra beleidsregels er bovenop zijn gekomen. Ik ga ervan uit dat de gedeputeerde hier nog op zal ingaan.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat heeft geen enkele invloed daarop.

Wij zijn een week verder na de invoering van onze PAS en van de landelijke beleidsregels. De reacties beginnen los te komen, overigens minder en veel rustiger dan wij verwacht hadden. Zij variëren van zeer positief tot zeer negatief en alles wat daar tussen zit. Ik constateer dat er vooral veel vragen zijn over de uitwerking, niet over de uitwerking van onze beleidsregel, want die is volstrekt duidelijk, maar over wat de invoering van de PAS betekent. Over PAS hebben wij veel gesprekken gevoerd. Zoals u weet, is tot in de laatste week op landelijk niveau onderhandeld over de inhoud van de PAS. Het is dus zinvol om de kennis te actualiseren. Op 2 juli heeft de Omgevingsdienst Noord daarom iedereen die betrokken is bij de vergunningaanvragen, de ZLTO maar ook alle adviesbureaus, in een aantal workshops zeer uitgebreid voorgelicht over de werkwijze die nu na invoering van de PAS geldt en over de beleidsregels.

De impact is duidelijk overgekomen. Het is normaal dat daarbij veel sentiment en emoties loskomen. Dat lezen wij in de reacties en in de brieven die de leden ook hebben gekregen en in de kranten. Ten overvloede meld ik u dat als wij een persconferentie houden van een uur, daarna nog een halfuur napraten met journalisten en de journalisten zich in hun weergave van de conferentie moeten beperken tot een of twee citaten, die citaten niet het hele gesprek weergeven noch de precieze tone of voice.

Een deel van de kritische geluiden heeft te maken met de inhoud en de praktische uitwerking van regels.

De heer **Kuijken** (CDA): De gedeputeerde stelt dat het gesprek niet goed is weergegeven, maar het zijn wel zijn woorden die worden geciteerd.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ja, maar die heb ik wel in een bepaalde context uitgesproken en in veel langere zinnen dan in de kranten stond. Ik ben altijd veel langer van stof dan in de krant staat.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dat is een beetje halfbakken antwoord. De gedeputeerde zegt dat die in een bepaalde context zijn uitgesproken. Staat hij nu achter die citaten of niet? Als dat niet zo, wat is dan wel de juiste context?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Natuurlijk sta ik erachter. Ik zeg alleen maar dingen waar ik achter sta, maar natuurlijk wel binnen de context die ik geschetst hebt. De heer Van Hattem wil die context horen, neem ik aan?

De heer **Van Hattem** (PVV): Ja, noem dan die context maar. Het is in ieder geval duidelijk dat de gedeputeerde staat achter het feit dat hij zonder overleg hier beslissingen doordrukt.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Het college behandelt wel vaker vertrouwelijke punten in zijn eigen vergadering of in een overleg met anderen. Als er sprake is van juridische of economische bedreigen voor de provincie als wij het in het openbaar zouden behandelen, worden er vertrouwelijk besluiten genomen. Dat doen wij over aandeelhoudersvergaderingen, over aanbestedingen, etc. U kunt zich voorstellen dat de aanbesteding van de concessie openbaar vervoer niet in het openbaar behandeld wordt. Dat zou economische schade voor onze provincie opleveren. Wij nemen inderdaad soms besluiten zonder in het openbaar te overleggen om de positie van de provincie niet te schaden.

De heer **Kuijken** (CDA): Waarom hebben GS dit gedaan met een besluit dat zulke grote en verstrekkende gevolgen heeft en dat al het onderlinge vertrouwen tussen de BZV-partners in een keer heeft doen verdwijnen? Waarom hebben GS dat besluit genomen?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ik geloof niet dat al het vertrouwen weg is. Ik heb de reactie van de ZLTO gezien in de brief, maar ik zie ook dat de ZLTO afgelopen week nog steeds een constructieve bijdrage heeft geleverd in alle overlegvormen waarbij ik betrokken was. Ook dan gaat het over natuur en Natura 2000. De ZLTO blijft gewoon aanwezig. Ik denk niet dat het vertrouwen zomaar weg is.

Nogmaals, deze maatregel zou volkomen ineffectief en zinloos geweest zijn als wij die in het openbaar hadden besproken. Als wij een dergelijke maatregel zes weken van te voren aankondigen, kan iedereen die daardoor beperkt wordt zijn vergunning van te voren aanvragen en wordt die maatregel dus volkomen ineffectief.

De heer **Kuijken** (CDA): Maar wij hadden het toch in een besloten Statenvergadering kunnen bespreken? Wat heeft het college ervan weerhouden om dat te doen?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Om te beginnen is dit het mandaat van het college en niet van PS. Bovendien is er geen PS vergadering geweest tussen het moment dat dit college aantrad en het besluit nam om zo'n beleidsmaatregel te nemen en in te voeren op 1 juli.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Ik heb een vraag aan de heer Kuijken. Ik ben een beetje verbaasd over zijn vraag hoe het kan dat het college dit soort zaken doet zonder enig overleg met de Staten. Het waren toch o.a. de heer Kuijken en leden van zijn fractie die erbij zaten toen in het geheim besloten werd om halsoverkop een voorbereidingsbesluit te nemen? Vanwaar die verbazing? Of is het zo dat het u verbaast als u er zelf niet bij bent, mijnheer Kuijken, en is het goed als u er wel bij bent?

De heer **Kuijken** (CDA): Dat kan ik wel uitleggen. Het is toch volkomen logisch dat de Staten daarin gekend worden. Doelt de heer Heijmans misschien op de aanvragen die zijn ingediend voordat het voorbereidingsbesluit is genomen?

De heer **Heijmans** (SP): U spreekt de gedeputeerde aan op het feit dat er halsoverkop zonder overleg met het veld, met organisaties als de ZLTO en andere dit besluit is genomen, terwijl uzelf, mijnheer Kuijken, nog niet zo heel lang geleden hebt meegewerkt aan het in het geheim nemen van een verstrekkende besluit: het voorbereidingsbesluit.

De heer **Kuijken** (CDA): Toen waren wij in de gelegenheid om er iets over zeggen maar nu niet.

De **voorzitter**: Dit lijkt mij helder.

De heer **Van Hattem** (PVV): In de afgelopen jaren is hier een werkwijze opgetuigd met dialoogsessies, met inspiratiebijeenkomsten, etc. Het kon niet op. Het kostte klauwen met geld. Dure schnabbellaars als Rottenberg werden ingehuurd en nu wordt alles wat is afgesproken en wat daar is besproken in één keer van tafel geveegd. Hup, hier is een besluit van het college. U zult het daarmee moeten doen! Kunnen wij nu ook uitsluiten dat er in de toekomst nooit meer zulke geldverslindende sessies worden georganiseerd en dat mijnheer Rottenberg & C co nooit meer worden ingehuurd voor zulk soort bijeenkomsten?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. Er wordt hier werkelijk een karikatuur geschetst, alsof alles wat wij de afgelopen jaren met alle partners in het veld hebben bereikt nu met één veeg van tafel gehaald is. Er is absoluut geen aanleiding om dat te denken. Wij hebben op één gebied zeer specifiek een extra beleidsmaatregel genomen om daar de kwetsbare natuur te beschermen. Dat is het enige wat er gebeurd is. Alle andere afspraken die wij in voorgaande bijeenkomsten met het veld hebben genomen, blijven gewoon van kracht!

De heer **Van Hattem** (PVV): Alle afspraken van tafel, ja. De boeren rondom de Peelregio en misschien nog wel in een veel groter gebied – daarover moeten wij nog duidelijkheid krijgen – kunnen niets meer doen. Er is nul ontwikkeling. De parkeerplaatsen bij een bedrijf kunnen al niet meer doorgaan en dat komt allemaal door deze absurde maatregelen. Wat is er voor deze ondernemers in Brabant nog concreet overgebleven door deze maatregel? Wat zijn de gemaakte afspraken en de dialoogsessies nog waard? Kan de gedeputeerde dat concreet benoemen?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. De heer Van Hattem herhaalt zijn karikatuur. Ik kan die absoluut niet plaatsen. Er zijn tal van afspraken gemaakt over beleid dat wij hier gaan voeren op het gebied van landbouw, milieu, de PAS, de ammoniakemissie en die blijven gewoon geldig. Daar doet deze beleidsregel absoluut niets aan af. Hij schets ook een karikatuur over parkeerplaatsjes in Helmond. Daar zal ik straks op ingaan want daarover zijn nog meer vragen gesteld. Ik wil nu graag verder gaan met mijn betoog, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik geef alleen mevrouw Knoet nog de gelegenheid om een interruptie te plaatsen. Zij stond al bij de microfoon.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Dank u, voorzitter. Ik wil even tegen mijn collega's Van Hattem en Kuijken zeggen dat ik dit een beetje onzinnige discussie vind en vooral eenzijdig. Wij hebben zelf gezien bij de vergunningen die voor 1 juli zijn aangevraagd, dat het absoluut noodzakelijk was om het moment te pakken. Dat is niet hetzelfde als dat je geen dialoog meer hebt. Ik heb nergens kunnen lezen dat GS niet bereid zijn om in dialoog te blijven met de BZW, met de ZLTO of met welke belanghebbende dan ook.

De **voorzitter**: U kunt beiden reageren en daarna vraag ik de gedeputeerde zijn betoog te vervolgen. Graag een korte reactie.

De heer **Van Hattem** (PVV): Blijkbaar is er geen dialoog meer want er is al een besluit genomen. De ondernemers wordt het mes op de keel gezet. Ik hoor de gedeputeerde zeggen dat de afspraken over ammoniak, de PAS, etc. gewoon geldig blijven, maar juist die afspraken worden nu in één keer van tafel geveegd door dit eenzijdig genomen besluit.

De heer **Kuijken** (CDA): Dit zijn zeer verstrekkende besluiten. Het lijkt mij daarom logisch dat je dit overlegt met de volksvertegenwoordiging. Wij zitten hier namens de maatschappij. Als wij in besloten vergadering erin gekend waren en ons zegje hadden kunnen doen, wat dat een betere manier geweest dan van de ene op de andere dag dit besluit te nemen.

De **voorzitter**: De argumenten lijken mij voldoende gewisseld. De gedeputeerde vervolgt zijn betoog.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ik hoop dat de emoties die op zich terecht maar wel van beperkt belang zijn dit debat niet gaan overschaduwen en dat wij over de inhoud kunnen praten zonder te vervallen in volstrekt karikaturale beelden die de PVV hier blijkbaar wenst te scheppen.

Ondernemers en vooral veehouders worden zeker geraakt door de maatregelen die genomen worden. Dat geldt met name voor de PAS. Dat is een maatregel waarover wij al jaren discussiëren. Het is plan B, omdat de eerste poging met de Natuurbeschermingswet niet helemaal lukte zoals u weet. Dat is inderdaad ingrijpend. De extra beleidsmaatregel die wij nu genomen hebben, is weliswaar van belang en in die zin historisch, maar het is absoluut niet waar dat wij daarmee Oost-Brabant voor elke economische ontwikkeling op slot zouden zetten.

De heer **Van Hattem** (PVV): Nu hoor ik toch weer een uitspraak van deze gedeputeerde zonder context. Hij spreekt van een historische maatregel. Ik houd wel van een stukje geschiedenis, maar ik wil duidelijk van de gedeputeerde horen of dit een historisch hoogtepunt of een historisch dieptepunt is.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Het is een historisch hoogtepunt!

De **voorzitter**: Dan is het meteen duidelijk. De gedeputeerde gaat nu door met zijn betoog anders verliezen wij veel te veel tijd.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): De VVD heeft begrip voor de procedure zoals die is doorlopen. Ik denk dat dit terecht is. Mevrouw Dirken vraagt zich wel af of de communicatie na de invoering van de beleidsregel niet beter had gekund. Wij hebben een draaiboek gemaakt waarin stond hoe, met wie en wanneer wij zouden gaan communiceren na 1 juli. Dat is met bijna militaire precisie doorlopen. Wij hebben niet alleen een persconferentie gegeven maar de dag daarna ook workshops voor alle adviseurs, voor de ZLTO en voor iedereen die te maken krijgt met het aanvragen van vergunningen. Het persbericht en de persconferentie hebben wij zelf in de hand, maar wat daarmee vervolgens gebeurt een stuk minder. Overigens hoe worden er als we afspraken gemaakt met de ZLTO, de BZW, met Brainport, met Helmond Automotive en alle partijen in Zuidoost-Brabant die kritiek hebben geuit op of vragen hebben gesteld over deze beleidsregel? Als het even kan, vinden er volgende week extra gesprekken met hen plaats.

Over het extra geld dat gevraagd wordt uit de uitvoeringsagenda agrofood zullen wij bij het debat in september over de nadere duiding van het Bestuursakkoord meer kunnen vertellen.

Er is gevraagd hoe deze beleidsmaatregel andere ondernemers treft, niet zijnde intensieve veehouders maar bijvoorbeeld iemand met een parkeerplaats in Helmond. Zij worden eigenlijk nauwelijks getroffen. Deze beleidsregel is een toevoeging op de PAS. De PAS houdt in dat iedere ontwikkeling tot 1 mol met een melding kan worden afgedaan. Alle veehouders die midden in de Peel morgen willen uitbreiden met maximaal 1 mol extra depositie, hoeven niet eens een vergunning aan te vragen. Zij kunnen dat afdoen met een melding, dat wil zeggen zolang de voorraad strekt. Met name rondom de Peel gaat het hard met die voorraad. Op dit moment is ongeveer 72% in de Deurnse Peel en in Mariapeel al uitgegeven. Als het 95% wordt, gaat de grens van 1 mol terug naar 0,05. Zonder deze beleidsmaatregel zou de hoeveelheid stikstof die beschikbaar is om meldingen tot 1 mol te honoreren over een aantal dagen sowieso zijn uitgeput. Dan zouden er vergunningen moeten worden aangevraagd voor al die investeringen en dan pas gaat die beleidsmaatregel gelden dat men geen vergunning kan krijgen als men de 0,05 overschrijdt. Dat is dezelfde grenswaarde die geldt bij meldingen nadat het percentage van 95 is bereikt. Het is een heel specifieke maatregel die komt nadat de PAS zijn werk heeft gedaan. Die heeft effect op twee habitatypes die extra beschermd moeten worden. Dat moet omdat die met stikstof meer dan 300% boven de kritische waarde zitten.

De heer **Van Hattem** (PVV): Het is duidelijk dat de voorraad voor de Peel gauw leegloopt. Als de voorraad straks inderdaad leeg is, hoe zit het dan met het bedrijf in Helmond met die parkeerplaats of met andere bedrijven die hierdoor ook getroffen worden? Kunnen die dat dan niet meer doen?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ik was net bij die vraag aangekomen. Welk effect heeft onze beleidsmaatregel op niet veehouders? Volgens ons zijn dat vooral positieve effecten. Wij hebben het nu vooral over één beleidsmaatregel, maar wij hebben er drie genomen. Een komt ten goede aan agrariërs die in 2013 de dupe zijn geworden van een uitspraak van de Raad van State. Zij krijgen nu voorrang en dat lijkt mij alleszins redelijk. Verder verdelen wij de totaal uit te geven hoeveelheid stikstof in jaarschuiven. Daarmee voorkomen wij dat dit jaar in de eerste twee maanden van de zes jaar durende PAS alle beleidsruimte wordt besteed met name aan agrarische ondernemers – die staan immers klaar met hun vergunningen – en wij jarenlang geen beleidsruimte meer hebben om te kunnen uitgeven aan andere ondernemers.

De heer **Kuijken** (CDA): U zegt dat het nauwelijks effect heeft op niet agrarische bedrijven maar waarom is de Brabantse werkgeversvereniging dan zo ontzettend tegen?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat ga ik ook vooral de Brabantse werkgevers uitleggen. Hun brief maakt ons duidelijk dat er nog veel uit te leggen valt over hoe de PAS werkt en hoe de beleidsmaatregel werkt. Ik denk dat de meeste kritiek van de BZW met name betrekking heeft op überhaupt de PAS en niet eens zozeer op onze beleidsmaatregel. Het effect van de PAS is pak 'm beet 99% over heel Brabant en voor 1% heel nauwkeurig op een bepaald gebied gericht en dat is het effect van onze beleidsmaatregel. Ik denk dat ik dat aan de BZW waar we nu een afspraak mee maken goed kan uitleggen.

De heer **Kuijken** (CDA): De BZW snapt het dus nog niet zo goed?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Zo kun je dat niet zeggen. Het is een van de meest ingewikkelde dossiers om je doorheen te worstelen. U kent het verhaal al vier jaar. We worstelen er zo ongeveer als Staten wekelijks mee. Het is super complex en ingewikkeld. Je kunt dus niet zeggen dat de BZW het niet snapt maar er is wel extra voorlichting nodig.

De heer **Van Hattem** (PVV): Begin dan nu maar met die extra voorlichting want ik wil ook wel graag weten hoe het zit. In de beleidsregel lezen we duidelijk dat er niet alleen sprake is van een veehouders maar ook van bedrijven in het algemeen. Wat is nu de boodschap van GS ten aanzien van deze beleidsregel voor die bedrijven.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat we de gedeputeerde gelegenheid geven zijn betoog af te maken want nu gaan we het een beetje klein snijden. Ik snap de vraagjes en vragen maar ik denk dat we ermee gediend zijn de gedeputeerde nu zijn betoog te laten vervolgen.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): De PAS en niet eens zozeer onze beleidsregel definieert de beperkingen die we in Nederland hebben bij het uitgeven van ontwikkelruimte voor activiteiten die stikstof uitstoten, stikstof die terecht komt op natuurgebieden waar we internationale afspraken over hebben gemaakt en waar deze provincie resultaatverplichting over heeft afgesproken met het ministerie van EZ om die niet uit de hand te laten lopen. De instandhoudingsdoelstelling voor de Natura 2000-gebieden moet verbeteren. Dat is een belofte die we doen op een basis van nu af te geven ontwikkelruimte. De

ontwikkelruimte die we nu afgeven in het kader van de PAS is een soort hypotheek. Je spreekt met de bank gaf dat je alvast in je huis mag gaan wonen al heb je er nog geen cent aan betaald maar de tegenprestatie is wel dat je elke maand blijft betalen en anders ga je er na drie maanden uit. Dat geldt ook voor de PAS. We geven nu ontwikkelruimte uit die nog niet gerealiseerd is. Die moeten we gaan realiseren door natuurmaatregelen, door maatregelen te nemen in die Natura 2000-gebieden. Als we dat niet doen of als we daar te laat mee zijn of als die niet goed genoeg uitpakken, dan betekent dat dat we ten onrechte ontwikkelruimte hebben uitgegeven aan ondernemers. Daar kunt u wat van vinden maar uiteindelijk vindt vooral de rechter er iets van en wel in dezelfde lijn als iemand die zijn hypotheek niet betaalt. U heeft wel het voordeel maar u wenst niet te voldoen aan de verplichtingen en dus is het een onterechte situatie en gaat u uw huis uit. Het is dus vooral en eigenlijk enkel en alleen om economische ontwikkelruimte in Brabant te creëren dat wij beleidsmaatregelen en natuurmaatregelen in Natura 2000-gebieden moeten nemen. Als het aan de natuur ligt is het voldoende gewoon te stoppen met activiteiten die stikstof uitstoten. Het Natura 2000-beleid is dan ook geen natuurbeleid maar economisch beleid.

Waar het gaat om de beleidsmaatregel zelf heb ik al uitgelegd dat de jaarschijven die we hebben gemaakt van 16% voorkomen dat ondernemers die over drie jaar willen investeren, niet worden geconfronteerd met een leeg potje en dan drie jaar moeten wachten.

Het dwingt alle ondernemers, niet alleen de intensieve veehouderij, te innoveren in emissie arme technieken. Dat zal wel moeten want doen ze dat niet dan hebben we twee mogelijkheden om uit te kiezen: of ze krijgen in het kader van de PAS geen vergunning om die activiteiten uit te voeren, of de wal keert het schip als over zes jaar blijkt dat we niet voldoen aan de eisen die worden gesteld aan Natura 2000-gebieden en dan de PAS juridisch onderuit gaat en dan hebben wij en vooral ondernemers helemaal niets meer.

Als het gaat om de parkeerplaatsen in Helmond durf ik bijna mijn linkerarm eronder te verwedden dat die niet meer uitstoot hebben dan 1 mol. Dan hebben ze niet eens een vergunning nodig en hoeven ze het alleen te melden en is daarmee de zaak afgedaan.

Er is zeker overleg met Brabant en Limburg. We hebben vaker overleg met Limburg en Brabant over de PAS en over Natura 2000. Met België hebben we verschillende interpretaties van wat er met Natura 2000-gebieden überhaupt moet gebeuren. We hebben met Limburg natuurlijk een belangrijke grens in de Peel lopen. Omdat de twee provincies in het verleden altijd al een verschillend stikstofbeleid hebben gevoerd, is er altijd overleg met Limburg over hoe om te gaan met grensoverschrijdende vergunningverlening. Dat is in dit geval niet anders. Ter geruststelling, als het bedrijven in Limburg betreft waarvoor Limburg het bevoegd gezag is om een vergunning af te geven en zij deze beleidsregel niet heeft, dan zou je kunnen denken dat alle beleidsruimte uit de Peel door Limburg wordt opgesnoept en Brabant achter het net vist omdat wij een strenge regel hebben, maar dat is niet het geval. Ook voor Limburgse bedrijven die effect hebben op de Brabantse Peel moet dit college een verklaring van geen bezwaar afgeven. Als de aanvraag niet voldoet aan onze beleidsregel geven wij die verklaring niet af. Er is dus geen probleem in verband met de grens met Limburg. We weten inmiddels dat de PAS een door jurisprudentie gedreven dossier is. Ik verwacht dus dat we al voor 2016 wijziging zien in hoe daarmee om te gaan.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voorzitter. Mijn interruptie betekent instemming en waardering voor de afspraken die zijn gemaakt met de provincie Limburg over bescherming van de Peel.

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Roijackers. De gedeputeerde gaat zo langzamerhand afronden.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Een aantal fracties spreekt de vrees uit dat onze beleidsmaatregel vooral leidt tot meer bureaucratie. Daar is gelukkig geen sprake van. Onze beleidsmaatregel leidt tot een

klein commandoregeltje in het RES-rekenprogramma. Elke aanvrager hoeft helemaal niets te weten van deze beleidsmaatregel. Dat wordt automatisch voor hem uitgerekend met het programma voor de aanvraag van vergunningen. Het kost dus geen seconde extra tijd en je krijgt alleen een andere uitslag.

Het CDA vraagt waarom we nu wel de vergunningen vooraf kunnen screenen en eerst niet kon. Ook dat zit in de invoering van de PAS en het gebruik maken van RES. Voorheen moesten we om onderscheid te kunnen maken tussen kansrijke en kansarme vergunningen 90% van het werk sowieso al doen, dus was screening vooraf niet zo zinvol. Nu het met RES is veel sneller doorgerekend kan worden het wel mogelijk dat onderscheid te maken en dat zullen we dan ook gaan doen.

Is het extra geld nodig als je kijkt naar Gelderland? Ik neem echt grote afstand van de beelden die hier worden geschetst van het verschil tussen Brabant en Gelderland. Het CDA heeft daar eerder vragen over gesteld en er antwoord op gehad. Daarin hebben wij duidelijk gemaakt dat er geen sprake van is dat Gelderland sneller of beter is met vergunningverlening. Zij hebben het administratief zo opgeschreven dat wat zij in het verleden al of niet hebben gegund, niet meer zichtbaar is in de cijfers en dat is bij ons wel het geval. Op de keper beschouwd doet Brabant het beter en sneller dan Gelderland en Overijssel. Ik verzet mij dus serieus tegen het oproepen van zulke beelden want het draagt niet bij aan een constructief debat.

Waarom moeten vergunning aanvragers hun aanvraag volgend jaar opnieuw indienen als ze de eerste keer nul op het rekest hebben gekregen? Dat is – mevrouw Klitsie zei het al – omdat we actuele gegevens nodig hebben voor een vergunningaanvraag. In een jaar kan er veel veranderen, ook in de plannen van een ondernemer en ook in de jurisprudentie rond de PAS. Het zou vooral verwarrend zijn als wij met oud materiaal gaan handelen.

Zijn de leges kostendekkend? Nee en dat weet u heel goed. Het is namelijk op het verzoek van het CDA geweest dat wij destijds de leges voor de vergunning voor de Natuurbeschermingswet niet kostendekkend hebben gemaakt omdat dat zou leiden tot wel heel erg hoge leges.

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter. Je zou het toch aan de ondernemer zelf kunnen overlaten om zijn vergunningaanvraag up-to-date te houden? Als gewoon zijn vergunningaanvraag in procedure blijft, waarom wordt dan toch aan die ondernemer gevraagd die aanvraag elk jaar opnieuw in te dienen? Dan zegt u ook nog dat die regels niet voor meer bureaucratie zorgen.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Nu heeft u het over de PAS en niet over de beleidsregel?

De heer **Kuijken** (CDA): Ik heb het over de extra beleidsregels. Daarin staat dat een ondernemer die misgrijpt als het gaat om de ontwikkelingsruimte, volgend jaar opnieuw zijn vergunningaanvraag moet indienen.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat geldt voor iedereen die misgrijpt bij het toedelen van ontwikkelruimte in het kader van de PAS, of het nu van deze beleidsmaatregel komt of van de 99% van de gevallen waar het gewoon van de PAS komt. Waarom doen we het nu? De makke van de aanvragen is vaak dat de gegevens niet actueel zijn. Dat is de belangrijkste reden dat we vergunningsaanvragen vaak moeten terugsturen naar de indieners omdat gegevens gewoonweg niet compleet zijn of niet actueel zijn. We willen voorkomen dat wij met oude materialen moeten werken bij de beoordeling van de vergunning en daarom vragen we actuele gegevens. Anders moeten we dat daarna doen en dan hebben we pas echt bureaucratie.

De heer **Kuijken** (CDA): Als een vergunning voldoet aan de kwaliteitseisen is dat de verantwoordelijkheid is van de ondernemer. U knipt zelf die ontwikkelruimte op in zes partjes en dan zegt u nog steeds dat als in

een partje mis is gegrepen, volgend jaar opnieuw een vergunningaanvraag moet worden ingediend, zelfs als die up-to-date is.

De **voorzitter**: Dat is een herhaling van de vraag.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Bovendien, als een ondernemer van mening is dat wat hij verleden jaar heeft ingediend nog steeds actueel is, dan kost het hem geen enkele moeite die aanvraag nog een keer op te sturen. Volgens mij zal het overigens nooit het geval zijn. In een jaar verandert er echt veel.

We gaan absoluut monitoren. We gaan dat zelf doen. We hebben evaluaties afgesproken met het Rijk en er wordt dus volop gekeken welke effecten het uiteindelijk heeft.

De PVV stelde dat deze maatregel is voorgekookt bij de formatie. Het is maar hoe je het wilt noemen. We zijn met de PAS al jaren bezig en met name de laatste maanden ging dat erg hard. Elke week waren er veel wijzigingen en elke week werd de PAS behandeld of op zijn minst besproken in het college maar ook tijdens de onderhandelingen. De PAS is in Brabant een majeur punt. Nogal wies heb je het daar dan over tijdens de onderhandelingen. Eerder is al met de Staten afgesproken de PAS beleidsrijk in te vullen. Tijdens de onderhandelingen is besproken hoe we dat ongeveer zouden moeten gaan doen en onmiddellijk na de installatie van het college is daarover in dit nieuwe college een besluit genomen en is de formele procedure verder in gang gezet. Er is helemaal niets spannends aan de hand.

De heer **Van Hattem** (PVV): Naar mijn idee is het wel spannend want er is namelijk gezegd dat in de formatieverslagen alles staat wat is besproken en dat het een volledig transparant proces is. Nu is er blijkbaar iets besproken bij die formatiebesprekingen wat niet in de formatieverslagen is opgenomen. Kunt u met uw hand op uw hart zeggen dat alles wat hierover is besproken letterlijk in de formatieverslagen staat of staat het er niet in en zijn er eventueel nog meer van zulk soort sideletters?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): We hebben er dagen en dagen fulltime over gesproken. Lang niet alles wat is besproken staat dus in het Bestuursakkoord. Sterker nog, lang niet alles wat is besproken, wat is gewisseld tussen de partners, staat in de verslagen. Dat zou godsonmogelijk zijn. U weet waarom wij dit onderdeel, die beleidsregel, in vertrouwelijkheid hebben besproken.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dan moet ik constateren dat dit in tegenspraak is met wat hier is gezegd bij de presentatie van het Bestuursakkoord, dat het formatieverslag dus niet volledig is en niet transparant en dat er nog meer zaken zijn die wel zijn besproken maar waarvan wij geen weet hebben. Wij zitten dus met een niet transparant verslag. Er is hier geen eerlijk verhaal verteld. Ik vind het best schokkend dat te moeten constateren en ik ben benieuwd wat er nog meer uit die hoge hoed wordt getoverd want als u zegt dat het een eerlijk verhaal is en het is niet eerlijk, dan vind ik het zeer zorgwekkend.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter. Daar wil ik graag op reageren; ik was erbij. We hebben inderdaad hele dagen gesproken en niet alle woorden getoetst maar we hebben over dit onderwerp geen concrete afspraken gemaakt, geen verborgen agenda's, geen sideletters noem maar op. De heer Van Hattem kan de vorige PS-vergadering naluisteren. Ik heb toen een intensief debat gehad met de gedeputeerde over het feit dat we de PAS beleidsrijk moeten invoeren en daar heeft hij toen ook de toezeggingen gedaan.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Ik wil graag reageren op de min of meer beschuldiging van de heer Van Hattem. Als je dagenlang met elkaar onderhandelt bespreek je een heel veel zaken en over een aantal zaken neem je besluiten en over een aantal zaken maak je definitieve afspraken. Denkt meneer Van

Hattem nu werkelijk in het verslag te kunnen lezen wat wij allemaal hebben besproken maar waarover wij niet definitief hebben besloten of definitief vaste afspraken hebben gemaakt. Als u op die manier het verslag leest meneer van Hattem, dan gaat u nog heel vaak verrast worden. Ik kan een ieder geval hierover zeggen dat hierover is gesproken en dat is afgesproken dat het college gaat kijken wat het gaat doen met de PAS en of er een aanscherping komt van de beleidsregels. Zulke zaken ga je niet in het Bestuursakkoord zetten en daar heb je ook geen sideletter voor nodig omdat het de bevoegdheid is van het college.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dan blijft het nog op zijn minst dubieus dat er hier staande voor het volk van Brabant gepresenteerd wordt een formatieverslag waarvan wordt gezegd dat het volledig transparant is en dat het nu niet transparant blijkt te zijn omdat er toch nog zaken zijn besproken die er niet instaan. Er wordt informatie achtergehouden en dat is een echt treurige zaak.

De **voorzitter**: De gedeputeerde was volgens mij op een haar na klaar met zijn beantwoording.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ik hoop het.

De **voorzitter**: Ik ook.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ik hoop niet dat het nog meer discussie uitlokt maar ik moet toch wat zeggen over het beeld dat hier wordt neergezet alsof stikstof een totaal onschuldig stofje is. De stikstof in deze ruimte is echt iets anders dan waar het om gaat. Ik raad u aan echt de literatuur er eens op na te slaan. Er is nogal een verschil in chemische samenstelling van wat hier rondhangt en de uitstoot en depositie in de natuurgebieden.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik wil het toch nog even over die stikstof hebben. Kunt u dan toch nog even concreet aangeven wat de overlast is van die stikstof? Gesteld wordt dat de maatregel wordt gebruikt om ook andere klachten terug te dringen. Dat lijkt mij in strijd met het verbod van détournement de pouvoir. Ik heb het vaker genoemd en het schijnt vaker te gebeuren. De algemene beginselen van behoorlijk bestuur worden ermee overtreden. Geef nu eens concreet aan wat de schadelijke effecten zijn van stikstof anders dan dat de plantjes in de natuur iets harder gaan groeien.

De **voorzitter**: Dat ga ik nu echt even stoppen. Ik vind dat we een precaire balans hebben, in de titel van het rapport al. Ik nodig u echt uit om de terechte vragen die u stelt te behandelen op een moment dat die aan de orde kunnen worden gesteld. Ik stel voor dat in een van de vergaderingen van de commissie na de zomer al die technische details die u terecht nog aan de orde stelt in de slipstream van deze maatregel daar volledig te behandelen. Het debat nu gaat over het onderwerp dat hier is geagendeerd. Ik heb veel ruimte gegeven om de actualiteit van de maatregel ten volle aan de orde te laten komen, maar waar het de techniek aangaat is dat nu echt niet aan de orde in deze Statenvergadering.

Ik vraag de gedeputeerde zijn betoog te vervolgen maar wel ruimte te geven voor een vervolgoverleg waarin ten principale de technische zaken aan de orde kunnen komen.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): De PvdA vraagt aandacht voor het personeel van de Omgevingsdiensten en vraagt of er niet goedkoper is en ook beter voor het personeel om in vaste dienst te zijn dan flexibel. Dat is wellicht voor het personeel beter. De vraag is ook of het goedkoper is. Als mede-eigenaar van de dienst en dus als werkgever pleit ik toch voor een ruime flexibele schil omdat we de problemen van de dienst nu vooral zien in het ingewikkeld kunnen plaatsen van personeel. Als werkgever

zeg ik dus: hoe meer flexibiliteit hoe beter. Overigens zien wij wel de bezwaren die u aanvoert. Ik denk er maar aan dat collega Pauli die in het Bestuursakkoord heeft geschreven te gaan werken aan een flexicurity-bureau om te proberen die nadelen weg te vangen. Ik heb er overigens geen bezwaar tegen aan de dienst te vragen uit te zoeken wat het financiële verschil is tussen vaste en flexibele contracten, wat het scheelt in manoeuvreerruimte voor de dienst, in de kosten en in de benefits voor werknemers.

De heer **Heijmans** (SP): Ik dacht dat de heer Van den Hout de motie zou ontraden. Ik wil toch nog een ander voordeel noemen.

De **voorzitter**: Er is nog geen motie, dus ontraden is erg ingewikkeld.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Het is een geheime motie; daar moet je mee oppassen.

(Hilariteit)

De heer **Heijmans** (SP): Het is een geheime motie die volgens mij al alle fracties al ondertekend hebben.

De **voorzitter**: Of u spreekt over de motie en dan dient u haar in tweede termijn, of ze is buiten de orde. De motie maakt pas deel uit van de beraadslaging als ze is ingediend.

De heer **Heijmans** (SP): Ik spreek naar aanleiding van de motie. Het gaat om het verschil tussen vaste en flexibel personeel.

De **voorzitter**: Mijnheer Heijmans, dat gaan we nu echt zo niet doen.

De heer **Heijmans** (SP): Ik zeg niets over de inhoud van de motie en ik dien geen motie in, maar ik stel vragen over het verschil tussen flexibel en vast personeel en dat is het onderwerp van de Omgevingsdienst wat we nu bespreken.

De **voorzitter**: Dan moet u de motie niet noemen.

De heer **Heijmans** (SP): Mijn vraag aan de gedeputeerde is of het niet ook een bijkomend voordeel kan zijn vast personeel te hebben bij de Omgevingsdiensten. Vast personeel toont vaak meer loyaliteit met een organisatie en vast personeel dat meer zekerheid heeft met de baan, zal ook eerder bereid zijn kritisch te durven en te kunnen zijn. Volgens mij zijn dat een aantal onderschatte voordelen van het aannemen van vast personeel. Ik roep u op ook de voordelen te laten meewegen in uw advies over de eventuele motie.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat zal ik zeker doen.

Kort nog de vragen van GroenLinks over berekenen versus meten. Het is niet nieuw. De rekenkamer heeft in 2013 al aangegeven dat er een serieus verschil is tussen wat wij berekenen en wat wij meten. Daar moeten we serieus aandacht aan besteden. Het RIVM heeft vervolgens onderzoek gedaan en dit jaar geconcludeerd dat er meer depositie is gemeten dan wij op basis van de berekeningen hadden verwacht. Dat klopt maar ook klopt wat de heer Kuijken zei, dat je niet op basis van metingen, want die zijn altijd achteraf, een vergunningaanvraag kunt beoordelen. Wat we wel kunnen doen is onze rekenmethoden valideren op basis van metingen die werkelijk worden gedaan. Met de afwijking daartussen moeten we iets. De opdracht ligt nu werkelijk in bestuurlijk Nederland voor om iets te doen met het verschil tussen wat

we hebben berekend en wat door het RIVM wordt gemeten. Het kan nog geen direct effect hebben op vergunningverlening.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Ik ben blij dat het voorligt in bestuurlijk Nederland en ook blij met de uitleg en de erkenning van inzicht vanuit genoemde instituten en rekenkamer. Is er al iets over te zeggen hoe bestuurlijk Nederland dit oppakt?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): U kunt zich voorstellen dat het met enige zorg is want de hele PAS is gebaseerd op de juistheid van berekeningen. Als we nu meten en het blijkt niet juist te zijn zullen we het een rekeninstrument moeten valideren.

De **voorzitter**: Mijnheer de gedeputeerde. Mag ik ook deze discussie parkeren in het overleg? Anders zijn we niet consequent. Ik vraag u nu echt af te ronden want uw spreektijd is om.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): De Partij voor de Dieren vroeg of de Natuurbeschermingswet ongewenste ontwikkelingen tegenhoudt. Het is ja en nee. Als iets niet voldoet aan wat wij wenselijk vinden en omschreven hebben in vergunningsvoorwaarden, kan een vergunning geweigerd worden maar alleen op die gronden. De kortere procedure waarvoor nu is gekozen, leidt tot minder bezwaarschriften maar tot meer beroepszaken en meer rechtszaken. Daar heeft Gelderland mee te maken.

De Partij voor de Dieren stelt ook dat de depositie van voor 1 juli dezelfde is als die na 1 juli maar dat door een hausse aan vergunning aanvragen van tevoren die niet meer wordt meegenomen in het verdelen van de ontwikkelruimte. Daar heeft u volkomen gelijk in. Er is wel geanticipeerd op de extra vergunning aanvragen en het moeten verlenen van de vergunningen in de zogenaamde autonome ontwikkelingen.

De ChristenUnie vraagt na de zomer hierover een hoorzitting te organiseren. Ik zou dat zonder meer ondersteunen maar u gaat zelf over uw agenda. Het college zegt in ieder geval alle medewerking toe.

Beleidsregels kunnen overigens op elk moment worden ingevoerd. Als u na het debat dat we na de zomer gaan houden komt met voorstellen voor extra beleidsregels dan kan dat altijd nog. Het is niet per se gekoppeld aan die 1 juli.

Lokaal Brabant vraagt of de beleidsregels bureaucratie in de hand werken. Nee, dat heb ik eerder al gezegd. Het is alleen een commandoregeltje in het programma dat vaststelt of het extra geld incidenteel dan wel structureel is. Laat ik het zo zeggen: het is herhaaldelijk incidenteel. We hadden gehoopt er met de PAS vanaf te zijn maar de werkelijkheid is wat weerbarstiger. Er is nu opnieuw geld nodig. Wij voorspellen nu dat in 2016 de werkvoorraad zodanig is afgenomen dat er geen extra geld meer nodig is voor de verwerking daarvan.

De heer **Van Hattem** (PVV): Als het gaat om bureaucratie is de vraag voor wie. Voor u is het misschien een extra commandoregeltje in het programma maar voor de betrokken ondernemers kan het een berg aan bureaucratie opleveren. Is dat zo?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat is volstrekte flauwekul. De ondernemer krijgt te maken met het programma. Daarin vult hij zijn gegevens in. Of het nu met of zonder beleidsregel is, het programma rekent het voor hem uit of hij al dan niet een vergunning krijgt en of kan worden volstaan met een melding. Hoe dat programma aan de achterkant werkt maakt voor de ondernemer helemaal niets uit.

De heer **Van Hattem** (PVV): Nee, maar wel aan welke regels hij moet voldoen om de vergunning te kunnen krijgen. Dat is de achterkant van het verhaal achter zo'n beleidsregel. Voor u is het misschien een

kleine maatregel maar om aan de extra maatregelen te kunnen voldoen is het wel een hele bureaucratie voor de betrokken ondernemers. Waar of niet waar!

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Volstrekte onzin.

De **voorzitter**: Hiermee is de eerste termijn ten einde. Ik stel voor met dit onderwerp door te gaan en nog voor de lunch af te ronden. Graag korte bijdragen in tweede termijn.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Dank voor de antwoorden die we hebben gekregen. Wij vinden het als fractie fijn te horen dat er aandacht is voor de uitleg van de genomen beleidsregel en dat er volgende week in den brede over gesproken gaat worden met iedereen die het maar betreft, als ik het goed begrijp.

Wij hopen dat er een net zo uitgebreide of nog veel uitgebreidere voorlichting zal zijn dan wij net hebben gekregen. Wij hebben nog steeds de illusie dat er heel veel mensen hier naar kijken en meeluisteren en ik denk dat die vandaag al veel meer weten dan zij de dagen na 1 juli hebben gehoord. Wij zullen dat proces dan ook met belangstelling volgen want het is wel belangrijk dat wij het vertrouwen dat iedereen in het nieuwe coalitieakkoord heeft, behouden. Daar is goede voorlichting zeker een onderdeel van.

De heer **Kuijken** (CDA): Ik vind het wel fijn dat ik u nog even te spreken krijgen want ik ben ontzettend benieuwd naar het standpunt van de VVD rondom deze extra regels, vooral ook omdat u zelf op de website van de VVD zegt dat het uw ambitie is de provinciale regels op het gebied van ruimtelijke ordening goed tegen het licht te houden en waar mogelijk verder te versimpelen en af te schaffen. U zegt ook dat u geen extra regels meer wilt die mensen frustreren maar wel regels die mensen faciliteren. Wat is het standpunt van de VVD rondom deze extra stikstofmaatregelen?

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ik vind het hartstikke fijn dat u onze stukken en website zo goed hebt gelezen. Misschien heeft u dat gedaan in de tijd dat ik vanochtend aan het spreken was want toen heb ik verteld dat wij tegen de koppen zijn maar dat er gevallen zijn waarin wij zeggen dat het acceptabel is dat het gebeurt en dit is een van de gevallen waarin wij dat begrijpen.

We hadden het net over vertrouwen en wij vinden wij belangrijk dat iedereen dat vertrouwen ook weet te houden. Dat betekent ook dat wij het belangrijk vinden dat er snel over vergunningen wordt beslist, zoals ook op onze website is te lezen. Daarom zullen wij ook instemmen met het voorstel te zorgen dat de vergunningen sneller verleend kunnen worden. Daarbij willen wij nog wel aangeven dat er zojuist nog twee vragen door ons zijn gesteld waar wij echt graag nog een antwoord op willen hebben. De eerste is of indicatief wat voorbeelden kunnen worden gegeven wanneer de uitzonderingsclausule van toepassing is zodat ook de mensen die vandaag luisteren daar nog wat ideeën bij krijgen. Verder nog een vraag aan de gedeputeerde voor landbouw of zij kan aangeven wanneer wij een plan van aanpak voor de transitie naar duurzame landbouw en verdere vormgeving daarvan tegemoet kunnen zien. Het antwoord mag ook worden gegeven door een collega.

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter. Waar mijn fractie het hart voor vast hield, is uitgekomen: het beleid rondom de PAS verandert jaarlijks zodanig dat ondernemers elk jaar hun vergunning moeten updaten, met alle kosten voor adviesbureaus van dien. De uitgave zet de winstmarges verder onder druk omdat dit geld niet besteed kan worden aan betere en meer duurzame stallen of andere maatregelen. Als je dan onder aan de stapel komt te liggen, kan dit betekenen dat een ondernemer zes jaar lang iedere keer opnieuw moet wachten voordat hij kan ontwikkelen.

Kunt u zich voorstellen dat ondernemers met een duurzaam initiatief besluiten daaraan niet meer te beginnen? Dat is de reden waarom deze maatregel niet veel bijdraagt aan duurzaamheid maar

ondernemers frustrereert. Wij dienen een motie in die ertoe strekt dat ondernemers niet steeds opnieuw een vergunning moeten aanvragen.

Wij zijn niet tegen de toekenning van een bedrag van 2,3 miljoen euro. Wij blijven constructief en realistisch en wij beseffen dat de 29 arbeidsuren die nodig zijn voor de afhandeling van één vergunning niet binnen twee of drie maanden teruggebracht kunnen worden tot de 14 of 18 uren die in andere provincies nodig zijn. Als wij dat inderdaad zouden doen, lopen wij de kans dat de vergunningsverlening stil komt te liggen of verder vertraagd wordt en moeten mensen die soms al twee jaar wachten nog langer wachten.

Wij kunnen onder drie voorwaarden met dit voorstel instemmen. De eerste is dat het college aangeeft dat dit de laatste keer is dat incidenteel geld gebruikt wordt voor het wegwerken van de achterstanden. De tweede voorwaarde is dat het college de ambitie uitspreekt om het aantal uren per vergunning en de doorlooptijd in lijn te brengen met wat er in vergelijkbare provincies gebeurt zoals Gelderland en Overijssel. De derde voorwaarde is dat aan het eind van het jaar wordt geëvalueerd hoe het werkproces ervoor staat, in hoeverre de achterstand is weggewerkt, of wij uitkomen met de leges, of de kwaliteit van aanvragen verbeterd is door digitalisering van het loket, hoe de aanbevelingen van Berenschot zijn opgepakt en of de prestaties in lijn zijn met vergelijkbare provincies. Dit evaluatiemoment kan ook dienen om de recente extra regels rondom de PAS tegen het licht te houden.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Ik heb even nagedacht over de opmerking van de heer Kuijken over ondernemers die gedupeerd zouden worden? Hoe denkt hij dan over de opmerking van de gedeputeerde dat deze extra beleidsregel slechts op 1% van Brabant van toepassing is? En hoe denkt hij over het gegeven dat allerlei innovaties op het gebied van voedsel en duurzame ketenbouw momenteel buiten Brabant om worden gerealiseerd omdat er in Brabant blijkbaar te weinig ondernemers zijn die mee willen werken aan duurzame innovatieve voedselketens?

De heer **Kuijken** (CDA): Ik dank mevrouw Roijackers voor haar vraag. De totale hoeveelheid stikstof was toch al begrensd met de PAS. De totale hoeveelheid stikstof per Natura 2000-gebied was ook al begrensd, daaraan kon niet getornd worden. Vervolgens gaan wij de beschikbare koek delen in zessen. Dat kan betekenen dat er elk jaar maar een zesde deel van de vergunningsverlening vrijkomt. Dat geldt voor heel Brabant, dus ook voor een boer in Dinteloord of Moerdijk. Iemand heeft een duurzaam initiatief, vraagt een vergunning aan maar hij grijpt mis. Het volgende jaar kan de aanvraag weer onderop de stapel komen te liggen want het gaat op volgorde van binnenkomst. Dan grijpt hij weer mis, dan moet hij weer de vergunning updaten en kosten maken etc. Als iemand pech heeft, komen andere aanvragen bovenop de stapel te liggen. Ondernemers kijken wel uit voordat zij in dit circus gaan, vooral omdat er hier gezegd wordt dat het beleid dusdanig gaat veranderen dat men een vergunning waarschijnlijk ieder jaar moet updaten. Als ik als duurzaam ondernemer een duurzaam initiatief zou hebben, keek ik wel uit om met deze wispelturige overheid te gaan dealen.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): De gedeputeerde is wel zo coulant geweest om op initiatief van het CDA de leges voor de vergunningverlening niet kostendekkend te laten zijn. Hoe denkt de heer Kuijken daarover?

De heer **Kuijken** (CDA): In andere provincies is het gratis en doet men korter over de behandeling van een aanvraag. Ik vind nog steeds dat er wel geld gevraagd mag worden voor een vergunning, maar ik vind het niet redelijk dat iemand twee jaar moet wachten. Als je ergens een auto koopt en daarvoor behoorlijk wat betaalt, verwacht je toch dat een fatsoenlijke auto krijgt? Wij vragen hier als een van de

weinig provincies leges en vervolgens moet een ondernemer nog twee jaar wachten. Dat vind ik niet netjes.

Voorzitter. Gezien de problemen rondom de vergunningverlening, de gevoeligheden en het proces rond de extra regels lijkt het ons redelijk om op 1 januari een evaluatie te houden.

Het college heeft eerder aangegeven dat het terug wil komen naar PS als er meer uren per vergunning nodig blijken. Het college verwacht ook dat het beleid nog zal veranderen. Ook daarom is het goed een evaluatiemoment in te bouwen. Het einde van de looptijd van deze 2,3 miljoen euro lijkt mij een logisch moment.

Als het college hieraan tegemoet komt, zullen wij het voorstel steunen.

Ik dien twee moties in.

De **voorzitter**: Door het lid Kuijken worden de volgende twee moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 10 juli, behandeld de verbetering van de vergunningverlening Nb-wet, constaterende dat:

- *Gedeputeerde Staten over een periode van zes jaar per jaar 16% van de totale ontwikkelingsruimte segment 2 toedelen;*
- *Gedeputeerde Staten de ontwikkelingsruimte segment 2 op volgorde van binnenkomst toedelen;*
- *ondernemers ieder jaar opnieuw een aanvraag tot vergunningverlening moeten indienen indien men geen ontwikkelingsruimte krijgt toebedeeld,*

overwegende dat:

- *dit leidt tot onnodige bureaucratistische last voor vergunning aanvragers;*
- *aanvragers zo jarenlang in onzekerheid kunnen verkeren over hun aanvraag en dit slecht is voor de continuïteit van hun bedrijf,*

verzoeken het college om:

- *vergunning aanvragers hun milieuvergunning niet steeds opnieuw te laten indienen indien deze voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen;*
- *aanvragen uit eerdere jaren ook in de toekomst van kracht te laten blijven, en gaan over tot de orde van de dag."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op vrijdag 10 juli 2015, handelend Statenvoorstel 28/15: Verbetering uitvoering vergunningverlening Nb-wet naar aanleiding van het rapport "Een precaire balans" van Berenschot, constaterende dat:

- *Gelderland:*
  - *de afgelopen jaren meer vergunningaanvragen heeft gekend (375vs 2927);*
  - *per fte drie keer meer vergunningen behandeld (106 per fte vs 35,7 per fte);*
  - *meer bedrijfsmatige veehouderijen kent (12.000 vs 10.300);*
  - *deze veehouderijen procentueel vaker in een straal van tien kilometer liggen (99 vs 73);*
  - *er veel minder verzoeken gedaan zijn om aanvullende informatie (100 vs 1250);*
  - *dit zonder leges te heffen doet (vs €3532);*
  - *in 2014 gemiddeld 14 uur over een vergunning deed, Overijssel 18 uur en Brabant 37 uur,*

overwegende dat:

- *het onacceptabel is dat sommige ondernemers meer dan 2 jaar op hun Nb-wegvergunning hebben gewacht;*
- *te lang wachten op een vergunning de doorontwikkeling van de sector naar een duurzame veehouderij tegenhoudt,*

verzoeken GS:

- *de ambitie uit te spreken om voor 1 januari 2016 de prestaties van vergunningverlening mbt doorlooptijd, bestede uren per vergunning, werkvoorraad en kwaliteit van aanvragen in lijn te brengen met de provincies Gelderland en Overijssel, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze moties maken onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgen respectievelijk nr. M3 en M4.

De **voorzitter**: Ik kijk even of de heer De Jonge van de fractie van de SP nu in tweede termijn toch voor een maidenspeech gaat. Het zit er nog steeds niet in geloof ik.

De heer **De Jonge** (SP): Dank u, voorzitter, maar nu ook niet.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Wij hebben net al het nodige gewisseld in de interruptiedebatten maar desondanks blijft er nog een aantal vragen staan. Wij hebben die in eerste termijn gesteld en die zijn essentieel bij het voorliggende Statenvoorstel.

Allereerst de aanbevelingen van Berenschot en dan met name de aanbevelingen dat er een toenemende complexiteit aan regelgeving is en dat die moet worden teruggebracht. Wat is die aanbeveling nog waard nu er extra regels worden ingevoerd? In het verlengde daarvan vraag ik de gedeputeerde of er nog meer van zulke plotselinge voorstellen uit de hoge hoed komen? Wat kunnen de ondernemers in Brabant op dit vlak nog meer verwachten van dit college?

Ik heb ook geen antwoord gehad op mijn vraag of Rottenberg & Co voortaan niet meer worden ingehuurd als dit college toch geen behoefte heeft aan een echte dialoog en eenzijdig beslissingen neemt? Dan kunnen wij een brief sturen naar de heer Rottenberg: Sorry, u hoeft uw rekeningen niet meer te sturen, u hoeft hier niet meer te komen opdraven, het feestje is voorbij, wij nemen voortaan eenzijdig besluiten.

Ik heb ook gevraagd of de door de ZLTO geschetste straal van 15 tot 20 km rondom Natura 2000-gebieden waarop deze regelgeving betrekking heeft, klopt. Zo ja, welke effecten ziet het college daarvan? Op de vierde plaats merk ik op dat in de uitzonderingsclausule wordt gesproken van "onevenredige gevallen". Wat verstaat het college onder "onevenredig"?

Als vijfde. Is de gevraagde extra inzet ook nodig voor de uitvoering van deze nieuwe beleidsregel of alleen voor de huidige werkvoorraad?

Tot slot vraag ik hoe en onder welke condities dit college deze provincie nog als een betrouwbare overheid beschouwt. Dat is misschien wel de belangrijkste vraag van vandaag.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voorzitter. Ik dank het college voor de uitvoerige beantwoording van een niet geagendeerd onderwerp. In onze eerste termijn hebben wij daar niet veel over gezegd. Ik wil hier toch even kwijt dat de PAS-maatregel door het Rijk genomen is na een discussie van vijf jaar, met de bedoeling helderheid te creëren in een wereld die vreselijk complex is, die economie en natuur dient en waaraan de provincie iets toevoegt. Iedere ondernemer ziet dit al vijf jaar aankomen en kon daarop anticiperen. De selectieve verontwaardig vind ik toch een beetje... Men heeft het vijf jaar zien aankomen en nu zou het ineens een overval zijn!

Ik ben het eens met de opmerking dat fine-tuning nodig en mogelijk is. Ik hoor graag of de gedeputeerde dat ook van plan is. Hij heeft aangegeven dat hij nog wat extra overleg wil inplannen met ZLTO, BZW en Helmond. Ik zou daaraan ook toevoegen de vernieuwende bedrijvigheden van mensen die misschien nog niet helemaal georganiseerd zijn, zodat ook die mening gaat meetellen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Het punt is niet dat er verontwaardiging is over de PAS. Uiteraard zag iedereen die aankomen. Iedereen wist dat die op 1 juli kwam en er werd zelfs naar uitgekeken. Het punt nu is juist de extra kop die er in één keer nachtelijk wordt opgeplakt. Daarover is men verontwaardigd maar niet over de PAS.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Ik denk dat het college geen andere mogelijkheid had dan het in één nacht te doen vanwege wat wij in het verleden gezien hebben bij de bouwstop. Toen kwam er een hausse aan vergunningaanvragen. Dat gebeurt op het moment dat je het anders doet. Zelfs als iets vertrouwelijk is, lekken er dingen en ontstaan er hausses van vergunningaanvragen. Met die ervaring is het terecht dat het college nu credits krijgt. Het moest op deze manier gebeuren om dit te voorkomen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dat is de vorm. Je kunt discussiëren over de vraag of het op deze manier had moeten. Het is misschien niet de meest chique manier. De discussie gaat juist over de inhoud van de maatregel. Het is een zeer, zeer, verstrekkende maatregel! Dat is juist het punt van discussie.

De **voorzitter**: Daarover is al ruimhartig gediscussieerd. Ik vraag mevrouw Klitsie tot een afronding te komen.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Vandaar onze oproep om een fine-tuning om wellicht de scherpste kantjes eraf te halen, maar hij staat zoals hij staat en daarmee is nu even een stop gezet.

Naar mijn mening heeft het college er heel verstandig aan gedaan om die zes jaar op te knippen in tranches zodat innovatieve bedrijven die bijvoorbeeld pas over twee jaar tot realisatie kunnen komen, niet gehinderd worden. Complimenten aan het college voor die aanpak.

Ik heb in eerste termijn al gezegd dat wij dit Statenvoorstel steunen.

De heer **De Kort** (PvdA): Voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor zijn positieve reactie. Ik wil nu graag de geheime breed gedragen motie indienen.

De **voorzitter**: Door de leden De Kort, Heijmans, Kuijken, Heijman, mw. Roijackers, mw. Surminski en Van Overveld wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 10 juli 2015, constaterende dat:

- *de Omgevingsdienst Brabant Noord de provincie verzoekt extra middelen beschikbaar te stellen om daarmee de achterstanden in de vergunningsverlening weg te werken;*
- *de verwachting wordt uitgesproken dat het reëel is ervan uit te gaan dat de werkvoorraad boven de reguliere basisvoorraad ook in 2016 nog inspanning zal vragen;*
- *ondanks deze verwachte langdurige noodzaak tot structurele personele inzet de verhouding vast vs. flexibele inhuur ruim 12fte tegenover ruim 15 fte bedraagt en daarmee duidelijk doorslaat naar flexibele inhuur;*
- *een vast contract medewerkers meer zekerheid biedt dan een inhuurconstructie;*

- *flexibele inhuur normaliter altijd duurder is dan een vaste kracht, overwegende dat:*
  - *er aan medewerkers meer zekerheid geboden kan worden en er tegelijkertijd naar waarschijnlijkheid geld bespaard kan worden door meer mensen in vaste dienst te nemen,*
- dragen Gedeputeerde Staten op:*
- *de Omgevingsdienst Brabant Noord te verzoeken te bezien of met vaste aanstelling van personeel de kosten voor de Omgevingsdienst en de kosten per uur voor de opdrachtverlening door de provincie naar beneden kunnen,*
- en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M2.

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor zijn antwoorden. Ik had in mijn eerste termijn de vraag gesteld of het bedrag van 2,3 miljoen euro ten laste komt van de vrije beleidsruimte in de begroting en zo ja, of dat dan verrekend kan worden met de opbrengst vanuit de leges. Dat was mijn vraag. Ik heb die nu even wat korter geformuleerd. Die vraag is nog niet beantwoord.

Naar aanleiding van de discussie heb ik nog de vraag of de kosten voor de procedures bij de Raad van State straks ook meegenomen worden in de evaluatie van deze maatregel.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voorzitter. Ik ben heel blij met de antwoorden van de gedeputeerde. Ik heb nu geleerd dat het jaarlijks incidenten waren en dat het vanaf volgend jaar is opgelost. Ik zal de gedeputeerde daaraan houden. Ik vind dit soort discussies heel erg interessant.

De **voorzitter**: Ik verzoek de gedeputeerde kort te antwoorden en de drie ingediende moties van een duidelijk commentaar te voorzien.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. Er is mij gevraagd om indicatief enkele voorbeelden te geven van wanneer de hardheidsclausule of de uitzonderingbepaling kan worden ingeroepen. Ik kan mij zo voorstellen dat dit met name gebeurt bij niet agrarische ondernemers omdat deze beleidsregel een aantal doelen moet dienen, waaronder het wegnemen van gevoelde/ervaren overlast bij burgers in urgentiegebieden. Dat speelt geen rol bij bijvoorbeeld parkeerplaatsen of kantoren. Dan is er meer aanleiding om een uitzondering te maken. Vergelijkbaar met het innovatieparagraafje bij de BZV (Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij) willen wij vooral de mogelijkheid openlaten om in te kunnen spelen op ontwikkelingen die wij nu nog niet kunnen voorzien bij ondernemers die plannen hebben om in Oost-Brabant te investeren, waarvan wij niet op voorhand het beslag op depositieruimte hadden kunnen inzien en die wij bij allerlei prioritaire projecten hadden kunnen plaatsen. Voor een deel is het onduidelijk en hangt het af van wat zich zoal voordoet.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik kom nu bij een punt dat daarstraks als te technisch werd afgedaan, maar dat is niet zo omdat het wezenlijk is bij dit voorstel. De gedeputeerde zegt nu dat de ervaren overlast rond urgentiegebieden mede het doel is van deze beleidsregel. Dan gebruikt hij dus een beleidsregel voor een niet geëigend doel, want het doel van deze beleidsregel is de natuurbescherming van de Natura 2000-gebieden, wat je daarover ook moge denken. Het is een algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, namelijk het verbod op détournement de pouvoir, dat een beleidsregel of een wettelijke regel niet gebruikt mag worden voor een doel waarvoor die niet bedoeld is. Dat doet de gedeputeerde hiermee wel en dat is een kwalijke zaak.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Hattem, even ter correctie. Ik heb de discussie over de aard van stikstof als technisch naar uw overleg verwezen, niet dit onderwerp. Ik geef de gedeputeerde graag de gelegenheid te antwoorden.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Er is sprake van détournement de pouvoir als een regel wordt ingezet voor iets waarvoor die niet bedoeld is. Dat is hier niet het geval. De bedoeling van deze regel is – dat staat precies omschreven – het beschermen van extreem overbelaste en extreem kwetsbare habitattypes in een aantal Natura 2000-gebieden. Vervolgens heeft die allerlei side-effects zoals medicijnen ook bijwerkingen hebben. Soms zijn die positief zoals in dit geval: namelijk het verminderen van overlast voor burgers in de urgentiegebieden. Op de kaart ziet u dat de urgentiegebieden en de habitattypes redelijk overeenkomen. Het is als het ware een bijvangst.

De heer **Van Hattem** (PVV): Welke overlast hebben burgers concreet van stikstof? Leg dat eens uit.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ik heb helemaal niet verteld dat burgers last hebben van stikstof. Burgers hebben andere problemen, maar deze maatregel spreekt wel hetzelfde gebied aan en leidt tot minder uitstoot dan zonder deze maatregel. Of die uitstoot nou stikstof is, of dat met die stikstof andere emissies meekomen die wij niet kunnen meten bijvoorbeeld geur, dat is mooi meegenomen voor de burgers in de omgeving.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik zeg tegen de heer Van Hattem dat ik een hoop burgers ken die veel last hebben van de verandering van de landschappen, de ecologische waarden en de biodiversiteit in de natuurgebieden waarop deze maatregel effect heeft. Ik nodig de heer Van Hattem uit om met die specifieke Brabantse burgers in gesprek te gaan over de teloorgang van het door hen zo gewaardeerde historische landschap.

De **voorzitter**: Dat is een uitnodiging aan de heer Van Hattem.

De heer **Van Hattem** (PVV): Ik wil die uitnodiging graag aanvaarden maar dan moet mevrouw Roijackers op dezelfde manier kijken naar de totale verwoesting van het historische Brabantse landschap door die verschrikkelijke windturbines.

De **voorzitter**: Ik stel voor de gedeputeerde zijn betoog te laten vervolgen en zo snel mogelijk een oordeel over de moties te laten geven.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Mevrouw Dirken van de fractie van de VVD vroeg naar het plan van aanpak voor de transitie in de landbouw. Er zijn al verschillende plannen van aanpak hier gepasseerd: vijf jaar geleden het koersdocument en vervolgens de BZV. Bij de nadere duiding van het Bestuursakkoord op 18 september kan het college de onmiddellijke toekomst van het transitieproces richting duurzame landbouw verduidelijken.

De beleidsregel heeft inderdaad ook die beperking van 16% per jaar. Dat is vooral belangrijk voor niet agrarische ondernemers. Wij zien dat 80% van het aantal aanvragen dat 30 juni vlak voor twaalf uur 's nachts of meteen daarna op 1 juli is gedaan, afkomstig is van de agrarische sector. Daar heeft men het snelst en het gemakkelijkst een vergunningaanvraag klaarliggen. Ondernemers uit alle andere sectoren hangen dan een beetje aan de achterste mem. Dat voorkomen wij door de beleidsruimte eerlijk op te knippen over de hele periode waarin wij die moeten uitgeven.

Ik hoop dat ik de heer Kuijken van het CDA gerust kan stellen met de opmerking dat wij verwachten dat dit inderdaad het laatste incidentele extra geld is. Of dat inderdaad uitkomt, hoort u in 2016. Wij gaan daar wel vanuit.

De heer Kuijken vraagt begin volgend jaar een evaluatie van de stand van zaken bij de vergunningenvoorraad. Dat kunnen wij zeker doen. Wij hebben die cijfers bijna wekelijks actueel, zodat wij een en ander goed kunnen volgen. Hij vroeg ook naar de stand van zaken rondom de leges. Mocht dat uitwijzen dat de leges absoluut niet kostendekkend zijn, is hij dan bereik om die wel kostendekkend te maken?

De heer **Kuijken** (CDA): Daartoe zijn wij best bereid onder voorbehoud dat het college de ambitie uitspreekt om de 29 uur die nu per vergunning nodig zijn echt omlaag te krijgen en daaraan misschien in termen van uren ook een ambitie aanhangt. Als dan blijkt dat het 20 uur kost, valt er met ons te praten over het kostendekkend laten zijn van leges.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): In die zin kunnen wij dat zeker toezeggen. Als het aantal uren dat wij moeten besteden aan een vergunning omlaag gaat, zal de kostendekkendheid van de leges eerder bereikt worden, misschien zelfs al met het bedrag dat wij nu vragen. Die balans moet er altijd zijn. Ik kan daarin zeker meegaan.

De **voorzitter**: Voor de zekerheid vraag ik aan de indiener van de motie op stuk nr. M4 of dit nog consequenties heeft voor deze motie.

De heer **Kuijken** (CDA): Als wij dit onderdeel en de vergelijking met andere provincies kunnen meenemen in de evaluatie in januari en wij dan ook de huidige extra regels even kunnen bekijken, als wij dat kunnen afspreken, zijn wij heel tevreden.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ja, dat kan, maar in het dictum van motie M4 wordt nu al gezegd dat wij de zaak in lijn moeten brengen met de provincies Gelderland en Overijssel, maar die voeren een ander beleid waardoor er sprake is van een andere doorloop.

De **voorzitter**: Ik meende uit uw toezeggingen op de andere punten op te maken dat de heer Kuijken zijn motie zou kunnen intrekken.

De heer **Kuijken** (CDA): Dat kan inderdaad, voorzitter. Ik vraag de gedeputeerde wel om in de evaluatie uit te leggen waarom Gelderland wezenlijk anders werkt en waarom wij meer uren mogen besteden aan een vergunning. Daar staan wij echt voor open. Wij zijn daarin heel redelijk.

De **voorzitter**: Motie M4 is ingetrokken en maakt derhalve geen deel meer uit van de beraadslaging.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat is een terechte vraag, mijnheer Kuijken.

De heer Van Hattem van de fractie van de PVV vroeg ons het verhaal over een straal van 15 tot 20 km in de brief van de ZLTO te duiden. Dat valt niet te duiden. Als de heer Van Hattem de systematiek van de PAS zou begrijpen, zou hij ook begrijpen waarom dat niet kan. Of iemand wel of geen vergunning krijgt, is van heel veel factoren afhankelijk; niet alleen van de emissie van het bedrijf, maar ook de plaats waar het gevestigd is, hoeveel Natura 2000-gebieden er in de omgeving liggen, wat gemiddeld gesproken de prevailing windrichting is. Pas als een aanvrager die gegevens van zijn bedrijf heeft ingevoerd in Aeries krijgt hij een uitslag. Dat heeft niets te maken met een straal van 15 of 20 km, dat heeft alles te maken met

hoeveel emissie vanaf welk punt, welke wind, welke Natura 2000-gebieden etc. Ik kan geen harde uitspraak doen over een uitwerking op een bepaald aantal kilometers. Ik kan wel een klein theoretisch voorbeeld geven. Als een veehouderij wil uitbreiden met 100 melkkoeien oftewel bijna 1000 kilo extra ammoniakemissies, dan heeft dat op 1 km afstand waarschijnlijk depositiegevolgen van 3,5 mol en komt die dus niet in aanmerking voor een vergunning. Op 20 - 30 km zit hij op 0,04, dus ver onder welke meldingsplicht dan ook. Een ondernemer die op 20 of 30 km afstand zit van een Natura 2000-gebied kan in theorie zo 100 koeien erbij zetten. Het moet dan nog wel per bedrijf doorgerekend worden, maar in grote lijnen is dat het geval. Ja, er is een effect op 20 km, maar dat is voor 100 koeien extra 0,04 mol en heeft dus geen effect op de vergunningverlening.

De heer **Van Hattem** (PVV): Als wij de koeien nu vervangen door heilige koeien oftewel onze mooie auto's en er wordt in Tilburg, Den Bosch, Eindhoven of in welke plaats dan ook een parkeergarage gebouwd die binnen een straal van 20 km in het Campinagebied ligt – ook een Natura 2000-gebied – komt die dan niet in de knel door dit besluit?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Nee. De uitgifte van ontwikkelruimte gebeurt in een viertal segmenten. Dan zijn vaste potjes ontwikkelruimte die beschikbaar zijn totdat het op is. Een daarvan is autonome ontwikkeling. Daarbij wordt gerekend met een economische groei van 2,5% en alles wat daarmee samenhangt. Ook de toename van autoverkeer en van parkeergarages zit in de autonome ontwikkeling. Daarvoor is stikstof gereserveerd. De ontwikkelingen tot een economische groei van 2,5% en die halen wij waarschijnlijk niet volgend jaar, kunnen bekostigd worden uit het segment autonome ontwikkelingen. Die komen dus niet in aanraking met deze beleidsregel als zij in zo'n gebied vallen.

Als een activiteit meer uitstoot dan wij willen accepteren, gaat die niet door. Dat is hetzelfde als dat u met uw Euro 3 auto de milieuzone niet meer in komt.

De heer **Van Hattem** (PVV): Dat is natuurlijk een belachelijke maatregel.

De vraag is nu juist wat wel en niet acceptabel is in dit kader. Het is echt schimmig. Er kunnen uitzonderingsbepalingen worden gemaakt, het gebied is niet duidelijk, etc. Wees nu helder naar de Brabantse ondernemers toe en zeker in de stedendriehoek rondom de Campina over wat zij in dezen kunnen verwachten.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Ondernemers hebben de beschikking over het rekenmodel Aerius. Daar voeren zij hun adres in en hoeveel emissie een extra investering gaat opleveren. Zij krijgen dan alle informatie die zij nodig hebben. Of zij klaar zijn met een melding of zij een vergunning moeten aanvragen en of zij die wel of niet kunnen krijgen. De heer Van Hattem moet zich hier niet voordoen als iemand die een helderheid vraagt voor ondernemers die niet te geven is. Daarmee zet u die mensen op het verkeerde spoor. Het is niet zo dat ik die helderheid niet wil geven, maar het is zo complex en genuanceerd dat iedere aanvraag beoordeeld moet worden door het rekenprogramma. Dat kunnen ondernemers prima zelf doen.

De heer Van Hattem vroeg ook nog of het extra personeel sowieso nodig is voor vergunningaanvragen of vanwege deze extra beleidsregel. Dat laatste is natuurlijk niet het geval want deze extra beleidsregel kost geen extra werk.

Mevrouw Surminski van de PvdD vraagt of wij het bedrag van 2,3 miljoen euro dat wij nu vragen, verrekenen met de leges die binnenkomen. Dat is niet het geval. Dit bedrag is netto extra nodig om die mensen aan het werk te zetten. De leges komen binnen bij de Omgevingsdienst en worden verrekend met die kosten die de dienst maakt. Pas daarna krijgen wij de factuur. Deze 2,3 miljoen euro is dus exclusief de extra opbrengst van leges.

Verder vraagt zij of wij bij de evaluatie ook willen kijken naar de eventuele toename van kosten voor beroepszaken of zaken bij de Raad van State op basis van de PAS of vanwege deze extra beleidsregel en wat ons dat kost. Dat lijkt mij zinvol om dit mee te nemen bij de evaluatie.

De geheime motie op stuk nr. M2 is inmiddels openbaar geworden. Het college heeft geen bezwaar tegen deze motie. Wij kunnen de Omgevingsdienst vragen te kijken wat dit zou betekenen voor de positie van werknemers en met name de kosten voor de provincie.

Met motie M3 van de fractie van het CDA wordt gevraagd: "vergunning aanvragers hun milieuvergunning niet steeds opnieuw te laten indienen indien deze voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen" en "aanvragen uit eerdere jaren ook in de toekomst van kracht te laten zijn." Dat kan juridisch niet omdat wij op elke aanvraag moeten beschikken hoe dan ook. Of wij moeten beschikken dat wij een aanvraag buiten behandeling laten, maar ook dan moet die weer opnieuw geactiveerd worden. De wet beperkt ons. Het is niet zo informeel dat wij even met een telefoontje kunnen zeggen dat wij die aanvraag even in mapje stoppen en volgende jaar weer meenemen. Zo kunnen wij niet met vergunningaanvragen omgaan. Bovendien is de actualiteit van groot belang. Ik kan mij niet voorstellen dat er in een jaar tijd niets verandert, noch in de plannen van de ondernemer die eerst een afwijzing heeft gehad en opnieuw moet kijken wat hij gaat doen noch in de jurisprudentie rondom de PAS en het wijzigen van eventuele beleidsregels daarin. Echt actuele informatie is noodzakelijk. Daarom ontraden wij deze motie.

De heer **Kuijken** (CDA): Dan kunt u toch overwegen misschien eens de getrapte uitgave van ontwikkelruimte te heroverwegen? Of gaat u dan straks toch onderscheid maken tussen bepaalde ondernemers, zoals ik ook al van de VVD hoorde, tussen ondernemers met goede plannen en ondernemers met minder goede plannen?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Of plannen goed zijn of niet hangt af van voldoen aan de vergunningsvoorwaarden.

Een andere vraag houdt in of wij het opdelen in parten van 16% niet ter discussie willen stellen. Het antwoord is nee want anders voeren wij het nu niet in. Bovendien, de PAS houdt al een scheiding in. De PAS-periode duurt zes jaar. In een landelijke beleidsregel is afgesproken dat de eerste drie jaar niet meer dan 60% van de ontwikkelruimte kan worden uitgegeven. We hebben dat alleen nog maar verder genuanceerd omdat wij bang zijn dat als wij dat niet doen de hele ontwikkelruimte onmiddellijk wordt uitgegeven in het eerste jaar al. Al die ondernemers die in de loop van de komende zes jaar nog willen investeren vissen dan achter het net. Dat zijn met name niet-agrarische ondernemers.

De heer **Kuijken** (CDA): Kan het zo zijn dat een ondernemer in jaar 1 en jaar 2 vergunning aanvraagt en dat in jaar 3 iemand met een goed initiatief komt en u dan de persoon die al drie jaar in procedure zit, laat wachten omdat de ander de voorkeur krijgt. Op basis waarvan gaat u dat dan zeggen?

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Dat gaan we niet zeggen. We behandelen de aanvragen op volgorde van binnenkomst.

De heer **Kuijken** (CDA): Dat is een beetje tegenstrijdig.

De **voorzitter**: U heeft twee keer geïnterrupteerd. Ik stop dit debat. Ik kan mij voorstellen dat bij de uitvoeringsaspecten van de regulering in het voorziene nadere beraad in de commissie daarover eventueel helderheid wordt verschaft.

Ik heb genoteerd dat gedeputeerde Van den Hout heeft toegezegd dat er in 2016 een evaluatie komt van onder meer de vergunningenvoorraad. Hierbij zal ook gekeken worden naar het aantal uren dat besteed

wordt aan een vergunning. Dit mede in relatie tot het verschil tussen de provincies Gelderland en Noord-Brabant.

Ik zie dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. Ik stel voor over te gaan tot de besluitvorming en stel

daarbij vast dat motie M4 gelet op de toezeggingen van de gedeputeerde is ingetrokken en derhalve geen onderwerp meer is van beraadslaging.

In stemming komt Statenvoorstel 28/15 B

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voor.

De heer **Kuijken** (CDA): Voor, met inachtneming van de toezegging van de gedeputeerde.

De heer **De Jonge** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

Voorzitter. Normaal gesproken zouden wij voor de snelle aanpak van de vergunningverlening zijn. Echter, het Statenvoorstel rept ook over de aanbevelingen van Berenschot. Deze worden in onvoldoende mate overgenomen waardoor de vergunningverlening nog complexer wordt in plaats van eenvoudiger. Dus tegen.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voor.

Voorzitter. Ten eerste vinden wij het belangrijk als overheid betrouwbaar te zijn en ten tweede vertrouwen wij erop dat ook de komende vier jaar op dezelfde manier door dit bestuur ernaar wordt gestreefd de overbelasting van natuur en gezondheid in met name urgentiegebieden tegen te gaan.

De heer **Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

In stemming komt motie M2

Mevrouw **Dirken** (VVD): Tegen.

De heer **Kuijken** (CDA): Voor.

De heer **De Jonge** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

Voorzitter. Op zichzelf is de PVV voorstander van zekerheid voor werknemers. Vaste contracten zijn contracten voor onbepaalde tijd en is bij het wegwerken van werkvoorraden, een tijdelijke situatie, niet te verantwoorden.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Tegen.

Voorzitter. D66 vindt de motie sympathiek en wij vinden in het algemeen dat structureel werk ook structureel mag worden ingevuld. Maar PS zijn kaderstellend en controlerend en deze motie betreft uitvoering. Derhalve is dat aan GS en aan de Omgevingsdienst.

De heer **De Kort** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voor.

De heer **Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PVV en D66 tegen deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt motie M3

Mevrouw **Dirken** (VVD): Tegen.

De heer **Kuijken** (CDA): Voor.

De heer **De Jonge** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de PVV, 50PLUS, de CU/SGP en Lokaal Brabant voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Na de lunchpauze beginnen we met stuk PS 50/15 over de begrotingswijzigingen GOB, dan PS 33/15 Verordening ruimte 2014, vervolgens PS 35/15 Oprichting Stichting Brabant Kennis, dan PS 51/15 Wijziging cofinanciering Europese programma's en als laatste PS 36/15 Conceptbegroting 2016 Havenschap Moerdijk en tot slot uiteraard nog de vragen en de interpellatie.

Mijn rest nog u een smakelijke maaltijd te wensen. Ik schors de vergadering tot 13.45 uur.

De vergadering wordt van de 13.05 uur tot 13.45 uur geschorst.

PS 50/15: Begrotingswijziging Provinciefondsuitkering eerder beschikbaar stellen aan GOB BV

De **voorzitter**: Het betreft hier bij nader inzien een C-stuk.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter! Ik kan heel kort zijn want deze discussie is ook al gevoerd in de commissie. Naar aanleiding daarvan zie ik mij genoodzaakt een amendement in te dienen. Wij willen natuurlijk wel dat met de PAS-maatregelen voortgang wordt geboekt in het belang van de economie van Brabant maar wij vinden het geen goede zaak dat de uitwerking van de PAS-maatregelen door het Groen Ontwikkelbedrijf worden gedaan. Wij willen dat de uitwerking van de PAS-maatregelen een zelfstandige taak is die dermate belangrijk is dat zij los moet staan van een Groen Ontwikkelbedrijf. Het hoort gewoon direct onder de provincie thuis en niet onder een Groen Ontwikkelbedrijf. Vandaar het amendement dat ik nu indien.

De **voorzitter**: Door het lid Van Hattem wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 10 juli 2015, ter bespreking van Statenvoorstel 50/15 Begrotingswijziging Provinciefondsuitkering eerder beschikbaar stellen aan GOB BV, overwegende dat:

- de vergunningverlening aan agrarische ondernemers en andere stikstof-afhankelijke infrastructurele/economische projecten waarvoor de PAS noodzakelijk is zo snel mogelijk afgehandeld moet worden;*
- het onwenselijk is dat het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) een uitvoerende rol krijgt voor de PAS-maatregelen,*

besluiten bij ontwerpbesluit 50/15 B het dictum als volgt aan te vullen:

*"In afwijking van het Statenvoorstel zal de grondverwerving voor de herstelmaatregelen in het kader van de PAS door de provincie Noord-Brabant worden uitgevoerd en niet door het GOB.",
en gaan over tot de orde van de dag."*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nummer A3.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voorzitter! Inderdaad is dit stuk al in de commissie behandeld en ook daar hebben wij vragen gesteld over de koppeling tussen de PAS en de ecologische hoofdstructuur. We hebben even nagedacht over hoe het toen is behandeld en beantwoord door de gedeputeerde maar we zijn er nog niet helemaal uit. De natuur wordt hier uitgeruild tegen ontwikkelruimte voor de aanleg van wegen en voor de intensieve veehouderij. Wat betekent dit voor de intrinsieke waarde van natuur die met name belangrijk is voor de robuuste ecologische hoofdstructuur?

Wij zijn van mening dat omliggende bedrijven en wegen niet bepalend mogen zijn voor de vraag of er wel of niet in een stuk natuur wordt geïnvesteerd. Wat dan wel? Ik noem bijvoorbeeld de soortenrijkdom en het verlies ervan, de hydrologie, de kwaliteit van lucht, water en bodem, de robuustheid en de klimaatbestendigheid van gebieden. Hoe urgenter de scores zijn, hoe stilliger wij vinden dat er in moet worden geïnvesteerd vanuit het Groenontwikkelfonds.

PS hebben GS in februari 2015 bij motie gevraagd voorrang te geven aan natuurherstelmaatregelen ten behoeve van de PAS. GroenLinks heeft toen samen met de Partij voor de Dieren, D66 en de Partij van de Arbeid tegen de motie gestemd. Wij willen geen natuur uitruilen tegen belangrijke economische ontwikkelingen in Brabant. GroenLinks en de Partij voor de Dieren overwegen dan ook in de tweede termijn een motie in te dienen met een geheel ander geluid om de natuur meer te laten zijn dan noodzakelijk groen rond snelwegen en industrie. Wij hebben daarbij de vraag of er mogelijkheden zijn de ecologie meer leidend te laten zijn bij de prioritering van de ecologische hoofdstructuur.

We hebben nog twee vragen over het voorliggende stuk. Hoe solide zijn de rijksbijdragen te noemen voor de regeringsovername in de jaren 2016/2017?

Nogmaals een vraag over de projecten. Op 7 van de 22, waaronder de grootste waar nog geen manifestpartner en trekker voor is, is de gedeputeerde in de commissie al ingegaan. Toch willen we nog een keer weten wat er de komende jaren met ons geld gaat gebeuren. Wat betekent het voor de voortgang van de natuurprojecten?

Mevrouw **Surminski** (PvdD): Voorzitter. Er is nog een punt waar ik van de gedeputeerde duidelijkheid over wil hebben, in aanvulling op de discussie die we in de voorbereidingsvergadering hebben gehad. Hij heeft mij duidelijk gemaakt dat Natura 2000, de PAS en de kaderrichtlijn water verantwoordelijkheden van het Rijk zijn. Het Rijk is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van voldoende financiële middelen. Die komen bovenop het budget van 240 miljoen dat wij voor onze eigen doelstellingen hebben gereserveerd. Eigenlijk is het GOB in dezen alleen een soort van uitvoeringsorganisatie. Als het niet klopt krijg ik zo meteen wel een correctie.

De gedeputeerde heeft ook duidelijk gemaakt dat het technisch niet mogelijk is de PAS-maatregelen apart uit te voeren van het GOB, maar je zou toch op zijn minst als provincie een aparte boekhouding moeten bijhouden van aan die rijksopdrachten gerelateerde kosten want anders is het niet mogelijk na verloop van tijd te controleren of het Rijk inderdaad voldoende geld beschikbaar heeft gesteld. Ik word een beetje ongerust als ik dan in het stuk lees dat als blijkt dat de rijksmiddelen voor het realiseren van het rijksnatuurnetwerk niet voldoende zijn er bij de evaluatie in 2016 gezamenlijk met de uitvoerende partijen opgetrokken wordt richting het Rijk. Dat betekent toch dat je op zijn minst in 2016 goed beslagen ten ijs moet komen. We willen echt voorkomen dat het uitvoeren van de PAS-maatregelen op enigerlei wijze ten koste kan gaan van de realisatie van onze eigen natuurambities.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. Ik begin met de vragen van GroenLinks of we niet eerder of meer kunnen investeren in kwetsbare natuur die we zelf aanwijzen in plaats van zomaar PAS-gebieden ervoor te kiezen. De motie waarin werd gevraagd om prioriteit voor PAS-gebieden die niet is ondersteund, komt hiermee weer ter discussie. Ik denk dat het niet kan. Wij werken namelijk niet meer zo als provincie,

dat wij het natuurbeleid uitvoeren door te bepalen waar, wanneer en wat wordt aangekocht of wordt ingericht. Dat laten we over aan de samenleving, althans aan de Manifestpartners die samen met de provincie een werkeenheden hebben gevormd waarin al die initiatieven op tafel komen en worden uitgevoerd, in grote mate op volgorde van binnenkomst. Dat er nog niet overal trekkers voor zijn heeft te maken met de prioriteiten die de Manifestpartners zelf hebben. Waterschappen hebben in hun beleidsprogramma's eigen prioriteiten waarin zij als eerste willen investeren. Dat zijn met name beekdalen en natte natuurplekjes, maar minder in andere onderwerpen. Zo blijven er een aantal over. Dat hangt ook voor een deel af van hoeveel grondposities er zijn van de provincie of van Manifestpartners. Het hangt ook af van de hoeveelheid geld die Manifestpartners ter beschikking hebben voor aankoop of inrichting van bepaalde gebieden.

Zekerheid van de rijksmiddelen is zo groot als die maar kan zijn. Er kan morgen van alles gebeuren zoals dat ook hier kan maar ik heb geen aanleiding om te denken dat de rijksmiddelen voor de PAS of voor de rijks-EHS (Ecologische Hoofdstructuur) op enigerlei wijze onder druk zouden staan. Sterker nog, ik ga er vanuit dat de evaluatie in 2016 oplevert dat er waarschijnlijk tot 2027 in ieder geval meer geld nodig is dan we nu krijgen.

De Partij voor de Dieren vraagt een op zijn minst aparte boekhouding voor het geld dat nu wordt besteed aan PAS-inrichtingsmaatregelen, rijks-EHS en provinciale EHS. Dat houden we zeker bij want we moeten voor de overige investeringen in de PAS-maatregelen en de rijks-EHS verantwoording afleggen aan EZ. Voor de provinciale EHS leggen we alleen verantwoording af aan u. Dat wordt voor zover mogelijk gescheiden gehouden.

Het amendement dat de PVV al in de commissievergadering heeft ingebracht houdt in dat de PAS-maatregelen niet door de GOB worden uitgevoerd. Dat is ook niet zo. Maatregelen in natuurgebieden worden uitgevoerd door Manifestpartners. Daar speelt de provincie wel of geen rol in. Het Groen Ontwikkelingsbedrijf stuurt de financiering daarvan. Het kan niet anders dan in één hand liggen omdat de meeste natuurgebieden die we aankopen en/of inrichten enige overlap kennen. Een deel is provinciaal, dan ligt er weer een strook rijks-EHS tussen en op enige andere plek worden weer PAS-maatregelen uitgevoerd. Die kun je niet los van elkaar knippen en bij verschillende opdrachtgevers leggen. Dat zou helemaal ingaan tegen werk met werk maken en integraal benaderen van dit thema. Het amendement A3 wordt dan ook ten zeerste afgeraden.

De **voorzitter**: En dat is in ons jargon ontraden.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voorzitter. Ik lever nu de motie in.

Mijn zorg is er niet minder groot door geworden. Eigenlijk laten we voor een belangrijk deel het aan de markt over waar de EHS wordt ontwikkeld en versterkt. Weliswaar bestaat die markt ook uit overheden zoals de waterschappen en de terreinbeherende organisaties maar zeker van de laatste weet ik dat zij te kampen hebben met krimpende begrotingen. Verder is de markt ook echt een commerciële markt. Een commerciële markt heeft er baat bij, gezien ook de PAS, dat bepaalde stukken natuur op bepaalde plekken worden gerealiseerd. Het kan een keuze zijn die maar gedeeltelijk de keuze is van GS, maar door al deze gegevens is niet het verlies van natuurwaarden, eigenlijk van alle zaken die ik in mijn eerste termijn heb genoemd, leidend maar de grootste portemonnee de grootste economische urgentie of andere overwegingen die niet met ecologie hebben te maken. Vandaar mijn motie.

De **voorzitter**: Door de leden mw. Roijackers en mw. Surminski wordt de volgende motie voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 10 juli, behandelend 50/15
Begrotingswijziging Provinciefondsuitkering eerder beschikbaar stellen aan GOB BV,*

constaterend dat:

- *Provinciale Staten in de vorige bestuursperiode akkoord zijn gegaan met het vrijmaken van extra geld om de EHS af te maken, ondanks de landelijke bezuinigingen;*
- *de EHS bedoeld is voor het robuust en klimaatbestendig maken van onze natuur,*

overwegend dat:

- *Noord-Brabant nog steeds matig tot slecht presteert op milieu-indicatoren (lucht, water en bodem) en soortenrijkdom;*
- *de provincie een wettelijke taak tot natuurbescherming en -ontwikkeling heeft;*
- *het Groen Ontwikkelfonds Brabant 240 miljoen euro in kas heeft voor participatie in EHS- en EVZ-projecten;*
- *we in deze vergaderingen de provinciefondsuitkering (mogelijk) eerder beschikbaar stellen wegens economische prioriteiten,*

verzoeken het college van GS om:

- *mogelijkheden te onderzoeken om ecologische waarden (denk aan leefgebied bedreigde soorten) en noodzaak (denk aan verdroging of overbelasting) leidend te laten zijn bij het prioriteren van herstelmaatregelen van Natura 2000 en het aankopen van grond voor nieuwe EHS;*
- *deze aan PS voor te leggen, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nummer M5.

We wachten nu even op het kopiëren van de motie.

De heer **Van den Hout** (GS;SP): Voorzitter. De motie van GroenLinks vraagt om ecologische waarden leidend te laten zijn bij het prioriteren van herstelmaatregelen, van Natura 2000 en het aankopen van grond voor nieuwe EHS. Dat is ook zo. We hebben eerder in deze Staten een motie aangenomen om het aankoopbeleid zoveel mogelijk te prioriteren richting Natura 2000-gebieden. Dat zijn typisch gebieden die we niet voor niets als Natura 2000-gebieden hebben aangemerkt. De PAS-gebieden en Natura 2000 overlappen helemaal de natuurwaarden van de provincie Noord-Brabant. Daar waar de Staten hebben gevraagd om prioriteit te geven aan de PAS gebieden hebben we eigenlijk meteen gezegd prioriteit te geven aan die gebieden die om ecologische redenen en vanwege bedreiging van buitenaf het meest onder vuur liggen en het meest investeringen nodig hebben. Het is in die zin dan ook een overbodige motie. Ecologische waarden en PAS-waarden overlappen elkaar volledig. Uw angst dat geld leidend gaat zijn deel ik niet zo. Sterker nog, het zou mij een lief ding waard zijn als het bedrijfsleven begrijpt dat de natuur zijn beste vriend is, want alleen investeringen in Natura 2000-gebieden leveren ontwikkelruimte, en dat het bedrijfsleven tot de conclusie komt dat het de moeite waard is daarin mee te financieren. Daarmee wordt geld niet leidend voor prioriteiten want de prioriteiten hadden we al gesteld, maar kan het wel worden ingezet voor het versneld investeren in de Natura 2000-gebieden.

Omdat de motie echt overbodig is, ontraadt het college M5.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat we aan het eind van de tweede termijn zijn gekomen. We gaan nu over tot stemmingen over amendement A3, voorstel 50/15 en motie M5.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voorzitter. De beide indieners trekken de motie in.

De **voorzitter**: Motie M5 is ingetrokken en maakt derhalve geen deel meer uit van de beraadslagingen en van de stemmingen.

In stemming komt amendement A3

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Tegen.

De heer **De Jonge** (SP): Tegen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voor.

Mevrouw **Dingemans** (D66): Tegen.

De heer **De Korte** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt Statenvoorstel 50/15 B

Mevrouw **Otters-Bruijnen** (VVD): Voor.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

De heer **De Jonge** (SP): Voor.

De heer **Van Hattem** (PVV): Tegen.

Voorzitter. De PVV wil dat de PAS-uitvoering doorgaat maar we willen het GOB geen gelegenheid geven zijn bestaansrecht te legitimeren met deze maatregelen nu het amendement niet is aangenomen.

De heer **Smeets** (D66): Voor.

De heer **De Korte** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Roijackers** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

PS 33/15: Verordening ruimte 2014

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voorzitter. "De tekst van de Verordening ruimte wordt opnieuw integraal vastgesteld vanwege de duidelijkheid richting gebruikers over het vigerende beleidskader". Een mooi statement in het Statenvoorstel, dat ons liberalen uit het hart gegrepen is. Regels die we maken, die we echt nodig vinden, moeten eenduidig en helder zijn. Ze moeten bijdragen aan de doelen die we onszelf gesteld hebben.

Als het gaat om helderheid blijft de Verordening een voor velen lastig te lezen en vooral juridisch document. Er is in het veld dan ook over de voorliggende wijziging de nodige commotie ontstaan en we vragen daarover graag helderheid van de gedeputeerde.

Betekenen de scherpe begrenzingen ten aanzien van de vierkante meters gebouwen en bouwwerken geen gebouw zijnde in hoofdstuk 3, 4 en 5 van de Verordening nu wel, of juist niet dat de geest van de afspraken tijdens de Ruwenberg-conferentie wordt gerespecteerd?

En betekenen diezelfde begrenzingen nu wel of niet dat we vertrouwen hebben in de landbouwsector, zoals we in het Bestuursakkoord hebben afgesproken?

Betekenen die begrenzingen nu wel of niet dat duurzame innovatie in de sector nog steeds wordt gewaardeerd en gestimuleerd?

Past een en ander nog binnen het door ons omarmde adagium "ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd"?

En waarom stellen we deze regel voor heel Brabant vast, als generieke regel, als er feitelijk sprake is van het tegengaan van problematieken die in specifieke regio's worden ervaren?

Wat betreft de bijdrage die de regels leveren aan de doelen die we onszelf stellen, doet het ons deugd om te zien dat in de nu voorliggende integrale herziening van de Verordening al rekening is gehouden met afspraken die uit het Bestuursakkoord volgen. Het gaat echter nog om een beperkte selectie. Wij horen dan ook graag van de gedeputeerde Ruimte binnen welke termijn wij een volgende herziening van de Verordening tegemoet kunnen zien. Daarin verwachten wij ook de in het Bestuursakkoord afgesproken ruimte te vinden die wordt geboden voor experimenten, bijvoorbeeld waar het gaat om het herbestemmen van leegstaande of vrijkomende agrarische gebouwen. Ook verwachten wij daarbij een flexibel kader voor initiatieven van onderaf, en voor maatwerkoplossingen, zaken waaraan in de praktijk veel behoefte is. Wij roepen de gedeputeerde dan ook op om snel met een volgende herziening te komen, die vertrouwen uitstraalt, die helder en eenduidig is en die laat zien dat we handelen volgens in het verleden gemaakte afspraken. Zo laten we zien dat er in Brabant nog steeds daadwerkelijk beweging kan en mag zijn.

De heer **Kuijken** (CDA): Ik vroeg eerder al hoe de PAS-regels stroken met de ambitie om de regels van de ruimtelijke ordening verder te versimpelen en af te schaffen en geen regels meer op te nemen die mensen frustreren maar regels die mensen faciliteren. Is dit de tweede uitzondering? Zijn deze extra regels wel goed volgens de VVD?

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ik heb niet gevraagd om extra regels, ik heb gevraagd om regels die helder en eenduidig zijn, die stroken met het Bestuursakkoord. Ik heb gevraagd om een herziening van de regels die wij hebben. Misschien betekent dat zelfs wel dat wij het met minder regels afkunnen.

De heer **Kuijken** (CDA): Dit zijn toch meer en op zijn minst strakkere regels. Daar zou mevrouw Dirken als liberaal toch een beetje tegen moeten zijn.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Uiteraard ben ik als liberaal tegen onzinnige regels en volgens mij is iedereen dat in dit land. Ik hoor graag van de gedeputeerde of er inderdaad sprake is van een toename van regels of dat een dusdanige verandering in de regelgeving optreedt dat wij ons daarover zorgen moeten maken.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Mevrouw Dirken spreekt over herbestemming van de agrarische gebouwen. Als agrarische gebouwen en met name stallen langere tijd leegstaan, moet er op een gegeven moment actie worden ondernomen. Als zij geen nut meer hebben, moeten zij eigenlijk worden afgebroken. Hoe wil mevrouw Dirken dit dan aanpakken?

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ik heb geen enkele juridische regel die zegt dat gebouwen die niet gebruikt worden gesloopt moeten worden, behalve als zij dusdanig slecht zijn dat het bouwbesluit er iets anders over zegt. Volgens mij hebben wij het daarover vandaag niet in bestemmingsplanmatige zin. In het Bestuursakkoord is afgesproken dat Gedeputeerde Staten aan de slag gaan met het maken van een flexibele regeling die erin voorziet dat die gebouwen op een nuttige manier gebruikt kunnen worden. Vandaar mijn oproep aan de gedeputeerde om met zo'n plan te komen. Ik wacht net als de heer Van der Wel op zijn antwoord.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Mevrouw Dirken zegt dat er geen regels voor zijn, behalve als de gebouwen dusdanig slecht zijn dat het bouwbesluit er iets anders over zegt. Het gaat mij juist om die verloedering. De gebouwen die leegstaan zijn een doorn in het oog van veel gemeenten. Hoe gaan wij gemeenten helpen om daar werk van te maken? Nu gebeurt er te weinig.

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voor zover ik weet, is de verordening niet bedoeld om welstandscriteria te stellen. Wij moeten daar ook verre van blijven. De verordening is ook niet bedoeld om nog meer koppen te zetten op technische regels. Er is vandaag al verschillende keren gezegd dat wij het nu niet te veel over de techniek moeten hebben. Nogmaals, ik hoor graag de mening van de gedeputeerde over de ruimtelijke bestemming van de gebouwen.

De heer **Kuijken** (CDA): Ik merk dat mevrouw Dirken reikhalzend uitkijkt naar het antwoord van de gedeputeerde. Dat is mooi. Als nu blijkt dat dit voorstel toch meer en strakkere regels bevat, is zij dan tegen dit voorstel of gaat zij dan toch akkoord?

Mevrouw **Dirken** (VVD): Ik moet eerst de regels zien, want ik weet nu niet wat er in het voorstel staat.

De **voorzitter**: Mij lijkt dat wij nu dit debatje kunnen beëindigen. Wij zijn in afwachting van het antwoord van de gedeputeerde maar ook van u, mijnheer Kuijken, want u hebt als volgende in dit rijtje het woord.

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter. De aanpassing van de Verordening ruimte zoals deze nu voorligt, is een regelrechte aanfluiting, zowel op de inhoud als op het proces. Laat ik beginnen met de inhoud, want dat is het belangrijkste.

Om initiatieven voor gebouwen groter dan 10m x 10m aan de Brabantse Zorgvuldigheidsscore (BZV) te laten voldoen, worden er twee kulargumenten opgevoerd. Het eerste argument is dat het een versnelde verduurzaming van de sector teweegbrengt en het saneren van overlast versnelt. Stel je voor, je bent een boer en je wilt niet mee doen aan de schaalvergroting. Je wilt economische verbreding toepassen en hebt daar een bepaald gebouw voor nodig, zoals een aanlegplaats voor fietsers, een ruimte om quads of solexen te stallen, verzin het maar. Maar dan krijg je met de BZV te maken, met alle bureaucratische rompslomp van dien! En je moet er zelfs een dialoog over gaan voeren! Of stel je voor je bent een boer en je wilt een ontwikkeling realiseren die de duurzaamheid ten goede komt. Als deze groter is dan 10m x 10m dan kijk je wel uit voordat je iets gaat ondernemen. Wij hebben net al over de PAS-maatregelen gesproken die per jaar gaan veranderen. Vooral met deze wispelturige overheid kijkt men dus wel uit! Veel ondernemers zullen er niet aan gaan beginnen!

De heer **Bollen** (VVD): De heer Kuijken zegt dat bij een uitbreiding van 100 m2 voor quads de BZV geldt. Dat kan ik niet vinden, dat staat er niet in. Er staat: alleen als het voor veehouderijen is. Dit staat er dus werkelijk niet in!

De **voorzitter**: Wij wachten het antwoord van de gedeputeerde even af, denk ik dan.

De heer **Kuijken** (CDA): Het tweede argument is dat bestaande gebouwen waarin nu bijvoorbeeld machines worden gestald, worden omgezet voor het houden van dieren. Ten eerste, dit kan niet binnen je milieuvergunning én ten tweede in de huidige verordening is al opgenomen dat dit niet kan. Ik verwijs naar artikel 7.3 lid 2 onder c. Bovendien is het praktisch ook nog eens onmogelijk! Een varkensstal maken van een loods of voeropslag! Dan ligt er geen mestopvang onder, er is helemaal geen afzuiging of niets en ga zo maar door. Je bent voor veestallen zelfs wettelijk verplicht om aan de best beschikbare technieken te voldoen! En dan denk je dat je dat kunt realiseren in een materiaalloods? Ik dacht het niet!

Ik kom nu bij de procedure. Eerst stelt het college als een dief in de nacht verstrekkende extra regels vast rondom de PAS zonder de maatschappelijke partners en PS te horen of erin te kennen. Vervolgens negeert het college de inspraakreactie op een versie van de verordening om vervolgens zonder enige inspraak verstrekkende extra regels op te nemen in een volledig nieuwe versie! Het college durft dan ook nog te stellen dat de wijzigingen beleidsarm zijn!

Het kan nog sterker: na deze schoffering van PS en burgers en het misbruik van het gegeven mandaat vraagt het kersverse college in dit stuk doodleuk om verruiming van de bevoegdheden om extra regels op te kunnen stellen! En dat alles terwijl in het Bestuursakkoord staat: "Er is een organisatie nodig die netwerk in cocreatie met tal van publieke en private actoren." "De provincie weet snel te schakelen met steeds andere maatschappelijke partners en agenda's." En verder staat er als klap op de vuurpijl: "Meer dan ooit verlangen onze burgers en bedrijven dat wij, naast het adequaat uitvoeren van onze taken (Nb-wet!) hun meer ruimte bieden en bezielend organiseren en verbinden." Ook spreekt het coalitieakkoord over minder regelgeving. Nou, de teller staat op: -2. Er staat ook: "In samenspraak met Provinciale Staten gaan we experimenteren met nieuwe vormen van bestuur en burgerbetrokkenheid." Lees: geen. Daar is dan weer niets aan gelogen. Het CDA is niet kapot van dit living lab.

George Orwell had het niet beter kunnen bedenken. Het lijkt wel of de communicatieadviseur van het Ministry of Truth zitting heeft genomen in ons provinciehuis.

Hoeveel gevallen zijn er bekend waarin varkens in een hooischuur of een loods voor landbouwvoertuigen terecht zijn gekomen? Als het college niet in getallen kan antwoorden, kan het ons dan in ieder geval laten weten of het om dusdanig veel gevallen gaat dat deze maatregel te rechtvaardigen is?

De term gebouwen wordt veranderd in bebouwing. Kan het college uitleggen wat in de praktijk hier het verschil is en waarom deze verandering beleidsarm is?

Namens de goedwillende ondernemers wil ik het college bedanken en ook vooral de VVD, van wie de ondernemers waarschijnlijk toch wel wat anders verwacht hadden!

De **voorzitter**: Ik vraag nu aandacht voor de heer Everling.

De heer **Everling** (SP): Voorzitter. Ik zie af van mijn spreektijd.

De **voorzitter**: Dat is dan dubbel jammer want het was uw maidenspeech. Met de bloemen weten wij wel raad vanavond, maar het valt toch tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter. In een langdurig en intensief proces is de transitie naar een zorgvuldige veehouderij ingezet en die is afgelopen jaar verankerd in de Verordening ruimte (VR) en de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV).

Er liggen nu hoofdzakelijk technische wijzigingen voor, maar de PVV is eigenlijk benieuwd naar de ervaringen in de praktijk. Graag wil ik van de gelegenheid gebruik maken om deze aan de orde te stellen. Voor de Brabantse beleving maar ook voor dierenwelzijn is het belangrijk dat de koe de stal uit komt. Met deze communistische actie dwingt het college echter ondernemers die toch nog een beetje willen groeien om:

- luchtwassers te plaatsen, de stal dicht te houden en koeien jaarrond op stal te houden zodat er geen stikstof meer uitgaat.

Dit college heeft hiermee laten zien helemaal niet op te komen voor het dierenwelzijn en de weidegang maar juist voor de intensieve veehouderij. Hoe ver kunnen we in het Natura 2000-moeras zakken? Wat gaat het college doen om ervoor te zorgen dat alle boeren in Brabant goed kunnen blijven boeren?

De PVV wil hierbij als eerste voorstellen om de totaal niet relevante en alleen maar geldslurpende energiemaatregelen in de Verordening ruimte en in de BZV te schrappen. Gevaarlijke windturbines en groene energie gaan de overlast in de veehouderij niet oplossen, integendeel niemand wil in zijn achtertuin een windturbine.

Burgers zitten ook niet te wachten op een asielzoekerscentrum in hun achtertuin. Met de ruimte-voorruimte-regeling zijn in de loop der jaren ook voormalige militaire complexen gesloopt. In Grave maar ook in Gilze-Rijen en Budel liggen voormalige militaire complexen. Hier liepen ooit militairen rond en gaven de omgeving een veiliger gevoel. Tegenwoordig zijn hier asielzoekerscentra gehuisvest. Kan het college toezeggen dan wel opnemen in beleidsregel ruimte voor ruimte dat er nooit provinciale middelen beschikbaar worden gesteld voor het saneren van militaire complexen ten behoeve van asielzoekerscentra? Om de provinciale belangen veilig te stellen dient de PVV dan ook een amendement in om vast te leggen dat er geen asielzoekerscentra worden gecreëerd in het buitengebied.

De PVV is ook benieuwd naar de betekenis van een aantal definities. Wat verstaat het college onder "maatschappelijke voorziening" dan wel "levensbeschouwelijke voorziening"? Kan het college de uitspraak uit 2011 herbevestigen dat net als onder leisure voorziening hieronder geen kerk en/of moskee wordt verstaan?

De **voorzitter**: Mevrouw Kardol, uw spreektijd is om. Ik geef u nog één zin en dan is het over.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Afsluitend staat in de toelichting van artikel 4.3. de nieuwbouw van woningen voor specifiek arbeidsmigranten benoemd. Erkent het college hiermee dat de duidelijke toename van het aantal arbeidsmigranten uit de Europese Unie een probleem is?

De **voorzitter**: Door het lid mw. Kardol wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 10 juli 2015, behandelend Statenvoorstel 33/15

inzake de Verordening ruimte 2014,

besluiten dat:

- *in het ontwerpbesluit 33/15B de volgende tekst aan de Verordening ruimte 2014 wordt toegevoegd onder artikel 4.13:*

- *" Asielzoekerscentra.*

Een bestemmingsplan gelegen in bestaand stedelijk gebied bepaalt dat vestiging van een asielzoekerscentrum

niet is toegestaan."

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nr. A4.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voorzitter. Aan de orde is een beleidsarme wijziging van de Verordening ruimte 2014. Met deze verordening hebben we in 2014 een belangrijke stap gezet op weg naar de transitie van de landbouw. Ontwikkelruimte moet je verdienen, o.a. door de BZV en dialoog met de omgeving.

Wij constateren nu een niet bedoeld gebruik van de definitie "bebouwing". In de praktijk is een aantal gevallen bekend van stallen die gebouwd zijn op bestaande vloerplaten. Op deze manier kon de BZV omzeild worden en vond de dialoog niet plaats. Dat is misschien slim gevonden van de individuele ondernemer en zijn adviseur, maar is volstrekt niet in de geest van de verordening. Wij vinden het terecht dat de definitie van vloerplaten en gebouwen nu uit elkaar getrokken wordt en dat beide apart gedefinieerd worden. Als je deze praktijk ziet, snap je dat de wijziging om gebouwen niet zijnde stallen uit de verordening te halen, niet wordt doorgevoerd. Te veel mensen maken gebruik van dit soort slimigheidjes om stallen te bouwen bijvoorbeeld op plaatsen waar eerst machines waren opgeslagen of iets anders. Die slimigheidjes zorgen ervoor dat de regelgeving strakker wordt. Dat is misschien niet wat wij wensen maar het is wel het effect van dit soort slimigheidjes van de praktijk. De sector doet het als het ware zichzelf aan. Dat is jammer, want ik zou ook liever anders in deze wereld staan.

Wat onze fractie nastreeft is een echte verduurzaming van de landbouw. Het toepassen van de BZV, de dialoog met de omgeving, het beperken van het bouwblok tot 1,5 ha, en de Brabantse beleidsregel inzake de PAS zijn niet bedoeld om de landbouwsector te pesten, zoals in sommige bladen gesuggereerd wordt. In tegendeel: wij dagen de sector uit om innovatief te zijn, oplossingen te bedenken en de toekomst op een goede manier in te gaan. Wij hebben een vraag aan gedeputeerde Spierings over de stand van zaken bij de urgentiegebieden en de overbelaste gebieden, omdat wij toch wel wat zorgen hebben over de voortgang van dit proces. Is zij tevreden met de bereikte resultaten bij de voortgang en vindt zij dat de gemeenten hun rol voldoende opnemen?

Tot slot: mijn fractie complimenteert het college en daarmee ook het vorige college met de nominatie voor de Eenvoudig Beter Trofee. Deze verordening is landelijk beoordeeld als een voorbeeld voor de werkwijze van de nieuwe Omgevingswet. Wij hopen echt dat Brabant gaat winnen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter. De PvdA heeft kennis genomen van de aanpassingen in de Verordening ruimte. Zij ziet dat het weliswaar een aantal kleine aanpassingen is, maar dat daarmee wel de richting van denken wordt gepakt die we in deze coalitie meer willen zien en die een trendbreuk kan betekenen. We zullen juist met dit soort kleine aanpassingen ervoor moeten gaan zorgen dat de komende vier jaren een onomkeerbaar proces van schaalvergroting in de intensieve veehouderij gaat plaatsvinden. Een sector die bij de uitvoering en de maatvoering de gezondheid van mensen en dieren voorop stelt en die de natuur kans biedt tot herstel en een eigen natuurlijke bescherming en afweer.

Het wijzigen van "bestaande bebouwingsoppervlakte" in "oppervlakten van bestaande gebouwen" is zo'n ogenschijnlijk kleine aanpassing. We hopen oprecht dat de sector gaat inzien dat het ook in hun eigenbelang is dat we een meer toekomstgerichte duurzame primaire agrarische sector krijgen waar schaalvergroting niet het antwoord zal blijken te zijn.

Dat GS voorstellen om zo maximaal mogelijk eisen te stellen aan verduurzaming en de snelheid van invoering daarvan steunen we van harte. We begrijpen dan ook heel goed dat het oorspronkelijke voorstel van maart 2015 over de uitzondering bij het oprichten van gebouwen als er geen dieren worden gehouden, weer is ingetrokken. Terecht, we moeten alles aangrijpen om de BZV versneld in te voeren.

We hebben een paar vragen.

Bij mestverwerking zoals in artikel 4.7 stelt u geen wijzigingen voor. Geven de bepalingen in de verordening wel voldoende ruimte aan GS om zoals in het Bestuursakkoord staat, de locaties aan te wijzen en het aantal en de omvang ervan binnen de perken te houden?

In de verordening worden geen aanpassingen aangebracht voor de geurnorm. Inmiddels zijn de eerste onderzoeken bekend en is duidelijk dat door modelberekeningen de geuroverlast veel hoger is op plaatsen dan wij in de verordening toestaan. Volgens de modelberekening voldoet de situatie, de praktijk voldoet echter niet. Wij weten dat onze staatsecretaris een stuurgroep heeft ingesteld, maar vragen toch GS er niet voor gekozen hebben om nu al aanpassingen voor te stellen op basis van onderzoeken zoals in Deurne. Wanneer denken GS de bevindingen wel te kunnen verwerken in de Verordening ruimte?

De Crisis- en herstelwet geeft mogelijkheden om in te grijpen in urgentiegebieden. We weten allemaal dat de urgentiegebieden niet door gemeenten zijn vastgesteld zoals we hadden beoogd op 7 februari 2014. Het begrip is niet opgenomen in de verordening, maar is er wel sterk mee verbonden zoals de BZV bij de Verordening ruimte hoort. Er is geen meerderheid in de Staten geweest in september 2014 om in te grijpen toen bleek dat gemeenten de motie van 7 februari niet hadden uitgevoerd. De PvdA wil bij voorkeur samenwerken met de gemeenten, maar ziet op te veel plaatsen dat de gemeenteraad onvoldoende ingrijpt of slechts een enkele hotspot aanwijst.

Wij hebben hierover de volgende vragen:

Is er een risico dat als er geen urgentiegebieden zijn aangewezen, we dan niet kunnen ingrijpen op basis van de CHW (Crisis- en herstelwet)? En zo ja, bieden de Verordening ruimte en/of andere provinciale regelingen GS voldoende mogelijkheden om op enig moment in te grijpen bij een gemeente als we dat nodig vinden en om zelf de urgentiegebieden aan te kunnen wijzen?

BZV 1.1. is ingebracht deze week. Ook hier kleine stappen vooruit en in het bijzonder de poging om gezondheid beter te borgen in de plannen krijgt onze complimenten. In bijlage twee wordt een onderzoek aangekondigd door GGD en ZLTO naar twee adviezen die nu nog niet zijn afgestemd. Het betreft de maatlat endotoxinen en een maatregel in de varkenssector. In uw schrijven staat dat bij afronding van het onderzoek de uitkomst wordt opgenomen in de BZV. Is het zo geregeld dat de uitkomst direct inpasbaar is in versie 1,,1 of moeten we een jaar wachten op de volgende versie? Dat is voor ons niet helemaal helder. Ik heb graag een antwoord van GS op deze vragen.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voorzitter. Vandaag besluiten we over de veegronden Verordening ruimte, maar het is veel meer dan dat. Het allerbelangrijkste wat in deze ronde gebeurt is dat de BZV eindelijk vaste grond krijgt en de oude regelingen van reconstructie en gebiedsplannen verleden tijd zijn.

Het doet GroenLinks goed dat de aanpassingen in de Verordening ruimte gericht zijn op de escapes: de mogelijkheden om de BZV te ontduiken. Immers het bouwen van stallen op voerplaten wordt nu aangepakt door de juiste omschrijvingen te gaan gebruiken en die consequent door te voeren.

Met het voorstel om geen uitzondering te maken voor gebouwen waarin geen dieren worden gehouden, zijn wij het volledig eens. Wij vinden het heel oplettend van dit college dat het voorstel van het vorige college niet wordt doorgevoerd en het saneren van de overlast ook echt wordt benoemd. De reactie van de ZLTO aan GS op de PAS spreekt boekdelen! Er waait gelukkig een nieuwe wind in Brabant!

GS stellen voor dat een bestemmingsplan ook kan voorzien in woningbouw als compensatie van de sloop van MOB-complexen (Mobilisatiecomplexen). Bij welke complexen speelt dit en welke relatie heeft dit tot de Erfgoedcomplexen?

Wij vragen ons af wat de verruiming van de bevoegdheid van GS voor het stellen van regels aan de gemeenten gaat betekenen voor de kaderstelling van PS. De proactieve aanwijzing gaf in het verleden de nodige problemen. Ik herinner aan Cranendonck waar een proactieve aanwijzing werd gegeven om een joekel van een recreatiegebouw neer te zetten in een integratie stad-landgebied. Hoe stellen GS zich de uitwerking van het stellen van regels in de praktijk voor?

De **voorzitter**: Komt u tot een afronding, mevrouw Brunklaus, uw tijd is om.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Als laatste kom ik bij de opmerking over de certificaten en de adviezen voor de humane gezondheid uit de Statenmededeling. De certificaten bevreedden ons en de maatregelen gezondheid zijn maar een heel klein topje van de ijsberg. Ik denk dat heel veel Brabanders de afgelopen weken met die warmte veel last hebben gehad van de smog, jeukende ogen en benauwdheidsproblemen. Waarom presenteren GS dit zo laat aan PS en hoe gaan we hiermee verder?

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voorzitter. In het algemeen zijn wij het eens met de voorgestelde wijziging. Een ding triggert ons een beetje: het gebruik van het woord "maatwerk". Wij zijn het er over het algemeen mee eens dat geprobeerd wordt om zo veel mogelijk tegemoet te komen aan de wensen van de burgers. Als je echter te veel met maatwerk opereert, bestaat het risico dat er willekeur en precedentwerking ontstaan waarop anderen zich later beroepen. Ik wil hier voor een waarschuwend geluid laten horen. Voor het overige zijn wij akkoord met dit voorstel.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Bij de Verordening ruimte willen we graag verduidelijking op het onderdeel "aantoonbare meerwaarde" uit artikel 36. We missen daarbij een eenduidige definitie en voorwaarden waaronder het college wil afwijken van de Verordening ruimte. Zonder voorwaarden worden PS beperkt in hun controleerde taak. We vragen het college vriendelijk om in een toelichting duidelijkheid te verschaffen over die definitie, daarbij voorwaarden te stellen en deze voor te leggen aan Provinciale Staten. Daarbij vragen we het college om in ieder geval tot die tijd geen gebruik van het onderdeel "meerwaarde projecten".

In het vragenuurtje is bevestigd dat een mestvergister inderdaad een gebouw is en niet een bouwwerk. Kan de gedeputeerde dit nogmaals bevestigen want we hebben uit het veld begrepen dat dit eerder tot een misverstand heeft geleid?

Als laatste willen we het college vragen zorgvuldig om te gaan met de herbestemming van agrarische gebouwen. Het ontstaan van leegstand is vaak een gevolg van schaalvergroting in de veehouderij. Nog

afgezien van het feit dat wij schaalvergroting niet voor staan, willen we ook geen beloning voor het bevorderen van leegstand in dezen.

De **voorzitter**: De heer Heijman van de fractie van Lokaal Brabant ziet af van het woord. Ik schors de vergadering één minuut om de gedeputeerden in staat te stellen de beantwoording voor te bereiden c.q. af te stemmen.

De vergadering wordt één minuut geschorst.

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Voorzitter. Ik wil de beantwoording beginnen met de opmerking dat de waarheid vaak in het midden ligt. Dat is de algemene lijn van hoe ik de inbreng van de Statenleden heb ervaren.

De lijn die wij hier inzetten bij de discussie over gebouwen, bouwwerken, etc. is bedoeld om specifiek aan te kunnen grijpen op wat wij willen. Een voerplaat kan worden aangelegd zonder dat men aan de BZV moet voldoen, een gebouw dat wordt opgericht moet wel aan de BZV voldoen. Dat is logisch. Ook op het moment dat een stal wordt uitgebreid om er bijvoorbeeld een zichtstal van te maken of wanneer men uitbreidt om een boerderijwinkeltje te maken, kan het niet zo zijn dat men niet wil voldoen aan de BZV. Wij zijn de BZV met onze Brabantse partners overeengekomen. Zij staan er dan ook achter. Het lijkt ons daarom heel vanzelfsprekend dat alle bedrijven in de sector daaraan willen voldoen.

Het is absoluut niet zo dat dit ertoe leidt dat de koeien op stal komen te staan. Sterker nog, in de aanpassing van de BZV kunnen melkveebedrijven die hun koeien buiten laten lopen in feite met een basiscertificaat in combinatie met weidegang aan de score voldoen. Als boeren hun melkvee uitsluitend op stal laten staan, is een basiscertificaat niet voldoende en moeten zij andere aanvullende maatregelen nemen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Hoe rijmt de gedeputeerde dit met de nieuwe stikstofmaatregel die er in die gebieden juist voor zorgt dat boeren hun koeien op stal móeten houden om aan die stikstofmaatregel te kunnen voldoen?

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Op het gevaar af om technisch te worden: in de regeling ammoniak en veehouderij en de daarbij behorende codes en emissiewaarden kan de heer Van Hattem zien dat boeren die hun koeien buiten laten lopen lagere emissiewaarden hebben dan boeren die hun koeien jaarrond op stal houden.

De heer **Van Hattem** (PVV): Toch zeggen boeren vanuit hun praktijk dat zij tegen deze regelgeving aanlopen. Hoe valt dat met elkaar te rijmen? Zij zeggen dat immers niet voor niets!

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Ik stel voor dat de heer Van Hattem dit aan de boeren gaat vragen.

De heer **Kuijken** (CDA): De gedeputeerde mag die vraag die ik nu ga stellen ook doorschuiven naar de heer Van Merriënboer.

Ik citeer de Verordening ruimte: "Bij een gebruikswijziging van bestaande gebouwen gericht op het in gebruik nemen van deze gebouwen voor de uitoefening van de veehouderij wordt voldaan aan de bepalingen zoals opgenomen onder a." Vervolgens volgt er een trits duurzaamheidseisen waaronder: invulling geven aan een zorgvuldige veehouderij.

Waarom is dan deze maatregel alsnog nodig?

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Mij is niet geheel duidelijk waarop de heer Kuijken doelt met zijn vraag waarom deze maatregel alsnog nodig is.

De heer **Kuijken** (CDA): Deze maatregel voorkomt dat gebouwen kunnen worden omgezet in veestallen en dat is nu juist het belangrijkste argument van dit college om deze aanpassing van de Verordening ruimte door te voeren.

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Het belangrijkste argument om dit door te voeren is om ervoor te zorgen dat zij zo veel mogelijk de kansen benutten om de transitie van de sector naar een duurzame veehouderij in te zetten.

Mevrouw **Brunklus** (GroenLinks): De gedeputeerde zei net dat mensen punten, certificaten kunnen verdienen. Dat haakt natuurlijk ook in op wat op pagina 64 staat in de Verordening ruimte over de afwijkende regels in de redentie van de BZV. Daarover zegt u dat men dan een grote areaal mag hebben om te bouwen – het zou 1,7 zijn of wat dan ook – als boeren extra punten scoren. Is het dat wat u net bedoelde?

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Nee, daar had ik het niet over. Ik was naar aanleiding van opmerkingen van de kant van de PVV dat koeien jarenlang op stal zouden komen te staan aan het uitleggen aan de hand van de stukken die vandaag voorliggen in relatie tot de BZV dat dat niet het geval is.

Mevrouw **Brunklus** (GroenLinks): De gedeputeerde zei ook dat als ze een certificaat hebben, ze extra privileges krijgen.

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Nee, de BZV werkt met een systeem waarin punten kunnen worden verdiend. Die punten kunnen verdiend worden met bijvoorbeeld certificaten, waaronder een basiscertificaat. Voor de melkveehouderij zijn een basiscertificaat plus koeien in de wei voldoende. Op het moment dat de koeien niet in de wei staan is aanvullend op de basiscertificaat wat extra nodig, bijvoorbeeld een certificaat rond zoönose en er zijn nog tal van andere. Nu duiken we echter echt de techniek en ik stel voor dat nu niet te doen.

Er is een vraag gesteld over leegstaande stallen. Dat is zeker bij het college een punt van aandacht. We kunnen hier wel de vraag stellen of er beperkingen voor het hergebruik zitten in de Verordening ruimte dan wel dat die zitten in de uitwerking die de gemeentes geven aan hun ruimtelijk beleid, die vaak veel minder ruim is dan de Verordening Ruimte. Dat neemt niet weg dat wij het komende half jaar tot jaar aan de slag gaan met leegstand en zullen kijken of wij daarvoor nog maatregelen moeten nemen.

Over de procedure in relatie tot de inspraak zijn vragen gesteld. Aan de ene kant wordt gevraagd of dit wel zorgvuldig is en aan de andere kant waarom er niet andere zaken bij betrokken zijn zoals aanpassing van regels rond mestverwerking en rond geur in verband met het model dat niet klopt. Wij hebben er bewust voor gekozen niet allerlei andere onderwerpen die aan te passen in de Verordening ruimte omdat dat ertoe zou leiden dat we allerlei zaken aanpassen waarvoor geen inspraak heeft plaatsgevonden. Dat is niet erg zorgvuldig. Op wat wij nu wel hebben aangepast, in feite teruggedraaid, zijn wel inspraakreacties ingekomen. Men vond dat de aanpassing die was doorgevoerd, niet in lijn was met wat men voorstond. Dat kan twee kanten op worden uitgelegd. In de inspraakreacties zijn er partijen die het goedvinden en partijen die het niet goed vinden. Wij hebben gemeend dat het het meest in lijn met ons Bestuursakkoord ligt om de aanpassingen rond de uitbreiding van gebouwen boven die 400 m² nu wel onder de BZV te laten vallen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter. Ik kan mij voorstellen dat de gedeputeerde antwoordt dat de punten niet in inspraak zijn geweest. In het verlengde daarvan ligt misschien nu wel de vraag die mevrouw Dirken stelde, wanneer de volgende verordening komt. We hebben namelijk wel afspraken in het Bestuursakkoord over locaties bij mestverwerking enzovoorts maar ik weet niet of deze Verordening ruimte voldoende ruimte geeft daarop al antwoord te geven en als Bestuursakkoord uit te werken. Ook met betrekking tot de geurverordening en de onderzoeken die nu plaatsvinden zou ik het heel jammer vinden als het minstens een jaar gaat duren voordat wij een nieuwe verordening zien. Mijn vraag is wanneer ze dan wel komen.

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): De Staten hebben gevraagd om een uitwerking van het Bestuursakkoord. In die uitwerking zullen wij ook dit soort plannen meenemen zodat u nu niet allerlei aparte antwoorden krijgt over plannen maar dan een totaal overzicht van de zaken die eraan komen krijgt.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Dan is mijn vraag wanneer die totaalplanning komt.

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Bij de uitwerking van het Bestuursakkoord die 18 september voorligt. Er is gevraagd of duurzame energie een onderdeel moet zijn van de BZV. Er is in de commissie al veelvuldig over gediscussieerd. Wij zijn van mening dat bij de transitie naar duurzame veehouderij breed gekeken mag worden en dat we de sector hier en daar ook veel complimenten mogen geven voor zaken die ze wel doen op het gebied van energiebesparing, zonnepanelen, warmtewisselaars en windturbines.

De **voorzitter**: Goh, de heer Van den Berg met een interruptie. Verrassend.

De heer **Van den Berg** (PVV): Het is leuk en aardig maar vindt de gedeputeerde dat elke boer zo'n mooie turbine neer mag zetten in heel Brabant?

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): In de Verordening ruimte staat het beleid uitgewerkt waar wel en waar niet windturbines mogen komen. Ook dat zal zeer waarschijnlijk worden aangepast en dan zullen we ook de planning meenemen bij de behandeling van de uitwerking van het Bestuursakkoord op 18 september.

De **voorzitter**: Dat is voldoende.

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Gevraagd is of er tevredenheid is over de voortgang met urgentiegebieden. Wij gaan met de stuurgroep Dynamisch Platteland, die immers zelf heeft gezegd dat de gemeenten aan de slag kunnen gaan met urgentiegebieden, een overzicht opstellen over de stand van zaken met de voortgang. Ik kan wel zeggen dat het beeld wisselend is. De ene gemeente gaat er anders mee om dan de andere. Dat geeft aan dat de gemeentes wisselend hun rol hierin pakken. Als het specifiek gaat om oplossing van de knelpunten in de urgentiegebieden, is het heel erg maatwerk. Het lijkt mij prima dat in de commissievergadering nader toe te lichten als u daar behoefte aan heeft.

Als urgentiegebieden niet zijn aangewezen kunnen de problemen wel gewoon worden opgelost. Het wettelijk instrumentarium in de Crisis- en herstelwet kan daarvoor niet worden toegepast, maar het is ook niet altijd noodzakelijk. Onze lijn is dus eerst te kijken en aan de stuurgroep Dynamisch Platteland te vragen hoe het staat met de uitwerking van de urgentiegebieden, of het zoals de gemeente het nu doet lukt de knelpunten op te lossen. Als dat op die manier lukt is het verder prima wat ons betreft.

Dan is er nog een vraag gesteld over certificaten rondom gezondheid. Die worden in de BZV meegenomen bij de volgende BZV. Dat doen we per jaar rond de zomer en wel heel bewust om te

voorkomen dat er elk half jaar weer aanpassingen zijn in de BZV en mensen straks niet meer weten welke versie geldt.

De vraag van GroenLinks waarom het zo laat aan PS is medegedeeld, kon ik niet helemaal plaatsen. Als u van mening bent dat u eerder over zaken geïnformeerd had moeten worden, dan hoor ik dat graag, want het is niet onze bedoeling u laat te informeren zoals je zult begrijpen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter. Ik heb het even nagekeken en in de BZV staat dat met energie besparen en opwekken van duurzame energie punten kunnen worden verdiend. Daaronder worden verstaan windenergie, zonne-energie en mestvergisters. Betekent dit dat u mestvergisters ook schaaft onder duurzame energie en dat u dat wenselijk vindt?

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Dat betekent dat het er staat zoals het er staat en dat op het moment dat er energie uit biomassa komt, dat er ook onder worden geschaard.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Ik neem aan dat u met dit antwoord gewoon ja zegt op mijn vraag?

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): De BZV heeft een lange aanpassingsronde ondergaan zoals u zult weten. De BZV is vorig jaar in inspraak geweest en aangepast en vastgesteld onder het vorige college, zoals u ook in de notitie hebt kunnen lezen. Er zijn nog enkele technische wijzigingen doorgevoerd door dit college.

De **voorzitter**: Dan geef ik nu het woord aan de gedeputeerde Van Merrienboer en vraag ik hem het ter zake van dit stuk ingediende amendement A4 van een advies van het college te voorzien.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Voorzitter! Zo zie je maar wat een beleidsarme wijziging aan beleidsrijkdebat losmaakt. In een reactie op de inbreng van de VVD wil ik zeggen dat de ambitie die we met de Verordening ruimte hebben, waar die verordening natuurlijk bij uitstek voor is bedoeld, is robuuste direct werkende regels neer te leggen voor zover dat kan. Naar de mate waarin regels vragen om interpretatie en uitleg, is het vooral van belang heel heldere procedures te beschrijven van hoe je tot een afweging komt. Dat vind ik een ambitie die we bij de Verordening ruimte samen moeten koesteren. Wat er aan direct werkende regels in staat zou heel evident moeten zijn zodat er geen discussie is over de interpretatie van de regels. Dat is ook een argument om te zeggen te proberen zo min mogelijk uitzonderingen daarin te formuleren, want dat leidt alleen maar tot debat en schuivende en ingewikkelde regelgeving. Aan de andere kant, laat in je procedures zien dat je slagvaardig en doortastend in staat bent maatwerk te vinden waar je dat wilt toepassen.

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter. Allereerst waardeer ik het ontzettend dat de gedeputeerde duidelijkheid wil scheppen rond de Verordening ruimte, vooral ook omdat er inderdaad interpretatieverschillen waren, ook tussen de VVD en het CDA onder andere. Kan de gedeputeerde ons uitleggen dat de BZV die voor gebouwen boven de 400 m² gaat gelden, ook gaat gelden voor gebouwen die niet voor vee zijn bestemd.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Op twee punten is heel goed te typeren dat juist daar het risico van onduidelijkheid bestaat over wanneer wel en wanneer niet. U vroeg zich af of het in lijn is met wat we bij Ruwenberg hebben afgesproken. Er is een mantra in mijn hoofd blijven zitten namelijk: elke vergunning is een kans. Zo kijkt dit college naar de Verordening ruimte en naar de formulering die we nu hebben gekozen. Door uitzonderingen toe te staan mis je volgens mij juist die kans en aan de andere kant ben je

niet in staat er garant voor te staan dat er geen oneigenlijk gebruik wordt gemaakt van die bepaling en het in de praktijk constateren van ontwikkelingen waarvan we eigenlijk zeggen dat we die eigenlijk met die regelgeving niet willen. In die zin is de beweging die we als college hebben gemaakt, dat we de uitzondering die er niet was en die het college in de vorige ronde heeft opgenomen in de inspraakronde, voor ons voldoende redenen waren om te zeggen dat niet te doen omdat het eerder meer onduidelijkheid creëert dan duidelijkheid die de ondernemers juist nodig hebben om te weten waaraan ze toe zijn. Het creëert voor ons ook de kansen. Nogmaals de mantra: elke vergunning is een kans, ook als het gaat om dit soort van initiatieven. Daar winnen we als college volop gebruik van maken.

De heer **Kuijken** (CDA): Er waren dus twee interpretaties, de ene was dat het alleen gaat om gebouwen boven de 400 m² voor veehouderij, en onze interpretatie dat de BZV ook geldt voor gebouwen boven de 400 m² waar geen vee in komt, bijvoorbeeld voor quads en solexen. Is onze interpretatie dan ook de juiste?

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Wat mij betreft is de interpretatie dat waar een agrarisch bedrijf gaat transformeren in de richting van meer duurzaamheid, op dat moment vergunningprocedures een kans zijn om die transitie ook in te vullen. Alleen al de discussie hierover geeft aan dat je bij regels niet met allerlei uitzonderingsbepalingen moet komen maar moet werken aan de robuustheid van de regels zodat ze direct duidelijk zijn voor degenen die ze in de praktijk moeten hanteren. Elke vergunning is de kans en dat onderstreept daarnaast dat de dialoog met ons als het gaat om die transitie effectief kan worden ingevuld.

Gevraagd is naar een volgende herziening. Dat is vooral aan u want we hebben dat niet afgesproken. We hebben wel afgesproken dat de Verordening ruimte wordt herzien op het moment dat je met elkaar constateert dat er behoefte is aan die herziening. Mijn oproep is een herziening te agenderen op een moment dat we in de praktijk tegen heldere knelpunten oplopen, omdat de framing van de Verordening Ruimte in de praktijk heel vaak is dat die lastig is, misschien niet duidelijk of niet flexibel, terwijl wij in de praktijk merken dat de huidige Verordening ruimte als je daar een goede dialoog over voert, heel veel beweging mogelijk maakt. Wat ons betreft is het agenderen van een herziening pas aan de orde als we met elkaar evident knelpunten tegenkomen waarvan we zeggen dat we de Verordening in het streven naar meer duidelijkheid en heldere procedures daarop moeten aanpassen.

Een aantal opmerkingen van mevrouw Kardol raken eigenlijk de Verordening en de discussie over de inhoud daarvan, de BZV – collega Spierings heeft al gereageerd op de energiematregelen – maar raken niet wat we nu doen, het doorvoeren van een aantal aanpassingen naar aanleiding van opmerkingen die we in de praktijk zijn tegengekomen.

Naar aanleiding van haar opmerking over het saneren van MOB's voor het opvangen van asielzoekers moet ik haar vragen even in de provinciale rol in dezen te treden. Wij hebben noch een directe taakstelling op dat punt noch bemoeienis met de vraag naar transformatie in die richting. Het is niet aan ons inhoudelijk te beoordelen of dat wel of niet kan. Ik vind het in de context van waar de Verordening ruimte zich op moet richten geen pas geven over dat soort inhoudelijke argumenten die aan andere overheden zijn, nadere regels af te willen spreken.

Hetzelfde geldt voor het huisvesten van arbeidsmigranten. We hebben in Nederland een rolverdeling tussen overheden afgesproken. Wij proberen in de context van overleg regionale ruimtelijke ordening gemeenten daarin te ondersteunen en wij houden er toezicht op. Dat is de rol die wij hebben en daarmee is die ook begrensd.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voorzitter. Ik wil graag voor de gedeputeerde even mijn vraag herhalen. Blijkbaar heeft hij die niet goed verstaan. Mijn eerste vraag was of het college kan toezeggen dan wel

opnemen in de beleidsregel Ruimte voor ruimte – deze beleidsregel is vandaag wel degelijk ter sprake in de Verordening ruimte – dat nooit provinciale middelen beschikbaar worden gesteld voor het saneren van militaire complexen ten behoeve van asielzoekerscentra.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Mijn antwoord daarop is nee.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Dat is een duidelijk antwoord. Dank u wel.

Mijn tweede vraag ging over een aantal definities die gemarkeerd staan in de Verordening ruimte in de toelichting en dus gewijzigd zijn. Derhalve was mijn vraag welke functies het college verstaat onder maatschappelijke voorziening dan wel levensbeschouwelijke voorziening en kunt u de uitspraak van uw collega in 2011 herbevestigen dat hieronder geen kerk of moskee wordt verstaan?

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Op die vraag moet ik het antwoord schuldig blijven omdat – en ik geef het maar even aan zoals ik het voel – ik wordt gevraagd een uitspraak de herbevestigen. Ik kijk even naar collega Van den Hout die daarstraks zei niet te weten in welke context die uitspraak is geplaatst. Dus staat u mij toe die vraag schriftelijk te beantwoorden om ook de reikwijdte van die beantwoording te overzien.

Op uw eerste vraag heb ik een duidelijk antwoord gegeven maar ook dat er vanuit de rol van wat ons wel en niet past in dat debat.

Ik wil vooral nog ingaan op de vraag van de heer Van der Wel over de ruimte die we creëren om nadere regels te stellen omtrent de meerwaardebenadering. Ik heb het idee dat u helemaal niet in bent voor enige meerwaardebenadering als u niet nieuwsgierig bent naar wat we in de praktijk gaan ontdekken in samenspraak met de gemeenten, met initiatiefnemers, met betrokken omwonenden. We moeten experimenteel vaststellen wat die meerwaarde is. Ik wil best toezeggen dat als we een aantal van die trajecten hebben gedaan, we daarvan met elkaar moeten leren wat dat ons brengt. Maar als we beginnen met een kaderstellende discussie over de vraag "wat is meerwaarde", praat ik over het vermogen dat u kennelijk heeft om directe kaders vast te stellen terwijl de hele beweging juist gaat om het feit dat hij niet in regels is te vangen en dat we het in de praktijk willen ervaren. Bij die praktijk bent u wat ons betreft direct betrokken. Naast die proactieve aanwijzing als een instrument dat voor partijen in de praktijk ingewikkeld is om te duiden wat onze rol en verantwoordelijkheid is, vragen wij als college de ruimte nadere regels te geven in die zoektocht naar de goede gang van zaken rond die meerwaardebenadering. Daarin zullen wij met elkaar een aantal praktijken opdoen en bij een eerstvolgende veegrunde kunnen wij dan met elkaar met elkaar oogsten waar we wel waar we niet tegenaan lopen. Als u nu de deur dicht doet voor een meerwaardebenadering zou ik dat heel erg spijtig vinden en strijdig met wat in ieder geval dit college in het Bestuursakkoord uitdraagt.

De **voorzitter**: Uw spreektijd is echt bijna om en ik verzoek u na nog twee korte interrupties af te ronden.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Ik heb nog een opmerking daarna.

De **voorzitter**: En graag ook het oordeel over het amendement.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Kan de gedeputeerde dan ook toezeggen dat wij bij die projecten ook voldoende tijd krijgen om dat goed te bekijken? Ik kan me herinneren dat we bijvoorbeeld een geval Cranendonck hebben gehad. Dan komt dat hele kleine dingetje dat lokaal heel groot is, in zo'n veegrunde en dan heb je daarvoor als Staten niet voldoende tijd.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): De griffier heeft mij deze week ook verder meegenomen in in ieder geval de aanpassingen in uw werkwijze en de consequenties die deze heeft voor hoe wij voorstellen bij u neerleggen. Volgens mij maakt u daar nu een hele stap in. Ik ben ervan overtuigd en dat wil ik ook zonder meer toezeggen dat u dan ook de tijd moet hebben om conform de nieuwe werkwijze uw oordeel te vellen over de ontwerpen die dan voorliggen. Het past dan ook in de rol die we hebben tot een zorgvuldige besluitvorming te komen, temeer – ik heb de heer Van Overveld ook gehoord – omdat in de vaststelling wat die maatwerkbenadering is wij met elkaar ook vaststellen dat we daarin de goede dingen doen en willekeur voorkomen. Dat is precies onderdeel van het debat dat we dan voeren.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Even in aanvulling op de opmerking van de Partij voor de Dieren: ik noemde Cranendonck als voorbeeld en niet voor niets natuurlijk want dat was iets wat met de proactieve aanwijzing gebeurde en waar we heel veel last van hebben gehad. Dat kwam er tussendoor. Ik heb ook gevraagd hoe u het in de praktijk ziet. U zegt de meerwaarde in de praktijk te gaan vaststellen. Kan u toezeggen dat u niet met dit soort enorm grote voorstellen gaat komen totdat we er met elkaar fatsoenlijk over hebben gesproken? U zei het net al maar u zei ook eerder in uw betoog dat u het wilt meenemen in de veegronde voor volgend jaar.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Ik wil met u ervaringen opdoen rond die meerwaardepraktijken, die overigens ook individueel als ze tot een ontwerp leiden ook bij u op tafel komen. We krijgen dus de casussen en we krijgen vervolgens ook het systeem waarin wij werken. Dat wij nu als college ruimte vragen om nadere regels te kunnen stellen, volgt misschien juist ook uit zo'n ervaring die we met het Hof van Cranendonck hebben gehad, want een proactieve aanwijzing is voor veel partijen in het veld een onduidelijk instrument. Voor u misschien niet maar wel voor gemeenten die zich afvragen wat hun verantwoordelijkheid in het vervolgproces is, ook voor de initiatiefnemer, ook voor betrokken omwonenden. Juist met die nadere regels proberen we de kwaliteit van het proces rond de locatie te steunen en tegelijkertijd – nogmaals, die toezegging ligt er – bent u altijd in de gelegenheid over die uitkomsten hier met elkaar te debatteren, ook in de fase waarin er nog een ontwerp is.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Dat snap ik maar het was ook precies mijn vraag. Ik vroeg ook al wat het precies betekent voor de kaderstelling van PS. Bij Cranendonck hebben we inderdaad gezien dat we al in een heel vergevorderd stadium waren en dan krijg je zo'n rare discussie. Dat moet je niet willen met elkaar. Als u dat bedoelt dan ben ik daar heel blij mee en dan zullen we kijken of de praktijk dat ook laat zien.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Daar mag u ons op aanspreken.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Dan nog ter verduidelijking, het college raapt een aantal van die voorstelling samen en wij krijgen de kans daarover te discussiëren, nog voordat wij de verordening zelf behandelen.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Maar oprecht ook met een uitnodiging naar de Staten om ruimte te maken voor experiment en voor het opdoen van ervaring. Nogmaals, u oordeelt op het individuele casusniveau en u ben straks ook in staat op basis van een aantal casussen met elkaar te beoordelen hoe het loopt met die meerwaardebenadering. Worden daarin de belangen voldoende beschermd en weten we ook daadwerkelijk die meerwaarde in Brabant te realiseren; dat is voor ons het belangrijkste. U bent dus op twee niveaus betrokken en u blijft betrokken.

Het college ontraadt amendement A4 in het licht ook van het debat dat we hebben gevoerd.

De **voorzitter**: Dan zijn we nu toe aan de tweede termijn.

De heer **Kuijken** (CDA): Voorzitter. De heer Van Merrienboer zei dat we de Verordening ruimte alleen gaan veranderen als er sprake is van evidente knelpunten. Nu is onze vraag om hoeveel gevallen het gaat dat een gebouw in een stal voor dieren is op omgezet. Ik kan mij voorstellen dat u hierop niet ter plekke kunt antwoorden maar het staat u vrij mij te antwoorden op schrift. Dat lijkt mij niet heel moeilijk aangezien uw beslissing mede is gemaakt op basis van deze cijfers en die wel ergens rond zullen waren op het provinciehuis.

Er is ook duidelijk sprake van een interpretatieverschil tussen CDA en VVD. Dit wordt niet beter door het wollige taalgebruik van de gedeputeerde die juist duidelijkheid wil scheppen. Een ding heb ik wel gezien en dat is dat we kunnen concluderen dat het oprichten van gebouwen niet bedoeld voor dieren zoals een erfwinkel of een schuur voor solexen, onder de BZV blijft vallen. Nu de VVD blijkbaar dit stuk verkeerd heeft geïnterpreteerd verandert dat dan hun stemgedrag zo dadelijk? Daar ben ik erg nieuwsgierig naar.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voorzitter. De PvdA ziet in de samenleving en aantal belangrijke vraagstukken die volgens het Bestuursakkoord op een bepaalde wijze behandeld zouden worden. Ik noem de mate van mestverwerking die we toestaan, en de overlastvermindering door bijvoorbeeld andere geurnormen als voorbeelden. Er is zojuist verwezen naar het tijdpad voor de behandeling van het Bestuursakkoord op 18 september. Wij zouden teleurgesteld zijn als dit soort onderwerpen tenminste een jaar zou moeten wachten op een volgende verordening. Ik heb dus met genoeg gehoord dat de heer Van Merrienboer aangeeft dat als er knelpunten zijn het weer voor komt te liggen.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Waarom vonden wij dat we laat geïnformeerd waren? Misschien was het juist omdat u ons echt wilde informeren maar er stonden twee stukken op iBaps die daar heel recent op zijn gezet. Dat ging over de BZV en over de brief van de Provinciale Gezondheidsraad waar ik eigenlijk op doelde.

Ik ben ook heel benieuwd naar de planning rondom de gezondheidsvraag. Ik vraag GS echt, onze input daarin mee te nemen. We hebben een tijdje geleden ook gepleit voor rondetafelgesprek over zoönose om daarover met elkaar in gesprek te zijn en beter geïnformeerd te raken.

Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag over de MOB-complexen, militaire complexen. Het idee van GS is een basis ervoor te bieden dat het bestemmingsplan ook woningbouw als compensatie voor de sloop van MOB-complexen kan bieden. Mijn vraag was bij welke complexen dat speelt, bijvoorbeeld bij Cranendonck, en welke relatie dat heeft tot de erfgoedcomplexen. Ik kan mij daarbij een link voorstellen.

De meerwaardebenadering vinden wij prima en wij zullen de gedeputeerde daarin volgen. Over de mestvergisters echter hebben wij wel heel duidelijke standpunten en daarbij willen wij toch graag in een heel vroeg stadium betrokken worden.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Wij willen alleen nog even de bevestiging krijgen dat de mestvergister een gebouw is.

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Voorzitter. Om met de laatste vraag te beginnen, een mestvergister is bijna altijd een gebouw, maar het ligt ook aan de wijze waarop het gebouwd wordt. Dat het gebouwd wordt, wil niet altijd zeggen dat er een gebouw uitkomt, er kan ook een bouwwerk uitkomen om de verwarring over het taalgebruik helemaal compleet te maken. Als de heer Van der Wel er meer over wil

weten, dan stel ik voor dat hij met de ambtenaren even kijkt naar de mestvergisters die hij kent om te zien of dat een gebouw of een bouwwerk is.

Ook een agrariër die een gebouw wil neerzetten voor het stallen van solexen moet aan de BZV voldoen, simpelweg omdat wij ons niet kunnen voorstellen dat een ondernemer die nota bene toeristen op zijn erf wil hebben, niet duurzaam zou willen ondernemen.

Mevrouw Knoet vraagt ons haast te maken met de aanpassing van de verordening. Wij willen graag haast maken maar ook de nodige zorgvuldigheid daarbij betrachten. Wij zullen zeker niet op onze lauweren gaan rusten omdat wij denken dat het over twee jaar ook nog wel kan.

Mevrouw Brunklaus heeft toegelicht wat zij bedoelde met het late moment van informeren. De BZV is in feite geen gespreksonderwerp vandaag. Daarover zijn de Staten alleen geïnformeerd. Als zij daar meer over willen weten, kan dat altijd besproken worden in de commissie.

Wij kunnen de input van PS inzake gezondheid meenemen in een commissiebehandeling dan wel met een beeldvormende bijeenkomst die de Staten zelf organiseren. Dat geldt ook voor de ronde tafel voor zoönose.

De heer **Bollen** (VVD): Over de vermeende solexen in een schuur bestaat nogal wat interpretatieverschil. Ik wil dat graag duidelijk hebben. In de nieuwe verordening bij artikel 34 met een rechtstreekse werking staat een uitzondering voor nevenactiviteiten. Dat is volgens mij heel duidelijk. Dan kan men toch als nevenactiviteit solexen gaan verhuren in een schuur?

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Ik ken niet elk artikel van de verordening uit mijn hoofd. Ik heb de verordening niet bij de hand, dus ik kan nu geen antwoord geven op die vraag en stel voor dat wij u dat schriftelijk doen toekomen.

De heer **Bollen** (VVD): Dan constateer ik dat wij de genoemde interpretatieverschillen vandaag niet weg kunnen nemen.

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Er is een ronde geweest waarin technische vragen konden worden gesteld. Ik had graag gehad dat de heer Bollen dit soort vragen op dat moment had gesteld. Dan waren voorafgaand aan de beantwoording de onduidelijkheden verholpen.

De **voorzitter**: U hebt vastgesteld dat er een vraag ligt die nog beantwoord moet worden en voorgesteld dat schriftelijk te doen. Ik denk dat de Staten recht hebben op een helder antwoord. Dat moet dan schriftelijk komen op het moment dat het er is. Ik kan er nu niet meer van maken.

Ik heb de volgende toezeggingen van gedeputeerde mevrouw Spierings genoteerd:

- het college gaat de problematiek van leegstand agrarische gebouwen verkennen en komt, indien nodig, met voorstellen;
- tijdens het beleidsdebat op 18 september komen GS met een planning voor uitwerking van diverse onderdelen van het bestuursakkoord waaronder transitie van de landbouw, mestverwerking en windenergie.

De heer **Kuijken** (CDA): Voor sommigen is het een vraag en voor ons is het een zekerheid. Ik vraag mij af of de VVD zal gaan instemmen met iets waarover zij blijkbaar niet helemaal zeker is. Of is zij superzeker ervan?

De **voorzitter**: Dat debat hebben wij net al gehad. Volgens mij is de gedeputeerde klaar met de beantwoording. Er zijn nog een paar punten voor de heer Van Merrienboer in tweede termijn.

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Voorzitter. Het is in zekere zin vergelijkbaar met wat zojuist langskwam. Er zijn twee informatievragen gesteld. De eerste betrof het aantal casussen. De heer Kuijken gaf ons al ruimte om die vraag schriftelijk te beantwoorden. Dat willen wij graag doen. Ik kan hem verzekeren dat er casussen zijn. Daarover kan ik hem in ieder geval geruststellen, maar wij zullen die informatie schriftelijk verstrekken.

Ik wil mevrouw Brunklaus vragen of wij dat ook mogen doen inzake de MOB's waarover zij sprak. Er is in ieder geval geen actualiteit in relatie tot Cranendonck. Wij zullen over de aantallen en de betreffende complexen schriftelijk nadere informatie aanreiken.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ik stel vast dat er schriftelijk meer duidelijk zal komen.

Ik heb de volgende toezeggingen van gedeputeerde Van Merrienboer genoteerd:

- er komt een schriftelijke reactie n.a.v. de vraag van mevrouw Kardol (PVV) om herbevestiging van de uitspraken van gedeputeerde De Boer over het niet herbestemmen van kerken en moskeeën;
- er komt een schriftelijke reactie naar aanleiding van vragen van mevrouw Brunklaus (GroenLinks) over MOB-complexen.

Ik stel toch voor om nu te gaan stemmen. Wij stemmen eerst over het amendement van de PVV op stuk nr. A4.

In stemming komt amendement A4

Mevrouw **Dirken** (VVD): Tegen.

De heer **Kuijken** (CDA): Tegen.

De heer **Everling** (SP): Tegen.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Tegen.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt Statenvoorstel 33/15

Mevrouw **Dirken** (VVD): Voor.

De heer **Kuijken** (CDA): Tegen.

De heer **Everling** (SP): Voor.

Mevrouw **Kardol** (PVV): Voor.

Voorzitter. Wij stemmen voor gezien het ons gaat om een beleidsarme wijziging.

Mevrouw **Klitsie** (D66): Voor.

Mevrouw **Knoet-Michels** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van het CDA tegen dit Statenvoorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

PS 35/15: Oprichting Stichting BrabantAdvies - Uitnodiging tot het kenbaar maken van wensen en bedenkingen en Wijzigingsverordening Provinciale Omgevingscommissie

De **voorzitter**: Ik geef als eerste het woord aan de heer Portheine die zijn maidenspeech houdt.

De heer **Portheine** (VVD): Voorzitter. Aan de orde is het voorstel inzake de totstandkoming van BrabantAdvies. Dat komt ogenschijnlijk technisch over omdat het allerlei ontwerpbesluiten betreft die zien op het regelkader van de nieuwe stichting en op de raden die moeten worden omgevormd. BrabantAdvies, de nieuwe koepel voor onderzoek en advies, die ten diensten staat aan GS en PS en waarin de Provinciale Omgevingscommissie (POC), de Sociaal Economische Raad (SER) en de Provinciale Raad voor de Gezondheid samengaan.

De oprichting van BrabantAdvies is een noodzakelijke stap om te komen tot een vernieuwing van de kennisinfrastructuur van onze provincie. Die voltrekt zich door middel van toewerken naar een eigentijdse en meer vernieuwde adviesstructuur om een versplinterde en verkokerde aanpak vanuit het verleden te doorbreken. Dit proces is onder verantwoording van de commissaris enkele jaren geleden ingezet om in een provincie die leeft van haar kenniseconomie, te waarborgen dat GS en PS op een adequate manier worden ondersteund in hun rol door een adviesorgaan dat gevraagd en ongevraagd advies levert. Daardoor zouden adviezen een meer integraal karakter krijgen, wordt kennis uit diverse geledingen van

de samenleving bij elkaar gebracht en vervult het adviesorgaan niet alleen een adviserende, maar ook een signalerende en agenderende rol. Deze wijze van adviseren past beter in een integrale benadering van onze samenleving; een speerpunt in het programma van de VVD en mede de signatuur van onze nieuwe coalitie. U herkent die in het Bestuursakkoord. Stad en platteland, economie en welzijn, een intersectorale aanpak van uitdagingen in de samenleving.

BrabantAdvies krijgt een college dat wordt gevormd door de voorzitters van de raden. Er loopt momenteel een procedure voor de benoeming van nieuwe voorzitters voor de POC en de SER. Wij vragen de gedeputeerde scherp toe te zien op de signatuur van deze nieuwe voorzitters. Zij moeten met name over de gewenste vernieuwende eigenschappen beschikken. Zij geven immers richting aan BrabantAdvies. Wij plaatsen nog steeds een kanttekening bij het systeem van coöptatie – zeg maar zelfbenoeming – bij de benoeming van hun eigen adviesraden, overigens, en dat benadruk ik, zonder afbreuk te doen aan de onafhankelijkheid van die adviesraden.

In het najaar zal de stichting Brabant Advies haar werkplan 2016 presenteren en daarin haar onderzoekagenda in de nieuwe opzet. Onze fractie roept de gedeputeerde op om het werkplan van BrabantAdvies samen met de agenda Brabant Kennis via onze nieuwe werkwijze van beeld, oordeels- en besluitvorming inhoudelijk en niet alleen als bijlage bij de begroting in deze Staten te behandelen.

Tot op heden zijn alle gevraagde adviezen van de raden voortgekomen uit GS en nog nimmer uit PS. Wij denken dat in de nieuwe werkwijze van de Staten BrabantAdvies een actievere rol kan spelen ter ondersteuning van Provinciale Staten. Daarbij is het belangrijk dat inhoudelijke adviezen op een aansprekende wijze worden gecommuniceerd. Een goed voorbeeld voor ons is BrabantKennis. Daar heeft men voor de communicatie een nieuwe vorm heeft gekozen die de inhoud van adviezen breder toegankelijk maakt en daarmee een bijdrage levert aan het democratiseren van die kennis. Dat ontsluit die kennis voor veel meer partijen.

Mijn derde oproep aan de gedeputeerde is dus om de toegankelijkheid en de vorm van de adviezen ook aandacht te geven, het verhaal begrijpelijk en aansprekend te vertellen, zonder daarbij concessies te doen aan de kwaliteit die wij van de afzonderlijke raden gewend zijn. Dan zijn niet alleen PS en GS belanghebbenden, maar profiteren hopelijk ook de inwoners en bedrijven in Brabant meer direct van de kennisopbrengst van BrabantAdvies.

De **voorzitter**: Ik dank de heer Portheine voor zijn bijdrage en wil ook hem een bos bloemen aanbieden vanwege zijn maidenspeech.

*(De voorzitter overhandigt de heer Portheine een bos bloemen.
Applaus)*

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie is blij met de vernieuwing van ons adviesstelsel; een beweging die we al eerder in gang hebben gezet en die nu formeel wordt gemaakt. Wij gaan ervan uit dat BrabantAdvies ons zal voorzien van gevraagd advies, maar we kijken vooral ook uit naar het ongevraagd advies en naar een proactieve houding van ons adviesorgaan, dat werkt over de schotten heen. Daarbij moet vaststaan dat de drie verschillende organen elkaar de ruimte bieden. Daarin hebben wij alle vertrouwen.

Het belangrijkste voor mijn fractie is dat BrabantAdvies ons gezond verstand op scherp zet: duidelijk en degelijk. Mijn fractie heeft dan ook geen wensen en bedenkingen bij dit voorstel.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. Het college wil de Stichting BrabantAdvies oprichten: een melting pot van bestaande koninkrijkjes van belangengclubs. De PVV vindt deze oprichting geen meerwaarde voor de Brabantse burgers, sterker, zij vreest eerder voor een keizerrijk van één

belangenclub, gezien de taakopvatting van de stichting en de gekozen route van inflexibiliteit. BrabantAdvies is oude wijn in nieuwe zakken.

Onder het mom "vernieuwing" wordt de bestaanstoekomst – ook financieel – van een paar met usual suspects bevolkte adviesclubjes veiliggesteld. Er wordt wat gestrooid met dure modewoorden als "integraliteit" en "interdisciplinair". Kennelijk denkt het college dat dit indruk maakt.

De gekozen constructie is geenszins vernieuwend en getuigt van een starre visie. Wil je goede adviezen, dan ga je niet telkens bij dezelfde trekpopjes te rade, dan ga je rondkijken waar verfrissende en nieuwe ideeën te koop zijn; dan ga je geen bevooroordeelde en altijd in dezelfde oplossingen en stokpaardjes pratende clubjes nog wat steviger aan het subsidie-infuus koppelen, maar wisselend op zoek naar écht onafhankelijke adviseurs die ook eens andere standpunten durven te beschouwen. BrabantAdvies is oude wijn opnieuw ingepakt in dezelfde zakken.

Het moet kennelijk een soort van "voor elk thema toveren wij voor elke vrager een advies uit de hoge hoed"- organisatie worden. Kan dat wel, voorzitter, zoveel verschillende belangen tegelijkertijd dienen?

Behalve dat wij geen toegevoegde waarde zien, vinden wij van de PVV het niet te verkopen aan de belastingbetaler dat de drie subsidiesponzen als gezamenlijke stichting ook nog eens €173.000 meer subsidie gaan cashen. In de startnotitie over het adviesstelsel lag een duidelijke randvoorwaarde: passend binnen het huidige budget van de drie adviesorganen. Het college tovert er een overheveling uit het provinciale budget voor Kennis & Advies bij, en hupsa, de centen stromen door het subsidie-infuus.

Dat roept vragen op. Hoe kan het dat Kennis, Onderzoek en Advisering dit budget zomaar kan missen? Wat gaat de afdeling Kennis en Onderzoek van de provincie nu niet meer doen wat wel gepland stond? Hoeveel méér onderzoek en werkuren gaat het BrabantAdvies dan genereren in verhouding tot hun huidige output, dat de extra €173.000 rechtvaardigt? BrabantAdvies is oude wijn in veel te dure nieuwe zakken.

Mijn laatste punt. De PVV wil geen mandaat geven aan de voorzitter om de leden zelf te benoemen en amendeert het voorstel met de nodige wensen en bedenkingen.

De **voorzitter**: Door het lid mw. Van der Kammen wordt het volgende amendement voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 10 juli 2015, ter bespreking van Statenvoorstel 35/15 Oprichting BrabantAdvies,

besluiten:

bij ontwerpbesluit 35/15 BI

de tekst "Besluiten: geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken met betrekking tot het voorgenomen besluit

om de stichting BrabantAdvies mee op te richten en uit te voeren zoals vastgelegd in de ontwerpstatuten BrabantAdvies.",

te wijzigen in:

"Besluiten de volgende wensen en bedenkingen te formuleren:

- om te borgen dat het BrabantAdvies een adviesorganisatie wordt met voldoende onafhankelijkheid en zonder directe en/of indirecte betrokkenheid of belangen van het college van overleg of de adviesraden, dienen CV's van kandidaatleden vóór formele kandidaatstelling door PS te zijn ingezien;*
- PS verlenen geen mandaat aan de voorzitter om de leden zelf te benoemen.*
- De stichting claimt voor zichzelf ruimte om naast adviseren over vraagstukken die met hun competentie verband houden, ook gevraagd en ongevraagd te adviseren over overige vraagstukken en/of*

problemen samenhangend met de kerntaken van de provincie. PS achten dat onwenselijk en willen op die wijze de oprichting niet steunen.

- *Ingeval er sprake is van een tegenstrijdig belang van meerdere betrokkenen van een desbetreffend orgaan van de stichting waardoor geen enkel lid van het betreffende orgaan aan besluitvorming van het orgaan of adviesvorming zou kunnen deelnemen, voorzien de statuten erin dat betreffende leden toch aan besluitvorming of adviesvorming kunnen deelnemen. Dit is ongewenst en moet voorkomen worden. Indien dergelijke situaties zich voordoen, is BrabantAdvies niet het orgaan dat geschikt is de advisering te verzorgen.*
- *Jaarstukken dienen niet binnen zes maanden, maar binnen drie maanden na afloop van het jaar gereed te zijn. Op die wijze kunnen GS en PS de resultaten en stand van zaken in hun eigen moment van afweging bij de jaarstukken betrekken.*
- *Het subsidiebudget dient niet hoger te zijn dan de deelbudgetten tot nu toe van de drie organisaties samen."*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nr. A5.

De heer **Hageman** (D66): Voorzitter. Kennis vormt de basis van goede besluitvorming. Advisering die qua inhoud en fasering is toegesneden op de politiek-bestuurlijke agenda is daarbij van grote toegevoegde waarde. D66 vindt het dan ook zeker gewenst dat, conform het aanbod in het voorstel, er jaarlijks in het presidium wordt besproken hoe het adviesstelsel zo adequaat mogelijk wordt ingezet bij de ondersteuning van uw Staten. Want een actieve houding van Provinciale Staten op gewenste en al uitgebrachte adviezen verhoogt de toegevoegde waarde ervan.

Samenvoeging van enkele bestaande adviesorganen met als doel een meer integrale advisering past zeker bij de voorgestelde werkwijze van het nieuwe college en is daarmee toe te juichen. Dat er vanuit de huidige structuur wordt gestart is begrijpelijk, ook vanwege de huidige wet- en regelgeving. Maar als elke oude raad wordt voorgezeten door één lid van het College van Overleg, is ook een mogelijkheid voor blijvende segmentering aanwezig. Hoe wordt de groei naar integraliteit gewaarborgd? Is er een toetsbaar ontwikkeltraject voor het bureau van de stichting aanwezig of voorzien en heeft de directeur van het bureau voldoende countervailing power (zoals het in een ander verband zo lelijk werd genoemd) ten opzichte van het College van Overleg? En hoe zit het met de afstemming met de andere raden? Wij hebben begrepen dat in ieder geval de SER blijft bestaan, dus wat gaat er gebeuren als er mogelijk tegengestelde adviezen worden verstrekt?

We hebben dus enkele vragen en roepen Provinciale Staten op tot een actieve benadering van de adviesstructuur. Afhankelijk van de antwoorden kunnen wij instemmen met de voorstellen.

De **voorzitter**: Nu is het woord aan de heer Maas van de fractie van de Partij van de Arbeid voor zijn maidenspeech. Ik wens hem veel succes.

De heer **Maas** (PvdA): Voorzitter. Ik moet nog wel even oefenen met mijn laptop. Nu valt hij weg.

De **voorzitter**: Digitalisering draagt immer bij aan een versnelling van de besluitvorming geloof ik. Dus!

De heer **Maas** (PvdA): Ik dacht als dat maar niet gebeurt en nu gebeurt het dus toch. Maar daar is de tekst.

Voorzitter, leden van de Provinciale Staten. Van de fractie krijg ik drie minuten om hier mijn betoog te houden. Als u weet dat ik docent ben en er in een lesuur normaal 50 minuten zitten, dan moet ik nu wel heel snel doorpakken.

Weet u dat wij tijdens het Statenweekend spraken over mijn buurmeisje van 17 jaar? Zij heeft bij mij wel geluk want de meeste jongeren van 17 jaar krijg ik in begrijpende taal wel het een en ander uitgelegd.

Ik ga het over hebben over drie punten van dit voorstel: goed bestuur, het proces en tot slot de inhoud. Goed bestuur is voor de PvdA-Brabant een overheid die haar financiën op orde heeft, kwalitatief goede dienstverlening biedt en bestuurlijk transparant georganiseerd is.

De provincie ondersteunt processen die een beter bestuur opleveren. Het voorliggende voorstel is daarvan een goed voorbeeld. Het komt overeen met de PvdA-visie op goed bestuur waarbij de volgende onderdelen leidend zijn, ook in dit voorstel: integrale en vraaggerichte benadering, verbindingen leggen, kritisch volgen en scherp blijven kijken naar de consequenties van beleid, de transparante dekking van de financiën, het aanpakken van versplinterde en verkokerde structuren en het bevorderen van de beoogde vernieuwing.

Dan het proces. Ik wil de Gedeputeerde Staten van de vorige bestuursperiode een compliment geven voor de voortvarende manier waarop zij het proces hebben doorlopen. Dit Statenvoorstel vormt het sluitstuk van een proces waarin de adviesraden gezamenlijk hebben opgetrokken om te komen tot een afgewogen voorstel om de ambities van Brabant waar te maken.

Nu naar de inhoud. Het was voor de fractie van de PvdA wel even schrikken toen zij de paragraaf Financiën las. De drie adviesraden ontvingen in 2015 een provinciale bijdrage van €730.000 die in 2016 opgetrokken wordt naar €900.000. De fractie heeft hier kritisch naar gekeken. Je zou juist denken dat het van drie organen naar één orgaan gaan, zou leiden tot een efficiëntie korting en tot mindere grote uitgave.

Vanwege de volgende redenen heeft de fractie zich weten te laten overtuigen van de nut en noodzaak.

Complexere maatschappelijke vraagstukken stellen hogere eisen aan het adviesproces. Om de advisering evenwichtig en op het gewenste kwalitatieve niveau plaats te laten vinden, is een goede ondersteuning noodzakelijk. De extra kosten werden al door de provincie gefinancierd en worden in dit voorstel transparant gemaakt.

Het doel en de argumenten zijn duidelijk verwoord in het voorstel. De fractie van de PvdA ondersteunt het voorstel om eenmaal per jaar met het presidium af te stemmen hoe het adviesstelsel adequaat bij de ondersteuning van Provinciale Staten betrokken kan worden. Zij zal het voorgenomen besluit van Gedeputeerde Staten steunen om op deze manier de stichting BrabantAdvies vorm te gaan geven.

Het is gelukt!

De **voorzitter**: Het is gelukt en er zijn ook voor u bloemen. Dank!

(De voorzitter overhandigt de heer Maas een bos bloemen.

Applaus).

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Het samenvoegen van de SER, de POC en PRG tot BrabantAdvies klinkt als de ideale people-profit-planet-combinatie. People, profit en planet vertegenwoordigen de drie verschillende gezichtspunten en wat ons betreft zou dat ook moeten leiden tot drie soorten adviezen, die onderdelen zouden in ieder geval heel duidelijk naar voren moeten komen. Er mag wat ons betreft geen misverstand over bestaan: adviezen aan de politiek moeten worden gegeven door deskundigen die zo veel mogelijk onafhankelijk zijn. De uitspraken moeten worden voorzien van een toetsingskader.

Vervolgens is het de taak van Provinciale Staten om de adviezen te beoordelen op toepasbaarheid en om de noodzakelijke afwegingen te maken. Het doen van concessies en het sluiten van compromissen blijven voorbehouden aan PS of GS. Wij benadrukken dat wij die drie onderdelen graag apart willen terugzien in de adviezen of als losse adviezen ontvangen.

Dat BrabantAdvies als raad onder één dak wordt gebracht, één organisatiestructuur krijgt en één uniforme werkwijze heeft, is prima. Dat dit zal leiden tot meer efficiency en niet meer kosten, is te hopen. Maar het mag niet leiden tot één advies over willekeurig welk onderwerp, want dat zou betekenen dat de afwegingen al door de commissie zijn gemaakt.

Als laatste: Provinciale Staten hebben aangegeven gezondheid belangrijk te vinden. Kan de gedeputeerde bevestigen dat in de uitvoering het onderdeel gezondheid niet aan kwaliteit en kwantiteit zal inboeten?

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voorzitter. Ook bij dit onderwerp willen wij als Lokaal Brabant erg kort zijn. Wij willen u graag meegeven dat de hier voorliggende structuur prima is in onze ogen. Wij hopen echter vooral dat er nieuwe mensen komen met nieuwe inzichten die dit gaan invullen. Alleen daardoor komt er een nieuw elan in de advisering. Wij hopen dan ook dat wij dan een keertje andere adviezen krijgen dan wij hier de afgelopen jaren hebben gezien.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Voorzitter. Ik ga proberen kort te antwoorden en wil daarbij de bijdragen van de heer Portheine en de heer Maas als leidraad voor de beantwoording gebruiken omdat het hun maidenspeech is.

Ik ben het helemaal eens met de inbreng van de heer Portheine dat er een heel mooie kans is om nu vernieuwing te realiseren, zowel in de samenstelling van het driemanschap/drievrouwschap van voorzitter als in de samenstelling van de commissies als in de manier waarop de adviesraad tot voorstellen komt. Dat zit in het samenspel en dat blijkt ook uit de eerste gesprekken die ik al met de commissie heb gehad. Men ziet de werkwijze van BrabantKennis als een inspirerend voorbeeld. De raden zijn samen aan het zoeken naar hun toekomstige identiteit. Zij zoeken daarin een balans tussen hun verleden met een eigen profiel en de toekomst met een gezamenlijk profiel.

Er is gevraagd of er straks bij de adviezen sprake zal zijn van een eenheidsworst. Mijn voorspelling is dat dit niet het geval zal zijn.

GS kunnen een aantal zaken richting de werkagenda brengen, maar dat geldt natuurlijk ook voor PS. Vanochtend hebben wij in het presidium al heel even gesproken over de toekomst van BrabantAdvies en even gesondeerd of de nieuwe voorzitter voor de POC op draagvlak kan rekenen. Dat heeft geleid tot een positief signaal. Ik kan u mededelen dat er zo dadelijk een persbericht uitgaat dat de heer Pieter van Geel voorzitter wordt van de POC en dat hij aan de slag gaat met de samenstelling van een commissie bestaande uit tien nieuwe leden die samen die vernieuwing in gang gaan zetten. Dat is de uitkomst van een procedure die wij samen met de plaatsvervangend voorzitter van de POC hebben gekozen. Wij hebben met elkaar gekeken hoe dit een eerste stap kan zijn op weg naar die vernieuwing.

De heer Portheine heeft gevraagd of wij het werkplan niet wat meer uitvoerig kunnen behandelen dan als hamerstuk bij de begroting. Die bestaat zowel bij GS als PS. Ik wil de Staten uitdagen om mij wat meer duiding te geven over wat zij een goede manier van bespreking vinden. Ik hoorde de heer Hageman vragen of wij dat niet in het presidium kunnen doen. Ik ben absoluut bereid om tot een kwalitatief goed gesprek te komen.

Daarbij kan ook de vraag van de Partij voor de Dieren over gezondheid aan de orde komen. Ik daag de heer Van der Wel uit deze vraag vooral aan de Provinciale Raad voor de Gezondheid zelf te stellen. Die raad heeft een zelfstandige positie en gaat over de kwaliteit van zijn adviezen. Wat mij betreft organiseren wij vooruitlopend op de begroting medio oktober met elkaar een bespreking. De nieuwe opzet van de

Statendagen geven daartoe alle ruimte. Laten wij even vooraf kijken hoe wij dat op een goede manier met elkaar kunnen doen.

Ik wil de heer Maas danken dat hij een deel van mijn werk gedaan heeft. De Partij van de Arbeid heeft de balans gevonden in de €173.000. Het geld wordt nu extra transparant gemaakt. Die afweging heeft op dezelfde manier in GS plaatsgevonden. Een taakstellend budget voor de adviesraden is nu helder in beeld gebracht. De secretaris van de POC werd voorheen uit andere budgetten gefinancierd. Ook waren er regelmatig onderzoeken waarvan de kosten bovenop de budgetten kwamen. Wij hebben dat nu transparant gemaakt en zijn zo tot een totaalbudget gekomen. De uitdaging is dat alle efficiencywinst die wordt gehaald in de backoffice doordat drie raden intensiever gaan samenwerken, een gezamenlijk onderdak hebben en samen gaan werken aan hun uitstraling, kan leiden tot een uitbreiding van de werkagenda. Dan zijn wij samen weer aan zet.

Er werd wat angst geuit dat de adviezen een eenheidsworst zullen zijn. Ook de countervailing power kwam even aan bod. Ik ga ervan uit dat er soms zelfs sprake zal zijn van tegengestelde adviezen en dat dit in het begin juist een uiting is van dat krachtenveld. Ik maak mij geen moment zorgen dat de dames en heren die in die adviesraden vertegenwoordigd zijn zich laten muilkorven door een andere flank van BrabantAdvies. Ik denk zelfs dat wij in de eerste periode gaan zien dat er adviezen komen waarbij BrabantAdvies eerst meer richting A spreekt en misschien daarna meer richting C. Dat is allemaal onderdeel van die countervailing power. Ik verheug mij erop.

De **voorzitter**: Mag ik u nog vragen een oordeel te geven over het ingediende amendement onder stuk nr. A5.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Voorzitter. Het college ontraadt dit amendement. Ik hoorde heel veel passie en sfeer in de inbreng van mevrouw Van der Kammen van de fractie van de PVV. Ik heb echter weinig vragen gehoord anders dan over de financiën. Ik heb geprobeerd daarop een antwoord te geven. Wij zijn van mening dat juist BrabantAdvies een heel goede stap is op weg naar een kwalitatief goed adviesstelsel, zowel voor de Staten als voor GS.

De heer **Hageman** (D66): Voorzitter. De gedeputeerde zei dat er angst was voor een eenheidsworst. Ik heb juist een vraag gesteld over de groei naar integraliteit. Wij krijgen drie verschillende adviesraden met als het goed is een overkoepelend college. Het ontstaan van integraliteit zou dan de meerwaarde moeten zijn. Daarover heb ik de gedeputeerde nog niets horen zeggen.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Ik heb juist geen angst dat er sprake zal zijn van een eenheidsworst. Cruciaal voor de integraliteit zal de werkagenda zijn. Ik heb onlangs mijn eerste gesprek gehad met de adviesraden in hun huidige samenstelling. Er is een eerste raamwerk gemaakt van alle huidige adviezen die zijn geprogrammeerd: de werkagenda 2015. Daarin zie je de integraliteit terugkomen. In lijn met de inbreng van de heer Porthoine zou ik in oktober dat gesprek met elkaar willen voeren op basis van de werkagenda.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Het ik goed begrepen dat de mogelijkheid blijft bestaan dat de adviesraden alle drie hun eigen advies, misschien geïntegreerd, maar wel duidelijk herkenbaar en onafhankelijk kunnen blijven geven?

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Er zit een dubbele lading in de vraag van de heer Van der Wel. Voorop zal staan dat pluriformiteit van advisering vanuit BrabantAdvies altijd herkenbaar moet terugkomen vanuit de oorsprong van deze drie raden. In het stuk staat echter ook vermeld dat de POC nu nog wettelijk

verplicht is. Die is er straks niet meer als de Omgevingswet komt. Dat laat onverlet dat wij natuurlijk breed geadviseerd willen worden over de verschillende thema's. Ook daarin moeten wij zelf een rol spelen. Als de Staten een bepaald aspect missen in de advisering, bespreken wij dat met elkaar en bekijken wij of dat terug kan komen.

De drie raden zaten natuurlijk allemaal op hun eigen plek met hun eigen logo en hun eigen geschiedenis. De samenwerking moet toenemen om tot meer synergie te komen. Ik vind het echt aan de raden zelf om te kijken hoe hun gezamenlijke toekomstige identiteit er dan uitziet.

De heer **Portheine** (VVD): Voorzitter. Het voelt al iets minder onwennig hier. Ik dank de gedeputeerde voor zijn antwoorden. Onze eerste vraag betrof de signatuur van de voorzitters. Zonder de onafhankelijkheid van die raden aan te tasten, denk ik dat daarmee wel degelijk richting wordt gegeven aan de vernieuwing die wij voorstaan. Dat heb ik erkend.

Wij als Staten hoeven niet af te wachten waar die raden mee komen, omgekeerd kunnen wij ons ook de vraag stellen met welke integrale thema's wij ons volgend jaar bezig willen houden en hoe wij die raden proactief kunnen inzetten in het kader van onze eigen beeld- en oordeelsvorming. Ik denk dat die ruimte er is als dat niet alleen voorbehouden is aan deze Staten maar als wij als Staten via onze nieuwe werkwijze daarbij eerder en actiever betrokken kunnen worden.

Ik sta hier niet om reclame te maken, maar een aantal van u kent wellicht deze kleine box van de "Kiemen van Brabant". Hiermee kun je informatie compact verpakken op een manier die voor meer mensen toegankelijk wordt. Met name op het aspect van communicatie roep ik de gedeputeerde op ervoor te zorgen dat je in een belevingsmaatschappij adviezen inzichtelijk, verhalend en beeldend vertelt en niet verzandt in dikke rapporten die misschien voor ons en aantal ambtenaren leesbaar zijn. Als wij dat willen democratiseren, ligt het advies voor mij niet zozeer in het logo van Brabant maar meer in de beeldende manier waarop die adviezen gecommuniceerd worden. Dat vind ik een belangrijk aspect dat ik de gedeputeerde wil meegeven. Wij stemmen uiteraard in met het voorliggende voorstel.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. In de eerste termijn nam ik de woorden "usual suspects" in de mond. De reactie van de gedeputeerde met zijn aankondiging van de nieuwe voorzitter bevestigt dat beeld. Ik noem een paar steekwoorden: "dubbele petten" en "netwerkvriendjes".

Wij herinneren ons dat de PvdA de vorige periode een hartstochtelijk voorstander was van de startnotitie. Volgens mij heeft de PvdA daarmee de randvoorwaarde van dat budget hartstochtelijk omarmd. En toch, nu opeens niet. Het moet weer meer gaan kosten. Ik wil daarop graag een reactie van de collega's.

In de eerste termijn hebben wij een aantal vragen gesteld, maar hebben daarop geen enkel antwoord gekregen. Het waren toch behoorlijk concrete vragen. Ik herhaal die maar even. Hoe kan het dat de afdeling kennis, onderzoek en advisering het budget dat nu wordt overgeheveld naar de netwerkclubjes zomaar kan missen? Wat gaat de afdeling kennis en onderzoek van de provincie nu niet meer doen dat eerst wel gepland stond? Hoeveel meer onderzoek en werkuren gaat de stichting BrabantAdvies dan genereren in verhouding tot de huidige output die €173.000 extra rechtvaardigen?

De heer **Maas** (PvdA): Voorzitter. Ik dacht dat ik het zojuist uitgelegd had, mevrouw Van der Kammen. Ik heb gezegd dat wij ons een hoedje zijn geschrokken toen wij onder het kopje "financiën" het een en ander lazen. Wij hebben echter gezien dat het budget er wel al was maar dat nu transparant wordt gemaakt waaraan het wordt besteed. Er wordt precies aangegeven waar de bedragen voor dienen. Dat is voor ons reden om ermee akkoord te gaan. Budget dat eerst gereserveerd was onder andere posten, zien wij hier nu klip en klaar.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb in eerste termijn niet gesproken, maar ik nu wel de tweede termijn gebruiken.

De **voorzitter**: Als u vanaf uw plaats een korte opmerking wilt maken, sta ik u dat graag toe.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Het gaat over de benoeming van de voorzitter en de ruimte van PS daarbij. In het stuk staat dat de stichting BrabantAdvies met name bedoeld is om GS en PS te informeren. Voor mij is onduidelijk in hoeverre PS invloed kunnen hebben op de benoeming van de voorzitter en de andere leden.

De **voorzitter**: Er zijn geen andere woordvoerders in tweede termijn. Ik geef het woord aan de gedeputeerde en kondig tevens aan dat wij na dit onderwerp een korte schorsing inlassen waarin u zich even kunt vertreden.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Voorzitter. Naar aanleiding van de oproep van de heer Porthoine merk ik op dat ik als geen andere de overtuiging heb dat vorm ook inhoud is. Ik vind dat daarin al goede stappen zijn gezet. Ik heb al aangegeven dat wij dit hebben besproken met verschillende mensen die bij BrabantAdvies betrokken zijn. Ik kan u garanderen dat ook BrabantAdvies vol ambitie die richting wil ingaan, zowel in de wijze van totstandkoming van adviezen als de manier waarop de adviezen uiteindelijk worden gepresenteerd. Spreekt u mij er vooral op aan als dat niet zo gebeurt.

Mevrouw Van der Kammen heeft inderdaad een aantal concrete vragen gesteld. Ik zal proberen daarop kort te antwoorden. In het budget kennis en onderzoek zat meer dan alleen de huidige financiering. Mevrouw Van der Kammen heeft ongetwijfeld in het Bestuursakkoord gezien dat wij nog met herprioritering bezig zijn. Het gaat over de begroting 2016. Bij de herprioritering willen wij kijken wat wij de komende jaren precies met de budgetten gaan doen. Ik kan het antwoord echter niet helemaal geven, omdat juist in de jaarplannen voor de komende jaren wordt bepaald welke onderzoeken er worden uitgevoerd. Wij hebben goed geprobeerd transparant te maken welke budgetten er beschikbaar zijn, dus niet apart personeelskosten of extra onderzoeken waarvoor wel een potje zou zijn. Wij hebben nu heel duidelijk het benodigde budget afgebakend. Daarmee hebben wij ook wat administratieve rompslomp weggehaald uit de begroting. Wij hebben heel transparant aangegeven wat het budget is en wat wij ervoor gaan doen. De daadwerkelijk onderzoeken die eruit voortkomen, zijn onderdeel van het proces naar november. In de begroting staat de onderzoekskalender die wij naar ik in deze vergadering proef in oktober met elkaar gaan voorbespreken.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): De gedeputeerde zegt dus eigenlijk dat hij nog niet weet hoeveel geld er volgend jaar naar advies gaat, ook niet om welke kosten het gaat en bovendien zijn de personeelskosten nog niet duidelijk. Hoe kan hij dan in hemelsnaam al zeggen dat nu een budget wordt overgeheveld vanuit BrabantKennis naar de Stichting BrabantAdvies?

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Volgens mij hoort mevrouw Van der Kammen andere dingen dan ik probeer over te brengen. Wij stellen een budget vast op basis van het verleden en een aantal separate kosten worden nu samengevoegd. Het budget is gebaseerd op de onderzoeken die de afgelopen periode gerealiseerd zijn. Daarbij speelt ook de vraag wat wij bij het vaststellen van een budget kunnen doen opdat de Staten op een goede manier in positie worden gebracht. GS nemen de verantwoordelijkheid omdat voor de Staten te organiseren. Ik proef Statenbreed steun voor deze insteek.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ik hoor de gedeputeerde zeggen dat op deze wijze het budget voor BrabantAdvies alleen maar transparanter wordt. Ik begrijp van hem dat wij volgend jaar tot in detail kunnen zien waaraan het geld besteed is.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): De Staten stellen de begroting vast. In de begroting ziet u de drie W-vragen: Wat willen we bereiken? Wat gaan wij daarvoor doen? Wat mag het kosten? Ik ga niet tot op paperclipniveau met u in gesprek hoe BrabantAdvies zijn kosten maakt. Ik mag toch hopen dat in het gesprek hier de meest dominante vraag zal zijn welke onderzoeken met dit geld gerealiseerd worden.

Er was nog een vraag van mevrouw Brunklous. Ik kan haar zeggen dat ik een beetje hetzelfde gevoel heb. Wij gaan nu van de oude situatie naar de nieuwe. Wij hebben de verantwoordelijkheid genomen voor een vacaturetekst. Er is een uitvoerige procedure doorlopen. In het presidium wordt, zoals dat vaker gebeurt bij benoemingen, even gesondeerd hoe men ertegenover staat. Naar aanleiding van het gesprek vanochtend in het presidium wil ik kijken of dit de juiste manier is. Ik heb er al over gesproken met de griffier. Wij moeten balanceren tussen het betrekken van de Staten en de privacy die bij dit soort processen aan de orde is. Het gaat immers om gevoelige informatie. Ik zou het presidium willen uitnodigen om samen met GS te kijken of de huidige manier van benoemingen voor dit soort functies en de betrokkenheid van GS en PS daarbij de beste manier is. Heel concreet is het nu zo dat GS sonderen bij het presidium maar dat GS de verantwoordelijkheid hebben om een besluit te nemen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Er is nog steeds een vraag niet beantwoord. Hoeveel meer werk gaat BrabantAdvies nu verrichten dat een extra budget van € 173.000 rechtvaardigt?

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Dat hangt af van het gesprek dat wij in oktober hebben. Wij kunnen het hebben over meer kwaliteit of meer kwantiteit. Als de Staten bijvoorbeeld behoefte hebben aan heel veel kleine adviezen, dan neemt de output toe. De Staten zouden in oktober ook kunnen aangeven dat zij behoefte hebben aan wat meer brede, integrale adviezen waardoor twee sub-raden gaan samenwerken. Dan neemt de output van het aantal adviezen wellicht af maar neemt de kwaliteit toe. De Staten zijn medeopdrachtgever. Ik zou die vraag dan ook aan uzelf stellen, mevrouw Van der Kammen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ik hoor de gedeputeerde dus eigenlijk zeggen dat het wel dunderd gaat worden, maar wij weten nog niet wat er precies uit de hoge hoed gaat komen. Dat klinkt als heel veel PvdA-invloed.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Ik eindig mijn betoog, voorzitter.

De **voorzitter**: Wij gaan stemmen, eerst over het amendement en daarna over het voorstel zelf.

In stemming komt amendement A5

De heer **Portheine** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Tegen.

De heer **Van der Staak** (SP): Tegen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voor.

De heer **Hageman** (D66): Tegen.

De heer **Maas** (PvdA): Tegen.

Mevrouw **Brunklau**s (GroenLinks): Tegen.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt Statenvoorstel 35/15

De heer **Portheine** (VVD): Voor.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

De heer **Van der Staak** (SP): Voor.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Tegen.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **Maas** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Brunklau**s (GroenLinks): Voor.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

Wij moeten nog twee C-stukken behandelen. Daarna komen er vijf vragen en een interpellatiedebat. Ik stel voor de vergadering voor een kwartiertje te schorsen. Koffie en thee zijn beschikbaar bij de bar.

De vergadering wordt geschorst van 15.55 uur tot 16.10 uur.

De **voorzitter**: Ik moet u het volgende melden. Wij hebben net gestemd over Statenvoorstel 35/15. Feitelijk lagen daaraan vier deelbesluiten ten grondslag. Formeel vraag ik of een van u bij nader inzien had willen stemmen over één van deze besluiten afzonderlijk, of kunnen wij ervan uitgaan dat bij implicatie al deze besluiten in uw stemgedrag tot uitdrukking zijn gekomen? Om problemen later te voorkomen stel ik de volgende vraag. Had een van u over een voorstel willen stemmen?

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. Ik kan het vanaf mijn plaats toelichten. De PVV had bij deelbesluit 2 en deelbesluit 4 vóór willen stemmen. Wij willen graag dat dit in de notulen wordt opgenomen.

De **voorzitter**: Het is inderdaad goed om dat in de notulen op te nemen. Dan is dat een stemverklaring achteraf. Als een volgende keer dit soort dingen voorkomt, is het misschien goed om het tijdens de behandeling te melden zodat wij het anders kunnen doen. Dank voor het feit dat u opmerkzaam was. Ik zie geen andere woordmeldingen. Nu zijn bij implicatie alle vier besluiten meegenomen maar met de kanttekeningen die mevrouw Van der Kammen namens de PVV-fractie zojuist heeft gemaakt en in de notulen is opgenomen. Dank voor uw bereidwilligheid.

PS 51/15: Begrotingswijziging middelen Bestuursakkoord beschikbaar stellen voor de cofinanciering van Europese Programma's

De heer **Koevoets** (VVD): Voorzitter. Namens de VVD wil ik graag het volgende opmerken over het voorliggende onderwerp.

Brabant in de top 5 van meest innovatieve regio's van Europa, dat is onze gedurfde ambitie. We geloven daarin omdat Brabant "slimme specialisaties" heeft die tot de wereldtop behoren, of kunnen behoren. Denk daarbij aan de hightech van Brainport of aan de logistieke en biobased ontwikkelingen in West-Brabant. Ondernemers moeten het voortouw kunnen nemen. Samen met kennisinstellingen kunnen zij – deze ondernemers, mkb'ers – het verschil maken.

De provincie stimuleert en ondersteunt op verschillende gebieden.

De provincie bevordert grensoverschrijdende samenwerking, haalt geld van het nationale topsectoren beleid binnen, haalt geld uit de EU-groeistrategie binnen, investeert in slimme specialisaties van Brabant en helpt mkb'ers te investeren!

Ik zal het hierbij laten en niet het hele hoofdstuk over de kracht van talent en innovatie in Brabant uit ons VVD-verkiezingsprogramma "De kracht van Brabant" voorlezen. Echter, nu ik toch bezig ben met voorlezen toch nog even iets uit ons nieuwe Bestuursakkoord: "We zetten in op de (nieuwe) Europese kaders en fondsen (OP-Zuid, Interreg en POP3) en reserveren daartoe de benodigde cofinanciering."

Het voorstel voor cofinanciering van de Europese programma's past helemaal in de kaders zoals we die hebben vastgesteld. Dat we de cofinanciering willen, is duidelijk; dat we het nu moeten besluiten, is ook helder. We mogen het de Brabantse ondernemers die vooruit willen niet aandoen dit mis te lopen. Een kniesoor zal nu wellicht zeggen: het gaat om Essentgelden en die zouden niet als subsidie maar als revolverende investeringen moeten worden ingezet. Wat de VVD betreft zijn er weinig tot geen alternatieven te bedenken die op zo'n manier bijdragen aan de Brabantse economie.

Waarom zijn deze regelingen van belang voor ons?

Het OP-Zuid (Operationeel Programma) zet in op innovatie, in de topclusters en met name het mkb (midden- en kleinbedrijf). Het richt zich ook op aansluiting van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt; een onderwerp waarvoor we ook in dit huis vele malen aandacht hebben gevraagd. Verder is een doelstelling

van OP-Zuid: Het stimuleren van innovatie gekoppeld aan slimme uitrol van koolstofarme technologieën en instrumenten gericht op de gebouwde omgeving.

Met POP3 (Platteland Ontwikkelings Programma) geven we Brabantse agrarische ondernemers de ruimte de voorsprong die ze hebben te behouden of uit te bouwen. Daarmee blijft onze agrarische sector aan kop en kan deze verder verduurzamen, precies wat we willen: krachtig en prachtig, om trots op te zijn.

Velen roepen ook al langer op tot betere samenwerking tussen Vlaanderen en Brabant. Wij hoorden het vandaag nog. Binnen de verschillende Interreg initiatieven wordt de samenwerking tussen de Brabanders aan weerszijden van de landsgrens gestimuleerd en we moeten daar als Noord-Brabant, of het nu is uit historisch besef of met het oog op de toekomst, fors aan bijdragen. Met initiatieven als crossroads waarin op zoek gegaan wordt naar nieuwe technieken of meer specifiek met het project om waterstof als brandstof meer kansen te geven, kunnen we de beste mensen, mkb'ers of zoals ze in Vlaanderen genoemd worden: kmo'ers (kleine of middelgrote onderneming) samen laten werken aan oplossingen.

Met de steun voor deze Europese programma's kunnen we samen met het mkb blijven investeren in oplossingen waarmee Brabant zich eens te meer zal kunnen onderscheiden als Europe's Heart of Smart Solutions!

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voorzitter. Het CDA gaat voor een degelijk financieel beleid voor nu en voor de toekomst. In die lijn hebben wij drie opmerkingen en drie vragen bij dit voorstel over efficiëntie, bureaucratie en het Bestuursakkoord.

Ik start met efficiëntie. Het uitgangspunt voor ons is dat ook dit Europees geld terecht moet komen waarvoor het bedoeld is: bij projecten, bedrijven en de Brabanders. Het moet niet in het proces blijven hangen. Daarover hebben wij een vraag aan GS. In het voorstel wordt gesproken over een extra bedrag van 3 miljoen euro voor de POP3 gelden. Het betreft de ongedekte kosten ten aanzien van uitvoering, zo wordt vermeld. Het lijken ons uitvoeringskosten en wij vragen GS of wij hierover een soort innovatieve afspraak kunnen maken – dat past ook wel bij dit college – dat deze kosten met minimaal 10% zullen verminderen, nu en in de toekomst?

Ik ga door naar de bureaucratie. Hoe fijn Europese gelden ook zij, vaak zien wij dat Europese subsidies pure paarse krokodillen zijn met vele honderden pagina's formulieren die vaak uren tijd vragen van subsidieadviseurs. Dit maakt het voor familiebedrijven en het mkb vaak lastig om hiervan te profiteren. Wij vragen GS of zij dit probleem ook in Brussel willen aankaarten want het speelt allang. GS zitten in allerlei organen en kunnen dat dus doen.

In het stuk staat dat er eigenlijk al een voorschot genomen wordt op het Bestuursakkoord dat niet helemaal helder was, maar dat daarop wordt teruggekomen op 18 september. Wij zijn daar ontzettend blij mee want dan kunnen wij echt met elkaar aan de slag. Wij willen dan ook graag informatie krijgen over deze gelden. Wij willen 15 miljoen euro beschikbaar stellen maar dan willen wij wel van het college weten wat het daarmee gaat doen.

Om af te sluiten en om dit geen Griekse tragedie te laten zijn: het CDA gaat akkoord met het voorstel.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. Middelen uit het Bestuursakkoord voor de troepen uit al beschikbaar stellen voor de financiering van Europese programma's. Veel spilzuchtiger en eurofieler dan dit college tref je de bestuurders niet aan. Bij de presentatie van het Bestuursakkoord glommen ze al van trots: nu mochten ze écht aan de slag om hun eurofiële dromen waar te maken. Maar wat voor deze linkse bestuurders een sprookjesachtige droom is, is voor de belastingbetalende Brabanders een ware nachtmerrie: miljoenen van hun belastinggeld wordt alvast aan EU-doelen uitgegeven, en dat alles voordat er überhaupt een fatsoenlijk debat over het vage en wollige Bestuursakkoord heeft plaatsgevonden. Oftewel: de bestuurders gaan de centen alvast uitgeven voordat de volksvertegenwoordiging over de middelen en de inzet daarvan iets heeft kunnen vinden.

Sterker nog: het college handelt in strijd met de financiële verordening door niet eens een perspectiefnota op te stellen. Had het college dat wél gedaan, dan was er nu in reactie op het Bestuursakkoord een perspectiefnota waarmee de beschikbaarstelling van de middelen op legitieme wijze had kunnen plaatsvinden, los van wat je inhoudelijk vindt van die middeleninzet.

Alsof het de normaalste zaak van de wereld is, alsof we een dief van onze eigen portemonnee zouden zijn en we de hoofdprijs in de staatsloterij mislopen als we het geld niet klaarzetten voor de verwezenlijking van de Brusselse ideologische heilstaatsdoelstellingen, zo wil het college ons overtuigen met argumenten van schijnbare logica. Die logica is echter ver te zoeken. Zo wordt de valse suggestie gewekt alsof de euro's die het college beschikbaar stelt, zomaar op magische wijze vermenigvuldigd worden: het zogenaamde multipliereffect. Ja, inderdaad voorzitter, een heus multipliereffect, maar dan wel in de portemonnee van de belastingbetaler: die mag één via de provincie, en twee via de EU meebetalen en met een beetje pech ook nog drie via het Rijk en vier via de gemeente. Het geld meermalen afgepakt, dat is kennelijk een multipliereffect. Het college kan dan wel gretig kijken naar de provinciale huishoudportemonnee, maar wij kijken naar de portemonnee van de belastingbetaler en die wordt multi-leeggeroofd.

Nog zo'n leuke van het college: "het is geen subsidie want het heet investeringssubsidie en niet exploitatiesubsidie." Ook een investeringssubsidie is gewoon een subsidie. De PVV wil dan ook van het college het volgende weten: Als we 15 miljoen euro investeren, hoeveel euro's krijgt de kas van de provincie dan terug?

Laat één ding duidelijk zijn: voor de PVV is het terughalen van Brabants belastinggeld uit Brussel een belangrijk punt, maar zoals we duidelijk in ons programma hebben verwoord, moet dat alleen indien de betreffende projecten ook zonder EU-subsidie zouden worden uitgevoerd en zonder toe te geven aan Brusselse beleidseisen en regelzucht. Daarom een belangrijke vraag aan het college. Zijn de projecten die u wenst uit te voeren met EU subsidie projecten die u reeds in de planning hebt staan en die reeds onderdeel uitmaken van het lopende beleid? Kunt u een lijst van de betreffende projecten geven? Graag een concreet en to the point antwoord.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter. Dit onderwerp vraagt kennelijk wat toelichting want het zit niet meer helder tussen de oren van de huidige Statenleden en dat is heel begrijpelijk. Ik denk dat het ook niet meer helemaal helder is voor de Statenleden die de vorige periode hebben meegemaakt. Het is een programma voor heel Zuid Nederland. Alle kennisinstellingen en alle vertegenwoordigers van het bedrijfsleven uit de betreffende provincies en steden hebben eraan bijgedragen. Het programma is natuurlijk afgeleid van de Agenda van Brabant, van ons economisch programma en van onze speerpunten. Via de nationale autoriteit hebben wij 4 Nederlandse programma's voorgelegd aan de autoriteit in Brussel. Die heeft er een klap op gegeven. Dat programma leidt de komende jaren tot honderden miljoenen euro's aan investeringen. Ik heb het dan alleen over een deel van wat de nationale overheid ter beschikking stelt voor de drie provincies in Zuid-Nederland. Wij kennen geen schotten tussen de provincies. Hetgeen Brussel ter beschikking stelt laat onverlet dat op zijn minst een multiplier ter beschikking wordt gesteld via investeringen in het bedrijfsleven. Wij praten dan echt over honderden miljoenen.

Die projecten gaan nu van start. De Interregprogramma's tussen de provincies Zeeland, Brabant, Limburg en alle Vlaamse regio's lopen al. Binnenkort gaat Noord-Rijn Westfalen van start. Ook POP3 gaat van start. Daarmee gaat voor het eerst naast natuur 30% naar innovatie. Ook de programma's van OP-Zuid gaan binnenkort van start.

U heeft in de vorige Staten een uitgebreide notitie gekregen waarin de strategie staat beschreven en welke geldmiddelen daarvoor nodig zijn. De vorige fractievoorzitter van het CDA constateerde toen dat de cofinanciering die verplicht is om überhaupt in aanmerking te komen voor die Europese programma's, nog

niet geregeld was. Wij hebben toen afgesproken dat die in de nieuwe meerjarenbegroting en in het nieuwe Bestuursakkoord verwerkt moest worden.

Het was inderdaad misschien wat chiquer geweest om dat integraal aan te reiken in de septembervergadering, maar Brusselse regels zeggen nu eenmaal dat vóór 1 september de cofinanciering bekend moet zijn, anders komen Brabantse ondernemers niet in aanmerking om mee te doen in de eerste ronde van de Europese programma's.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Wellicht ben ik een van die Statenleden uit de vorige periode die het niet zo goed weten. Kan de gedeputeerde mij vertellen waar de middelen van het Rijk vandaan komen? Wie betaalt die middelen?

De heer **Pauli** (GS;VVD): De middelen van het Rijk komen in hoge mate van het ministerie van Economische Zaken. Dat ministerie stelt cofinancieringsmiddelen ter beschikking. De middelen van de regio's komen in dit geval van de drie zuidelijke provincies. Wij werken daar samen. Brabant doet mee voor 3/6 deel, Limburg voor 2/6 deel en de provincie Zeeland voor 1/6 deel. Wij kennen geen schotten, maar bijvoorbeeld bij 80% van de Interregprojecten zijn Brabantse kennisinstellingen of het mkb-bedrijfsleven betrokken. Het grote deel komt vanuit Brussel. Die stelt enorme bedragen ter beschikking voor de OP-Zuid en voor de Interregprogramma's om de komende tijd tot uitrol te kunnen komen plus de POP3-gelden.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ik ben blij dat de gedeputeerde even opheldering heeft gegeven, want ik dacht altijd dat de belastingbetaler degene was die ervoor zorgt dat het Rijk middelen heeft.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Die belastingbetaler, om dat woord van mevrouw Van der Kammen een keer te gebruiken, gaat geweldig veel profijt ervan hebben, want met de inzet van in dit geval 52 miljoen euro aan Brabantse gelden komt er een geweldige multiplier investering van honderden miljoenen euro's in de economie en daarmee in de werkgelegenheid. Daarmee is de Brabantse belastingbetaler zeer gediend.

De heer **Koevoets** (VVD): Mag ik de gedeputeerde vragen of het eigenlijk als volgt geïnterpreteerd kan worden? De belastingbetaler om in de terminologie van de PVV te spreken, heeft natuurlijk die belasting allang betaald. Bij de belastingtarieven staat niet dat dit deel naar OP-Zuid en dat soort zaken staat. Het tarief blijft het tarief. Als wij dit nu niet doen, is het dan niet zo dat de Brabantse belastingbetaler zijn geld naar andere regio's ziet gaan? Is het dan ook niet zo dat het Europese geld dan wellicht naar andere lidstaten gaat? Lopen wij niet dat risico als wij niet meedoen?

De heer **Pauli** (GS;VVD): Daarin heeft de heer Koevoets gelijk. Laat ik een andere metafoor gebruiken. Je zou in dit geval kunnen zeggen: op de markt is je gulden een daalder waard. Je doet mee en dan kun je je investeren verdubbelen of verdriedubbelen, of je doet niet mee en dan krijg je niets. Zo simpel is het.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Het is duidelijk dat de VVD opeens een heel andere visie op baten en lasten heeft. Het klinkt toch een beetje als een vreemde rekensom. Je betaalt drie keer en je krijgt de helft terug. Nu wordt er net gedaan alsof je maar de helft betaalt en drie keer terugkrijgt.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Mevrouw Van der Kammen probeert mijn woorden steeds een andere wending te geven. Ik heb gezegd dat wij door middel van de cofinanciering vanuit de provincies Brabant, Zeeland en Limburg waarmee wij verplicht samenwerken vanuit het landsdeel zuid, een enorme multiplier krijgen ten opzichte van de 52 miljoen euro die Brabant in deze periode inzet. Daar staan honderden miljoenen

tegenover. Die komen via de OP-Zuid terug uit Brussel uit POP 3 en Interreg. Die multiplier komt niet in de kas van de provincie, hoewel je zou kunnen zeggen dat je met de inzet van economisch geld veel meer doelen kunt bereiken door maximaal gebruik te maken van Europese gelden, maar gaat vooral heel veel betekenen voor het bedrijfsleven en daarmee voor de werkgelegenheid.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Ik vind het prima, ik heb dat ook al in mijn bijdrage aangegeven, dat het college per se wil kijken naar het huishoudboekje van de provincie, maar ik heb ook aangegeven – en die vrijheid moet de gedeputeerde ons gunnen – naar de portemonnee van de belastingbetaler op het totale niveau. De belastingbetaler betaalt vier keer. Hij betaalt mee aan de afdracht aan de EU, 7 miljard euro voor Nederland, die betaalt mee aan de provincie, die betaalt nationaal mee enz.

De **voorzitter**: Dit hebben wij al gehoord. Wij gaan nu het debat herhalen. Daar heb ik niet zo veel zin in. Ik stel voor dat de gedeputeerde zijn betoog nu vervolgt.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Mevrouw Van der Sloot vroeg of het Europese geld terechtkomt bij de Brabanders. Ik heb al verteld dat wij samenwerken met Limburg en Zeeland: 3/6, 2/6 en 1/6. In bijna 80% van de gevallen zijn Brabantse ondernemingen betrokken bij de Zuid-Nederlandse programma's. De kosten van de uitvoering houden wij voortdurend in de gaten. Er ligt overigens een goedgekeurd plan onder in Brussel. Waar wij kosten kunnen besparen, zullen wij dat zeker doen. In de voorgaande jaren hebben wij de kosten die wij bespaard hebben kunnen gebruiken voor nieuwe projecten. Het probleem is wel, mevrouw Van der Sloot, dat wij alle aanvragen moeten beoordelen die binnenkomen. Dat kost heel veel capaciteit. Bij alle regelingen die wij op dit moment hebben, zien wij dat ondernemers weer zeer actief worden en dat er binnen no time enorm veel aanvragen binnenkomen die allemaal beoordeeld moeten worden. Onze doelstelling is om door efficiency te besparen op de organisatiekosten, maar ik kan u geen zekerheid geven omdat het een frictie vormt met het aantal projecten dat wordt aangevraagd.

Er is gesproken over de paarse krokodil, adviseurs, probleem van Brussel. Ik kan u vertellen dat er op verschillende niveaus zeer intensief over gesproken is, overigens niet alleen met Brussel maar ook met Den Haag. Wij hebben immers ook te maken met onze nationale autoriteit die ons als Zuid-Nederlandse autoriteit weer controleert. Daar zit ook wat bureaucratie tussen. Uiteindelijk is het Brussels geld en Brussel bepaalt de regels. Het onderwerp is permanent aan de orde geweest, ook in de Vlaamse regio's. Wij zullen de komende tijd de uitwerking van een en ander blijven evalueren.

Het is lastig om te antwoorden op de vraag wat wij gaan doen. Er ligt een programma aan ten grondslag. Dat programma is goedgekeurd. Daarmee zetten wij in op innovatie, energie, op de human capital agenda, op de arbeidsmarkt, op de vernieuwingen in natuur en innovatie en op de grensoverschrijdende samenwerking. De projecten komen binnen en worden beoordeeld door een externe commissie die werkt volgens de kaders van het comité van toezicht. Het comité staat deze keer onder leiding van gouverneur Bovens uit Limburg. De commissie wijst binnen die kaders toe. Wij hebben daarop geen greep, maar wij krijgen deze periode wel de mogelijkheid om proactief consortia groepen van aanvragers te laten ontstaan. Dat biedt een uitstekende mogelijkheid zeker in Brabant om vanuit onze innovatiegedachte een groot aantal mkb'ers samen te laten werken bijvoorbeeld met multinationals of kennisinstellingen, waardoor het geld terecht gaat komen bij veel mkb'ers en niet alleen bij degenen die supergoed zijn in het doen van aanvragen en daarvoor ook de organisatorische middelen hebben.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen behoefte bestaat aan een tweede termijn. Wij gaan stemmen.

In stemming komt Statenvoorstel 51/15

De heer **Koevoets** (VVD): Voor.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

Mevrouw **Claessens-Vloedgraven** (SP): Voor.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Tegen.

De heer **Hageman** (D66): Voor.

De heer **De Kort** (PvdA): Voor.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

PS 36/15: Conceptbegroting 2016 Havenschap Moerdijk

De **voorzitter**: Dit was oorspronkelijk een A-stuk, maar de fractie van de PVV wilde hierover graag opmerkingen maken. Ik nodig mevrouw Van der Kammen graag daartoe uit.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. De begroting 2016 van Havenschap Moerdijk ligt voor. GS vinden daar niets van en stellen met droge ogen voor om geen zienswijze in te dienen op de begroting. De PVV heeft daar een andere mening over. De begroting 2016 van het Havenschap laat een ander beeld zien dan die van 2015. GS vinden daar niets van en stelt met droge ogen voor om geen zienswijze in te dienen op de begroting. Hebben GS daar dan geen mening over?

Het is enkel de heruitgifte van een eerder ingenomen terminal die de meerjarige exploitatie lijkt te redden. Voor reguliere grondexploitatie wordt wegens een lagere uitgifte én een lagere grondprijs in 4 jaar tijd 19 miljoen euro minder opbrengst gegenereerd. Hebben GS daar een zienswijze over?

Hoe houdbaar zijn de aannames voor uitgiftevolume en prijs in het LPM-plan (Logistiek Park Moerdijk) dan eigenlijk, als je in ogenschouw neemt dat nu in de reguliere exploitatie al dit soort drastische effecten waarneembaar zijn? Hebben GS daar een zienswijze over? En kan het college eens duiden welk voortschrijdend inzicht de begroting 2016 van het Havenschap oplevert voor de plannen van het LPM? Hoe houdbaar zijn de aannames daarvan nog?

En dan de kosten. Opeens zijn de kosten vanaf 2016 behorend bij lagere opbrengsten aan grondexploitatie flink hoger. Zijn de kosten eerder dan te optimistisch geraamd? Hebben GS daar een zienswijze over?

De **voorzitter**: Door het lid mw. Van der Kammen wordt het volgende amendement voorgesteld:

*"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op 10 juli 2015, ter bespreking van
Statenvoorstel 36/15 concept begroting Havenschap Moerdijk,
besluiten:*

- *bij ontwerpbesluit 36/15 B
de tekst "Besluiten: geen zienswijze in te dienen op de begroting van het Havenschap Moerdijk van
2016."*

te wijzigen in:

"De volgende zienswijze kenbaar te maken aan het Havenschap Moerdijk:

- *De begroting 2016 van het Havenschap laat een aanzienlijk negatiever beeld zien dan die van 2015.
Het is de heruitgifte van een eerder ingenomen terminal die de meerjarige grondexploitatie redt. Voor
reguliere grondexploitatie wordt wegens een lagere uitgifte én een lagere grondprijs in 4 jaar tijd 19
miljoen euro minder opbrengst gegenereerd.*
- *Tegelijkertijd worden al kosten gemaakt voor LPM. Dit plan is nog niet onherroepelijk. Omdat de
gedaalde opbrengstprognoses o.b.v. volume én prijs op de reguliere grondexploitatie te denken geven
over de vooruitzichten van het LPM-plan, is een actuele prognose van het LPM-plan noodzakelijk."*

besluiten tevens:

- *GS de opdracht te geven een actuele prognose van het LPM-plan op te stellen op basis van bijgestelde
inzichten over grondvraag en grondprijs."*

Dit amendement maakt onderwerp uit van beraadslaging en krijgt nr. A6.

Het woord is aan de heer Uijlenhoet voor zijn maidenspeech. Wij gaan even heel goed opletten!

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Ik wijs er even op dat u dankzij de SP de heer Uijlenhoet toch een bos bloemen kunt overhandigen.

De **voorzitter**: Nee hoor, mijnheer Heijmans, er was op gerekend.

Ik herhaal mijn oproep om amendementen en moties tijdig in te dienen opdat de besluitvorming niet wordt opgehouden.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter. Er kan veel worden gezegd over de begroting van het Havenschap Moerdijk. Ook wij hebben daar heel kritisch naar gekeken en een aantal technische vragen gesteld over de beperkte inzichtelijkheid van de risico-paragraaf. Gelukkig zijn die vragen naar tevredenheid beantwoord.

Het verheugt ons werkelijk dat het Havenschap serieus werk probeert te maken van duurzaamheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zo is er oog voor de aantasting van het leefgebied van kustbroedvogels. Het Havenschap doet onderzoek naar het versterken van de Sassenplaat als uitwijkmogelijkheid voor kustbroedvogels. Wij zouden graag zien dat er ook onderzoek wordt gedaan naar uitwijkmogelijkheden voor weidevogels. Uit recent onderzoek blijkt immers dat het slecht gesteld is met weidevogels en dat hun aantal schrikbarend afneemt. Daarom hebben wij een motie ingediend. Ik kan de motie voorlezen maar ik weet niet of dat de bedoeling.

De **voorzitter**: Dat hoeft niet. De motie wordt gekopieerd.

Door het lid Uijlenhoet wordt de volgende motie voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant in vergadering bijeen op 10 juli 2015, overwegende dat:

- *landelijke en internationale onderzoeken, zoals het recente rapport 'State of Nature', aantonen dat het aantal weidevogels in Nederland schrikbarend afneemt;*
- *Nederland een unieke positie heeft in het beschermen van weidevogels;*
- *provincies primair verantwoordelijk zijn voor het soortenbeleid, ook de weidevogels;*
- *de Tweede Kamer de regering recentelijk bij motie heeft verzocht in overleg te treden met de provincies met als doel voor de begrotingsbehandeling van 2016 met landsdekkende voorstellen te komen die gericht zijn op instandhouding en herstel van de weidevogelpopulaties,*

constaterende dat:

- *het Havenschap Moerdijk, waarin de provincie Noord-Brabant via een gemeenschappelijke regeling participeert, in haar begroting 2016 aangeeft een duurzame groei wenst te realiseren zonder toename van de milieudruk op de omgeving (p.9);*
- *het Havenschap Moerdijk wel onderzoek doet naar het versterken van de Sassenplaat als uitwijkmogelijkheid voor kustbroedvogels, maar een vergelijkbaar onderzoek niet heeft voorzien voor weidevogels,*

verzoeken Gedeputeerde Staten:

- *het Havenschap Moerdijk de gevolgen te laten onderzoeken van mogelijke uitbreiding van de haven en ontwikkeling van Logistiek Park Moerdijk (LPM) voor weidevogels en bij negatieve effecten met voorstellen te laten komen voor maatregelen ten behoeve van instandhouding en herstel van de weidevogelpopulaties,*

en gaan over tot de orde van de dag."

Deze motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. M6.

Mijnheer Uijlenhoet, ik feliciteer u met uw maidenspeech en overhandig u graag de daarbij behorende bos bloemen.

(de voorzitter overhandigt de heer Uijlenhoet een bos bloemen.

Applaus)

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter. Ik wil beide sprekers danken voor hun constructieve bijdragen en voor de manier waarop zij de afgelopen weken over dit lastige programma technische vragen hebben gesteld. Ik hoop dat die allemaal naar tevredenheid zijn beantwoord. Mochten er nog vragen overblijven, meldt u die dan even of bij collega Van Merrienboer of bij mij. Wij zitten samen in de raad van bestuur en ik zit ook in het dagelijks bestuur. U kunt zich ook melden bij de heer Van der Wel of de heer Koevoets die sinds deze week ook deel uitmaken van de raad van bestuur van Moerdijk.

Wij hebben daar de jaarrekening besproken in aanwezigheid van de accountant. U krijgt de jaarrekening nog toegestuurd maar ik kan u wel vertellen dat de accountant die heeft goedgekeurd, dat het bedrijf in een rustig vaarwater zit, er sprake is van een goede continuïteit, ook financieel en ook ten aanzien van de gronden.

De heer Uijlenhoet wees al even op het convenant dat deze week is gesloten. Als het goed is, hebt u daarvan digitaal een kopie ontvangen. Er zal met het bedrijfsleven op Moerdijk worden samengewerkt op

het gebied van natuur en verduurzaming, maar ook met de natuurverenigingen en wij zullen samen kijken wat wij daar kunnen doen.

Ik heb de motie inmiddels gekregen. Het college wordt verzocht: "het Havenschap Moerdijk de gevolgen te laten onderzoeken van mogelijke uitbreiding van de haven en ontwikkeling van Logistiek Park Moerdijk (LPM) voor weidevogels en bij negatieve effecten met voorstellen te laten komen voor maatregelen ten behoeve van instandhouding en herstel van de weidevogelpopulaties". Ik kan hierop helaas op dit moment geen antwoord geven of een toezegging doen. Ik zal het proberen uit te leggen.

Wij hebben deze week een enorme discussie gehad over alle bijzondere flora die Moerdijk heeft, maar die zit voor 99% op het terrein van Shell Moerdijk. Daar gaat het Havenschap niet over maar het bedrijf. Als ik hier iets toezeg en het blijkt dat dit op het terrein van bedrijf moet gebeuren, kan ik het niet waarmaken. Ik wil wel toezeggen dat ik dit onderwerp in de eerstkomende vergadering van de raad van bestuur aan de orde zal stellen. Ik weet dat er sprake is van een zeer positieve insteek zowel van de raad van de bestuur als van de kant van het bedrijfsleven. Ik zal u zo snel mogelijk over de uitkomst berichten. Om die reden verzoek ik de heer Uijlenhoet zijn motie aan te houden.

Mevrouw Van der Kammen heeft vragen gesteld over de lagere grondprijzen. Voor een deel is deze geactualiseerd aan de hand van de bijstellingen die wij gedaan hebben ook op grond van de effecten het debat dat hier heeft plaatsgevonden over Logistiek Park Moerdijk. De accountant heeft bij de jaarrekening 2014 geconstateerd dat die realistisch is en in ieder geval financieel voldoende robuuste mogelijkheden geeft om het jaar goed af te sluiten. De daadwerkelijke exploitatie van LPM komt pas aan de orde als het gepasseerd is bij de Raad van State. Zoals wij ook bij de beantwoording van de technische vragen hebben gezegd: in de begroting staan alleen transacties die al afgesloten zijn en dus 100% zeker zijn. Het is geen voorbeschouwing van wat zou kunnen gebeuren, nee, het zijn bikkelharde afspraken met het bedrijfsleven dat die gronden af gaat nemen. Door de economische crisis kwamen veel bedrijven in de haven Moerdijk ruim in het jasje te zitten. Dat heeft geleid tot veel nieuwe bedrijvigheid maar vooral op terreinen die al eigendom zijn van de programma's.

Ik wil mevrouw Van der Kammen graag bedienen maar zij moet ons niet vragen een actuele prognose op te stellen. Daar gaat het Havenschap over. Ook hier vraag ik het amendement aan te houden. Ik neem de opdracht op mij om binnen de raad van bestuur met de door mevrouw Van Kammer gewenste specificatie te komen over de exploitatie ook in het LPM en met een goede onderbouwing.

Toen ik in de technische vragen al die opmerkingen zag over kosten en baten, heb ik mij ook afgevraagd of het niet beter kon. Ik denk inderdaad dat dit mogelijk is. Ik ga ervoor zorgen dat het bij toekomstige begrotingen voortaan beter in de boeken staat en beter verantwoord wordt. Neemt u van mij aan dat de raad van bestuur unaniem van mening is dat het Havenschap Moerdijk een ordentelijke begroting voert, goed op de cijfers zit en dat de begroting een heel goede afspiegeling is van de werkelijke situatie

De **voorzitter**: Wilt u nog een oordeel geven over het amendement?

De heer **Pauli** (GS;VVD): Formeel moet ik het amendement ontraden omdat GS hier niet over gaan maar het Havenschap. Ik zeg nogmaals toe dat ik vanuit de raad van bestuur het onderwerp aan de orde zal stellen en dat dan de beschrijving hier komt.

De **voorzitter**: Ik vraag mevrouw Van der Kammen of zij het amendement wil handhaven of heroverweegt naar aanleiding van de opmerking van de gedeputeerde.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. Het is mij niet helemaal duidelijk wat de toezegging van de gedeputeerde precies inhoudt. Er is voortschrijdend inzicht, er is minder uitgifte en de marktprijs is verlaagd. Dat geeft te denken over het LPM. Los van de vraag of de berekening bij het Havenschap ligt,

zou ik het op prijs stellen als PS een actueel inzicht krijgen in de vooruitzichten van het LPM. Kan de gedeputeerde dat toezeggen?

De **voorzitter**: Ik dank mevrouw Van der Kammen. Wij houden het oordeel over het amendement dus nog even aan.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter. De gedeputeerde adviseerde ons om de motie aan te houden. Wij gaan dat toch niet doen en brengen de motie in stemming. Wij denken namelijk dat het een relatief kleine toevoeging is. Er wordt al onderzoek gedaan naar de broedvogels. De motie heeft betrekking op weidevogels. Er staan ook geen data in de motie. Ik zie niet wat het oplevert als ik haar zou aanhouden. Ik zou eigenlijk iedereen willen adviseren vóór de motie te stemmen. Er vloeit absoluut geen bloed, sterker nog, het zet het alleen maar in een wat duidelijker perspectief.

De heer **Burger Dirven** (VVD): Mijnheer Uijlenhoet, vindt u het niet een beetje voorbarig om nu al een uitspraak van de Staten te vragen over die weidevogels?

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Nee, anders zou ik de motie niet indienen. Het lijkt mij juist een mooie concretisering, ook omdat in het parlement erover is besloten. Er ligt een rol voor de provincie als het gaat om de bescherming van weidevogels. Gekoppeld aan de initiatieven die er toch al zijn in Moerdijk, lijkt mij het nu een goed moment om aandacht te vragen voor die weidevogels.

De heer **Burger Dirven** (VVD): Maar u hebt zojuist een toezegging gekregen van de gedeputeerde. Het is een ruime toezegging. Het lijkt mij bestuurlijk verstandig om daarover eerst met Moerdijk te spreken.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Ik begrijp dat wel en ben heel blij met de toezegging. Ik dank de gedeputeerde daar ook voor, maar ik zie niet helemaal in wat aanhouden van de motie toevoegt.

De **voorzitter**: Het debat lijkt mij wel gevoerd op dit punt.

De heer **Heijman** (SP): Een aantal fracties zullen de motie waarschijnlijk wel steunen als u haar nu aanhoudt en het verzoek van het college volgt om eerst tijd te nemen voor overleg. Ik vind het jammer dat de heer Uijlenhoet niet kan aangeven waarom het zo dringend is om de motie per se nu in stemming te brengen. Ik heb al vanaf het begin gezegd dat het een sympathieke en goede motie is en dat wij die graag ondersteunen. Maar is het nu zo'n ramp als wij in september over deze motie stemmen en die dan waarschijnlijk unaniem zullen steunen?

De heer **Uijlenhoet** (SP): Ik begrijp de reactie. Is het mogelijk dat ik even overleg met mijn fractie?

De **voorzitter**: Ik begrijp uw verzoek. Ik kom daarop zo wel even terug. Wij gaan nu niet het debat overdoen. U krijgt zo een korte schorsing.

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter. Ik heb hier een heel mooi kaartje: de nationale windmolenrisicokaart voor vogels. Het hoogste risico heeft de kleur paars en dat is nu net bij Moerdijk. Ik begrijp dat de heer Uijlenhoet daar in het kader van de duurzaamheid graag windturbines wil plaatsen, maar hoe haalt hij het in zijn hoofd om dan met zo'n motie aan te komen?

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Windmolens en vogels kunnen op zich heel goed samengaan. Het gaat hier niet over windmolens maar over weidevogels.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Als de heer Uijlenhoet zijn motie handhaaft, dan moet ik die helaas ontraden. Wij zijn namelijk niet in de gelegenheid om het Havenschap Moerdijk opdracht te geven. Wij hebben 50% van de aandelen. Dat betekent dat de besluiten unanimité vragen, ook van de gemeente Moerdijk. Bovendien heb ik zojuist gezien dat het over weidevogels gaat. De heer Uijlenhoet weet ongetwijfeld veel meer van flora en fauna dan ik, maar het woord "weide" betekent dat zij op het land zitten, op grond. Ik heb al gezegd dat heel veel van die grondposities eigendom zijn van bedrijven. Ik heb aangeboden om dat via de informele weg aan te kaarten met een positieve insteek. Ik zeg dat hier in aanwezigheid van twee Statenleden die namens u lid zijn van de raad van bestuur. Als u mij formeel de opdracht geeft met deze motie, moet ik die ontraden.

Mevrouw Van der Kammen vroeg wat mijn toezegging precies inhield en merkte tevens op dat het te denken geeft over het LPM. Het geeft niet te denken over het LPM. Wij wachten eerst de uitspraak van de Raad van State af. Ondertussen kijken wij naar de cijfers en die geven nog steeds, zoals mijn voorganger Yves de Boer hier in de Staten keurig verdedigd heeft, alle redenen om gerust te zijn over een goede exploitatie. Mevrouw Van der Kammen wil graag bijgepraat worden over de voortgang. Die cijfers kan zij krijgen. Ik zeg haar op voorhand dat wij natuurlijk gesprekken hebben over zeer grote partijen die geïnteresseerd zijn. Zolang een en ander niet zeker is en ik de namen van de betreffende bedrijven niet kan noemen, doe ik dat niet. Als mevrouw Van der Kammen daarover geïnformeerd wenst te worden, moet ik haar zwaar teleurstellen. Gezien de grote belangen doe ik dat niet.

De heer **Burger Dirven** (VVD): Ik wil na het goede antwoord van de gedeputeerde de indiener van de motie nog meegeven dat in het inpassingsplan van het LPM dit soort zaken van flora en fauna geborgd is. Ook in die zin is de motie overbodig.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Als de gedeputeerde een datum kan noemen wanneer wij hierop terugkomen, wil de motie wel aanhouden.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Het werkt niet als alle gedeputeerden en wethouders van Moerdijk buiten de raad van bestuur om zaken gaan doen met de directie. Zoals beloofd zal ik het in de septembervergadering aan de orde stellen. Mocht ik het niet doen, dan zitten er twee vertegenwoordigers namens uw Staten die dat ook kunnen doen.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Dan houd ik de motie aan, voorzitter.

De **voorzitter**: De motie op stuk nr. M6 wordt aangehouden en maakt derhalve geen onderwerp van beraadslaging meer uit.

Ik kijk nog even naar mevrouw Van der Kammen of zij aanleiding ziet om het amendement in te trekken of aan te houden of dat zij het wil handhaven.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. Op dit moment hebben wij geen aanleiding om het amendement in te trekken. Wij handhaven het dan ook. Het LPM is gebaseerd op inzichten die inmiddels achterhaald zijn als je de begroting 2016 leest.

De **voorzitter**: De gedeputeerde fluistert mij nog in dat hij het amendement ontraden heeft. Voor alle duidelijkheid zeg ik dat nog even via deze microfoon.

Ik heb de volgende toezeggingen genoteerd van gedeputeerde Pauli:

- de suggestie voor het doen van onderzoek van de gevolgen van mogelijke uitbreiding van de haven en ontwikkeling LPM voor weidevogelpopulatie wordt meegenomen naar de raad van bestuur en de Staten worden hierover zo spoedig mogelijk geïnformeerd;
- in de komende begrotingen van het Havenschap komt er een beter overzicht van de verschillen in kosten en baten tussen de verschillende jaren. De gedeputeerde neemt dit mee naar de raad van bestuur. Wij gaan stemmen allereerst over het amendement en vervolgens over het voorstel.

In stemming komt amendement A6

De heer **Burger Dirven** (VVD): Tegen.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Tegen.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voor.

De heer **Smeets** (D66): Tegen.

De heer **De Kort** (PvdA): Tegen.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Tegen.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Tegen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor dit amendement hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt Statenvoorstel 36/15

De heer **Burger Dirven** (VVD): Voor.

Mevrouw **Van der Sloot** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Voor.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Tegen.

Voorzitter. Uiteraard vinden wij het een goede zaak dat het Havenschap flink aan de weg timmert, al hebben wij daarbij andere accenten in gedachten dan duurzaamheidsdogma's. Wij vinden echter dat de ontwikkeling een stevige zienswijze rechtvaardigt.

De heer **Smeets** (D66): Voor.

De heer **De Kort** (PvdA): Voor.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voor.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voor.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voor.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV tegen dit voorstel hebben gestemd en die van de overige fracties ervoor, zodat het is aangenomen.

De vergadering wordt twee minuten geschorst.

Vragenuurtje

De **voorzitter**: Wij stellen de vragen aan de orde in de volgorde van binnenkomst.

Vragen van het lid Van den Berg van de PVV over de situatie rondom de N269

De heer **Van den Berg** (PVV): Voorzitter. Er komen zeer verontrustende berichten binnen over de N269, de weg van Tilburg naar Hilvarenbeek. Dat is nog een oude betonnen weg die in de jaren zeventig is aangelegd. Tijdens de afgelopen hittegolf zijn er grote problemen geweest. Het beton zet kennelijk uit, er springen stukken af en komt op sommige plaatsen flink omhoog.

Ik volg de krantenberichten maar ik zie niet wat de provincie hier met spoed aan gaat doen. Er worden hier en daar wat noodreparatie uitgevoerd, maar ik houd mijn hart vast als het komende zaterdag weer goed heet wordt, zeker met vochtige lucht, en er echt dingen fout gaan.

Ik heb de volgende vragen.

1. Wat gaat het college concreet doet aan de veiligheid op de N269? Hoe schat het college de situatie in?
2. Ik heb begrepen dat de renovatie van die weg al op stapel staat. Hoeveel kan die maximaal vervroegd worden?

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Voorzitter. Het klopt inderdaad dat het hier gaat om een betonnen weg. De N269 van Reusel tot Tilburg staat gepland voor 2016. Die opdracht is nu in de maak. Het is niet mogelijk om die te versnellen. De samenloop van omstandigheden maakt wel duidelijk dat wij daar aan de slag moeten en toevallig zijn wij dit al aan het inplannen.

Wat is er gebeurd? Er was sprake van tropische temperaturen . Dan gaan die platen uitzetten en krijg je betonspattingen. De wegen uit de jaren zestig/zeventig worden nu allemaal vervangen. De N269 staat op de rol. Naar aanleiding van die betonspattingen is er meteen een verkeersregelaar gekomen, er is een VRI (verkeersregelinstallatie) geïnstalleerd en de dag daarna is het fysiek opgelost.

Ik heb het nagevraagd en ik kan het helaas niet verder versnellen. Het gaat echt om groot onderhoud, niet om een kilometer weg, maar om de N269 van Reusel naar Tilburg. Wij willen dat graag in een keer goed doen en het aanwezige beton gebruiken als fundering voor het asfalt dat eroverheen komt.

De heer **Van den Berg** (PVV): Wat gebeurt er de volgende keer dat het 35° wordt en de luchtvochtigheid hoog is? Ik zou het risico niet durven nemen op die weg.

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Ik weet niet waar u woont, mijnheer Van den Berg, maar u gaat er zelf over. Wij moeten nu niet de schijn wekken alsof bij een temperatuur hoger dan 19° die wegen ineens beginnen te springen. Het gaat hier echt om incidenten. Die lossen wij meteen op. Wij zijn met groot onderhoud bezig en het is niet zo dat er morgen meteen een laag asfalt overheen kan. Wij moeten realistisch blijven. Wij willen dit soort situaties natuurlijk adequaat oplossen en dit soort incidenten geeft een extra stimulans om met de grootste spoed het groot onderhoud te gaan realiseren.

Vragen van het lid Smeulders van de PvdA over de situatie bij de A270

De heer **Smeulders** (PvdA): Voorzitter. Mijn fractie heeft inderdaad vragen aan het college over de A270, de provinciale autosnelweg tussen Helmond en Eindhoven. Dat is een onveilige weg. Dat is niet mijn eigen waardeoordeel, ik citeer de politie die daarover enkele jaren geleden een redelijk harde uitspraak gedaan heeft. Op deze weg vinden regelmatig ongevallen plaats helaas met vervelende aflopen. Vorige week was er nog een ongeval met een fatale afloop. Dat was voor mijn fractie reden om weer eens te vragen naar de stand van zaken. Dit dossier houdt onze fractie al langere tijd bezig. Ik heb het even nageteld: vorige Statenperiode hebben wij daarover zes keer schriftelijke vragen aan het college gesteld, laatstelijk in januari. Toen was het oordeel van GS dat de weg weliswaar voldeed aan de veiligheidsvoorschriften maar dat GS wel met de gemeente Helmond wilden bekijken hoe de veiligheid verbeterd kon worden van die ene overgang die onveilig zou zijn. Wij hebben vier vragen aan het college over deze situatie.

1. Is het college van mening en erkent het ook dat de verkeersveiligheid van deze weg aandacht behoeft?
2. Hoe staat het met het ambtelijk overleg met de gemeente Helmond dat is toegezegd?
3. Wat is de stand van zaken bij de rechtszaak die de gemeente Nuenen en omwonendenorganisatie tegen de provincie hebben aangespannen over het snelheidsbesluit? Daarover zou in april een uitspraak komen, maar dat is uitgesteld. Wij zijn benieuwd of er al een nieuwe zittingsdatum vastgesteld is.
4. Zijn GS bereid integraal te kijken naar de veiligheid van de A270 tussen Eindhoven en Helmond en daarbij gemeenten, TNO en andere belanghebbenden te betrekken?

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): Voorzitter. De situatie op de A270 vraagt inderdaad aandacht. Ik spreek bewust over de situatie en richt mij niet alleen op veiligheid. Het gaat om geluidshinder, om veiligheid maar ook om de positionering van de A270 in de bredere context van de bereikbaarheid van Zuidoost-Brabant.

De gehele situatie vraagt aandacht. Er komt waarschijnlijk eind juli een uitspraak van de rechter. De rechter heeft het overigens niet primair over veiligheid maar over de vraag of de provincie het besluit goed gemotiveerd heeft. Het gaat dus meer om een procesmatige beoordeling en niet zozeer om een inhoudelijke. Dat laat onverlet dat ik natuurlijk erg nieuwsgierig ben naar de uitspraak. Die uitspraak is ook van betekenis voor de bredere context van de bereikbaarheid van Zuidoost-Brabant. In september en oktober gaan wij daarover samen met de regio volop aan de slag. Wij hebben ook afspraken gemaakt met Helmond. Naar aanleiding van het ongeval dat heeft plaatsgevonden, is er contact geweest met Helmond. Heel formeel valt dit deel van de weg onder de gemeente Helmond. Het is natuurlijk heel

bijzonder dat én de gemeente Eindhoven én de gemeente Helmond én de provincie over één weg gaan. Ik verschuil mij daar niet achter maar vraag wel ruimte om de uitspraak van de rechter te mogen afwachten. Ik spreek met u af dat we dat zullen meenemen in het brede proces van de bereikbaarheid van Zuidoost-Brabant en dat wij in september/oktober met elkaar zullen spreken over wat dit betekent voor het vervolg.

De heer **Smeulders** (PvdA): In het verleden werd altijd gezegd dat er pas gekeken zou worden naar de veiligheid en de nieuwe inrichting van de A270 als de Ruit was aangelegd. Er werd door het vorige college een nauwe relatie gelegd met de Ruit. De Ruit is van de baan. Mag ik dan concluderen dat het college de mogelijke herinrichting van de A270 in het najaar integraal zal bekijken bij de plannen die gemaakt worden om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren?

De heer **Van der Maat** (GS;VVD): De heer Smeulders mag concluderen dat de A270 een van ingrediënten is van het brede complex van de bereikbaarheid van Zuidoost-Brabant. Ik heb niet de behoefte om er nu één ingrediënt uit te halen en daarover een discussie te voeren, juist omdat de samenhang zo belangrijk is in dat gebied. Dan zou ik ook moeten spreken over de N279, over geluidswallen, over de A50 etc. De kunst is nu juist om even een nieuw verhaal met elkaar te hebben over wat de beste manier is om Zuidoost-Brabant bereikbaar en veilig te houden.

Vragen van het lid Bakker van de fractie van de PVV over het Brabant C fonds richting Boulevard Festival

De **voorzitter**: Het is een maidenspeechje voor de heer Bakker, want ook voor hem geldt dat hij één minuut krijgt om zijn vragen te stellen.

De heer **Bakker** (PVV): Voorzitter. Het is vandaag – om in PVV-woorden te spreken – een tsunami van maidenspeeches en nu ben ik aan de beurt.

De PVV-fractie heeft reeds bij de allereerste "schetsen" van een fonds opgebracht door Brabanders die in het verleden netjes hun energie rekening hebben betaald en wat besteed gaat worden aan cultuur, altijd al stevig de hakken in het zand gezet en hier in het huis ontelbare keren de afkeur over uitgesproken. Inmiddels staat dankzij het vorige college de zak gratis geld met het label "Brabant C" in de etalage van onze Bossche toren te pronken en zijn de eerste toezeggingen al de deur uit.

In het Brabants Dagblad van 1 juni jongstleden hoopt directeur Victorien van Hulst van het Bossche theaterfestival "Boulevard" op een subsidie injectie van zeven ton, verdeeld over vier jaar voor het festival. Inmiddels weten we dat de woorden van festivaldirecteur Van Hulst profetisch waren, want vier dagen later gingen de subsidiesluizen richting het theaterfestival vanuit "ons" Brabant C fonds wagenwijd open.

Een van de spelregels van het Brabant C fonds is dat er een financieringsmaximum is van 30% en dat 70% van de financiering van een project elders vandaan moet gaan komen. Festival directeur Van Hulst zegt in het bewuste interview in het Brabants Dagblad hier het volgende over: "Als we het geld krijgen, dan is het wél met de opdracht ook aanvullende middelen zelf te vinden. Dat lukt wel als je interessanter bent voor grote partners. Met het C fonds achter je heb je een serieus visitekaartje. Ik heb er een positief gevoel over."

De PVV heeft hierover een aantal vragen.

1. Uit de woorden van festival directeur Van Hulst valt op te merken dat de overige 70% nog niet binnen zijn, maar dat dit mede dankzij "Brabant C" vast gaat lukken. Is het college het met de PVV eens dat een goed gevoel niet voldoende is en dat Brabant C alleen mag uitkeren als zwart op wit de benodigde

financiën echt daadwerkelijk via co-financiers (en dan het liefst via marktpartijen en niet via andere overheidgerelateerde instellingen en organisaties) gevonden zijn?

2. Op de website van Theaterfestival Boulevard wordt gemeld dat de organisatie van het festival de opdracht heeft gekregen bij de subsidie die zij verworven hebben uit het Brabant C fonds onder andere internationaler te gaan programmeren.

Aan deze oproep wordt gehoor gegeven en we zien in augustus tijdens de komende Boulevard allerlei toegankelijke, elitaire moderne dans en abstracte toneeluitvoerders uit alle hoeken van Europa voorbij komen op de Parade in Den Bosch. Past het inhuren van deze dure buitenlandse gezelschappen wel bij de doelstellingen van het fonds? En hoe ziet het college hierin een versterking van de Brabantse cultuur in de breedte?

De **voorzitter**: Ik dank de heer Bakker voor zijn maidenspeech die met bloemen wordt beloond.

(De voorzitter overhandigt de heer Bakker een bos bloemen.

Applaus)

De heer **Swinkels** (GS;SP): Voorzitter. Er begonnen mensen deze dag met een aanvraag voor spreektijd die zij niet genomen hebben en ik begon deze dag zonder spreektijd en dankzij deze vragen mag ik dan toch het woord voeren. Dank aan de fractie van de PVV.

Het Brabant C fonds was misschien niet de keuze van de PVV – de heer Bakker gaf dat ook aan – maar wel van Provinciale Staten. Wij hebben met elkaar afgesproken dat wij dit fonds alle gelegenheid zullen geven om via allerlei vernieuwende manieren te werken enerzijds aan internationalisering en anderzijds aan talentontwikkeling.

Ik vind het niet passend om bij elke nieuwe keuze die het fonds maakt, hier in PS discussie daarover te voeren, maar het lijkt mij beter om het totaal te beoordelen op het jaarlijkse moment waarop het Brabant C fonds zijn plannen presenteert en verantwoording aflegt. Anders hebben wij bij elke toekenning opnieuw deze discussie. Er is niet voor niets voor gekozen om dit op enige afstand te zetten.

De heer **Bakker** (PVV): Voorzitter.

De **voorzitter**: Ik geef u dadelijk de gelegenheid aanvullende vragen te stellen, maar ik sta geen interrupties toe tijdens het vragenuurtje. De gedeputeerde vervolgt zijn betoog.

De heer **Swinkels** (GS;SP): De heer Bakker heeft twee specifieke vragen gesteld. Ik zal proberen die te beantwoorden. Allereerst vraagt hij of een goed gevoel voldoende is. Laten wij nu niet op grond van krantenberichten deze discussie voeren. Er wordt open en eerlijk gecommuniceerd ook door het Brabant C fonds over welke toekenningen het fonds doet. U kunt op de website zien onder welke condities en voorwaarden dat gebeurt. Er wordt openlijk gecommuniceerd over de zaken die het fonds toekent.

De tweede vraag van de heer Bakker is of het inhuren van buitenlandse gezelschappen – en de heer Bakker voegt daar zelf allerlei krachttermen en metaforen aan toe – past bij de doelstellingen van het fonds. De keuze die hier gemaakt wordt voor internationalisering door een extra hotspot en talentontwikkeling samen te voegen met initiatieven vanuit de samenleving is in dit geval blijkbaar voor Brabant C reden geweest om dit project subsidie toe te kennen, omdat het meer is dan het reguliere festival van de Boulevard. Nogmaals, ik zou de Staten willen oproepen om de algemene afweging te maken nadat het fonds een jaar heeft gewerkt en via mij hier verantwoording aflegt over zijn keuzes.

De heer **Bakker** (PVV): De PVV is tegen de uitgaven van het Brabant C fonds.

Hoe hard is de 30% versus 70%-regeling die het fonds hanteert? Dat is voor ons heel belangrijk. Het is ook mogelijk dat je met het toekennen van deze subsidie theaterfestival Boulevardfestival de vernieling in helpt. Wie gaat het betalen als dadelijk die 70% niet opgebracht kunnen worden?

De heer **Swinkels** (GS;SP): Volgens mij is die 30% hard. Wij mogen straks kijken of dit goed gebeurd is. Ook voor theaterfestival Boulevard geldt het financieringsmaximum van 30%.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde en stel vast dat er geen vervolgvragen zijn. Wij gaan over naar de volgende set vragen.

Vragen van het lid Uijlenhoet van de fractie van GroenLinks over het klimaatbeleid

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Voorzitter. Onlangs deed de rechtbank in Den Haag een verrassende en belangwekkende uitspraak met ook voor de provincie Noord-Brabant verstrekkende gevolgen: De Nederlandse Staat moet meer doen om de uitstoot van broeikasgassen in Nederland te verminderen. Concreet: De Staat moet ervoor zorgen dat de uitstoot in Nederland in 2020 ten minste 25% lager is dan in 1990. Op basis van het huidige beleid realiseren we in Nederland niet meer dan 17% CO₂-reductie. De Nederlandse Staat schiet tekort in haar zorgplicht om burgers en het leefmilieu in voldoende mate te beschermen. Deze klimaatzaak was aangespannen door Stichting Urgenda.

De provincie maakt onderdeel uit van de Staat der Nederlanden en wordt dus evenzeer door deze rechterlijke uitspraak aangesproken.

Gegeven de uitspraak van de rechter gaat het niet meer om de vraag of we aan klimaatbeleid moeten doen, maar hoe we dat gaan doen. En dan is het toch wel opmerkelijk om vast te stellen dat de provincie Noord-Brabant in tegenstelling tot veel andere provincies en ook gemeenten een officieel klimaatbeleid ontbeert. Ook in het Bestuursakkoord zijn geen klimaatdoelen geformuleerd.

Om die reden heb ik namens de GroenLinks-fractie Statenvragen gesteld over de implicaties van de rechterlijke uitspraak voor het provinciale beleid, in het bijzonder het energiebeleid.

Mijn vraag nu is niet op de inhoud gericht, ik wacht de antwoorden op de Statenvragen af maar meer op het proces. Na de zomer gaan we namelijk het Bestuursakkoord behandelen, evenals de begroting, waarin klimaatbeleid en klimaatdoelen ontbreken. Ik heb daarom de volgende vragen aan GS:

1. Deelt u de mening van de fractie van GroenLinks dat het te ontwikkelen klimaatbeleid gevolgen heeft voor vrijwel alle beleidsterreinen van de provincie?

2. Wat betekent het te ontwikkelen klimaatbeleid voor de behandeling en uitwerking van Bestuursakkoord na de zomer?

Graag een antwoord.

De **voorzitter**: Ik wil vooral het proceskarakter van uw vragen onderlijnen. Want de inhoudelijke kant zit veel in de door u gestelde schriftelijke vragen. Gelet op de tijd en het uur van de dag zou ik de gedeputeerde willen vragen vooral de proceskant te beantwoorden.

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Voorzitter. Klimaatbeleid werkt inderdaad door in alle beleidsterreinen. Dat is precies de reden waarom dit college niet voornemens is afzonderlijk klimaatbeleid te maken maar dit integraal te verweven in alle beleidsterreinen. Ik nodig de Staten van harte uit om ons daar alert op te houden. Voor de behandeling van het Bestuursakkoord na de zomer zult u zien dat klimaat een rol speelt in de uitwerking, maar integraal en niet als afzonderlijk onderdeel.

Ik loop een tikkeltje vooruit op de beantwoording van de schriftelijke vragen: het Provinciaal Milieu- en Waterplan (PMW) ligt momenteel ter inzage. Daarin is ook het nodige over klimaat opgenomen als onderdeel van dat PMW en niet als afzonderlijk beleid.

De **voorzitter**: Ik dank de gedeputeerde voor haar antwoord en kijk of de heer Uijlenhoet nog een aanvullende vraag wil stellen. Dat is het geval.

De heer **Uijlenhoet** (GroenLinks): Gaan wij dan bij de behandeling van het Bestuursakkoord per beleidsterrein nog specifiek op de klimaatpunten in? Ik ben het met de gedeputeerde eens dat klimaat onderdeel is van alle beleidsterreinen. Dat is een logische benadering. De rechter vraagt ons echter om te gaan sturen op de norm van minimaal 25%. Hoe ziet de gedeputeerde dat voor zich?

Mevrouw **Spierings** (GS;D66): Of ons als provincie iets gevraagd is, is naar mijn mening voer voor juristen. De rechtszaak is aangespannen tegen de Staat der Nederlanden. Als provincie zijn wij weliswaar onderdeel van Nederland maar ik denk juridisch geen onderdeel van de Staat, maar dat laat ik graag aan juristen over.

De uitwerking van het Bestuursakkoord is een eerste stap in de vier jaar waarin wij beleid zullen maken en uitvoeren. Dat gaat niet tot in alle details. Ik nodig u graag uit om daarover vooral in gesprek te gaan en te blijven met ons college, niet alleen bij de behandeling van de uitwerking van het Bestuursakkoord maar graag ook daarna in de commissies. Het zou overigens wat zijn als wij ons Bestuursakkoord volledig uitwerken en behandelen in september en daarna geen beleid meer maken de komende vier jaar.

Vragen van het lid Van Hattem van de fractie van de PVV over de perspectiefnota

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Op 26 juni jl. stuurde de fractie van de PVV een brief aan GS met het verzoek de financiële verordening inzake de perspectiefnota concreet toe te passen. De reactie van GS op deze brief die u gisteren via de dagmail hebt ontvangen, roept bij onze fractie de volgende vragen op:

1. De reactie van GS van 6 juli 2015, door ons ontvangen op 8 juli, wordt betiteld als: beantwoording schriftelijke vragen. Onze brief was echter niet via de schriftelijkevragenprocedure aangekondigd. Waarom kiest het college voor deze wijze van reageren en waarom zijn de documenten dan ook niet conform deze procedure gepubliceerd? Ook in de GS-besluitenlijst komt deze brief niet aan de orde. Waarom niet?
2. Volgens de brief van GS is in Statenvoorstel PS 12/15 apart van het schema waarnaar verwezen wordt, te zien dat het altijd de intentie was om de uitwerking van het Bestuursakkoord en de perspectiefnota te integreren. Dit is in dit Statenvoorstel echter nergens te lezen. Integendeel, in de planning staat dat in de nieuwe bestuursperiode volgens de nieuwe cyclus gewerkt zal gaan worden en er dit jaar een perspectiefnota in juni of juli aangeboden wordt. Zo staat er letterlijk. Waarom verkondigen GS hierover onwaarheden?
3. Deelt het college onze constatering dat de antwoorden onder 2 en 3 dat de overdrachtsdocumenten noch een bestuurlijk document noch een vervangende perspectiefnota zijn geworden, haaks staan op zijn memo van 19 juni waarin het college stelt dat de functie van de perspectiefnota (ik citeer) "in een verkiezingsjaar in feite wordt overgenomen door een drietal documenten, waaronder het overdrachtdossier en het financieel voorjaarsbericht"? Zo nee, waarom niet?
4. Hoe kan het college zijn opmerkingen onder antwoord 1 dat het Bestuursakkoord en de perspectiefnota geïntegreerd worden, rijmen met zijn eerdere stellingname dat er geen perspectiefnota komt?

5. Zijn GS bereid om de financiële verordening correct toe te passen en aan PS een perspectiefnota en een burap (Bestuurlijke rapportage) aan te bieden?

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Voorzitter. De eerste vraag betreft de gevolgde procedure. Ik moet zeggen dat de heer Van Hattem mij een stukje heeft geholpen in het onderscheid tussen schriftelijke vragen en vragen op schrift. Kennelijk bestaat dat onderscheid. Volgens mij past hier een excuus voor het feit dat wij niet de correcte procedure hebben gevolgd. De heer Van Hattem heeft wel in no time een reactie gehad. Die is via de dagmail openbaar tot hem gekomen. Zijn opmerking helpt mij en ons allemaal om het onderscheid tussen schriftelijke vragen en vragen op schrift in het vervolg correct toe te passen. Wij hebben gezorgd voor een tijdige beantwoording.

De heer Van Hattem refereert aan het Statenvoorstel dat in de vorige periode is vastgesteld. Hij zet het daarbij behorende schema nu wel even buiten haken, terwijl dit schema volstrekt duidelijk aangeeft hoe in een jaar waarin een bestuurswisseling plaatsvindt, de uitwerking van het Bestuursakkoord/perspectiefnota de functie vervult die in reguliere jaren toekomst aan de perspectiefnota. De intentie om de uitwerking van het Bestuursakkoord de rol te laten vervullen van een perspectiefnota staat wel in het schema. De heer Van Hattem heeft wel een punt met zijn opmerking dat het in het Statenvoorstel niet helemaal gecorrespondeerd is in de tekst. Het is wel op alle momenten de intentie geweest – volgens mij is dat logisch en kan het ook niet anders – dat de uitwerking van het Bestuursakkoord de beleidsrijke uitwerking vormt van een perspectiefnota aan het begin van een beleidscyclus. Als de heer Van Hattem kijkt naar de documenten die in de vorige periode naar de Staten zijn gekomen, kan het financieel voorjaarbericht volgens mij het best betiteld worden als beleidsarm. Het gaat om een aantal financiële gegevens dat ter beschikking is gesteld aan nieuwe fracties en coalitievormende partijen.

Vanuit die intentie is het naar mijn mening ook volstrekt helder dat het aanstaande beleidsdebat waarin de uitwerking van het Bestuursakkoord gaat plaatsvinden, de functie heeft die volgend jaar weer gewoon door een perspectiefnota wordt ingevuld.

In antwoord vraag 5 merk ik op dat wij met de uitwerking van het Bestuursakkoord en het debat daarover in september invulling geven aan de financiële verordening en het bijbehorende schema. Er komt dus geen afzonderlijke perspectiefnota naast die uitwerking, want de uitwerking van het Bestuursakkoord geïntegreerd met de functie van een perspectiefnota staat hier op 18 september op de agenda. En wat het tweede deel van die vraag betreft, vanzelfsprekend komt er gewoon een burap, want dit college vindt het zeker zijn verantwoordelijkheid om die financiële verordening correct toe te passen.

De heer **Van Hattem** (PVV): Voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor de antwoorden. Onze onderliggende zorg betreft de kwaliteit van de stukken. Wij lopen voortdurend aan tegen tegenstrijdige verhalen. Is het stuk nu wel een bestuurlijk document of niet? Moet een bepaald stuk als perspectiefnota geïnterpreteerd worden of niet? Dat is tot nu toe allemaal vrij vaag geweest. Nu heb ik in ieder geval antwoorden van het college over de doelstellingen, al blijft de opmerking "de functie heeft" nog altijd onduidelijk geven of het nu wel of geen perspectiefnota is. Dat is eigenlijk het vage dat eronder ligt. De gedeputeerde zegt dat het schema volstrekt helder is. Ik heb dat schema bekeken. Daarop staat inderdaad een wit blokje met daarin PPN en uitwerking Bestuursakkoord, maar of dat blokje nu betekent integreren of zowel een perspectiefnota (PPN) als een uitwerking Bestuursakkoord kan ik er niet uit opmaken. In de kwaliteit en helderheid van de stukken is hier echt nog een slag te maken. De gedeputeerde zegt ook dat het aanstaande beleidsdebat "de functie heeft..." Ik vind het nog altijd een halfbakken toepassing van de financiële verordening. Is het college van mening dat hiermee de financiële verordening volwaardig wordt toegepast?

De heer **Van Merrienboer** (GS;PvdA): Die vraag beantwoord ik bevestigend, die wordt inderdaad volwaardig toegepast.

Ik heb de neiging om met de heer Van Hattem nog een door te praten over het alternatief dat hij zou willen zien. Volgens mij zit de logica van de cyclus zodanig in elkaar dat het alleen maar op deze manier kan. Ik wil daarover op een ander moment nog graag eens doorspreken.

Het college is van mening dat er sprake is van volwaardige toepassing van de financiële verordening door de uitwerking van het Bestuursakkoord hier op 18 september met de Staten te bespreken.

Interpellatie

De **voorzitter**: Ik stel vast dat uw Staten hedenochtend verlof hebben gegeven aan de heer Steenbakkers voor een interpellatiedebat met als onderwerp Attero. Ik vraag nadrukkelijk uw aandacht voor het feit dat het besluit van april 2014 waarover dit onder meer gaat, gebaseerd is op een aantal stukken waarop voor een deel geheimhouding is gelegd. Het is uiteraard niet toegestaan informatie uit die stukken in dit debat naar voren te brengen. Daar blijft geheimhouding op rusten. Ik zeg dit even voor alle zekerheid.

De heer Steenbakkers krijgt het woord en ik zeg er meteen bij dat dit de laatste maidenspeech vandaag is. Ik wens hem veel succes.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voorzitter. Ik dank de collega's in de Staten dat zij deze interpellatie hebben toegelaten

De Duitse dichter en aforist Peter Sirius heeft eens gezegd dat: in de maneschijn van de herinnering veel zaken mooier zijn dan in het zonlicht van de werkelijkheid.

Ik vind dit een treffende uitspraak. Ik moet hieraan in onze soms doorgesloten neoliberale samenleving en zakenwereld vaak denken, bijvoorbeeld bij de aan- en verkoop van bedrijven. Zo'n verkoop kan voor sommige partijen van het bedrijf, bijvoorbeeld werknemers en klanten, nadelig uitpakken, maar ook de koper- of verkoper van een bedrijf kan achteraf, in het zonlicht van de werkelijkheid van Peter Sirius, soms toch niet "de spekkoper" zijn die hij aanvankelijk dacht te zijn. Dit is op zich niet raar; je maakt een deal met het volle verstand en gewijzigde economische omstandigheden kunnen ertoe leiden dat een koop positiever of negatiever uitvalt voor de koper of de verkoper. Maar het wordt wel raar wanneer er eventueel fouten zijn gemaakt en achteraf bijvoorbeeld blijkt dat betrokken partijen ten aanzien van de koop of verkoop minder zorgvuldig zijn geïnformeerd, of als het huiswerk minder goed gedaan is en men wellicht iets over het hoofd heeft gezien.

In het verlengde van deze wellicht te lange inleiding mijnerzijds – vergeef me, het is mijn maidenspeech –, gaat het vervolg van mijn betoog alleen nog over de casus Attero, ons oude Essent Milieu. Naar aanleiding van de berichtgeving afgelopen mei in de Telegraaf en ik citeer: "Waterland kreeg Attero voor een prikkie in handen" of van de NOS: "Investeerder plukt afvalverwerker kaal" heb ik namens het CDA al schriftelijke vragen gesteld aan het college.

Ik wil beginnen met het college en in het bijzonder gedeputeerde Pauli dank te zeggen voor de beantwoording. De berichten in de media en de beantwoording van mijn vragen hebben bij mij en mijn fractie echter tot zo veel extra vragen geleid dat we het goed vonden hier vandaag uitgebreid met elkaar over te spreken.

Voorzitter. Ik kan niet alle vragen stellen die ik zou willen stellen. U refereerde daar al aan in uw inleiding. Mijn controlerende taak als volksvertegenwoordiger kan ik niet volledig uitvoeren. Hoewel ik iedereen hier bepaalde dingen zou willen vertellen, sta ik met mijn handen op mijn rug tegen de muur. Dit komt omdat wij als gehele Staten hebben besloten tot geheimhouding van een aantal stukken. Het gaat om de verkoopovereenkomst en de fairness opinion letter.

Ere wie ere toekomt, het was mevrouw Lestrade-Brouwer van D66, een partij die evenals het CDA sinds zijn oprichting vecht voor openheid en democratie, die hierover bij het initiële debat al een opmerking maakte. Toch hebben we als voltallige Staten besloten tot geheimhouding en dat zit ons nu in de weg. Hier komt mijn eerste verzoek aan het college, namelijk dat alles volledig transparant wordt gemaakt naar de burger en dat van ieder document de geheimhouding afgaat.

Net als in de uitspraak van Peter Sirius die ging over het verleden en de toekomst, zijn vandaag vragen aan het college toegespitst op het verleden en de toekomst!

Heel kort, in 2014 is hier een debat gevoerd. Conform de combinatie van artikel 158 en artikel 167 gaan Provinciale Staten niet over de beslissing om de verkoop van een deelneming te bewerkstelligen. Dit is voorbehouden aan Gedeputeerde Staten. PS worden wel in staat gesteld om vragen te stellen en wensen of bedenkingen te uiten. Dat is ook gebeurd.

Laat ik beginnen met de opmerking dat wij met zijn allen vóór hebben gestemd. En waar stemden wij vóór? Wij stemden voor opheffing van geheimhouding en geen wensen en bedenkingen te uiten. Sommige partijen hebben dat wel gedaan, maar daarop kom ik nog terug.

Het CDA heeft net als de meeste partijen hier geen principieel bezwaar tegen een verkoop of tegen Private Equity-partijen. Wel had bijna iedere fractie hier, op onze vrienden van de VVD na die ook geen tweede termijn nodig hadden, vragen, bedenkingen of wensen aan het college. Zo vroegen wij ons af hoe het met de positie van de werknemer was en vroegen wij de gedeputeerde om toch nog eens alle plussen en minnen op een rijtje te zetten. D66 had een soort gelijke inbreng. De SP had überhaupt bedenkingen bij de verkoop, bij de partij die het wilde kopen en bij de verkoopprijs. Niet waar, mijnheer Heijmans? Ik zie de heer Heijmans naar de centjes wijzen. De PVV vond zelfs het verkoopproces op sommige onderdelen niet helemaal zorgvuldig. Zelfs het woord "nonchalant" werd genoemd. De heer Van Hattem moet mij corrigeren als ik het niet goed zeg. En de PvdA had zeven bedenkingen, de fractie was tegen de verkoop en dat gold ook voor GroenLinks. Zo lagen de verhoudingen een beetje.

Toen kwam de gedeputeerde en die heeft keurig, zelfverzekerd en kordaat antwoord gegeven op alle vragen en bedenkingen. Volgens hem was alles koek en ei en moest de verkoop nu plaatsvinden, mede vanwege de ontwikkelingen in de afvalsector. In de maneschijn van zijn herinnering zal de deal dan ook nog steeds prachtig zijn. Of is dit standpunt inmiddels door het zonlicht van de werkelijkheid achterhaald? Ik kom dan automatisch op het volgende punt: de verkoop en ontwikkelingen nadien bij Attero. De nieuwe eigenaar blijkt inmiddels door drie dividenduitkeringen al circa 183 miljoen euro aan zichzelf te hebben uitgekeerd. Waterland stelt dat de eerste dividenduitkering van 83 miljoen euro komt uit de cashpositie van Attero zelf en dat de verkopers, inclusief de gedeputeerde, hiervan op de hoogte waren. Klopt dit? Wanneer en hoe hebben GS Provinciale Staten hiervan op de hoogte gebracht? Kan de gedeputeerde ook uitleggen waarom hij voor deze constructie heeft gekozen en waarom het bedrijf niet cash en debt free is verkocht?

Waterland stelt dat de tweede dividenduitkering van 42 miljoen euro eigenlijk komt uit de herfinanciering die is gedaan door middel van een USPP, een US Private Placement. Het is een ingewikkeld woord maar feitelijk heeft Waterland 125 miljoen euro opgehaald op de Amerikaanse schuldmarkt. Van die 125 miljoen euro is 80 miljoen euro gebruikt voor herfinanciering van de bestaande schulden en de rest lijkt in de zakken van de aandeelhouder te zijn verdwenen. Klopt dit volgens het college en wat vindt het hiervan?

De derde dividenduitkering van 55 miljoen euro – ditmaal deed men rustig aan – komt volgens Waterland uit de nettowinst over 2014; een nettowinst van 72 miljoen euro, maar ruim 44 miljoen euro van deze winst vloeit voort uit het feit dat de aandeelhouder dit heeft gehaald uit zijn reserveringen voor de nazorg voor afvalstortplaatsen. De nieuwe eigenaar heeft in dure woorden een vernieuwde strategie ten aanzien van afvalstortplaatsen, er wordt minder conservatief financieel rekening mee gehouden. Hierdoor valt 44 miljoen euro vrij en kan worden uitgekeerd, althans zo lijkt het. Zien wij dit goed? Vindt het college dit een

verantwoorde strategie met verantwoorde financiële implicaties voor zowel Attero zelf als voor Brabant op de lange termijn?

Uit de jaarrekening 2014 blijkt dat door al de genoemde keuzes de solvabiliteit zakt van 30% naar 24%. In de jaarrekening staat dat 35% het interne doel is en dan reken ik de dividenduitkering van 55 miljoen euro nog niet eens mee in deze cijfers. Men gaat dus naar beneden waar men omhoog zou moeten en men gaat nog veel meer beneden dan nu wordt gerapporteerd.

Volgens berichten van de vakbonden lijkt het alsof er tegelijkertijd een bezuinigingsprogramma wordt besproken. Wellicht gaat dit werknemers hun baan kan kosten.

Daarnaast hangt gemeenten nog steeds een boete boven het hoofd. Daarover is de vorige keer reeds uitvoerig gesproken.

Voorzitter, 183 miljoen euro uitkeren op een club waarvoor je nog geen jaar daarvoor 170 miljoen euro hebt betaald. Weliswaar – dat moet ook worden gezegd en dat hoor ik ook graag – zat in deze verkoopprijs een verdiscontering van stortplaatsrisico's. Maar hoe groot waren deze risico's dan in harde euro's? En heeft Waterland deze recent afgewaardeerd?

In ieder geval 183 miljoen euro binnen één jaar na closing van de deal, dat is meer dan een lucratieve deal voor de nieuwe koper, wellicht zelfs ongekend! Ergens moet een dikke magnum fles champagne zijn opengegaan en wordt er stevig gelachen, maar het lijkt echt dat deze gigantische champagnekurk niet in de plafonds op de Brabantlaan 1 moet worden gezocht, of meer specifiek in het plafond van de werkkamer van de gedeputeerde van economische zaken.

Ere wie ere toekomt: de heer Heijmans en de heer Smeulders. Na verschillende vragen vanuit PS waren het de fracties van de SP en de PvdA die vroegen of de verkoopprijs wel goed was. De gedeputeerde verzekerde PS dat er – ik citeer – "een zeer marktconforme prijs is betaald."

Het CDA vraagt of de gedeputeerde in het zonlicht van de huidige werkelijkheid nu nog steeds vindt dat het een marktconforme prijs was? Of constateert de gedeputeerde achteraf met de kennis van nu, dat er wat onzorgvuldigheden zijn geweest die wellicht hebben geleid tot miljoenen verlies en niet gerealiseerde opbrengsten? Indien dit niet het geval is, kunnen GS ons dan uitleggen waarom zij dit vinden? Kan de gedeputeerde wellicht ook uitleggen hoe wij de relatie tussen de dividenden en de verkoopprijs moet zien? Wij hebben gewoon moeite om dit te begrijpen!

Daar komt mijn tweede verzoek aan het college. Kunnen we de verkoop en het verkoopproces eens grondig met Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten evalueren? Ik krijg hierop graag een toezegging van het college.

Dan nu op naar de toekomst. Het CDA is immers een jonge frisse partij die altijd naar de toekomst kijkt. De toekomst gaat naast de ontwikkelingen van het bedrijf, haar medewerkers en klanten ook over de relatie tussen oud-aandeelhouders en de nieuwe. Hier kan ik helaas bijna niets over zeggen, want de afspraken die hier zijn gemaakt heb ik wel kunnen inzien maar ik mag er niets over zeggen. Ik vind dat de Brabander er recht op heeft te weten wat er is afgesproken en of men voldoet. Wat het CDA in ieder geval wil weten, is of de verkoopovereenkomst het enige document is waarin afspraken tussen koper en verkoper zijn gemaakt. Bij dit soort deals bestaan soms ook zogenaamde "sideletters" met nevenafspraken? Indien dit het geval is, ben ik zeer benieuwd wanneer Gedeputeerde Staten hiervan Provinciale Staten op de hoogte hebben gesteld.

De gedeputeerde heeft in antwoord op mijn vragen aangegeven dat Waterland verantwoordelijk is voor het al dan niet doen van dividenduitkeringen, het voldoen aan de toekomstige investeringsopgave en de wijze van financiering, zolang aan de financieringsratio's wordt voldaan. Ik ben dat volledig eens met de gedeputeerde. Maar voldoet Waterland daar op dit moment aan volgens de gedeputeerde? Hoe, wanneer en door wie worden deze afspraken getoetst? En wat heeft de gedeputeerde – dat is misschien cruciaal – afgesproken indien men zich niet aan deze afspraken houdt?

Hier komt dan ook ons derde verzoek. Het CDA wil graag op de eerstvolgende vergadering waarin de woordvoerders economie van de verschillende fracties uit Provinciale Staten deelnemen maar altijd uiterlijk voor 1 oktober, uitleg krijgen en spreken over de afgesproken verkoopvoorwaarden, de toetsing van deze verkoopvoorwaarden en de gevolgen indien Waterland niet voldoet aan deze verkoopvoorwaarden. Kan de gedeputeerde dit toezeggen? Indien dit niet kan, welke toezegging kan de gedeputeerde dan wel doen om de Staten nauw betrokken te houden? Ik blijf dit dossier zeer nadrukkelijk volgen en laat het niet meer los.

Voorzitter, zeer gewaardeerde collega's, allemaal hartstikke bedankt voor uw geduld. Wij zouden het zeer waarderen wanneer het college in het licht van de werkelijkheid van Peter Sirius eens antwoord kan geven op onze vragen en verzoeken. Dank u!

De **voorzitter**: Ik dank de heer Steenbakkers voor zijn vragen. Ik wil hem de bos bloemen overhandigen die horen bij een maidenspeech.

*(De voorzitter overhandigt de heer Steenbakkers een bos bloemen.
Applaus)*

Het Reglement van orde vraagt mij nu aan u voor te leggen of dit interpellatiedebat aanleiding is voor een debat in twee termijnen. Wij kijken wel even of dat ook echt zo gaat lopen. Ik zie de leden knikken. Dat betekent dat eerst het college bij monde van gedeputeerde Pauli gaat antwoorden. Daarna kan het antwoord van GS onderwerp van discussie zijn in een debat met twee termijnen. Het is daarbij gebruik dat de interpellant als eerste het woord voert. Ik zal daarna de fracties in volgorde van grootte oproepen voor een bijdrage aan het debat.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter. Ik begin met de geschiedenis en ga terug naar 2009 toen de Staten als een van 121 aandeelhouders maar weliswaar met een aandeelhouderspercentage van 30% hebben besloten tot de verkoop van Essent Milieu als onderdeel van de grote verkoop van het geheel. Daartoe was allerlei aanleiding omdat wij voorzagen dat het verwerken en het verbranden van afval geen kernactiviteit is van de provincie. Op de eerste plaats omdat de duurzame ontwikkeling gelukkig zodanig de goede kant opgaat dat je eerst van alles bedenkt voordat je uitkomt bij het laatste redmiddel: afval verbranden. Op de tweede plaats omdat je ziet dat het een zeer weerbarstige en zeer commerciële activiteit is waarin de tarieven enorm fluctueren. De poorttarieven per 1000 kg gebracht afval varieerden in een paar jaar tijd tussen €175 en €35 en dat voor een activiteit die eigenlijk voor 70%/80% beheerd wordt door met name vraag en aanbod. Attero was inmiddels een bedrijf geworden waarvan de hardwerkende Brabander mede-eigenaar is voor 30%, een bedrijf dat meer dan de helft van zijn afval in bulk moet halen in Italië en Engeland om überhaupt de ovens te laten draaien. Dat is de werkelijkheid en dat is het vertrekpunt.

Na goed overleg met de aandeelhouders heeft de aandeelhouderscommissie eerst bekeken of andere vormen van samenwerking mogelijk waren, onder meer inbesteden, met andere woorden: of de 121 aandeelhouders en vooral de gemeenten die zaken deden met Attero bereid waren de aandelen over te nemen ten koste van de provincie. Dat heeft geleid tot een negatieve uitkomst. Men wilde absoluut de handen vrijhouden. Dat heeft ertoe geleid dat Limburgse aandeelhouders weggelopen zijn, die zijn al tijdens de overeenkomst met hun afval naar een andere commercieel bedrijven gegaan. Toen zijn ook verschillende Brabantse gemeenten naar andere aanbieders gegaan. Kortom, Attero was een bedrijf dat behoorlijk in de problemen zat, vaste kosten gedreven, afval verwerken uit het buitenland, terwijl de deelnemende gemeenten de handen vrij wilden houden en vooral financiële voordelen wilden halen voor

hun burgers. Die voordelen zitten echt in de poorttarieven en niet in het feit dat je aandeelhouder bent van een renderend bedrijf.

Ik wil nu ingaan op de vraag of de heersende geheimhouding kan worden opgeheven. Het antwoord is kort en duidelijk: nee! Opheffing van de geheimhouding op de SPA (Sale and Purchase Agreement) en de fairness opinion is op basis van de gemaakte afspraken niet mogelijk. De afspraken die zijn gemaakt over geheimhouding van de SPA en de fairness opinion zijn voor onbepaalde tijd opgelegd en dus nog steeds aan de orde.

De formele positie is dat strikt genomen het besluit tot geheimhouding van het dossier is bekrachtigd door PS. Voor u als een van 121 aandeelhouders betekent dit dat u eenzijdig zou kunnen besluiten deze geheimhouding ongedaan te maken. Dat wordt echter ten stelligste, ik herhaal ten stelligste, ontraden. Op de eerste plaats achten wij het opheffen van deze geheimhouding niet gewenst, gelet op de uiterst bedrijfsgevoelige informatie die de SPA bevat en de kwetsbaarheid die dit kan betekenen voor de nieuwe eigenaar Attero Waterland. Die zal gegarandeerd de schade die hij ondervindt gaan claimen bij de provincie Noord-Brabant. Maar denkt u ook eens aan wat de andere 120 aandeelhouders zouden kunnen doen op het moment dat de provincie Noord-Brabant zou besluiten om eenzijdig die geheimhouding niet langer op te leggen.

De heer Steenbakkers vraagt of er sideletters bestonden naast de verkoopovereenkomst. Het antwoord is: nee. De heer Steenbakkers vraagt ook of er voorbehouden bestonden vanuit partijen die de oud-aandeelhouders aan gedeputeerde Pauli in zijn hoedanigheid van voorzitter AHC (aandeelhouderscommissie) namens 121 aandeelhouders hebben laten weten. Ook daarop is het antwoord: nee, er bestonden geen voorbehouden.

Dan de vraag of de gedeputeerde in zijn hoedanigheid van voorzitter van de aandeelhouderscommissie van 121 aandeelhouders vindt dat er een goede deal is gesloten voor 170 miljoen euro gezien het feit dat de nieuwe eigenaar er binnen een jaar 183 miljoen euro aan dividend heeft uitgehaald. Ook het antwoord op die vraag is heel kort: ja. De prijs die betaald is voor Attero is gebaseerd op de toekomstige waardering van het bedrijf aan de hand van een business model van hoe deze sector zich de komende jaren gaat ontwikkelen. Daaraan ligt een uiterst zorgvuldig en transparant verlopen verkoopproces ten grondslag. Gegeven die omstandigheden zijn wij van mening dat er sprake is van een goede prijs voor Attero.

Het verkoopproces is verlopen door middel van een gecontroleerde veiling. Een dergelijke veiling is erop gericht om geïnteresseerde partijen in de gelegenheid te stellen in onderlinge concurrentie te komen met als doel een zo gunstig mogelijk bod. Op basis hiervan hebben zich tijdens het proces 20 partijen gemeld. Daar zaten financials tussen en andere private ondernemingen. Uiteindelijk hebben zes partijen een niet bindend bod uitgebracht. Na het doen van onderzoek hebben uiteindelijk drie partijen een bindend bod uitgebracht op Attero, waarbij het bod van Waterland veruit uit beste was. Deze biedingen zijn beoordeeld door de aandeelhouderscommissie op basis van een toetsingskader. Op het allerlaatste moment zijn met twee partijen finale onderhandelingen gevoerd. Deze onderhandelingen zijn gevoerd door het bedrijf, door de betrokken adviseurs, door banken, juristen, experts op het gebied van ventures en overnames, onder supervisie van een kerngroep waarin twee vertegenwoordigers van de aandeelhouders – mijn collega uit Groningen en ik – zitting hadden samen met de voorzitter van de raad van commissarissen en de voorzitter van de raad van bestuur. Die kerngroep heeft vooraf de AHC volledig geconsulteerd en heeft achteraf steeds direct verantwoording afgelegd. Dit traject heeft uiteindelijk geresulteerd in een besluit van de AHC – alle aandeelhouders op één kleine gemeente in het Noorden van het land na – om het bod van Waterland van 170 miljoen euro te aanvaarden. Alle betrokkenen, ik herhaal alle betrokkenen, in dit proces – de raad van bestuur, de raad van commissarissen, de aandeelhouders en hun adviseurs – waren het erover eens dat Waterland veruit de beste bieding had gedaan en dat er gezien de volatiliteit in de markt sprake is van een marktconforme prijs. ABN AMRO

heeft een fairness opinion opgesteld en die ook vanuit een financieel oogpunt volledig afgegeven. Die bank heeft verklaard dat er sprake is van een faire prijs. Uiteindelijk hebben de ACM (Autoriteit Consument en Markt) en de Ondernemingsraad van Attero goedkeuring gegeven en een positief advies uitgebracht. Dan iets over de dividenduitkering. Waarom hebben wij juist niet gekozen voor een cash en debt free methode? Door zo veel mogelijk geld in de onderneming te laten, was Attero nog een geweldige prooi. Als er je er van te voren alles uit had gehaald, was de waardering waarschijnlijk een stuk lager uitgevallen. Daarvoor hadden wij een aardige graadmeter. U weet dat externe adviesbureaus op verzoek van gemeenten in Nederland gekeken hebben wat de prijs zou zijn bij inbesteding. Die was uitgekomen op minder dan een derde van de prijs die uiteindelijk betaald is.

Van de 170 miljoen euro die betaald is, is 95% besteed aan aankoopfinanciering. Er is 42 miljoen euro gebruikt om vanuit het moederbedrijf een grote herfinanciering op gang te brengen. Attero werd immers nog gefinancierd door de Bank Nederlandse Gemeenten. Dat is overgenomen door de grote bank. Daar heeft Waterland meer geld weggehaald omdat Waterland serieus het voornemen had om een paar acquisities te realiseren. Ik kan daar niet over uitweiden. Bovendien was Waterland voornemens om zeer grote investeringen van honderden miljoenen te gaan realiseren in Wijster en Moerdijk. Dat heeft Waterland onlangs nog bevestigd tegenover de Telegraaf. Toen bleek dat het geld dat méér opgehaald was in Amerika niet nodig was voor de dagelijkse bedrijfsvoering, is dit vervolgens als dividend aan de aandeelhouders uitgekeerd.

Op de vraag of deze koper achteraf bezien past in het door de AHC opgestelde toetsingskader, is het antwoord: ja. De AHC heeft in overleg met de raad van bestuur en de raad van commissarissen een toetsingskader opgesteld waarin randvoorwaarden en criteria zijn opgenomen om biedingen van geïnteresseerde bedrijven te toetsen. Hiertoe behoren o.a. de continuïteit van het bedrijf, de werkgelegenheid, de marktconforme prijs, de stabiliteit van de koper en de zekerheid op het nakomen van nazorgverplichtingen. Al deze criteria zijn getoetst bij alle partijen die zich gemeld hebben en zijn uiteindelijk de basis geweest voor de uitkomst van de onderhandelingen op basis waarvan partijen unaniem hebben besloten om tot verkoop over te gaan.

Vindt de gedeputeerde in zijn hoedanigheid als voorzitter van de AHC de strategie die op dit moment wordt gevoerd bij Attero verantwoord? Natuurlijk kan Attero als nieuwe koper zijn eigen strategie bepalen, maar met het oog op de continuïteit en de werkgelegenheid zijn in de SPA bepalingen opgenomen om te kunnen beoordelen of Waterland zich houdt aan de verkoopvoorwaarden. Deze worden door onze adviseurs kritisch getoetst. Twee hebben te maken met de verkoop van het bedrijf, met name de netto schuldpositie en de solvabiliteitsratio's. Die streefgetallen worden nagenoeg geheel of geheel waargemaakt. Vervolgens hebben wij te maken met de stortplaats en de zekerheden. Die zitten in de BV. Tot nu is dat in de jaarrekening van de NV vastgesteld. Onze specialisten zijn samen met de specialisten van de voormalige stortplaats bezig om die ratio's te onderzoeken. Overigens geeft ons dat veel meer mogelijkheden ook wat de juridische zekerheid betreft, want wij zijn in dat geval wettelijk bevoegd gezag. Het doet mij verdriet dat ook in persuities soms volstrekte onwaarheden vertegenwoordigd en verkondigd worden. Zo las ik in het Brabants Dagblad dat Attero zich zou terugtrekken van De Meerendonk. De Meerendonk is nooit eigendom geweest van Attero maar altijd 100% eigendom van de gemeente 's-Hertogenbosch. Datzelfde werd geschreven over de Vlagheide. De Vlagheide is nooit eigendom geweest van Attero en is daarbij betrokken geweest, het is voor 100% van het stadsgewest. Kortom, het proces werd ten onrechte van een verkeerde kleur voorzien. Ik neem dat de nieuwkomers niet eens kwalijk, maar als je een kritisch geluid laat horen, moet je dat wel baseren op feiten. Voorzitter. Tot zover mijn bijdrage.

De **voorzitter**: Zoals aangekondigd kan dit antwoord onderwerp zijn voor een debat in twee termijnen.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Mag ik naar aanleiding van het antwoord van de gedeputeerde vijf minuten schorsing vragen?

De **voorzitter**: Daar heb ik geen enkel bezwaar tegen.

De vergadering wordt vijf minuten geschorst.

De **voorzitter**: Zoals ik al heb aangegeven, is de orde van dienst als volgt: ik geef eerst de interpellant het woord en daarna alle fracties in volgorde van grootte. Ik geef u allen twee minuten spreektijd.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voorzitter. Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Een paar vragen zijn beantwoord en een heleboel niet.

Ik ben vol verdriet over wat de gedeputeerde achter het kathedraker zegt. Hij zegt dat hij het de nieuwe Statenleden niet kwalijk neemt dat zij het in een verkeerd daglicht zetten. Hij noemt daarbij de Vlagheide in Schijndel en de Heemster. Daarover heb ik helemaal niets gezegd. Dat zijn uitlatingen van de media. Zo heb ik het althans begrepen. Ik hoop dat de gedeputeerde dat niet zo in mijn richting heeft bedoeld en anders is het signaal heel verkeerd bij mij binnengekomen.

De gedeputeerde zegt dat het mogelijk is de geheimhouding op te heffen maar dat dit niet wenselijk is. Dat bevreemdt mij. De gedeputeerde noemt namelijk wel enkele afspraken uit die overeenkomst, zonder weliswaar daarbij de exacte getallen aan te geven. Hij geeft wel aan wat die afspraken inhouden. Kan dat dan wel? Ik ging ervan uit dat dit niet kon. Ik doe nog een keer namens het CDA een dringend appel op het college van GS om die geheimhouding op te heffen. De gedeputeerde zegt dat dit heel ingewikkeld is, omdat het om veel partijen gaat. Daarom vragen wij GS dit in gang te zetten.

Wij zijn helemaal niet vooringenomen en geloven ook niet dat er per se iets misgegaan is. Wij hebben destijds ook gezegd dat de gedeputeerde als voorzitter van de AHC alles keurig had voorbereid. Dan is er toch geen enkel probleem om dit met elkaar grondig te evalueren, bijvoorbeeld in een vergadering of door de Zuidelijke Rekenkamer? Maar dan moet wel de geheimhouding eraf.

De **voorzitter**: Komt u tot een afronding.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Mijn laatste punt betreft de toekomst en daarvoor wil ik sowieso een toezegging van de gedeputeerde. Wij hebben afspraken gemaakt. De gedeputeerde heeft gezegd dat die gecontroleerd worden, maar wij weten niet wanneer, door wie, of eraan voldaan wordt en hoe wij als Staten van een en ander op de hoogte worden gehouden. Dit lijkt mij een zeer relevant punt. Daarom willen wij zo spoedig mogelijk na de zomer hierover een debat met de gedeputeerde en in ieder geval de economische woordvoerders maar misschien wel met de hele Staten gezien wat het hier allemaal teweeg heeft gebracht.

De **voorzitter**: Ik dank u voor uw inbreng.

De heer **Koevoets** (VVD): Voorzitter. Ik dank gedeputeerde Pauli en de heer Steenbakkers van de fractie van het CDA. De wijze waarop deze zaak in de pers is gekomen, heeft ook onze fractie zorgen gebaard. Die zorgen over het proces zijn al eerder geuit en die zijn in de hele Staten breed gedeeld. Wij zouden het zinnig vinden, en volgens mij impliceert de bijdrage van heer Steenbakkers dat ook, om te kijken naar de toezeggingen die in het verleden gedaan zijn over het verifiëren van de financiële ratio's zoals die uiteindelijk in de BV terechtgekomen zijn. In zoverre kunnen wij daarin meegaan.

Voor de fractie van de VVD en naar ik begrepen heb ook voor andere fracties is het heel belangrijk dat gekeken wordt naar de zekerstelling van de nazorg die Waterland/Attero op zich genomen heeft voor de stortplaatsen. Dat is volgens ons een belangrijk aspect van de financiële kwestie die wij met Attero en Waterland hebben.

Wij zijn er tot nu toe van overtuigd dat opheffing van de geheimhouding zodanig risico's met zich meebrengt, dat dit wat ons betreft vooralsnog niet aan de orde is onder de toezegging die wij zojuist hebben gevraagd aan het college.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Ik dank de heer Koevoets en ik vind het mooi dat wij op veel zaken op één lijn zitten. Ik ga nog even in op de geheimhouding. Het college en PS willen niet dat deze zaak blijft doormeren en otteren in de media. Wellicht is het allemaal fuss en op niets gebaseerd. Als we nu alles opengooien en er blijkt helemaal niets te zijn, dan is er geen enkel probleem. Er wordt gerept van "ontzettend grote risico's", maar wat zijn die risico's? Ten tijde van de verkoop kon ik het begrijpen.

De **voorzitter**: Interrupties moeten kort en krachtig zijn en niet voor nieuwe betogen.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Dank voor de tip, voorzitter.

De **voorzitter**: Het is geen tip, het is een dringende aanbeveling!

De heer **Steenbakkers** (CDA): Een dringende aanbeveling, voorzitter, ik neem die meteen ter harte en kom meteen tot mijn vraag. Is het volgens de heer Koevoets en de VVD-fractie dan niet veel verstandiger om de zaken gewoon openbaar te maken of in ieder geval te kijken of...

De **voorzitter**: Ik vind het nog best lang. De heer Koevoets!

De heer **Koevoets** (VVD): Ik weet niet helemaal waar het CDA naar toe wil met deze oproep. Volgens mij is voldoende duidelijk gemaakt dat de provincie Brabant hier niet de enige aandeelhouder is, er zijn nog andere aandeelhouders. Wij als Staten hebben ons geconformeerd en die geheimhouding bekrachtigd. Ik zie vooralsnog geen aanleiding om die geheimhouding op te heffen. Wij hebben wel zorgen over wat er in de pers geuit is. Wij hebben de heer Pauli daar antwoord op horen geven. Vooralsnog zijn wij tevreden met dat antwoord. Over de risico's heeft hij gezegd dat er zaken afgezonderd zijn in de BV. Daarover willen wij graag verder spreken. De heer Steenbakkers stelde al voor om daarover na het zomerreces verder te spreken. Wellicht is dat een mogelijkheid want volgens ons is het wel goed om die zaak op enig moment te klaren, zodat het afgerond kan worden zonder rafels aan het tapijt.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Ik dank de heer Koevoets. Wij komen steeds meer naar elkaar toe. Laat ik de vraag anders formuleren. Denkt de heer Koevoets ook niet dat opheffing van de geheimhouding tot een heleboel duidelijkheid kan leiden en verkeerde berichten in de media kan voorkomen?

De **voorzitter**: Die vraag hadden wij al gehoord.

De heer **Koevoets** (VVD): Ik denk niet dat het zo is. Ik kan gelukkig de media niet controleren. Die zijn wat dit betreft onafhankelijk. Ik weet ook niet wat het oplevert en welke schade het eventueel berokkent aan partijen die erbij betrokken zijn. Ik kan dat niet overzien, dus vooralsnog zie ik daartoe geen enkele aanleiding.

De heer **Heijmans** (SP): Voorzitter. Soms zijn schorsingen erg effectief. Ik had eigenlijk verwacht dat de heer Koevoets zou hebben gezegd dat hij sprak mede namens PvdA, D66 en SP.

De **voorzitter**: Ik ga toch even netjes het rijtje af.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. Bij de Statenbehandeling van de verkoop van de aandelen voorjaar 2014 heeft de PVV diverse bedenkingen geuit. Ook hebben we de gedeputeerde bevraagd over het verdienmodel van Attero. Het college blonk uit in vaagheid en overtrof zichzelf als het gaat om geruststellende woorden.

Gezien de ontwikkelingen die zich het afgelopen jaar hebben voorgedaan, is het maar de vraag of verleden jaar alles wat moest en mocht worden gezegd, ook daadwerkelijk is gezegd.

Het CDA stelt hier vandaag zeer terechte vragen, die we van harte ondersteunen. Het verkopen van Attero is vorig jaar dan wel contractueel geblokkeerd voor een periode van drie jaar, maar het financieel leegplunderen van dit bedrijf dat wezenlijk een maatschappelijk belang zou moeten dienen, heeft in feite hetzelfde effect en een dergelijke handelwijze is dan ook minstens even kwalijk.

De provincie heeft naar nu lijkt een fooi gekregen voor Attero: 170 miljoen euro. Vervolgens hebben allerlei gemeentes forse boetes aan hun broek gekregen omdat ze te weinig afval aan Attero leveren, terwijl ze zich nota bene hebben ingespannen voor de goede zaak door afval te scheiden en te recyclen en het milieu dus flink te ontlasten. Vervolgens gaan de aandeelhouders lopen met een dividend van 183 miljoen euro. De burgers hebben hier het nakijken!

Wat de PVV betreft moet de onderste steen boven komen, en de vraag aan het college is dan ook: hoe en wanneer? En dan met name: Is het college bereid om die geheimhouding op te heffen? Waren die boetes aan de gemeenten nu echt nodig gezien de omvangrijke dividenduitkering. Hoe is dat gezien het maatschappelijke karakter van afvalinzameling te verkopen aan de gemeenten en de burgers?

De heer **Smeets** (D66): Voorzitter. Wij sluiten ons aan bij de woorden van de heer Koevoets en de heer Heijmans en wij danken de gedeputeerde voor de heldere toelichtingen. Ik zal de complimenten mijnheer Steenbakkers, overbrengen aan mevrouw Lestrade-Brouwer over de transparantie van het proces voor zover dat mogelijk is.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voorzitter. Wij waren het destijds niet eens met de verkoop van Attero en hebben toen ook gewaarschuwd. Een aantal maanden geleden heb ik op Argos een programma beluisterd over Attero, alle consequenties van dien en de boeten die de gemeenten kregen en toen werd duidelijk dat het geen al te frisse zaak is. Maar daarover gaat het volgens mij vandaag niet. Volgens mij is de vraag van het CDA of Attero te goedkoop is verkocht en of dat bekend was bij het college. Het CDA wil alle stukken die hiermee te maken opengooien, dus de geheimhouding opheffen. Dat verbaast mij enigszins, want het CDA was wel voor de verkoop van Attero. Het CDA heeft inzage gehad in de stukken, dus het CDA weet heel goed hoe het zit.

Voor mij is nu niet geheel helder wat het CDA eigenlijk wil. Wil het CDA bereiken dat wij zo meteen hier in de Staten met zijn allen constateren dat Attero te goedkoop verkocht is en wij er meer geld uit hadden kunnen halen? Is dat de bedoeling? Dan denk ik: dat is dan dom geweest en het is geklets achteraf. Of wil het CDA bereiken dat GS zo meteen gaan toegeven dat zij meer informatie hadden en het gewoon niet goed hebben gedaan? Ik wil graag een reactie van het CDA.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voorzitter. Ik vind het een vrij lastige discussie op deze manier. Voor een aantal mensen komt deze kwestie als een duveltje uit de lucht vallen. Er zijn grote verschillen in kennis

van de diverse fracties over deze kwestie. Ik vind het niet reëel om daarover op dit moment een zware discussie te voeren. Maar blijkbaar moet het, dus dan doen wij mee.

Ik vraag mij af wat het voor zin heeft om anderhalf jaar na dato van een verkoop daarover nog steeds moeilijk te doen. Hoe lang moeten die boeken dan gesloten blijven? Wat is daarover afgesproken? Blijkbaar weten wij dat niet en kunnen wij dus ook niet onze controlerende functie uitoefenen.

Ik moet eerlijk toegeven dat de argumenten voor de geheimhouding mij niet helemaal duidelijk zijn. Ik verwacht daarover een nader verhaal van de gedeputeerde.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Voor een deel sluit ik mij aan bij de woorden van de heer Van Overveld van de fractie van 50PLUS. Wij hebben natuurlijk wel het debat gevoerd maar hebben niet alle vertrouwelijke stukken kunnen zien. Wij hebben in dat debat erop vertrouwd dat de gedeputeerde zijn uiterste best gedaan heeft. Ik herinner mij dat het debat heel veel tijd kostte, maar de gedeputeerde heeft ons toen gerustgesteld dat hij er alles aan gedaan heeft om de verkoop in goede banen te leiden. Dat wil niet zeggen dat er in de toekomst iets kan gebeuren waaruit kan blijken dat wij het niet goed hebben gedaan. Ik kan het niet beoordelen. Het enige wat ik nu kan vragen, is of de gedeputeerde kan bevestigen dat hij in dat proces inderdaad alles eraan gedaan heeft om alles goed op tafel te krijgen – ik hoor ABN AMRO noemen en allerlei bureaus – en er het beste voor de provincie uit te halen. Dat is het enige wat wij hem op dit moment kunnen vragen. Nogmaals, ik begrijp dat de openheid van de stukken een moeilijk proces kan zijn. Wij hebben ook liever een open boekhouding, dus als het kan: graag. Als het niet kan, wil ik graag horen waarom het niet kan.

Nogmaals onze twee belangrijkste vragen zijn of de gedeputeerde er alles aan gedaan heeft en waarom kan er geen sprake zijn van openheid van stukken.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Voorzitter. Naast dat wij als Staten heel erg nieuwsgierig zijn naar de informatie, zijn er volgens mij heel wat partijen in Brabant die ook nieuwsgierig zijn, namelijk de Brabantse gemeenten. Ik denk dat de kwestie zodanig groot geworden is, dat wij daarin inzicht moeten geven.

De gedeputeerde was heel duidelijk in zijn beantwoording. Ik heb ten tijde van de verkoop van Essent het een en ander meegemaakt. Er heeft een stevig onderzoek plaatsgevonden over de informatievoorziening en de leerpunten daaruit. Er kwam een aantal elementen uit. Ik ga mee met mevrouw Brunklus van GroenLinks, als dit soort vragen nu door het CDA gesteld worden, beginnen mijn politieke voelsprietjes toch te kriebelen. Zonder dat ik inzicht heb in de stukken, denk ik: wat is hier aan de hand? Ik wil een duidelijk antwoord hebben op de vraag of de vertrouwelijkheid inderdaad niet kan worden opgeheven. De gedeputeerde heeft dat gezegd, dus ik moet er voorlopig van uitgaan dat dit inderdaad het geval is, maar ik wil scherp hebben of ook na onderzoek of een second opinion de geheimhouding er niet af kan. Pas dan kunnen wij het debat met elkaar voeren en kijken wat daar gebeurd is en krijgen de Brabantse gemeenten de antwoorden die zij zo graag willen krijgen. Ik denk dat dit een verantwoordelijkheid is die wij in deze Staten dienen te nemen.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voorzitter. Altijd leuk zo'n laatste punt voor het zomerreces waarover wij met zijn allen moeten spreken. Het is natuurlijk een heel belangrijke discussie die bij veel gemeenten vragen oproept en blijkbaar ook hier in de Staten. Ik zou toch willen voorstellen om te kijken of wij met z'n allen die geheimhouding niet kunnen opheffen. Volgens mij kunnen de Staten dat uitspreken. Na het zomerreces moeten wij zo snel mogelijk een discussie voeren over de vraag wat hier precies is gebeurd, hoe het is gebeurd en samen bepalen hoe wij dit gaan oplossen. Ik denk eerlijk gezegd dat het belangrijkste is dat er transparantie komt en dat duidelijk wordt aangegeven wat hier precies gebeurd is.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter. Ik wil op een paar zaken even terugkomen. Toen ik sprak over Vlasheide en Meerendonk had ik het absoluut niet over Statenleden. Ik heb heel nadrukkelijk gezegd dat het de regionale nieuwsvoorziening betrof en zeker niet de Statenleden.

De geheimhouding is voor onbepaalde tijd opgelegd en bekrachtigd. Dat heeft te maken met de grote investeringen die voor tientallen jaren zijn aangegaan en ook aangegaan worden met die overeenkomst en daarmee met de kwetsbare positie. De verkoopovereenkomst zelf en de fairness opinion lagen onder geheimhouding ter inzage voor alle Statenleden zodat zij hun wensen en bedenkingen kenbaar konden maken. Als de Staten dat willen, liggen die nog steeds onder geheimhouding ter inzage. Daarover doen wij helemaal niet geheimzinnig. Het enige dat overeengekomen is, is dat er strikte geheimhouding is. Ik wil als lid van dit college en als voorzitter van de aandeelhouderscommissie niet het risico lopen dat uitlekken van welke informatie dan ook de provincie Brabant in een heel zwakke positie brengt ten opzichte van 120 andere aandeelhouders in dit land of de aandeelhouders gezamenlijk ten opzichte van Waterland.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Ik dank de gedeputeerde voor de bevestiging dat zijn opmerking niet ging over Statenleden. Ik hoorde hem zoiets zeggen als: ik neem het de nieuwe Statenleden niet kwalijk. Toen gingen mijn nekharen even overeind staan, maar de gedeputeerde heeft het zo niet bedoeld.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Dit dossier loopt van 2007. Het is een heel ingewikkeld dossier, met heel veel verbindingen met al onze energiebedrijven, hoe wat dat gevolgd hebben en noem maar op. Dat bedoelde ik.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Ja maar...

De **voorzitter**: Sorry, wij gaan even via de voorzitter want anders wordt het een zootje. Ik geloof dat dit punt wel duidelijk is geworden. Ik geef de heer Steenbakkers gelegenheid tot het plaatsen van zijn tweede interruptie.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voorzitter. Dat is inderdaad duidelijk. Dat het complex en technisch is, blijkt ook uit het feit dat er zo veel vragen zijn. Het is ook duidelijk en dat de korte tijd waarin de Statenleden de informatie tot zich moesten nemen, leidt tot verschillende interpretaties. Dat is dan ook precies de reden waarom ik denk dat het opheffen van geheimhouding zou kunnen werken. Zou de gedeputeerde met alle aandeelhouders in gesprek kunnen gaan over hoe zij daar tegenaan kijken. Iedereen heeft hier last van: de samenleving, oud-aandeelhouders, Attero maar ook Waterland zelf. Kan de gedeputeerde dat toezeggen?

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter. Dat zeg ik niet toe en dat ontraad ten stelligste. Nogmaals, dat maakt de positie van de aandeelhouders kwetsbaar en het kan via de rechter leiden tot allerlei schadeclaims. Ik ontraad dat!

Wat ik u als lid van het college wel wil aanbieden is dat u die stukken in beslotenheid onder geheimhouding kunt inzien. In aanwezigheid van onze adviseurs kunt u in een strikt besloten bijeenkomst nog een keer uw vragen stellen en toelichting krijgen, maar de geheimhouding moet er echt voor onbepaalde tijd op blijven liggen. Dat moeten wij nakomen.

De **voorzitter**: Ik zag dat er onderling overleg was. Ik weet niet of de heer Steenbakkers geluisterd heeft naar wat de gedeputeerde zojuist heeft gezegd.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Jawel, voorzitter.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Ik ben het met de heer Steenbakkers eens dat grondig evalueren alleen maar kan als de geheimhouding wordt opgeheven en dat kan niet. Ik kan hem wel vertellen en dan kijk ik ook even naar de heer Vreugdenhil dat wij op grond van alle evaluaties en leerpunten van Essent het proces hebben toegepast op de verkoop van Attero. Wij hebben volledig gehandeld met alle ins en outs conform de afspraken die voortkwamen uit de leerpunten van de verkoop van Essent.

Over de toekomst het volgende. Ik heb het al proberen uit te leggen maar ik doe het nog een keer. Twee ratio's hebben betrekking op de verkoop; ik heb die daarstraks genoemd. En twee hebben betrekking op de nazorg. Ik doe niet moeilijk want ik voel mij daarvoor medeverantwoordelijk, maar het is een primaire verantwoordelijkheid van mijn twee collega's: Van den Hout en Van Merrienboer. Ik heb u ook verteld dat die vooral zitten in de BV. Ik heb u ook verteld dat wij daar een sterkere positie hebben omdat wij werkelijk bevoegd gezag zijn ten aanzien van de stortplaatsen. Ik heb u ook verteld dat de jaarrekening sinds vorige week binnen is. Die wordt heel kritisch bestudeerd. Ik denk dat ik mede namens mijn collega's mag toezeggen dat wij u zullen informeren over de voortgang van een en ander. Waarschijnlijk gebeurt dat na de vakantie. Wij doen dat samen met de provincies Drenthe en Limburg.

Heeft de gedeputeerde er echt alles aan gedaan? Ik ga dat delen met alle externe en interne adviseurs, juristen, commerciële specialisten, venturespecialisten, ondernemingsraadspecialisten. Ik denk dat wij ons maximaal hebben ingezet om alle belangen te dienen: een zo hoog mogelijke prijs, continuïteit van het bedrijf voor de werknemers en maximale afdekking van de zorg voor de stortplaatsen. Ik weet niet of ik het kan zeggen, maar ik probeer het toch. Misschien zou het weleens zo geweest kunnen zijn dat Waterland inzake de nazorg voor de stortplaatsen veruit het verste ging in zijn aanbod.

Mevrouw Van der Kammen kwam nog even terug op de boetes. Ja, mevrouw Van der Kammen, ik weet dat u als partij nogal opkomt voor normen en waarden. Overigens heeft het niet te maken met afvalscheiding maar puur, zoals ik al heb verteld, met het feit dat heel veel gemeenten terwijl zij een private overeenkomst hadden, hun afval naar andere bedrijven hebben gebracht. In dit democratisch land geldt gelukkig nog de regel dat je als je een private overeenkomst schendt, de zure druiven moet plukken. En dat gebeurt hier. Jarenlang heb ik persoonlijk geprobeerd daarin te middelen en tot een goede uitkomst te komen. De gemeenten voerden geen collectief beleid en het doet mij verdriet dat het tot deze uitkomst heeft geleid. Ik heb er werkelijk alles aan proberen te doen, maar partijen moeten wel willen en zij moeten erkennen dat zij schuld hebben. De rechter zal in dezen uitspraak doen.

De **voorzitter**: Ik inventariseer even of er behoefte is aan een tweede termijn.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voorzitter. Wij hebben behoefte aan vijf minuten schorsing.

De **voorzitter**: Ik kijk even rond of die behoefte ook bij andere fracties bestaat. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

De vergadering wordt geschorst van 18.45 uur tot 18.50 uur.

De **voorzitter**: In de tweede termijn hanteren wij dezelfde volgorde als in de eerste termijn en ieder krijgt maximaal twee minuten. Allereerst de fractie die de interpellatie heeft aangevraagd bij monde van de heer Steenbakkers.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voorzitter. Mevrouw Brunklus van de fractie van GroenLinks vroeg naar het doel van deze vragen. Zoals ik al in mijn eerste termijn heb gezegd, is dat doel tweeledig. Op de eerste plaats willen wij openheid creëren om alle onduidelijkheid weg te nemen die in het dossier is

gekomen. Niemand die hier destijds zat, had kunnen bevroeden dat dit dossier deze wending zou nemen. Mijn fractie was destijds voor deze verkoop. Dat staat buiten kijf.

Op de tweede plaats zijn er afspraken gemaakt. Die afspraken willen wij in onze controlerende functie kunnen controleren. Zowel het heden als het verleden willen wij graag zien.

Verder constateer ik dat ik op een aantal vragen nog geen antwoord heb gekregen. Ik wil die graag schriftelijk ontvangen. Ik heb begrepen van de gedeputeerde dat het college bereid is om na de zomer vóór 1 oktober met de woordvoerders economische zaken te spreken over de toekomst, de financieringsratio's die zijn afgesproken, hoe deze gecontroleerd worden en of men aan een en ander voldoet. Dan kunnen wij onze controlerende taak uitoefenen.

De heer **Heijmans** (SP): Ik interpreteer u naar aanleiding van iets dat u al een tijdje geleden gezegd hebt, mijnheer Steenbakkers.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Ik heb een goed geheugen.

De heer **Heijmans** (SP): Dat ging over het effect van openbaarmaking. Ik denk dat u het met mij eens bent als ik zeg dat de meeste commotie of verontwaardiging gelegen is in het feit dat wij een bedrag ontvangen hebben voor dit bedrijf en dat binnen heel korte tijd blijkt dat voor meer dan het bedrag dat wij gekregen hebben, dividend is uitgekeerd. Ik denk dat dit de meeste verontwaardiging veroorzaakt.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Ik snap waar die opmerking van de heer Heijmans vandaan komt, want dat zorgt in de media voor de meeste vragen. Zoals al gezegd door de gedeputeerde, er zijn ook afspraken gemaakt die niet openbaar zijn; er zijn allerlei risico's overgenomen. Zolang dat niet inzichtelijk is, is het logisch dat daarover commotie is. Als dat wel inzichtelijk wordt, valt het bedrag misschien wel heel erg mee.

De heer **Heijmans** (SP): Daar spitst mijn vraag zich op toe. Is de heer Steenbakkers van mening dat via openbaarmaking het verschil tussen dividenduitkering en de prijs die wij ervoor gekregen hebben, wordt opgehelderd? Ik zie dat namelijk nog niet gebeuren. De opmerkingen die van tevoren gemaakt zijn over de prijs die wij vroegen voor het bedrijf hadden niets met geheime stukken te maken, er werd simpelweg gekeken naar de prijswinstverhouding. Je kijkt naar de jaarwinst van een bedrijf en vermenigvuldigt dat met een factor en dan kom je inderdaad veel hoger uit. Dat soort zaken blijft volgens mij bestaan ook bij openbaarmaking.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Dat is toch niet helemaal het geval, mijnheer Heijmans. Zoals ik al zei in mijn inbreng, in de prijs die is betaald, zaten ook allerlei risico's die zijn overgenomen. Maar die risico's zijn niet bekend. Dus nu ontstaat er een verhaal over de prijs die is betaald ten opzichte van het dividend dat is uitgekeerd. Stel nu, mijnheer Heijmans, dat dadelijk blijkt dat men 300 miljoen aan risico's heeft overgenomen. Dan is het misschien wel helemaal niet raar en dan is het zowel voor ons als voor de media in een keer duidelijk. Het is niet zo simpel als de heer Heijmans doet vermoeden, helaas.

Ik vervolg mijn betoog.

De **voorzitter**: Doet u dat!

De heer **Steenbakkers** (CDA): Als ik het goed begrijp – ik wil graag dat de gedeputeerde dat met een knik bevestigt, anders dien ik een motie in – komt er een debat tussen de woordvoerders economische zaken en de gedeputeerde en desnoods met alle experts en iedereen die erbij betrokken is, waarin wij

kunnen kijken of Waterland op dit moment voldoet aan de afspraken. Begrijp ik deze toezegging goed? Ik zie de gedeputeerde een ontkennend gebaar maken, dan zal ik daarvoor een motie indienen.

De heer **Altundal** (SP): Voorzitter. Ik vind langzamerhand dat hier een schijn van alles en nog wat wordt gewekt. Het CDA heeft destijds ook de vertrouwelijke informatie kunnen inzien. De heer Steenbakkers is pas deze periode Statenlid geworden, maar zijn voorgangers hebben die kunnen inzien. Dus de waarde van de verkoop alsmede de overwaarde, risico's, reserveringen etc. alles was te zien. Nu suggereert de heer Steenbakkers hier iets. Heeft hij die vertrouwelijke informatie dan niet ingezien? Dat kan ik begrijpen, maar heeft hij dat dan niet nagevraagd bij zijn voorgangers. Want die hebben die informatie destijds wel kunnen inzien. In de commissievergadering was de vertegenwoordiger van de CDA de laatste die kritisch was over de verkoopprijs dan wel over risico's en dergelijke.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voorzitter. Dat laatste is niet helemaal waar. Mijn voorganger heeft hier letterlijk gevraagd naar alle financiële implicaties die de verkoop zou hebben. Daarop heeft de gedeputeerde een helder en kordaat antwoord gegeven. Omdat het niet de bevoegdheid van Provinciale Staten is om die verkoop goed te keuren, is mijn fractie ervan uitgegaan dat Gedeputeerde Staten dat goed hebben gedaan. Het kan nog steeds zijn, maar het probleem is dat wij niet alles weten en daarover wil ik graag praten met de gedeputeerde.

Tot slot de geheimhouding. Ik begrijp van de gedeputeerde dat dit zeer gevoelig ligt en er veel partijen bij betrokken zijn. Ik wil hem daarin tegemoetkomen en vraag GS om in ieder geval te onderzoeken bij de aandeelhouders, Attero en Waterland of zij geen probleem hebben met opheffing van de geheimhouding. Misschien vinden alle partijen het wel prettig dat het openbaar wordt, want dan zijn zij ook van alle commotie af. Dat is ook het doel van het CDA. Kan dat? Ik zie de gedeputeerde ontkennend knikken en dien daarom een motie in. Ik laat beide moties bij de griffier achter.

De **voorzitter**: Door het lid Steenbakkers worden de volgende moties voorgesteld:

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 10 juli 2015, constaterende dat:

- *Attero in 2014 voor 170 miljoen euro verkocht is aan Waterland;*
- *er op de verkoopovereenkomst van Attero aan Waterland en de fairness opinionletter nog steeds geheimhouding rust,*

overwegende dat:

- *Provinciale Staten hun controlerende bevoegdheid onverkort moeten kunnen uitoefenen;*
- *openbaarheid van de stukken hiervoor noodzakelijk is, daar nu niet alle zaken in het openbaar kunnen worden besproken,*

spreken uit dat:

- *het wenselijk is dat de thans geldene geheimhouding op de de verkoopovereenkomst en de fairness opinionletter zo spoedig mogelijk wordt opgeheven,*

verzoeken het college:

- *te onderzoeken hoe hoe geheimhouding met maximaal draagvlak kan plaatsvinden, en gaan over tot de orde van de dag."*

"Provinciale Staten van Noord-Brabant, in vergadering bijeen op vrijdag 10 juli 2015, constaterende dat:

- *het college in antwoord op schriftelijke vragen van 2 1-05-2015, aangeeft dat gedurende de afgesproken termijn iemand namens de oud-aandeelhouders jaarlijks zal toetsen of Waterland zich houdt aan de afgesproken verkoopvoorwaarden,*
overwegende dat:
- *Provinciale Staten hun controlerende bevoegdheid onverkort moeten kunnen blijven uitoefenen, spreken uit dat:*
- *Gedeputeerde Staten in de eerstvolgende vergadering waarin de woordvoerders economie van de verschillende fracties uit Provinciale Staten deelnemen, maar altijd uiterlijk voor 1-10-2015, uitleg geven en spreken over de afgesproken verkoopvoorwaarden, de toetsing van deze verkoopvoorwaarden en de gevolgen indien Waterland niet voldoet aan deze verkoopvoorwaarden, en gaan over tot de orde van de dag."*

Deze moties maken onderwerp uit van beraadslaging en krijgen respectievelijk nr. M7 en nr. M8.

De **voorzitter**: Mijnheer Koevoets, u bent inderdaad aan de beurt en dat kan gewoon vanaf het spreekgestoelte. U bent in de tweede termijn aan de beurt om uw betoog te houden.

De heer **Koevoets** (VVD): Dat kan ook, voorzitter, maar ik had een korte aan de indiener van de motie op stuk nr. M7. Ik wil hem vragen ons het dictum te duiden, want volgens mij is er tijdens het kopiëren een deel van de handgeschreven tekst weggevallen. Zoals ik het nu lees, lijkt het voor een deel tegenstijdig aan elkaar. Ik wil graag weten wat deze motie nu werkelijk behelst.

De **voorzitter**: Het lijkt mij voor de orde van het debat als ik de indiener van de motie meteen in de gelegenheid stel om het doel van de motie helder te duiden en onduidelijkheden in de schriftuur recht te zetten.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Het is vervelend als het misgegaan is bij het kopiëren. Wij hebben het laatste stuk inderdaad met de hand geschreven. Eerst wilden wij een opdracht geven om de stukken openbaar te maken, maar nu vragen wij dat Gedeputeerde Staten een onderzoek doen hoe dit openbaar gemaakt kan worden en of daarvoor voldoende draagvlak is. Dat is de bedoeling van het dictum. Het lijkt mij goed als wij dit nog even duidelijk opschrijven en dat het daarna gekopieerd en rondgedeeld wordt. Ik kijk even naar de voorzitter.

De **voorzitter**: Op mijn exemplaar is het ook niet geheel duidelijk. Ik verwacht een motie M7a met een heldere tekst die niet voor meerderlei uitleg vatbaar is. Als u dat nog even wil doen, heel graag. De strekking is duidelijk, maar schrijft u het even zo op dat er geen misverstand kan ontstaan. Motie M7 is gewijzigd. Het dictum luidt thans:

"spreken uit dat:

- *het wenselijk is dat de thans geldende geheimhouding op de verkoopovereenkomst en de fairness opinionletter wordt opgeheven,*
verzoeken het college:
- *te onderzoeken hoe opheffing van de geheimhouding met maximaal draagvlak kan plaatsvinden,"*

Deze gewijzigde motie maakt onderwerp uit van beraadslaging. Zij krijgt nr. 7a.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voorzitter. De gedeputeerde kan hier wel een heel medelijden wekkend verhaal vertellen, maar feit blijft dat dit dossier enerzijds door de verkoopprijs en anderzijds door de naheffingen in combinatie met het gigantische dividend ongelooflijk veel vragen oproept. Ook de PVV wil het debat later dit jaar voeren.

De onderste steen moet boven komen, openbaarmaking dient dan ook de allerhoogste prioriteit te hebben en een onderzoek is op zijn minst aan de orde.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Voorzitter. Ik heb een motie voor mij liggen van het CDA met een verzoek waarvan de heer Pauli al gezegd heeft dat dit bijna niet kan en dat hij dat niet kan doen omdat er 120 andere aandeelhouders zijn waar die geheimhouding ligt. Ik denk dat wij er vanavond niet uit zullen komen. Als het CDA zo aandringt op een debat, ben ik heel benieuwd welke vermoedens daar leven. De fractie heeft immers de stukken ingezien plus alle informatie. Ik hoor wel allerlei dingen. Die zouden niet besproken kunnen worden omdat die te maken hebben met de geheimhouding. Het is niet prettig wat hier gebeurt.

Ik denk dat het goed is om in een later stadium over Attero te praten. Ik heb de informatie nu niet. Ik heb die stukken niet gezien, ik weet ook niet of ik die wel wil zien, maar wij zitten hier te praten over iets waarover wij allemaal heel weinig informatie hebben. Ik sta hier als redelijke buitenstaander. Wij zitten niet in de coalitie en ik ken de plannen van het CDA wat dit betreft ook niet. Wat ons betreft, stoppen wij zo meteen dit debat. De motie wordt volgens mij niet aangenomen. Wij zijn heel erg voor openbaarheid en wij vinden geheimhouding heel slecht, maar als je iets met partners doet, wordt het heel moeilijk. Dat was hetzelfde daarstraks met onze motie over het Havenschap Moerdijk en de weidevogels. Toen zei de gedeputeerde dat hij eerst met de andere partners moet praten voordat hij iets kan doen. Dit is ook zo'n geval!

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voorzitter. Wij hebben daarstraks gesproken over een betrouwbare overheid. Als je afspraken maakt met partners moet je wel zo betrouwbaar zijn dat je je aan die afspraken houdt. In die zin kan ik mij het standpunt van de gedeputeerde voorstellen. Dat de geheimhouding tot in de eeuwigheid geldt, verbaast mij. Ik weet niet precies welke onderdelen geheim zijn, want op 12 mei stond in de Telegraaf een groot artikel over de verkoop van Attero met alle cijfers erbij die de geachte collega vandaag ook heeft genoemd. Achteraf was er eigenlijk niet zo veel nieuws onder de zon. Ik vind het een goede suggestie om met de woordvoerders economie in een desnoods besloten vergadering daarover van gedachten te wisselen.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Voorzitter. Wij hebben twee vragen gesteld. De gedeputeerde heeft nogmaals benadrukt dat hij alles gedaan heeft om het zo goed mogelijk te doen voor de provincie en dat geloven wij. Hij heeft de nodige ondersteuning gehad. Hij heeft nogmaals aangegeven dat de stukken niet openbaar gemaakt kunnen worden bijvoorbeeld vanwege schadeclaims. Ieder die dat wil kan de stukken inzien. Nogmaals, zoals ook de SP al zegt, zou het wezenlijk anders worden als wij zouden weten dat wij Attero onder de prijs verkocht hebben? Wij hebben dat besluit genomen. De meerderheid was het ermee een en om nu te gaan huilen met de wolven in het bos, lijkt mij een beetje mosterd na de maaltijd.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voorzitter. In mijn eerste termijn vertelde ik al dat ik een warm voorstander ben van opheffen van de geheimhouding. Ik blijf onverkort bij dat standpunt. Ik constateer echter ook dat daarvoor waarschijnlijk geen meerderheid zal zijn. Ik vind het belangrijk dat er een discussie komt met de woordvoerders economische zaken, de gedeputeerde en alle adviseurs. Dat geldt ook voor het verzoek aan de gedeputeerde om bij de andere partners te onderzoeken of de

geheimhouding op de een of andere manier kan worden opgeheven, zodat wij wel in de openbaarheid een of andere vorm van discussie kunnen voeren. Ik denk dat de Brabanders recht hebben op de waarheid in dit dossier.

De **voorzitter**: Ik vraag de gedeputeerde om kort en krachtig de nog opgeworpen vragen van een antwoord te voorzien en zijn oordeel over de twee moties te geven. Het gaan dan over de motie op stuk nr. M7a en M8.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Voorzitter. Ook dit college siert het dat het maximaal streeft naar openbaarheid. Als je echter afspraken gemaakt hebt en je hebt die goed afgestemd met alle aandeelhouders, met alle raden en Staten, dan moet je die nakomen. Ik herhaal het aanbod van het college dat het alle Statenleden vrij staat om de stukken die wij hebben in te zien. Wij hebben niets te verbergen. De enige beperking is dat er sprake van geheimhouding. Ik herhaal dat dit college de bereidheid heeft om u in staat te stellen aan alle externe adviseurs die erbij betrokken zijn geweest in een besloten geheime bijeenkomst vragen te stellen. Zij zullen die beantwoorden. Dat aanbod heb ik mijn eerste termijn gedaan en dat doe ik nu weer. Ik snap dat u de afspraak wilt controleren, maar het moet wel op een ordentelijke manier gebeuren, volgens de regels van het spel en van de democratie. Ik heb verteld dat twee ratio's te maken hebben met de verkoop. Daarvan krijgt u een bevinding van het college. Als die afwijken, kunnen wij dat alleen rechtens afdwingen. Twee ratio's hebben te maken met de wettelijke bevoegdheid van provincies in Nederland waar zij in de bevoegdheid treden van het Rijk. Dat betreft de nazorg van de stortplaatsen. Daarop zit een team van experts dat daarover verantwoording aflegt aan de vergadering van aandeelhouders. Via die lijn – en dat is publiekrecht – wordt u geïnformeerd. Daar kunt u geen debat over voeren. Nogmaals, ik ga die verantwoordelijkheid niet uit de weg, maar dat ligt binnen het college in de lijn van bevoegdheden van de heer Van den Hout en de heer Van Merrienboer. Dat wil ik graag zo houden, want er zijn meer stortplaatsen. Ik zeg dit niet om daarmee de discussie niet aan te gaan als verantwoordelijk gedeputeerde voor de verkoop, maar omdat wij dat moeten doen volgens de regels van het spel en met het wettelijk bevoegd gezag. Dat zeg ik nogmaals toe. Mochten er vragen niet beantwoord zijn, dan worden die alsnog beantwoord. Wij zullen de band naluisteren.

De motie op stuk nr. M7 is aangepast. De oorspronkelijke tekst was een bevestiging van hetgeen waarvoor ik pleit: geheimhouding met maximaal draagvlak continueren.

De motie op stuk nr. M7a wordt met strikt advies ontraden, omdat hetgeen daarin gevraagd wordt onze positie kwetsbaar zou maken, zelfs al je ermee aan de slag gaat.

Dan komt ik bij de motie op stuk nr. M8. Ik heb u verteld dat een aantal ratio's via een andere lijn lopen. Wij zijn daarin wettelijk bevoegd gezag. Die lijn blijven wij volgen. Ik heb in eerste termijn ook al gezegd dat ik met mijn collega's in overleg zal treden en ik weet zeker dat het gaat lukken dat u geïnformeerd wordt zodra die uitkomsten die onder publiekrecht vallen en dus openbaar zijn, bekend zijn. Daar hoeft u niet over te debatteren, daar kunt u niet over debatteren want daar vervult het college de rol van wettelijk bevoegd gezag namens het Rijk en legt daarover verantwoording af bij het Rijk.

Derhalve ontraden wij de motie.

De heer **Heijmans** (SP): De toezegging van de gedeputeerde voor een besloten overleg om met alle externe adviseurs erbij, vond ik nogal wat. Er ligt hier een motie van het CDA en ik begrijp dat de gedeputeerde heeft toegezegd dat hij bereid is om met de woordvoerders economische zaken of in ieder geval met verschillende fracties onder geheimhouding met elkaar te overleggen.

Als in deze motie zou worden uitgesproken dat het in een vertrouwelijke vergadering gedeeld zou moeten worden, ik kijk dan ook meteen naar de CDA-fractie, zouden wij dan elkaar hierin kunnen vinden.

De heer **Pauli** (GS;VVD): Mijnheer Heijmans, dat lukt helaas niet want er zijn geen smaken tussen geheim en openbaar. Geheim is geheim. Dat is het lastige. Nogmaals, ik heb gezegd dat ik bereid ben om alle adviseurs te vragen de SPA en fairness opinion te komen toelichten en u kunt vragen stellen. Dat is dus een informatiebijeenkomst die in strikte beslotenheid en onder geheimhouding plaatsvindt.

De **voorzitter**: Ik heb de gedeputeerde al een paar keer horen toezeggen om een besloten bijeenkomst te organiseren met de Staten en betrokken externe adviseurs en dit alles onder strikte geheimhouding. Die toezegging is volgens mij heel helder en zou van invloed kunnen zijn op het antwoord op mijn vraag of de heer Steenbakkers de motie op stuk nr. M8 handhaaft.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Die motie wil ik inderdaad graag handhaven, voorzitter. En ik dank de gedeputeerde voor zijn toezegging.

De **voorzitter**: Wij gaan stemmen over de twee voorliggende moties.

In stemming komt motie M7a

De heer **Koevoets** (VVD): Tegen.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voor.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voor.

De heer **Smeets** (D66): Tegen.

De heer **Smeulders** (PvdA): Tegen.

Voorzitter. De woordvoerder van het CDA heeft ons niet kunnen overtuigen van de grote meerwaarde die openbaarmaking van deze stukken nu zou hebben, aangezien wij er vertrouwelijk over kunnen spreken met wie wij er over willen spreken.

Mevrouw **Brunklauw** (GroenLinks): Tegen.

Voorzitter. Wij zijn heel erg voor openbaarheid van stukken, maar de gedeputeerde heeft ons kunnen overtuigen dat dit in dit geval niet kan.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Voor.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

Voorzitter. Als een meerderheid interesse heeft in die bijeenkomst die de gedeputeerde voorstelt, dan zullen wij daaraan deelnemen.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

Voorzitter. De gedeputeerde heeft een toezegging gedaan, waarop wij graag ingaan, om onder geheimhouding die bijeenkomst te hebben, zodat daar alle vragen gesteld kunnen worden ook door de CDA-fractie en onze fractie en wij voluit onze controlerende rol kunnen invullen.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

Voorzitter. Wij snappen de toezegging van de gedeputeerde en zijn daar heel blij mee, maar wij zijn principieel voor opheffing van de geheimhouding.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de PVV, 50PLUS en Lokaal Brabant voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt motie M8

De heer **Koevoets** (VVD): Tegen.

Voorzitter. Wij nemen meer dan genoeg met de toezegging van de gedeputeerde om met de experts hierover in een informatieve bijeenkomst te spreken.

De heer **Steenbakkers** (CDA): Voor.

Voorzitter. Wij danken de gedeputeerde voor zijn toezegging.

De heer **Heijmans** (SP): Tegen.

Voorzitter. De toezegging van de gedeputeerde om met externen te spreken, vinden wij zeker ruim voldoende.

Mevrouw **Van der Kammen** (PVV): Voor.

De heer **Smeets** (D66): Tegen.

Voorzitter. De toezegging van de gedeputeerde geeft ons alle vertrouwen.

De heer **Smeulders** (PvdA): Tegen.

Voorzitter. Deze motie wordt ingediend terwijl er zojuist een toezegging gedaan is. Die motie lijkt ons daarom niet nodig.

Mevrouw **Brunklaus** (GroenLinks): Tegen.

Voorzitter. Wij zijn tegen met dezelfde stemverklaring als de SP.

De heer **Van Overveld** (50PLUS): Tegen.

Voorzitter. Wij stemmen tegen met dezelfde stemverklaring als de PvdA.

De heer **Van der Wel** (PvdD): Tegen.

Voorzitter. Wij zijn tegen met dezelfde stemverklaring als de SP.

De heer **Vreugdenhil** (CU/SGP): Tegen.

De heer **Heijman** (Lokaal Brabant): Voor.

Voorzitter. Wij zijn voor met dezelfde stemverklaring als het CDA.

De **voorzitter**: Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de PVV en Lokaal Brabant voor deze motie hebben gestemd en die van de overige fracties ertegen, zodat zij is verworpen.

Geachte leden. Hiermee komt een einde aan het voorlaatste onderwerp van deze laatste Statenvergadering voor de zomer. Het laatste onderwerp betreft de sluiting van deze vergadering.

Sluiting van de vergadering

De **voorzitter**: Staat u mij toe dat ik namens u allen de griffier en haar team plus alle medewerkers dank voor alle werkzaamheden die ook deze vergadering weer mogelijk hebben gemaakt. Ik zou hun en u een hele mooie zomer willen toewensen.

Ik maak u erop attent dat er maandag nog een procedurevergadering is en een eerste informatiebijeenkomst over de vernieuwing van de werkwijze. De tweede zal eind augustus na de zomer volgen. Nu is het de hoogste tijd voor een drankje bij de bar. Ik heb begrepen dat er geen eten maar wel een hapje voor u is om van de ergste honger te bekomen.

Ik wens u een mooie zomer!

De voorzitter sluit om 19.25 uur de vergadering.